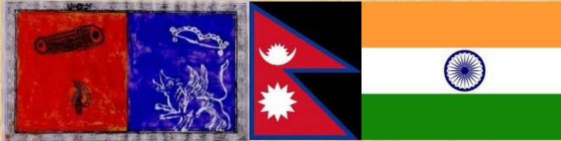
𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫

𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯-𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒰𑒏𑓂𑒭𑒱𑒏 𑒄-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 (𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 www.videha.co.in) 𑒣𑒹𑒙𑒰𑒩𑒮𑒿

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢: 𑒧𑒰𑒢𑒳𑒭𑒲𑒧𑒱𑒯 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒰𑒧𑓂

ঐ ই-পত্ৰিকামে কোনো ৰীযল্টীক/ পাৰিশ্ৰমিকক প্ৰাৱধান নৈ ছৈ। তেঁ ৰাযল্টীক/ পাৰিশ্ৰমিকক ইচ্ছুক বিদেহসঁ নৈ জুড়থি, সে আগ্ৰহ। ৰচনাক সংগ ৰচনাকাৰ অপন সংক্ষিপ্ত পৰিচয আ অপন স্কেন কএল গেল ফোটো পঠেতাহ, সে আশা কৰৈত ছী। ৰচনাক অংতমে টাইপ ৰহয, জে ই ৰচনা মৌলিক অছি, আ পহিল প্ৰকাশনক হেতু বিদেহ (পাক্ষিক) ই পত্ৰিকাকেঁ দেল জা ৰহল অছি। মেল প্ৰাপ্ত হোযবাঁক বাঁদ যথাসংভৱ শীঘ্ৰ (সাত দিনক ভীতৰ) একৰ প্ৰকাশনক অংকক সূচনা দেল জাযত। এহি ই পত্ৰিকাকেঁ মাসক 01 আ 15 তিথিকেঁ ই প্ৰকাশিত কএল জাইত অছি। ISSN: 2229-547X

ISBN No: 978-93-93135-28-5 (Pallavi Prakashan)

নিত নরন স্বভাষ ঠন্দ্র যাদর

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫

𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

পল্লরী প্রকাশন

রেঁৰমা/নির্মনী

Nit Naval Subhaash Chandr Yadav

A book on criticism- critical analysis of the works of Subhash Chandra Yadav, language Maithili by Gajendra Thakur

পল্লরী প্রকাশন

তুনসী ভরন, জে.এন. নেহৰু মার্গ, রাৰ্ড নং. 06, নির্মনী

জিনা- স্বপৌন, রিঁহাৰ : 847452

রেরঁসাগষ্ট : http://pallavipublication.blogspot.com

গু-মেন : pallavi.publication.nirmali@gmail.com

মোরাঁগন : 6200635563; 9931654742

প্রিন্ট : মানর খাষ্ট, নির্মনী (স্বপৌন)

ফোণ্ট সোর্স : https://fonts.google.com/, https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts

দাম : 50/- (ভা.ৰু.)

পহিন সংস্কৰণ : 2022

ISBN : 978-93-93135-28-5

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds

that you plant- Robert Louis Stevenson

....

Videha: Maithili Literature Movement

ঋন্বক্রম

নিত নরন স্বভাষ চন্দ্র যাদর (ৰাগৰ্ষ্ম র্ন্োক-
মৈথিনীক সমানান্তৰ ধাৰাক নেখন- স্বভাষ চন্দ্র
যাদরক সমস্ত সাহিত্য)

জ্বনিযা ত্রিস্ংৌৰাক ঋন্বদৈর্ঘ্য সম্বন্ধ রঁনা ধ্বৰী, জ্বনিযা
ত্রিস্ংৌৰাক ঙর্ধ্বাধৰ সম্বন্ধ রঁনা ধ্বৰী/ জেকম ডেৰীডা-
ঙত্তৰ সংৰচনাৰাদ মানে রিখণ্ডনাত্মেক সিদ্ধান্ত

ঋাৰঁ ঋাও স্বভাষ চন্দ্র যাদরক সভঁগা মূন ৰচনাক
রেঁৰা-রেঁৰী পাঠ কৰী...ঘৰদেখিযা

নিত নরন ৰাজকমন (ৰাজকমন মোনোগ্রাফ)

রঁনৈত রিঁগড়ৈত

গ্বনো (হিন্দী ঋন্বরাদ)

গ্বনো কেৰ ঋাম্বখ “ঋাখিৰী রিপন্ন মন্বষ্বক গাথা”-
নেখক কেদাৰ কানন

গ্ৱলো (মূল মৌথিলী)

ৰমতা জোগী

মডৰ

ভোষ্ট

ঘৰদেখিয়া, ৰাজকমল মোনোগ্রাফ (নিত নৱল ৰাজকমল), ৰঁনৈত ৰিঁগড়েঁত, গ্ৱলো, ৰমতা জোগী, মডৰ খ্বা ভোষ্টক পুনৰ্পাঠ

গ্ৱলো: কলা খ্বা ভাষা

নিত নরন স্বভাষ চন্দ্র যাদর

(ৰাগষ্ট্ৰ্য র্নোক- মৈথিনীক সমানান্তৰ ধাৰাক নেখন-
স্বভাষ চন্দ্র যাদরক সমস্ত সাহিত্য)

স্বভাষচন্দ্র যাদর (১৯৪৮-), জন্ম ০৯ মার্চ ১৯৪৮, মাতৃক দীরানগংজ, স্বপৌনমে। পৈতৃক স্থান: রঁনরাঁ-মেনাহী, স্বপৌন।

মূন মৈথিনী নেখন পহিন চৰণ: ঘৰদেখিয়া (১৯৮২)

মূন মৈথিনী নেখন দোসৰ চৰণ: রঁনৈত বিঁগড়ৈত (বিদেহ ঞ্রা-পত্রিকামে ২০০৮ সঁ ২০০৯ ধৰি, ফেৰ পুস্তকাকাৰ ২০০৯ মে), গ্ৰনো (মিথিনা দৰ্শনমে প্ৰকাশন, ২০১৪, ফেৰ পুস্তকাকাৰ ২০১৬ মে), ৰমতা জোগী (২০১৯), মডৰ (২০২১), ৰাজকমন চৌধৰী মোনোগ্ৰাফ (জনৱৰী ১৯৯৭ মে সাহিত্য খকাদেমী দ্বাৰা ৰিজেক্‌ট, ৰচনা পত্রিকামে দিসম্বৰ ২০০৬- মার্চ ২০০৩ খংকমে খা পুস্তকাকাৰ ২০২২ মে "নিত নরন ৰাজকমন" নামসঁ), ভোট (২০২২)।

"জে স্বনৰেঁএ খিস্সা সে ৰাজ কৰৈএ ঐ সংসাৰপৰ"- হোপী খমেৰিকী কৰীনাক নোকোক্তি।

খা স্বভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ খিস্সা স্বনেনাগ ছোড়ি দেনাহি।

"স্বপ্নস্বন্দৰী এণ্ড দ মৈজিকন রঁর্ড্স খাফ মিথিনা" (গীতা ধৰ্মৰাজন, কথা, ১৯৯৩)

মিথিনাক টুঁনস্বনিয়া ৰাজণ্বমাৰী স্বপ্নস্বন্দৰীকেঁ গাৰৈঁৰঁনা চিড়ৈ সভ রঁস্থ পসিন্ন ছনৌ। স্বদা ও মাছ, রঁকড়ী খা গায সভকেঁ সেহো চিড়ৈ রঁনা দৈত ছনী। প্ৰজা সভ ৰাজণ্বমাৰীকেঁ ঙপৰাগ দেনক, ৰাজণ্বমাৰী ৰূসি গেনী খা চিড়ৈ রঁনেনাগ রঁন্ন ক**ই** দেননি। ও মহনসঁ রঁাহৰো নৈ খৰৈঁ

𑒕𑒪𑒲। 𑒖𑒰𑒠𑒴𑒥𑒪𑒰 𑒠𑒹𑒬 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒖𑒹 𑒥𑒰𑒿𑒔𑒪 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒕𑒪 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒢𑒱𑒣𑒞𑓂𑒞𑒰 𑒦𑒃 𑒑𑒹𑒪। 𑒖𑒢𑒲𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒐𑒹𑒞𑒧𑒹 𑒁𑒐𑒢𑒼 𑒑𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒲, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒩𑒓-𑒥𑒱𑒩𑒓𑒏 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻𑒏 𑒄 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒂𑒥 𑒍 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒢𑒻 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒕𑒪। 𑒂 𑒤𑒹𑒩 𑒂𑒨𑒪 𑒑𑒰𑒕𑒏 𑒣𑒻𑒏𑒰𑒩 𑒮𑒦, 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒑𑒰𑒕𑒏 𑒏𑒼𑒢 𑒏𑒰𑒖, 𑒄 𑒑𑒣 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒰, 𑒚𑒏𑒱 𑒏𑒃 𑒍 𑒮𑒦 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒑𑒰𑒕𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒰𑒙𑒱 𑒏𑒃 𑒪𑒃 𑒑𑒹𑒪। 𑒖𑒢𑒲𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒮𑒦, 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒖𑒳𑒑𑒞𑒱 𑒦𑒱𑒛𑓃𑒹𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒑𑒰𑒕 𑒥𑒔𑒱 𑒖𑒰𑒨, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒹 𑒦𑒃 𑒢𑒻 𑒮𑒏𑒪। 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒑𑒰𑒕𑒏 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒡𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒐𑒰 𑒑𑒹𑒪। 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒑𑒰𑒕𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒦 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒑𑒹𑒪 𑒑𑒩𑒲𑒥 𑒂 𑒣𑒻𑒏𑒰𑒩 𑒮𑒦 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒑𑒹𑒪 𑒡𑒢𑒲𑒏। 𑒖𑒢𑒲𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒮𑒦 𑒑𑒹𑒪𑒲𑒯 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲 𑒪𑒑, 𑒏𑒢𑒻𑒞, 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒖𑒹 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲, 𑒧𑒠𑒞𑒱 𑒏𑒩𑒴, 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒑𑒪𑒞 𑒕𑒪𑒾𑒿। 𑒮𑓂𑒫𑒣𑓂𑒢𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩𑒲 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒕𑒪𑒲 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒼𑒚𑒪𑒲𑒧𑒹, 𑒖𑒞𑒃 𑒔𑒰𑒩𑒴𑒏𑒰𑒞 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒪𑒣𑒩 𑒕𑒪 𑒩𑒓 𑒥𑒱𑒩𑒓𑒏 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒮𑒦𑒏 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩। 𑒍𑒃 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻𑒏 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒻𑒞 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲 𑒮𑓂𑒫𑒣𑓂𑒢𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩𑒲 𑒅𑒠𑒰𑒮 𑒦𑒃 𑒥𑒖𑒪𑒲- 𑒢𑒻, 𑒁𑒯𑒲𑒿 𑒮𑒦 𑒚𑒲𑒏 𑒕𑒪𑒾𑒿। 𑒐𑒰𑒪𑒲 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒢𑓂𑒢 𑒢𑒻 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒢𑒲𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒮𑒦 𑒥𑒖𑒪𑒲- 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒢𑓂𑒢 𑒢𑒻 𑒩𑒯𑒱 𑒮𑒏𑒥, 𑒍 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒮𑒦 𑒒𑒳𑒩𑒰 𑒏𑒃 𑒂𑒢𑒱 𑒠𑒱𑒁 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲 𑒞𑒞𑒹𑒏 𑒅𑒠𑒰𑒮 𑒕𑒪𑒲 𑒖𑒹 𑒍 𑒖𑒰𑒠𑒴 𑒢𑒻 𑒏𑒃 𑒮𑒏𑒪𑒲। 𑒞𑒐𑒢 𑒖𑒢𑒲-𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒮𑒦 𑒏𑒯𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱- 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰 𑒢𑒻, 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒑𑒰𑒕 𑒩𑒼𑒣𑒥 𑒂 𑒑𑒰𑒥𑒻𑒥𑒪𑒰 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒮𑒦 𑒒𑒳𑒩𑒱 𑒂𑒍𑒞। 𑒂 𑒌𑒥𑒹𑒩 𑒏𑒏𑒩𑒼 𑒥𑒹𑒃𑒧𑒰𑒢𑒲 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒦 𑒢𑒻 𑒏𑒩𑒃 𑒠𑒹𑒥𑒻। 𑒂 𑒥𑒞𑒰𑒯 𑒮𑒢 𑒐𑒙𑒃 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰। 𑒏𑒏𑒩𑒼 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑒪𑒐𑒞𑒱 𑒢𑒻, 𑒂 𑒍 𑒮𑒦 𑒑𑒰𑒥𑒱 𑒏𑒃 𑒢𑒰𑒔𑒱 𑒏𑒃 𑒩𑒼𑒣𑒃 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒂 𑒣𑒙𑒥𑒃 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒑𑒰𑒕। 𑒂 𑒑𑒰𑒕 𑒖𑒹𑒢𑒰-𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒥𑒜𑓃𑒃 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒂 𑒔𑒏𑒩𑒑𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒑𑒹𑒪 𑒮𑒦 𑒯𑒿𑒮𑒃 𑒪𑒑𑒪𑒰, 𑒂 𑒐𑒼𑒣𑒛𑓃𑒲 𑒣𑒰𑒩𑒃 𑒪𑒑𑒪𑒰। 𑒮𑓀𑒑 𑒧𑒱𑒪𑒱 𑒏𑒃 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒯𑒼𑒃𑒪। 𑒂 𑒌 𑒮𑒿 𑒑𑒰𑒕𑒼 𑒮𑒦 𑒢𑒲𑒏𑒮𑒿 𑒂 𑒖𑒪𑓂𑒠𑒲𑒮𑒿 𑒥𑒜𑓃𑒃 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒂 𑒮𑓂𑒫𑒣𑓂𑒢𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩𑒲𑒏 𑒠𑒹𑒬 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒕𑒼𑒙-𑒣𑒻𑒒 𑒑𑒰𑒕 𑒮𑒦 𑒧𑒳𑒏𑓂𑒭𑒲 𑒠𑒹𑒧𑒃 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒔𑒰𑒩𑒴 𑒏𑒰𑒞। 𑒖𑒰𑒠𑒴𑒥𑒪𑒰 𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞 𑒔𑒰𑒩𑒴 𑒠𑒱𑒮 𑒣𑒮𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒪𑒰𑒪 𑒩𑒓𑒏, 𑒖𑒼𑒧𑒏 𑒩𑒓𑒏, 𑒁𑒏𑒰𑒮𑒲, 𑒣𑒲𑒁𑒩, 𑒑𑒳𑒪𑒰𑒥𑒲 𑒂 𑒣𑒢𑒱𑒮𑒼𑒐𑒰 𑒮𑒢 𑒮𑒰𑒞 𑒩𑒓𑒏 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒮𑒦𑒏 𑒛𑒹𑒩𑒰 𑒥𑒢𑒞 𑒄। 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒯𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒢𑒲𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒮𑒦𑒮𑒿- 𑒯𑒧𑒩 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒥𑒔𑒱𑒨𑒰𑒮𑒦 𑒣𑒰𑒚𑒬𑒰𑒪𑒰 𑒖𑒰𑒟𑒱, 𑒄 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑒦 𑒠𑒱𑒢 𑒮𑒿 𑒮𑒣𑒢𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒢𑒲𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒮𑒦 𑒥𑒖𑒪𑒲- 𑒯𑒿 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲, 𑒖𑒿 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒣𑒜𑓃𑒪 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒾𑒿 𑒞𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑒻𑒏𑒰𑒩 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒚𑒏𑒱 𑒢𑒻 𑒮𑒏𑒱𑒞𑒨। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒂𑒨𑒪 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒗𑒧𑒹𑒪। 𑒖𑒢𑒲𑒖𑒰𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒿

কিছু কহলনি- মুদা তখন ঘৰক কাজ কে কৰত?

তখন মিথিলাক ৰাজকুমাৰী আদেশ দেলনি- ব়াঁনক সভ ব়াঁনিকাক কাজ সীখত আ ব়াঁনিকা সভ ব়াঁনকক কাজ। মিনিযে-জুনি কই আগাঁ ব়ঁঢ়েমে সভকেঁ নীক নাগত। আ স্বপ্ন সুন্দৰী সভ পঢ়েব়াঁনী ব়াঁনিকাকেঁ দেলন্হি একটা সাগকিন। স্বপ্ন সুন্দৰী বুঁঝেলখিন্হ- সংসাৰ ভৰিমে ও সভ প্রসন্ন ছথি জে এক-ঠামসঁ দোসৰ ঠাম জন্দী পহুঁচি জাগ ছথি, কাৰণ তগসঁ ও সভ সভটা কাজ জন্দী-জন্দী পূৰা কই নৈ ছথি। জনীজাতি সভ পুছলন্হি- কী হম সভ সাগকিন নৈ চনা সকৈ ছী? ৰাজকুমাৰী কহলন্হি- কিএ নৈ? মহিনাকেঁ ও সভ কাজ কৰব়াঁক চাহী জে ওকৰা নীক নগৈ ছৈ। কিছু গোটে ৰাজকুমাৰীসঁ পুছলন্হি- মুদা টাকা কতই সঁ আওত? মুদা সভ ওকৰা দৰাঁড়ি দেনক। সভটা কাজ ৰাজকুমাৰিযে কৰতী? আ নগেনক সভ একটা ব়ঁড়কা মেনা। পাগ জমা ভেন, আ ব়ঁনন ৰাজকুমাৰী স্বপ্নসুন্দৰীক পাঠশানা। পাঠশানা কৰৈএ জাদূ, ওতই ব়ঁচ্চা সভ জা কই ব়ঁনি জাগত অছি জেনা হোথি ৰঙ-বিঁৰঙক চিড়ৈ। অহূঁ কিএ নৈ অৰেঁ ছী পাঠশানা ৰাজকুমাৰী? ৰাজকুমাৰী এক দিন পাঠশানা এনী, দোসৰ দিন এনী আ সভ দিন আৱঁয নগনী। আ ফেৰ ও কহননি জে ব়ঁচ্চা সভক মায ব়াঁবূঁ সেহো আৱঁথূ পাঠশানা। আ ফেৰ ৰাজকুমাৰী ফেৰসঁ কৰই নগনী জাদূ। মুদ ঐৰেঁৰ ও খানী ৰেঁকাৰ চীজ সভকেঁ ব়ঁনৰঁই নগনী চিড়ৈ। আ ব়ঁগত ৰাস কএক ৰঙক পাঁখিৰঁনা চিড়ৈ সভ সেহো ঘূৰি আযন অছি মিথিনামে, বিঁন্ব জাদূ কযনে। সভ অপনা নোনমে এক-এক হজাৰ পোথী নেনে, উন্নোস আনৈৰঁনা পোথী সভ, নান, গুনাৰী আ অকাসী ৰঙক। নান, জোমক ৰঙক, পীঅৰ, গুনাৰী আ পনিসোখা সন সাত ৰঙক, কাৰণ ৰেতক স্থান নই নেনেক অছি হৰিযৰ কচোৰ গাছ সভ। আ চিড়ৈ সভ গাবিঁ ৰহন অছি- বিঁন্ব জ্ঞান সুন্দৰতা অছি সুখাযন ধাৰ সন। আ ওগ টূঁনমুনিযা ৰাজকুমাৰীক মিথিনা ব়ঁনি গেন বিশ্বক সভসঁ ব়েঁশী হৰিযৰ আ প্রফুল্লিত দেশ। নোক সভ তঁ এহো কহৈত ছথি জে অহী চিড়ৈ সভক কাৰণ মিথিনাক হৰাঁমে ৰহৈত অছি জাদূ সদিখন। আ জঁ কহিযো হমৰো সভকেঁ ভেটৈ জায একটা এহেন স্থান, জতয মহিনা আ পুৰুখ সোচি সকথি পৈঘ-পৈঘ গপ! এ জাদূৰঁনা স্থান হমৰা সভক নগে-পাসমে তঁ নৈ? এ স্থান জতই জাদূৰঁনা ৰৌস্ত সভ অছি, হমৰে সন সাধাৰণ নোকক ভিতৰে তঁ নৈ অছি? জঁ অহাঁকেঁ ভেটৈয এ স্থান, জতই কতৌই, তঁ সূচিত

কৰ্ঘ হমৰা হমৰ ঙ্র-পত্র সঙ্কেত editorial.staff.videha@gmail.com পৰ।

সুভাষ চন্দ্র যাদর খিম্রা সুনেনাঙা ছোড়ি দেনম্হি।

মুদা ও ১৯৫২ সঁ খড়ন ৰহনাহ খসগৰে, খাগক তথাকথিত নিম্ন রর্গক কিছু নেখক সভ সেহো মৈথিনীক খাভাসী রর্তনীক সঙ্গ চনি গেনা খা ছোড়ি দেনখিহ্ন খসগৰ স্নকা, ও সভ গৈসনাগষ্টিগক শিকাৰ ভ**ই** গেনা। পৈকাৰ সভ চাৰ্ঘকাত সহসহ কৰ**ই** নাগন। ওগ ষ্টুনসুনিযা ৰাজকুমাৰী সন ও দেখৈত ৰহনাহ ...

মুদা ০১.০১.২০০৫ সঁ ৫ সানক তৈযাৰীক ৰাঁদ রিদেহ- মৈথিনী ঙ্র-পত্রিকা গাছ ৰোপরঁ শুৰ্ঘ কেনক, মিথিনামে, পঞ্চ-দৰ-পঞ্চ, খা ঘুৰি ক**ই** খাৰঁয নাগন ৰঙ-রিঁৰঙক চিড়ৈ সভ।

নচিকেতা ২৬ রঁর্থক মৌনভংগক ৰাঁদ রিদেহ পাক্ষিক ঙ্র-পত্রিকা মে নো এণ্ট্রী: মা প্রৱিশ প্রকাশিত কৰয নগনাহ খা ওহী রঁর্থ ২৬ রঁর্থক ৰাঁদ সুভাষ চন্দ্র যাদর রিদেহক পাঠককেঁ খিম্রা সুনরঁয নগনাহ পঞ্চ-দৰ-পঞ্চ। সুভাষ চন্দ্র যাদরক ঘৰদেখিযা খাযন ১৯৫২ মে খা ২৬ রঁর্থক ৰাঁদ "রঁনৈত রিঁগড়ৈত" ২০০৫-০৯ মে রিদেহমে ঙ্র-প্রকাশিত ভেনাক ৰাঁদ ২০০৯ মে প্রিণ্টমে সেহো খারিঁ গেন।

"জে সুনাযত খিম্রা সএহ ৰাজ কৰত ঐ সংসাৰপৰ" খা সমানান্তৰ ধাৰা সুনা ৰহন খছি খিম্রা। মিথিনাক কএক ৰঙগক পাঁখিরঁনা চিড়ৈ সভ ঘুৰি খাযন জেনা সন্দীপ কুমাৰ সাফী, উমেশ পাসরান, রেঁচন ঠাকুৰ, কপিনেশ্বৰ ৰাউত, উমেশ মণ্ডন, ৰাম রিনাস সাহ, ৰাজদের মণ্ডন, নন্দ রিনাস ৰায, জগদীশ প্রসাদ মণ্ডন, দুর্গানন্দ মণ্ডন, খাচার্য ৰামানন্দ মণ্ডন, ননন কুমাৰ কামত, নাৰাযণ যাদর, মুন্নী কামত, শির কুমাৰ প্রসাদ, ধীৰেন্দ্র কুমাৰ, ৰামদের প্রসাদ মণ্ডন "ঝাৰ্ঘদাৰ" এনা ৰঙ রিঁৰঙক কথা খা গীতক সঙ।

ঘুৰি খাযন খছি সভ খপনা নোনমে এক-এক হজাৰ পোথী নেনে, উনোস খানৈরঁনা পোথী সভ, নান, গুনাৰী, জোমক, পনিসোখাক সাত ৰঙক খা খকাসী ৰঙকা। কাৰণ ৰেতক স্থান ন**ই** নেনেক খছি হৰিযৰ কঠোৰ গাছ সভ।

ঋা সুভাষ চন্দ্র যাদর খিম্রা সুনেনাগ ফেৰসঁ শুৰু কই দেনহি।

ৰনৈত ৰিঁগড়ৈতক ৰাঁদ ঋাযন ৰমতা জোগী, গুনো, মডৰ, ভোগ্ট। সাহিত্য ঋকাদেমী দ্বাৰ ৰিজেক্ট কএন ৰাজকমন চৌধৰী মোনোগ্রাফ ঋাযন “নিত নরন ৰাজকমন” নামসঁ। ঋা তেঁ সুভাষ চন্দ্র যাদর ছথি “নিত নরন সুভাষ চন্দ্র যাদর”।

মৈথিনী স্গোৰী সাগংস (মৈথিনা কথাশাস্ত্র) ঋা সুভাষ চন্দ্র যাদর

মিশেন ফোকো (Foucault)ক "ঋনুশাসন সংস্থা" ৰাঁ মনোৰৈজ্ঞানিক ৰাঁগৈন ঋা হ্বাগঠৈডক "গৈসনাগহিঁগ" দ্বনূক নখ্য এক্কে ছৈ। মিশেন ফোকোক "ঋনুশাসন সংস্থা" ঋছি, সোঝাঁৰনাকেঁ ঋনুশাসনমে ঋানূ ঋা তগ নেন সভকেঁ ঋাপসেমে নড়ার্ভ, কিছুকেঁ পুৰস্কৃত কৰু ঋা জে ঋনুশাসনমে নৈ ঋৰৈএ তকৰা ঋাস্তে-ঋাস্তে মাৰ্ৰ দিযৌ। গৈসনাগহিঁগমে সোঝাঁৰনা কেঁ ৰিশ্বাস দিঋাওন জাগত ঋছি জে ঋহাঁ জে যথাস্থিতিক ৰিৰোধ কই ৰহন ছী সে কোনো ৰিৰোধ নৈ, ৱা তঁ সভ কই ৰহন ঋছি, ঋহাঁ তঁ ৰিৰোধক নামপৰ ৰিৰোধ কই ৰহন ছী ঋা সে ঋপন কমী নুকেৰাঁ নেন। ঐমে সমাজমে ৰর্তমান ঋাধাৰভূত কমীক সহাযতা সেহো নেন জাগত ঋছি, ঋা ঋাস্তে-ঋাস্তে টাৰগেট ৰতাহ ভই জাগত ঋছি ৰাঁ পনাযন কই জাগত ঋছি।

সে সুভাষ চন্দ্র যাদরক ৰাগৰ্স-ৰ্নোক সামান্য ৰাগৰ্স ৰ্নোক নৈ ছন, ৱা ছন "গৈসনাগহিঁগ"।

মুদা একৰ প্রতিকাৰমে ঋৰৈত ঋছি স্গোৰী সাগংস, কোন কথা সুনেনাসঁ নোক ঋা সমাজপৰ কী ঋসৰ পড়ত, ৱা ওগ ঋাধাৰপৰ পূর্ৱ-ৰিশ্লেষণ কৰৈত ঋছি। সে সমানান্তৰ ধাৰা মাৰ্ৰকেঁ মাৰ্ৰসঁ কাটৈৰাঁক নির্ণয নেনেক। ও মূনধাৰাক সাহিত্যকাৰ সভ জে মানকীকৰণক নামপৰ ভাষাকেঁ মৰোড়ৈ ছনা, ও স্গোৰী সাগংসক সংগ গৈসনাগহিঁগক ঋাধাৰপৰ কাজ কই ৰহন ছনা। ৰনকৰ উদ্দেশ্য ছন ৰর্তনীক ভিন্নতাকেঁ ঋশুদ্ধতাক নাম দেৰ্ব। ৰামদেৰ ঝা ঘৰদেখিযাকেঁ নক্ষিত কই ৱা সভ নিখননহি জে, জে নিখৰ্ব সে ৰাঁজৰ্ব ঋসমিযো মে ঋসফন ভেন সে মৈথিনীযোমে হএত।

ঋা সুভাষচন্দ্র যাদর ঋসগৰ পড়ি গেনাহ।

ম্বদা জখন ৰমানন্দ ঝা ‘ৰমণ’ খহী ম্গৌৰী-ম্যাগংমক প্রযোগ রিঁসাঁড়ক মঙ কেনন্থি, খা তকৰ খানোকমে জগদীশ প্রসাদ মণ্ডনেক শিরশংকৰ শ্রীনিরাম দ্বাৰা রর্তনী-মংশোধন কএন কথা (জগনে ও খশ্বদ্ধতা দূৰ কৰরাঁ নেন তীন দিন মেহনতি কএন, খহি তৰহক খহমান মেহো জতেনন্থি) ঙমেশ মণ্ডনজী জখন হমৰা পঠেনন্থি তঁ হমৰ কান ঠাড় ভ২ গেন।

কাৰণ স্বভাষ চন্দ্র যাদরক রর্তনীক কথা রিদেহমে তারত গ্র-প্রকাশিত ভেনাগ শ্বৰু ভ২ গেন ছন। হম ঙমেশ মণ্ডন জী কেঁ ম্গৌৰী-ম্যাগংমক মর্ম বুঁঝেনিযন্থি খা রিঁন্ব তথাকথিত শ্বদ্ধ কএন রর্তনীরঁনা ৰূপ রিদেহমে ছপরঁ শ্বৰু ভেন [দেখূ দ্বধ-পানি ফৰাক-ফৰাক (কথা এরং পাণ্ডুনিপি জগদীশ প্রসাদ মণ্ডন)- (ছাযা এরং মম্পাদন- ঙমেশ মণ্ডন)]।

খা ঙমেশ মণ্ডন মূচিত কেনন্থি জে রর্তনী শ্বদ্ধতাক রাঁদ জগদীশ প্রসাদ মণ্ডন জী গ্রম ৰহ২ নাগন ছনাহ, খা জহিযাসঁ ও স্বননন্থি জে রর্তনীক শ্বদ্ধতা রঁনা ৰচনা রিদেহমে ৰিজেক্ট ভ২ গেন ছন্থি খা ৰ্নকৰ খ্যনী রর্তনীরঁনা রর্মন খারঁ গ্র-প্রকাশিত হেতন্থি তহিযাসঁ ৰ্নকামে নর ঙত্মোহ খারিঁ গেন ছন্থি।

ফেৰ ঙমেশ মণ্ডন জীক গপ স্বভাষ চন্দ্র যাদরসঁ ভেনন্থি, তঁ স্বভাষ চন্দ্র যাদর জী মূচিত কেনখিন্হ জে মূনধাৰা রঁনা মভ কিছু নিখি দিযৌ, স্বনরেঁ নৈ কৰত কানে-রাঁত নৈ দেত। ৰাজমোহন ঝা ভাগ মাহেরঁপৰ মেহো রঁস্থ রিশ্বাম কেনে ৰহথি। "তঁ তকৰ ঙপায?" "ঙপায রএহ জে খহাঁ মভ ক২ ৰহন ছী, মানে নেখক রঁঢ়াঙ।"

খা ম্গৌৰী মাগংম মেহো মএহ কহৈএ, জে কথা স্বনাযত মে কৰত ৰাজ, খা জে জত্তে কথা স্বনাওত মে তত্তে খাগাঁ রঁঢ়ত। খা খ্যগৰ রুঁহস্পতিযো মূঠ। ম্বদা ঐরেঁৰ দোমৰ চৰণমে স্বভাষ চন্দ্র যাদর খ্যগৰ নৈ ৰহথি।

খা মমানান্তৰ ধাৰা কথা স্বনা ৰহন খছি ১৬ মানসঁ খা মূনধাৰা স্বনি ৰহন খছি।

জখন কি মিশেন ফোকোক মভট্টা ডিমীপ্লিনৰী গংম্টীট্যুশন "খন্বশামন মংস্থা" জেনা মাহিত্য খকাদেমী, মৈথিনী খকাদমী, মৈথিনী

ভোজপুৰী অকাদমী, আ সাহিত্য অকাদেমী দ্বাৰা মান্যতা প্ৰাপ্ত কথিত নিষ্টেৰেৰী অযোসিয়েশন সভ মূল ধাৰা লগ ছৈ।

মুদা মিশেন ফোকোক সভষ্টা ডিসীপ্লিনৰী ইংস্ট্ৰীষ্ট্ৰেশন আ মূলধাৰাক গৈসলাগষ্টিগক টেক্লিক, গার্জিযন ৰঁনৰাক আফৰক টেক্লিক সংটোৰী সাওংস দ্বাৰা খতম কই দেল গেল ছৈ।

সংটোৰী সাওংস তাৰানন্দ ৰিযোগীক শক্কাৰনী (১) জেনা থোককক হিসাবেঁ মৈথিলীমে উপন্যাস রঁহৰাগত অছি, (২) মেহতৰক ভাষা আ (৩) কূড়া-কড়কষ্টক পহাড় ঠাঢ় কৰৰাক সাজিশ আ ৰমানন্দ ঝা "ৰমণ"ক শক্কাৰনী (১) "হাষ্ট-ৰঁজাৰক ভাষা" (ডা. প্ৰমোদ কুমাৰক ‘কনকিৰৰা’ ক আমুখমে)কেঁ উঘাৰ কেনক।

এ সভ হতোৎসাহিত কৰৰাঁ নেন উপযুক্ত গৈস-লাগষ্টিগ কেৰ টেক্লিক অছি জকৰা সমানান্তৰ ধাৰা দ্বাৰা সংটোৰী সাওংসক মদতিসঁ খতম কই দেল গেল অছি। তঁ এ উদাহৰণ সিদ্ধ কৰৈএ জে মূল ধাৰামে সভ জাতিক লোক অছি আ সমানান্তৰ ধাৰামে সেহো। সংটোৰী সাওংসক মদতিসঁ ব্ৰাহ্মণৰাদক সংগ গএৰ-ব্ৰাহ্মণক নৰ-ব্ৰাহ্মণৰাদকেঁ সেহো চিহ্নিত কএল গেল অছি।

আ সএহ কাৰণ ছৈ জে মৈথিলী কথা সুলেৰাক আযোজন “সগৰ ৰাতি দীপ জৰয’কেঁ সাহিত্য অকাদেমী দ্বাৰা গীড়ি লেৰাক প্ৰযত্ন ভেল আ সে ৰিফল ভই গেলাপৰ ৰমানন্দ ঝা ‘ৰমণ’ সহিত মূল ধাৰাক আন লোক অপন মানসিক সন্তুলন রঁনা কই নৈ ৰাখি সকলা। ৰমানন্দ ঝা ‘ৰমণ’ তঁ সভষ্টা সীমাক অতিক্ৰমণ কৰৈত একষ্টা ব্ৰাহ্মণৰাদী সংস্থাক পত্ৰিকামে ৰিঁন্নু নাম লেলে হমৰা আ উমেশ মণ্ডলকেঁ অৰাচ কথা সেহো কহলন্হি আ তকৰ উপহাৰ স্বৰূপ সাহিত্য অকাদেমী দিল্লীক ওগ সংস্থাকেঁ কথিত নিষ্টেৰেৰী এযোসিয়েশনক ৰূপমে মান্যতা দেনক। এ ঘষ্টনা সংটোৰী-সাওংসক প্ৰভাৱকেঁ দৰ্শিত কৰৈত অছি।

মুদা অশোক গত দস সালসঁ ‘সগৰ ৰাতি দীপ জৰয’ কেৰ আযোজন সমানান্তৰ ধাৰাক লেখক সভ দ্বাৰা কএল জেৰাসঁ আহ্লাদিত ছথি আ কহৈ ছথি- “একৰ প্ৰাৰম্ভিক উদ্দেশ্য ৰহৈ গাম-গাম গোষ্ঠী কৰৰাক, সে আৱেঁ জা কই ভই ৰহল ছৈ।“ যএহ গপ হমৰ গামমে ভেল

৫২ ম সগৰ ৰাতি দীপ জৰয [কথা রৌষ্ক সিষ্ক মেহথপা (রাঁন সাহিত্য কেন্দ্রিত) মেঁহথ]মে শিরশংকৰ শ্রীনিরাস মেহো রাঁজন চ্চনা- "জখন হম সভ 'সগৰ ৰাতি দীপ জৰয' শুৰু কেনে চ্চনৌঁ তখন একৰ উদ্দেশ্য চ্চন জে ও্র গামে-গাম ঘুময, মুদা ও্র তঁ পটনা-চেন্নৈ ঘুমই নাগন।"

খা ওম্হৰ ৰামভৰোস কাপড়ি 'ভ্রমৰ' খা পৰমেশ্বৰ কাপড়ি মেহো পাযাপাৰ নেপান মে খড়ন চ্চনা। ভাৰতক সৰকাৰী সংস্থাক সংকননমে ঘনকৰ সভক ৰচনা রাঁহৰী (নেপানক) হেরাঁক কাৰণ নৈ দেন গেননি মুদা ওহী নেপানক দোসৰ নেখক, জে স্টেষ্টস-কো কেৰ সও চ্চনা, কেৰ কথা দেন গেনৈ। ❑

জ্বনিযা গ্রিস্ট্ৰোৰাক অল্পদৈর্ঘ্য সম্বন্ধ ৰ্বনা ধ্বৰী, জ্বনিযা গ্রিস্ট্ৰোৰাক উর্দ্ধাধৰ সম্বন্ধ ৰ্বনা ধ্বৰী/ জেকম ডেৰীডা- উত্তৰ সংৰচনাৰাদ মানে ৰিখণ্ডনাত্মেক সিদ্ধান্ত

কথাক যাত্রা- ৰৈদিক আখ্যান, জাতক কথা, ঐশপ ফেৰ্বন্স, পংচতংত্র আ হিতোপদেশ আ সংগ-সংগ চনৈত ৰহন নোকগাথা সভ। সভ ঠাম অভিজাত্য ৰর্গক কথাক সংগ নোকগাথা ৰহিতে অছি, আ সে মৈথিনীযো মে অছি।

ঐ সম্বন্ধমে সুভাষ চন্দ্র যাদৰক নিম্ন ৰিচাৰ ছন্হি:

“মৈথিনী মে নোক-কথা পৰ ৰ্বড় কম কাজ ভেন অছি। নোক-কথাক কিছুএ সংকনন উপনব্ধ অছি আ সে স্মৃতিক আধাৰ পৰ নিপিৰ্বদ্ধ কযন গেন অছি, ফীন্ড ৰর্কক আধাৰ পৰ নহি। নোক-সাহিত্যক কোনো গকাগ হো, ওকৰ এক সঁ অধিক ৰূপ ৰিদ্যমান ৰহৈত ছৈক, জে ফীন্ড ৰর্ক কযনে সঁ প্রাপ্ত ভই সকৈত অছি। স্মৃতি মে ওকৰ মাত্র একটা ৰূপ ৰহৈত ছৈক, জকৰা সৰ্বোত্তম ৰূপ মানি নের্ব গনত ভই সকৈত অছি। নোক-কথা ক জতেক সংকনন অখনধৰি ভেন অছি, সে অপূর্ণ অছি। মৈথিনী মে নোক-গীত, নোক গাথা আ নোক দেৰতা ক নেন তই কিছু ফীন্ড ৰর্ক কযনো গেন, নোক কথাক নেন ভৰিসক্কে কোনো ফীন্ড ৰর্ক ভেন অছি। আৰ্ব জখন এক পুশ্ত সঁ দোসৰ পুশ্ত মে নোক সাহিত্যক অংতৰণ দিনোদিন সংকটগ্রস্ত ভেন জা ৰহন অছি, তেঁ একৰ সংৰক্ষণ জৰূৰী অছি। নোকসাহিত্যক সংৰক্ষণ মাত্র এহি নেন জৰূৰী নহি অছি জে ও অতীতক একটা ৰস্তু থিক; ও অপন সমযক ৰিমর্শ আ আত্মেৰাচন সেহো হোগত অছি আ একটা প্রতিমান উপস্থিত কৰৈত অছি। ওকৰ ৰূপক, প্রতীক, ভাৰ আ শিল্পক উপযোগ নিখিত সাহিত্য মে হম সভ অপন-অপন ঢংগ সঁ কৰৈত ৰহৈত ছী। তহিনা নিখিত সাহিত্য সেহো নোক-সাহিত্য কেঁ

প্ৰভাৱিত কৰৈত ৰহৈত অছি। লোক-সাহিত্য সঁবঁধী অধ্যযন মুখ্যত: স্থান আ কালক নির্ধাৰণ পৰ কেন্দ্ৰিত ৰহলে অছি। ওকৰ কার্য, অভিপ্ৰায আ অর্থ সঁ সঁবঁধিত প্ৰশ্ন অখনো উপেক্ষিত অছি। মৈথিলী মে তই লোক-সাহিত্য সঁবঁধী অধ্যযন অখন ঠীক সঁ শুৰুও নহি ভেল অছি। জে পোথী অছি, তাহি মে লোক-সাহিত্যক পৰিভাষা আ সূচী উপস্থিত কযল গেল অছি। লোক-কথাক উপলব্ধ সঁকলন সভ মে ওহন কথাক সঁখ্যা বেঁসী অছি জে দেশাঁতৰণক কাৰণেঁ মৈথিলী মে আযল অছি। মৈথিলীক অপন লোককথা, জকৰা খাঁটী মৈথিল কহি সকৈত ছিঐক, সে কম আযল অছি। ৰামলোচন ঠাকুৰ দ্বাৰা সঁকলিত মৈথিলী লোক-কথা, জকৰা হম অপন এহি অত্যঁত সঁক্ষিপ্ত অধ্যযনক আধাৰ বঁলৌলে ছী, তাহু মে খাঁটী মৈথিলী লোক-কথা কম্মে অছি। লোক-কথাক অভিপ্ৰায আ অর্থ সঁবঁধী অপন বাঁত কহবাঁক লেল জাহি দূটা কথাক চযন হম কযলে ছী, সে অছি- 'একটা বুঁঢ়িয়া ৰহয' আ 'একটা চিনিযা খেলিঐ ৰও ভৈযা'। এহি দুনূ কথাক বাতাবৰণ বিশুদ্ধ মৈথিল অছি। দুনূক বিমর্শ, আত্মেৰাচন আ প্ৰতিমান মৈথিল-মানসক অনুৰূপ অছি। দুনূ কথাক বিমর্শ ন্যায পৰ কেঁদ্ৰিত অছি। পহিল কথাক বুঁঢ়িয়া দানিক একটা ফাঁক লেল বঁৰহী, ৰাজা, ৰানী, আগি, পানি আ হাথী কেঁ ন্যায পযবাঁক খাতিৰ ললকাৰৈত অছি, কিএক তই খূঁটী ওকৰ দানি নুকা লেলে ছৈক আ দই নহি ৰহল ছৈক। কথাক বিমর্শ পদ্যাত্মেক ৰূপ মে এলা ব্যক্ত ভেল অছি- হাথী হাথী হাথী! সমুদ্ৰ সোখূ সমুদ্ৰ। সমুদ্ৰ লে অগিল মিঝাবঁয, অগিল। অগিল লে ৰানী ডেৰাবঁয, ৰানী। ৰানী লে ৰাজা বুঁঝাবঁথি, ৰাজা। ৰাজা লে বঁৰহী ডাঁঢ়থি, বঁৰহী। বঁৰহী লে খূঁটী চীড়য, খূঁটী। খূঁটী লে দানি দিঅয, দানি। কী খাউ, কী পীবুঁ, কী লই পৰদেস জাউ। জাগত অছি। খূঁটী তৈযাৰ ভই জাগত ছৈক। ফেৰ তই খূঁটীক ডৰেঁ হাথী, হাথীক ডৰেঁ সমুদ্ৰ, সমুদ্ৰক ডৰেঁ আগি, আগিক ডৰেঁ ৰানী, ৰানীক ডৰেঁ ৰাজা, ৰাজাক ডৰেঁ বঁৰহী ন্যায কৰক লেল তৈযাৰ ভই জাগত ছৈক আ খূঁটী বুঁঢ়িয়া কেঁ দানি দই দৈত ছৈক। এ্র কথা ৰামলোচন অপন মায সঁ সুনলে ছলাহ। ও কহলনি জে মায বলা বৃত্তাঁত মে বুঁঢ়িয়া হাথিএ লগ সঁ ঘূৰি জাগত ছৈক। লিপিবঁদ্ধ কৰৈত কাল ও একৰ পুনর্সৃজন কযলনি। হুনক লিপিবঁদ্ধ কযল বৃত্তাঁত মে বুঁঢ়িয়া হাথিযো সঁ আগূ খূঁটী ধৰি জাগত অছি। বুঁঢ়িয়া কেঁ খূঁটী ধৰি লই গেলাগ

কথাক ব্যংজনা মে বিস্তাৰ অনৈত ছৈক। লেকিন লোক কথাক এহন প্রলেখন কতেক উচিত অছি? এহি কথাক আত্মে রাচন বুঁঢ়িযাক মাধ্যমে প্রকৰ্ট ভেল অছি। অপন স্থিতিক প্রতি বুঁঢ়িযা জে প্রতিক্রিযা কৰৈত অছি, সএহ এহি কথাক আত্মে রাচন থিক। একটা দানিক বঁল পৰ বুঁঢ়িযা পৰদেস জেবাঁক নেযাৰ কৰৈত অছি। ৰাজা-ৰানীক সেৰ ভৰি দানি দেবাঁক প্রস্তার কেঁ তিৰস্কৃত কৰৈত অছি। সমুদ্র সঁ হীৰা মোতীক দান নহি নৈত অছি। দানি পৰ অপন অধিকাৰ লেল লড়ৈত ৰহৈত অছি। তাৎপর্য ওা জে সপনা দেখবাঁক চাহী। ভীখ আ দযাক পাত্র নহি হেবাঁক চাহী। দান নেবঁ নীক নহি। স্বাভিমানী হেবাঁক চাহী আ অপন হক লেল লড়বাঁক চাহী। কথা ওা প্রতিমান উপস্থিত কৰৈত অছি জে ন্যায সংঘর্ষে কযনা সঁ ভেটৈত ছৈক। 'একটা ঠিনমা খেনিঐ ৰও ভগযা' ন্যাযক রিরেকশীনতা পৰ রিমৰ্শ কৰৈত অছি। মুনিযা (ঠিড়ৈ) কেঁ একটা চীন খেবাঁক অপৰাধ মে প্রাণদণ্ড ভেটৈ রনা ছৈক। ওা রিমৰ্শ পদ্যাত্মেক ৰূপমে চনৈত ছৈক, জাহি মে ওকৰ দাৰুণ অৱস্থা সেহো চিত্রিত ভেল ছৈক।

বঁৰদরনা ভাগ!

পৰবঁত পহাড় পৰ খোতা ৰে খোঁতা

ভুখৈ মৰৈ ছৈ বঁচা

একটা ঠিনমা খেনিঐ ৰও ভগযা

তগ নএ পকড়নে জাগএ।

ফেৰ ঘোড়ারনা অবেঁ ছৈ, হাথীরনা অবেঁ ছৈ, খুদ্দী-রনা অবেঁ ছৈ। মুনিযা সভ সঁ মিনতী কৰৈত অছি। ওহো সভ খেতরনা কেঁ পোন্হবেঁত ছৈক; ছোড়বাঁক বঁদনা মে বঁড়দ, ঘোড়া, হাথী দেবঁ২ লেল তৈযাৰ ছৈক, লেকিন খেতরনা টস সঁ মস নহি হোগত অছি। জখন ভুখে-প্যাসে জান জায নগৈ ছৈক, তখন খুদ্দীক বঁদনা মে মুনিযা কেঁ ছোড়ি দৈত অছি। মুনিযা কৰুণা আ মানরীযতাক আরাহন কৰৈত অছি। মনুস্মৃতি মে কহল গেল ছৈক জে চুপচাপ ককৰো ফূল তোড়ি নেবঁ চোৰি নহি হোগত ছৈক; তহিনা ককৰো একটা চীন খা নেবঁ কোনো অপৰাধ নহি ভেল। গএহ কথাক আত্মেরাচন থিক। কথা ওা প্রতিমান উপস্থিত কৰৈত অছি জে সভক জীরক মোল বঁৰাবঁৰ হোগত ছৈক। অসহায আ নির্ধনো কেঁ

जीबाँक अधिकाब ठैक। एहि संसाब मे ओकबो नेन एकटा स्पेस (जगह) हेबाँक चाही।”

कथामे असफलताक सम्भावना उपन्यास-महाकाव्य-आख्यान सँ बेशी होगत अछि, कावण उपन्यास अछि “सोप ओपेबा” जे महिनाक-महिना आ सालक-साल धबि चलैत अछि आ सभ एपीसोडक अन्तमे एकटा बिन्दुपब आबि खतम होगत अछि। माने सभबि एपीसोडक उपन्यासमे उन्नबि एपीसोड धबि तँ आशा बनिते अछि जे कथा एकटा मोड़ नेत आ अन्त धबि जे कथाक दिशा नहिये बदनेन तँ पुबनका सभटा एपीसोड हिटे आ मात्र अन्तिम एपीसोड फ्लाप। मुदा कथा एकब अनुमति नै दैत अछि। ग एक एपीसोड बना बचना छी आ नीक तँ खूबे नीक आ नै तँ खबापे-खबाप।

कथा-गाथा सँ बढ़ि आगू जाग तँ आधुनिक कथा-गल्पक गतिहास उन्नैसम शताब्दीक अन्तमे भेन। एकबा नघुकथा, कथा आ गल्पक रूप मानन गेन। ओना ऐ तीनूक बीचक भेद सेहो अनावश्यक रूपसँ व्याख्यायित कएन गेन। बवीन्द्रनाथ ठाकुबसँ शुरू भेन ग यात्रा भावतक एक कोनसँ दोसब कोन धबि सुधावबाद रूपी आन्दोननक पबिणामस्वरूप आगाँ बढ़न। असमियाक बेजबरूआ, उड़ियाक फकीब मोहन सेनापति, तेनुगुक अप्पाबाब, बँगनाक केदावनाथ बनर्जी ग सभ गोटे कखनो नावीक प्रति समर्थनमे तँ कखनो समाजक सूदखोबक बिरूद्ध अबैत गेनाह। नेपानी भाषामे “देबी को बनि” सूर्यकान्त ज्ञवानी द्वाबा दसहबाक पशुबनि प्रथाक बिरूद्ध निखन गेन। कोनो कथा प्रेमक बंधनक मध्य जाति-धनक सीमाक बिरूद्ध तँ कोनो दनित समाजक स्थिति आ धार्मिक अंधबिश्वासक बिषयमे निखन गेन। आ ग सभ कबैत सर्वदा कथाक अन्त सुखद होगत छन सेहो नै।

बाद: साहित्य: उत्तब आधुनिक, अस्तित्ववादी, मानवतावादी, ग सभ बिचाबधाबा दर्शनशास्त्रक बिचाबधाबा थिक। पहिने दर्शनमे बिज्ञान, गतिहास, समाज-बाजनीति, अर्थशास्त्र, कना-बिज्ञान आ भाषा सम्मिनित बहैत छन। मुदा जेना-जेना बिज्ञान आ कनाक शाखा सभ बिशिष्टता प्राप्त कबैत गेन, बिशेष कऽ बिज्ञान, तँ दर्शनमे गणित आ बिज्ञान मैथेमेटिकन नाजिक धबि सीमित बहि गेन। दार्शनिक आगमन आ निगमनक अध्ययन

প্ৰণালী, রিশ্লেষণাত্মেক প্ৰণালী দিস রঁঢ়ল। মার্ক্স জে দ্বনিয়া ভৰিক গৰীৱঁক নেল একটা দৈৱীয় হস্তক্ষেপক সমান ছলাহ, দ্বন্দ্বাত্মেক প্ৰণালীকেঁ ঋপন ব্যাখ্যাক ঋাধাৰ রঁনওলন্হি। ঋাগ-কান্হিক "ডিসকসন" রা দ্বন্দ্ব জগমে পক্ষ-রিপক্ষ, দ্বনূ সম্মিলিত ঋছি, দর্শনক (মাধৱাচার্যক সৱর্দর্শন সংগ্ৰহ-দ্ৰষ্টব্য) খণ্ডন-মণ্ডন প্ৰণালীমে পহিলহিযেসঁ রিদ্যমান ছল।

যে গতিহাসক ঋন্তক ঘোষণা কযনিহাৰ ফ্ৰাঁসিস ফুকিযামা -জে কম্যুনিস্ট শাসনক সমাপ্তিপৰ ও ঘোষণা কযনে ছলাহ- রঁাদমে ঐসঁ পলটি গেলাহ। কম্যুনিস্ট শাসনক সমাপ্তি ঋা রর্লিনক দেৱালক খসৱাক রঁাদ ফ্ৰাঁসিস ফুকিযামা ঘোষিত কএলন্হি জে রিচাৰধাৰাক ঋাপসী ঝগড়া (দ্বন্দ্ব) সঁ সৃজিত গতিহাসক ও সমাপ্তি ঋছি ঋা ঋাৱঁ মানৱক হিতক রিচাৰধাৰা মাত্ৰ ঋাগাঁ রঁঢ়ত। মুদা কিছু দিন রঁাদ ও ঐ মতসঁ ঋাপস ভ**২** গেলাহ ঋা কহলন্হি জে সমাজক ভীতৰ ঋা ৰাষ্ট্ৰীযতাক মধ্য ঋখনো রঁ৲ত ৰাস ভিন্ন রিচাৰধাৰা রাঁচল ঋছি। তহিনা ডত্তৰ ঋাধুনিকতারাদী রিচাৰক জৈকস ডেৰীডা ভাষাকেঁ রিখণ্ডিত ক**২** ও সিদ্ধ কেলন্হি জে রিখণ্ডিত ভাগ ঢেৰ ৰাস রিভিন্ন ঋাধাৰপৰ ঋাশ্ৰিত ঋছি ঋা রিঁনা ওকৰা বুঁঝনে ভাষাক ঋৰ্থ হম নৈ লগা সকৈত ছী।

ডত্তৰ-ঋাধুনিকতারাদ সেহো ঋপন প্ৰাৰম্ভিক ডত্মোহক রঁাদ ঠমকি গেল ঋছি। ঋস্তিত্বরাদ, মানৱতারাদ, প্ৰগতিরাদ, ৰোমেন্টিসিজ্ম, সমাজশাস্ত্ৰীয রিশ্লেষণ ও সভ সংশ্লেষণাত্মেক সমীক্ষা প্ৰণালীমে সম্মিলিত ভ**২** ঋপন ঋস্তিত্ব রঁচেনে ঋছি।

সাগকো-এনেলিসিস রৈজ্ঞানিকতাপৰ ঋাধাৰিত ৰহৱাঁক কাৰণ দ্বন্দ্বাত্মেক প্ৰণালী জকাঁ ঋপন ঋস্তিত্ব রঁচেনে ৰহত।

ঋাধুনিক কথা ঋছি কী? ও কেহন হেৱাঁক চাহী? একৰ কিছু ডদ্দেশ্য ঋছি ঋাকি হেৱাঁক চাহী? ঋা তকৰ নিৰ্ধাৰণ কোনা কএল জায ?

কোনো কথাক ঋাধাৰ মনোরিজ্ঞান সেহো হোগত ঋছি। কথাক ডদ্দেশ্য সমাজক ঋাৰশ্যকতাক ঋনুসাৰ ঋা কথা যাত্ৰামে পৰিরৰ্তন সমাজমে ভেল ঋা হোগত পৰিরৰ্তনক ঋনুৰূপে হেৱাঁক চাহী। মুদা সংগমে ওগ সমাজক সংস্কৃতিসঁ ও কথা স্বযমের নিযন্ত্ৰিত হোগত ঋছি। ঋা ঐমে ওগ সমাজক ঐতিহাসিক ঋস্তিত্ব সোঝাঁ ঋৱৈত ঋছি।

জে হ্ম বৈদিক আখ্যানক গপ কৰী তঁ ও ৰাধ্রুইক সঁগ প্রেমকেঁ সোঝাঁ অনৈত অছি। আ সমাজক সঁগ মিনি কই ৰহনাগ সিখরৈত অছি। জাতক কথা নোক-ভাষাক প্রসাৰক সঁগ রৌদ্ধ-ধর্ম প্রসাৰক গঙ্কা সেহো ৰখৈত অছি।

মুস্লিম জগতক কথা জেনা ৰূমীক “মসনরী” ফাৰসী সাহিত্যক রিশিষ্ট গ্রন্থ অছি জে জ্ঞানক মহত্ত্ব আ ৰাজ্যক উন্নতিক শিক্ষা দৈত অছি।

আজুক কথা ঐ সভ রস্তুকেঁ সমেটৈত অছি আ একটা প্রবুদ্ধ আ মানরীয সমাজক নির্মাণক দিস আগাঁ রঢ়ৈত অছি। আ জে সে নৈ অছি তঁ ও ওকৰ উদ্দেশ্যমে সম্মিনিত হেৱাক চাহী। আ তখনে কথাক রিশ্লেষণ আ সমানোচনা পাঠকীয রিরশতা রনি সকত।

মনোরিশ্লেষণ আ দ্বন্দ্বাত্মেক পদ্ধতি জেকাঁ ফ্রকিযামা আ ডেৰীডাক রিশ্লেষণ সেহো সংশ্লেষিত ভই সমীক্ষাক নেন স্থাযী প্রতিমান রনন ৰহত।

ককৰা নেন কথা নিখী? রা কহী? কথাক রাদ: জিনকা রিষযমে নিখরঁ সে তঁ পঢ়তাহ নৈ। কথা পঢ়ি নোক প্রবুদ্ধ ভই জাযত ? গীতাক সপ্পত খা কই ঝূঠ রঁজনিহাৰক সংখ্যা কম নৈ। তেঁ কী এহন কসৌটীপৰ ৰচিত কথাক মহত্ত্ব কম ভই জাযত ?

সভ প্রবুদ্ধ নৈ হেতাহ তঁ স্বস্থ মনোৰংজন তঁ প্রাপ্ত কই সকতাহ। আ জে একোটা র্যক্তি কথা পঢ়ি ওগ দিশামে সোচত তঁ কথাক সার্থকতা সিদ্ধ হএত। আ জকৰা নেন ৰচিত অছি ও কথা জে ও নৈ, তঁ ওকৰ ওগ পৰিস্থিতিমে হস্তক্ষেপ কৰরাঁমে সক্ষম র্যক্তি তঁ পঢ়তাহ। আ জা ও ৰহত তাধৰি ঐ তৰহক কথা ৰচিত কএন জাগত ৰহত।

আ জে সমাজ রঁদনত তঁ সামাজিক মূন্য সনাতন ৰহত? প্রগতিশীন কথামে অনুভরক পুনর্নির্মাণ কৰরঁ, পৰিরর্তনশীন সমাজক নেন, জগসঁ প্রাকৃতিক আ সামাজিক যথার্থক রীচ সমাযোজন দ্যঅএ। আকি ঐ পৰিরর্তনশীন সমযকেঁ স্থাযিত্ব দেৱা নেন পৰম্পৰাক স্থাযী আ মূন তত্ত্বপৰ আধাৰিত কথাক আরশ্যকতা অছি্? র্যক্তি-হিত আ সমাজ-হিতমে দ্বৈধ অছি আ দুনূ পৰস্পৰ রিৰোধী অছি। ঐমে সংযোজন আরশ্যক। রিশ্ব দৃষ্টি আরশ্যক। কথা মাত্র রিচাৰক উৎপত্তি নৈ অছি জে ৰোশনাগসঁ

কাগচপর জেনা-তেনা উতারি দেলিঐ। ই সামাজিক-ঐতিহাসিক দশাসঁ নির্দেশিত হোইত অছি।

তঁ কথা আদর্শবাদী বিষয়, প্রকৃতিবাদী বিষয় বা যথার্থবাদী বিষয়। অথবা ই মানবতাবাদী, সামাজিকতাবাদী বা অনুভবকেঁ মহত্ত্ব দেমযবলা জ্ঞানেন্দ্রিয়-যথার্থবাদী বিষয়? আ নৈ তঁ কথা প্রয়োজনমূলক বিষয়। ঐমে উপযোগিতাবাদ, প্রয়োগবাদ, ব্যবহারবাদ, কারণবাদ, অর্থক্রিয়াবাদ আ ফলবাদ সভ সম্মিলিত অছি। ই সভসঁ আধুনিক দৃষ্টিকোণ অছি। অপনাকেঁ অভিব্যক্ত কেনাই মানবীয় স্বভাব অছি। মুদা ও সামাজিক নিয়মমে সীমিত ভঽ জাইত অছি। পরিস্থিতিসঁ প্রভাবিত ভঽ জাইত অছি।

তঁ কথা অনুভবকেঁ পুনর্রচিত কঽ গড়ল জাইত। আ ব্যক্তিগত চেতনা তখন সামাজিক আ সামূহিক চেতনা বনি পাওত। শোষককেঁ অপন প্রবৃত্তিপর অংকুশ লগবয় পড়তহি। তঁ শোষিতকেঁ একর বিরোধ মুখর রূপমে করয় পড়তহি।

স্বতংত্রতা- সামাজিক পরিবর্তন। কথা তখন সংপ্রেষিত হএত, সংবাদক মাধ্যম বনত। কথা সমাজক লেল শস্ত্র তখনে বনি সকত, শক্তি তখনে বনি সকত।

জে কথাকার উপদেশ দেতাহ তঁ জ্ঞানক হস্তাংতরণ করতাহ, জকর আবশ্যকতা আব নৈ ছৈ। জখন কথাকার সম্বাদ শুরু করতাহ তখনে মুক্তিক বাতাবরণ বনত আ সম্বাদমে ভাগ লেনিহার পাঠক জড়তাসঁ ত্রাণ পওতাহ।

কথা ক্রমবদ্ধ বিষয় আ সুগ্রাহ্য বিষয় তখনে ই উদ্দেশ্য প্রাপ্ত করত। বুদ্ধিপরক নৈ ব্যবহারপরক বনত। বৈদিক সাহিত্যক আখ্যানক উদারতা সংবাদকেঁ জন্ম দৈত ছল জে পৌরাণিক সাহিত্যক রূঢ়িবাদিতা খতম কয় দেলক।

আ সংবাদক পুনর্স্থাপনা লেল কথাকারমে বিশ্বাস হেবাক চাহী- তর্ক-পরক বিশ্বাস আ অনুভবপরক বিশ্বাস, জে সুভাষচন্দ্র যাদবমে ছন্হি। প্রত্যক্ষবাদক বিশ্লেষণাত্মক দর্শন বস্তুক নৈ, ভাষিক কথন আ অবধারণাক বিশ্লেষণ করৈত অছি সে সুভাষজীক কথামে সর্বত্র দেখবামে আওত।

রিশ্লেষণাত্মেক ঋথরা তার্কিক প্রত্যক্ষরাদ ঋা ঋস্তিত্বরাদক জন্ম রিজ্ঞানক প্রতি প্রতিক্রিয়াক ৰূপমে ভেল। ঐসঁ রিজ্ঞানক দ্বিঋর্থী রিচাৰকেঁ স্পষ্ট কএল গেল।

প্রঘটনাশাস্ত্রমে চেতনাক প্রদত্তক প্রদত্ত ৰূপমে ঋধ্যয়ন হোগত ঋছি। ঋনুভূতি রিশিষ্ট মানসিক ক্রিয়াক তথ্যক নিৰীক্ষণ ঋছি। রস্তুকেঁ নিৰপেক্ষ ঋা রিশুদ্ধ ৰূপমে দেখরাঁক ঐ মাধ্যম ঋছি। ঋস্তিত্বরাদমে মনুষ্য-ঋহি মাত্র মনুষ্য ঋছি। ও জে কিছু নির্মাণ কৰৈত ঋছি ওগসঁ পৃথক ও কিছু নৈ ঋছি, স্বতংত্র হেরাঁ নেল ঋভিশপ্ত ঋছি (সাত্র্)। হেগেলক ডায়লেক্টিকস দ্বাৰা রিশ্লেষণ ঋা সংশ্লেষণক ঋংতহীন ঋংতর্সংরঁধ দ্বাৰা প্রক্রিয়াক গুণ নির্ণয় ঋা ঋস্তিত্ব নির্ণয় কৰরাঁপৰ জোৰ দেলছি। মূলতত্ত্ব জতেক গহীঁৰ হএত ওতেক স্বৰূপসঁ দূৰ ৰহত ঋা রাস্তরিকতাসঁ লগ।

ক্বান্টম সিদ্ধান্ত ঋা ঋনসৰটেন্টী প্রিন্সিপল সেহো ঋাধুনিক চিন্তনকেঁ প্রভারিত কেলে ঋছি। দেখাগ পড়এরঁলা রাস্তরিকতা সঁ দূৰ ভীতৰক ঋা রাঁহৰক প্রক্রিয়া সভ শক্তি-উর্জাক ছোট তত্ত্বক ঋাদান-প্রদানসঁ সম্ভর হোগত ঋছি। ঋনিশ্চিততাক সিদ্ধান্ত দ্বাৰা স্থিতি ঋা স্বৰ প, ঋন্দাজসঁ নিশ্চিত কৰয় পড়ৈত ঋছি।

তীনসঁ রেঁশী ডাগমেন্সনক রিশ্বক পৰিকল্পনা ঋা স্টীফন হাকিন্সক "ঋ ব্রিঁফ হিস্ট্রী ঋাফ টাগম" সোমে-সোম্মী ভগরানক ঋস্তিত্বকেঁ খতম ক২ ৰহল ঋছি কাৰণ ঐসঁ ভগরানক মৃত্যুক ঋরধাৰণা সেহো সোম্মাঁ ঋায়ল ঋছি, সে এখন রিশ্বক নিয়ন্তাক ঋস্তিত্ব খতৰামে পড়ল ঋছি। ভগরানক মৃত্যু ঋা গতিহাসক সমাপ্তিক পৰিপ্রেক্ষ্যমে মৌখিলী কথা কহিয়া ধৰি খিস্সা কহৈত ৰহত ? লঘু, ঋতি-লঘু কথা (রীহনি কথা), কথা, গল্প ঋাদিক রিশ্লেষণমে লাগল ৰহত?

জেনা রর্চুঋল ৰিঋলিটী রাস্তরিকতা কেঁ কৃত্রিম ৰূপেঁ সোম্মাঁ ঋানি চেতনাকেঁ ওকৰা সংগ একাকাৰ কৰৈত ঋছি তহিনা রিঁনা তীনসঁ রেঁশী রীমক পৰিকল্পনাক হম প্রকাশক গতিসঁ জে সিন্ধুঘাটী সভ্যতাসঁ চলী তঁ তগযো ব্রহ্মাণ্ডক পাৰ ঋাগ ধৰি নৈ পহুঁচি সকরঁ। ঐ সূর্য ঋৰৰ্-খৰৰ্ ঋান সূর্যমেসঁ একটা মধ্যম কোটিক তৰেগণ- মেডিওকৰ স্টাৰ- ঋছি। ওগ মেডিওকৰ স্টাৰক একটা গ্রহ পৃথ্বী ঋা ওকৰ একটা নগ্র-গামমে

𑒩𑒯𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒰𑒟𑒣𑒩 𑒯𑒰𑒟 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒱𑒞 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒮𑒿 𑒣𑒻𑒒 𑒏𑒏𑒩 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰? 𑒯𑒧𑒩 𑒏𑒟𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒏𑓂𑒭 𑒄 𑒮𑒦 𑒫𑒻𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒂 𑒠𑒰𑒩𑓂𑒬𑒢𑒱𑒏 𑒞𑒟𑓂𑒨 𑒔𑒳𑒢𑒾𑒞𑒲𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒂𑒨𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒯𑒼𑒪𑒱𑒮𑓂𑒙𑒱𑒏 𑒂𑒏𑒱 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒞𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒢𑓂𑒫𑒨 𑒏𑒩𑒨 𑒣𑒛𑓃𑒞 ! 𑒄 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒠𑒰𑒩𑓂𑒬𑒢𑒱𑒏 𑒮𑒿 𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫𑒱𑒏 𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒥𑒢𑒞।

𑒣𑒼𑒮𑓂𑒙𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒏𑓂𑒔𑒩𑒪 𑒧𑒹𑒟𑒼𑒛𑒼𑒪𑒼𑒖𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒁𑒩𑓂𑒟, 𑒬𑒥𑓂𑒠, 𑒞𑒏𑒩 𑒁𑒩𑓂𑒟, 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒩𑒝𑒏 𑒢𑒱𑒨𑒧 𑒮𑒿 𑒢𑒻 𑒥𑒢𑒪𑓂 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒝 𑒣𑓂𑒩𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰𑒮𑒿 𑒪𑒑𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒦 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱, 𑒮𑒧𑒴𑒯 𑒪𑒹𑒪 𑒄 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒡𑒰𑒩𑒝 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒂 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒱𑒧 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒂 𑒍𑒏𑒩 𑒣𑒰𑒚 𑒏𑒹𑒩 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒱𑒧 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒫𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒌 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫𑒏 𑒢𑒱𑒧𑓂𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱:

“𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒮𑒿 𑒄 𑒁𑒣𑒹𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒏𑒹𑒢𑒰𑒃 𑒖𑒹 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙𑒲𑒏𑒩𑒝 𑒂 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒐𑓂𑒨𑒰 𑒏𑒩𑒋 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒁𑒢𑒳𑒔𑒱𑒞 𑒁𑒣𑒹𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒯𑒼𑒋𑒞। 𑒄 𑒏𑒰𑒖 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒟𑒱𑒏𑒻𑒏। 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒔𑒰𑒯𑒹 𑒏𑒞𑒥𑒼 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒥𑒼𑒡𑓂𑒨 𑒂 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒠𑒰𑒮𑓂𑒣𑒠 𑒯𑒼, 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒍𑒯𑒱 𑒪𑒹𑒪 𑒖𑒱𑒧𑓂𑒧𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒞𑓄 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒏𑒩 𑒦𑒰𑒭𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒯𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒥𑒰𑒡𑓂𑒨 𑒢𑒯𑒱। 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒏𑒏𑒩𑒰-𑒏𑒏𑒩𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒹𑒢𑒹 𑒤𑒱𑒩𑒞 𑒂 𑒏𑒱𑒋𑒏? 𑒏𑒲 𑒄 𑒮𑒧𑓂𑒦𑒫 𑒕𑒻𑒏? 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒖𑒿 𑒔𑒰𑒯𑒋 𑒞𑓄 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒮𑒧𑓂𑒫𑒰𑒠 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒏𑓄 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒼𑒣𑒩𑒰𑓀𑒞? 𑒣𑒰𑒚𑒏 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒼𑒡 𑒂 𑒫𑒱𑒫𑒹𑒏𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒣𑒰𑒚 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒩𑒹𑒏 𑒨𑒳𑒑𑒏 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒣𑒢 𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒥𑒼𑒡 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒞𑒿 𑒄 𑒣𑒟 𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢𑒞𑒰 𑒂 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒢𑒬𑒲𑒪𑒞𑒰 𑒯𑒩𑒹𑒏 𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒱𑒫𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒑𑒳𑒝 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒧𑒨 𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒑-𑒮𑓀𑒑 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒫𑒹𑒠𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒣𑓂𑒩𑒰𑒨 𑒥𑒠𑒪𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒞𑒿 𑒄 𑒨𑒳𑒑 𑒥𑒠𑒪𑒪𑒰 𑒣𑒩 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒐𑓂𑒨𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒥𑒠𑒪𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒋𑒯𑒱 𑒞𑒩𑒯𑒹𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒏𑒹 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒙𑒰 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒢 𑒣𑒰𑒚 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱; 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒫𑒰𑒢 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒣𑒰𑒚 𑒁𑒢𑓀𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒰𑒚 𑒣𑒩 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏 𑒢𑒱𑒨𑓀𑒞𑓂𑒩𑒝 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒞𑒿 𑒌 𑒣𑒰𑒚 𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢𑒞𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒮𑒤𑒰𑒃 𑒂 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙𑒲𑒏𑒩𑒝 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒥𑒹𑒑𑒩𑒞𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒯𑒧𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒞𑓄 𑒄 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒖𑒰𑒡𑒩𑒱 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒏𑒪𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒫𑒱𑒖𑒢𑒮𑒿 𑒠𑒲𑒣𑓂𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒋𑒞 𑒞𑒰𑒡𑒩𑒱 𑒍 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒩𑒴𑒣𑒰𑓀𑒞𑒩𑒱𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒞। 𑒍𑒯𑒱

আৰংভিক ৰিজনকেঁ পাঠক ভিন্ন-ভিন্ন ৰূপেঁ পকড়ৈত অছি আ অনগ-অনগ ৰ্যাখ্যা কৰৈত অছি। হমৰা নগৈত অছি জে কোনো ৰচনাক ৰিজন আ দৰ্শনকেঁ পাঠক ভনে নহি বূঁঝি পৰৈঁত হো, ওকৰ মৰ্মকেঁ জৰূৰ পকড়ি নৈত অছি; ওকৰ সংৰেদনাত্মক তত্বকেঁ হৃদযংগম কই নৈত অছি। নোককথা সঁ উদাহৰণ নী তই ৰাঁত ৰেঁশী স্পষ্ট হোএত। একটা চিনমা খেনিঐ ৰও ভগযা তগ নে পকড়নে জাগএ’- এহি উক্তিমে ন্যায আ সমানতাকেঁ জে ৰিমৰ্শ আ দৰ্শন ছৈক, তকৰা পাঠক ভনে নহি বূঁঝি পৰৈঁত হো, মুদা স্বতংত্ৰতাক নেন জে ফূদ্দীক আৰ্তনাদ ছৈক তকৰ অনুভৱ পাঠক অৱশ্য কই নৈত অছি। তহিনা হমৰ কথা ‘নদী’ আ ‘কনিযাঁ পুতৰা’মে জীৱনদাযিনী শক্তিক ৰূপমে প্ৰেমকেঁ জে ৰিজন (দৰ্শন) ছৈক তকৰা বূঁঝৰ ওতেক আসান জঁ নহিযো হোগ, তৈযো নেহক অনুভূতি তই পাঠক কৰিতে অছি। সাহিত্যমে অসনী চীজ ওএহ সংৰেদনা যা মৰ্ম হোগত ছৈক। কোনো ৰিচাৰ (যা দৰ্শন) সংৰেদনেক মাধ্যমসঁ পাঠক ধৰি পহুঁচৰাঁক চাহী; কোনো নীৰস ৰিমৰ্শ যা নাৰাৰাঁজীক ৰূপমে নহি। হমৰা বূঁঝনে ধৰ্ম আ সংস্কৃতিক ভিত্তি প্ৰেমে থিক। প্ৰেমসঁ ৰাঁঢ়ি কই এহি সংসাৰমে কোনো দোসৰ ভাৰ নহি অছি। হমৰ কথা সভ কোনো ৰিচাৰধাৰাত্মেক যা আচাৰশাস্ত্ৰীয আগ্ৰহ নই কই নহি চনৈত অছি। ও অপন সমযকেঁ আচাৰ-ৰিচাৰকেঁ ৰ্যক্ত তই কৰৈত অছি, মুদা ওহি সঁ ৰাঁঝ নহি অছি। হমৰ ধাৰণা অছি জে কনাকৃতি কোনো ক্ৰাংতি নহি অনৈত অছি। ও মনুষ্কক ভাৰাত্মেক অভিৰৃত্তি আ দৃষ্টিকেঁ ৰাঁদৈত সূক্ষ্ম ঢ়ংগসঁ ৰাঁদনৈত অছি আ দীৰ্ঘকানিক সামাজিক পৰিৰৰ্ত্তনক ঘটক হোগত অছি। একৰ অতিৰিক্ত আৰ কিছু নহি। জে আনোচক এহিসঁ গতৰ কোনো অপেক্ষা আ আগ্ৰহ (জেনা মৈথিনীক চেতনাৰাদী হঠ) নই কই সাহিত্য নগ জাএত, সে অপনোকেঁ ঠকত আ দোসৰোকেঁ ধোখা দেত।”

আধুনিক আ উত্তৰ আধুনিক তৰ্ক, ৰাস্তৱিকতা, সম্বাদ আ ৰিচাৰক আদান-প্ৰদানসঁ আধুনিকতাক জন্ম ভেন। মুদা ফেৰ নৱ-ৰামপংথী আন্দোনন ফ্ৰাংসমে আযন আ সৰ্বনাশৰাদ আ অৰাজকতাৰাদ আন্দোনন সন ৰিচাৰধাৰা সেহো আযন। ও সভ আধুনিক ৰিচাৰ-প্ৰক্ৰিয়া প্ৰণানী ওকৰ আস্থা-অৱধাৰণাসঁ ৰাঁহাৰ ভেন অৱিশ্বাসপৰ আধাৰিত ছন।

পাঠমে স্বকাযন অৰ্থক স্থান-কান সঁদৰ্ভক পৰিপ্ৰেক্ষ্যমে ব্যাখ্যা শুৰু ভেন আ ভাষাকেঁ খেনক মাধ্যম বঁনাওন গেন- নংগ্বএজ গেম। আ ঐ সভ সত্ত্বাক আ বৈধতা আ ওকৰ স্বীকৰণক আনোচনাক ৰূপমে আযন পোস্ট্মাডৰ্নিজ্ম।

কংপ্যূটৰ আ সূচনা ক্ৰান্তি জগমে কোনো তংত্ৰাংশক নিৰ্মাতা ওকৰ নিৰ্মাণ ক**ই** ওকৰা বিশ্বব্যাপী অন্তৰ্জানপৰ ৰাখি দৈত ছথি আ ও তংত্ৰাংশ অপন নিৰ্মাতাসঁ স্বতংত্ৰ অপন কাজ কৰৈত ৰহৈত অছি, কিছু ওহনো কাৰ্য জে একৰ নিৰ্মাতা ওকৰা নেন নিৰ্মিত নৈ কযনে ছথি। আ কিছু হস্তক্ষেপ-তংত্ৰাংশ জেনা বাযৰস, একৰা মাৰ্গসঁ হটাবৈত অছি, বিধ্বংসক বঁনবৈত অছি তঁ ঐ বাযৰসক এংটী বাযৰস সেহো একটা তংত্ৰাংশ অছি, জে ওকৰা ঠীক কৰৈত অছি আ জে ওকৰো সঁ ঠীক নৈ হোগত অছি তখন কম্প্যূটৰক বৈকপ ন**ই** ওকৰা ফাৰ্মেট কএ দেন জাগত অছি- ৰ্বীন স্লেট !

পূঁজীবাদক জন্ম ভেন ঔদ্যোগিক ক্ৰান্তিসঁ আ আৱ পোস্ট গন্ডস্ট্ৰিযন সমাজমে উৎপাদনক বঁদনো সূচনা আ সঁচাৰক মহত্ত্ব বঁঢ়ি গেন অছি, সঁগণকক ভূমিকা সমাজমে বঁঢ়ি গেন অছি। মোবাঁগন, ক্ৰেডিট-কাৰ্ড আ সভ এহন বস্তু চিপ্ৰ আধাৰিত অছি। ২০০৫ক কোসীক বাঁঢ়িমে গৌৰীনাথজী গামমে ফাঁসন ছনাহ, ভোজন নেন মাৰি পড়ৈত ৰহয মুদা ক্ৰেডিট কাৰ্ডসঁ এ.সী.টিকট বুক ভ**ই** গেনহি। মিথিনাক সমাজমে সূচনা আ সঁগণকক ভূমিকাক আৰ কোন দোসৰ উদাহৰণ চাহী? গ্ৰনোমে সেহো অহাঁ মোবাঁগন চাৰ্জ কৰবাঁক বিঁজনেসক চচা দেখৈত ছী।

ডী কন্সট্ৰক্শন আ ৰী কন্সট্ৰক্শন বিচাৰ ৰচনা প্ৰক্ৰিযাক পুনৰ্গঠন কেঁ দেখবৈত অছি জে উত্তৰ ঔদ্যোগিক কানমে চেতনাক নিৰ্মাণ নৱ ৰূপমে ভ**ই** ৰহন অছি। গতিহাস তঁ নৈ মুদা পৰম্পৰাগত গতিহাসক অন্ত ভ**ই** গেন অছি। ৰাজ্য, ৱৰ্গ, ৰাষ্ট্ৰ, দন, সমাজ, পৰিৱাৰ, নৈতিকতা, বিৱাহ সভ ফেৰসঁ পৰিভাষিত কএন জা ৰহন অছি। মাৰতে ৰাস পৰিৱৰ্তনক পৰিণামসঁ, বিখংডিত ভ**ই** সন্দৰ্ভহীন ভ**ই** গেন অছি কতেক সংস্থা।

মৈথিনীমে নীক কথা নৈ, নীক নাটক নৈ? মৈথিনীমে ব্যাকৰণ নৈ? পনিসোহ আ পনিগৰ ঐ তৰহক বিশ্লেষণ কত**ই** অছি মৈথিনী

র্যাকৰণ মে, রএহ খনন, পারক সভ খছি ! স্বভাষ চন্দ্র যাদরক কথা যাত্রাক সন্দর্ভমে এ্রা গপ কহরঁ খারশ্যক ছন।

জগ সময মৈথিনীক সমস্যা ঘৰ-ঘৰসঁ মৈথিনীক নিধ্কাসন খছি, জখন হিন্দীমে এক হাথ খজমেনাক রঁাদ নাম নৈ ভেনা উত্তৰ নোক মৈথিনীক কথা-করিতা নিখি খা সম্পাদক-খানোচক ভ**ই**, খপন মহত্বাকাংক্ষাক ভাৰসঁ মৈথিনী কথা-করিতাক রাতাররণকেঁ ভৰিযা ৰহন ছথি, মার্ক্সরাদ, ফেমিনিজ্‌ম খা ধর্মনিৰপেক্ষতা ঘোসিযা-ঘোসিযা ক**ই** কথা-করিতামে ভৰন জা ৰহন খছি, তখন স্তৰক নির্ধাৰণ সএহ ক**ই** ৰহন খছি, স্তৰহীনতাক রেঁঢ় রাদ রঁনন খছি।

জে গৰীরঁ খা নিম্ন জাতীযক শোষণ খা ওকৰা হতোত্সাহিত কৰরাঁমে নাগন ছথি সে মার্ক্সরাদক শৰণমে, জে মহিনাকেঁ খপমানিত কেনন্হি সে ফেমিনিজ্‌মক শৰণমে খা জে সাম্প্রদাযিক ছথি ও ধর্মনিৰপেক্ষতাক শৰণমে জাগত ছথি।

ওনা সাম্প্রদাযিক নোক ফেমিনিস্ট, মহিনা রিৰোধী মার্ক্সিস্ট খা ঐ তৰহক কতেক গঠরঁধন খা মঠমে জাগত দেখন গেন ছথি। ক্যো ৰাজকমনক রঁড়াগমে নাগন খছি, তঁ ক্যো যাত্রীক খা ধূমকেতুক, খা হ্নকা নোকনিক তঁ কী পক্ষ ৰাখত তকৰ খাৰিমে খপনাকেঁ খাগাঁ ৰাখি ৰহন খছি। যাত্রীক পাৰোকেঁ খা ৰাজকমন খা ধূমকেতুক কথাকেঁ খাগযো স্বীকাৰ নৈ কএন গেন খছি- ঐ তৰহক খনর্গন প্রনাপ !

ক্যো তথাকথিত রিরাদাস্পদ কথাক সম্পাদন ক**ই** স্বযং রিরাদ উঠ-পন্ন কএ খপনাকেঁ খাগাঁ ৰাখি ৰহন ছথি। মাত্র মৈথিন ব্রাহ্মণ খা কর্ণ কাযস্থক নেখনক রীচ সীমিত প্রতিযোগিতা জগ করি-কথাকাৰকেঁ রিচনিত ক**ই** ৰহন ছন্হি খা হিন্দী ছোড়ি মৈথিনীমে এরাঁক রঁাদ জগ গতিসঁ ও এ্রা সভ কৰতরঁ ক**ই** ৰহন ছথি, তিনকা মৈথিনীক মুখ্য সমস্যাপৰ ধ্যান কহিযা জেতন্হি সে নৈ জানি ? নোক এ্রাহো বুঁঝৈত ছথি জে হিন্দীক রঁাদ জে মৈথিনীমে নিখরঁ , তঁ স্বীকৃতি ত্বৰিত গতিএঁ ভেটত ? জে মৈথিনীক ৰচনাকাৰেঁকেঁ ঐ তৰহক ভ্রম ছন্হি খা খাত্মেরিশ্বাসক খভার ছন্হি, খপন মাতৃভাষাক সংপ্রেষণীযতাপৰ খরিশ্বাস (!), তখন ঐ ভাষাক ভরিষ্য হিনকা নোকনিক কান্হপৰ দ**ই** কোন ছদ্ম হম সভ সংজোগি ৰহন ছী ?

মৌথিনীমে ৰীস টা নিখনহাৰ ছনাহ ঋা পাঁচটা পঢ়নিহাৰ, যে কোন ৰিৰাদ ৬ঠন হএত? ৰাজকমন/ যাত্রীক মৌথিনীক নেখন যৌম্য ঋছি, যে দনকৰ যভক গোষ্ট-গোষ্ট ৰচনা পঢ়ি ক**২** হম কহি যকৈত ছী। তগ স্থিতি মে- এ ৰিৰাদ ৰহয ঐ কৰিতামে ঋা ঐ কথামে- ঐ তৰহক গপ ঋানি ঋা ওকৰ পক্ষমে ঋপন তর্ক দ**২** ঋপন নেখনী চমকাযৰঁ?

ঋা তকৰ ৰাঁদ যাত্রীক ৰাঁদ পহিন ৬পন্যাসকাৰ ফননা ঋা ৰাজকমনক ৰাঁদ পহিন কৰি ঠিননা-ঋাৰঁ তঁ কথাকাৰ ঋা কৰিক জোড়ী যেহো যোষাঁ ঋৰৈত ঋছি, এক দোযৰাক ভক্তিমে ঋা ঋাপযী ৰাদকেঁ ঋাগাঁ ৰঁঢ়এৰাঁ নেন।

মৌথিনীক মুখ্য যমস্যা ঋছি জে এ ভাষা ঐ যীমিত প্রতিযোগী (দুর্ঘর্ষ!) যভক ঋাপযী মহত্বাকাংক্ষাক মাৰিক ৰীঠ মৰি ৰহন ঋছি। কৰি-কথাকাৰ মৌথিনীকেঁ ঋপন কৌৰিঋৰ ৰঁনা নেনন্হি, যেমীনাৰক ৰস্তু ৰঁনা দেনন্হি। তখন কত**২** পাঠক ঋা কোন ৰিৰাদ !

জে যমস্যা হম দেখি ৰহন ছী জে ৰঁঠাকেঁ মৌথিনীক ৰাতাৰৰণ ভেষ্টও ঋা যভ জাতিক নোক ঐ ভাষাযঁ প্রেম কৰথি তগ নেন কথা ঋা কৰিতা কত**২** ঋাগাঁ ঋছি ? কএকটা ৰিজ্ঞান কথা, ৰাঁন-কিশোৰ কথা-কৰিতা কৌৰিযৰজীৰী কৰি-কথাকাৰ নিখি ৰহন ছথি।

যয-দূ যয কাপী পোথী ছপৰাঁ ক**২** , তকৰ যমীক্ষা কৰৰাঁ ক**২**, যয-দূ যয কাপী ছপযৰঁনা পত্রিকামে ছপৰাঁ কয, তকৰ ফোটোস্টেট কাপী ফোন্ডৰ ৰঁনা ক**২** ঘৰমে ৰাখি প্ৰৰস্কাৰ নেন ঋা যিনেৰঁযমে কিতাৰঁ নগেৰাঁ নেন কযন গেন তিকড়মক ৰাতাৰৰণমে হমৰ ঋায গৈৰ মৌথিন ব্রাহ্মণ-কর্ণ কাযস্থ পাঠক ঋা নেখকপৰ জা স্থিৰ ভ**২** গেন ঋছি।

জে ঋপন ঘৰ-পৰিৰাৰ নৈ যম্হাৰি যকনা যে ঢেৰী-ঢাকী ভাষাযী প্ৰৰস্কাৰ ন**২** ৰৈযন ছথি, মিথিনা ৰাজ্য ৰঁনেৰাঁমে নাগন ছথি , পতা নৈ ৰাজ্য কোনা যম্হাৰি যকতাহ।

মৰাঠী, ৬র্দূ, তমিন, কন্নড়যঁ মৌথিনী ঋনুৰাদ প্ৰৰস্কাৰ নির্নজ্জতাযঁ নৈত ছথি , ৰণক্রম কেৰ ঋর্থ পুছৰঁন্হি যে নৈ ঋৰৈত ছন্হি, ঋনিফ-ৰেঁ-যে কেৰ জ্ঞান নৈ, মৰাঠীমে কোনো ৰঁঠাযঁ গপ কৰৰাঁক যামর্থ্য নৈ ছন্হি। ঋা মৌথিনীমে দনকৰ মাথ ফুষ্টৰাঁযঁ ঐ দ্বাৰে ৰঁঠি জাগত ছন্হি কাৰণ ঋপনে

ছপৰাঁ ক২ সমীক্ষা কৰবৈত ছথি, সে পাঠক তঁ ছন্থি নৌ। পাঠক নৌ ৰহযমে ন্দনকা নোকনিকেঁ ফাএদা ছন্থি। শ্বা ঐ প্ৰৱস্থাৰ সভমে জূৰী শ্বা এডৱাগজৰী বোঁৰ্ড শ্বপনাকেঁ শ্বাগাঁ কৰৱাঁমে জখন স্বযং শ্বাগাঁ শ্বৰৈত ছথি তখন ঐ সীমিত প্ৰতিযোগী নোকনিক শ্বাত্মৰিশ্বাস কতেক দ্বৰ্বন ছন্থি , সএহ সোন্ধাঁ শ্বৰৈত শ্বছি।

জিনকৰ সন্তান সাহিত্যমে নৌ শ্বযনাহ ন্দনকৰ চৰচা ফেৰ কেনা হএত, ন্দনকৰ পক্ষ কে শ্বাগাঁ ৰাখত ? মৌথিনী সাহিত্যক ঐ সত্যকেঁ দেখাৰ কৰৱাঁক শ্বাৱশ্যকতা শ্বছি। শ্বাঁখি মুনি ক২ সেহো একৰ সমাধান নোক মুদা তাকিযে ৰহনে ছথি।

কথা-কৰিতা-নাটক-নিৰঁন্ধ সংগ্ৰহ সভক সম্পাদকক ছেনা ছপাষ্টী মৌথিনীক সৰ্বকানীন সংকননমে স্থান পাৰিঁ জাগত ছথি। পত্ৰিকা সভক সেহো ৰএহ স্থিতি শ্বছি। ৱ্যক্তিগত মহত্বাকাংক্ষামে কষ্টৰ্ডম কৰৈত ৰিঁন পাঠকক দ্ৰা পত্ৰিকা সভ স্বযং মৰি ৰহনে শ্বছি শ্বা মৌথিনীকেঁ মাৰি ৰহনে শ্বছি। ভ্ৰাগাঁগ ৰূমমে ৰিঁনা ফীন্ডৰৰ্কক নিখনে নোককথা জগ ভাষামে নিখনে জাগত ন্দশ্বয, ওতয ঐ তৰহক হাস্যাস্পদ কষ্টৰ্ডম স্থাভাৰিক শ্বছি। শ্বাৰঁ তঁ শ্বন্তৰ্জানপৰ সেহো মৌথিনীক কিছু জানৰূত্তপৰ জাতিগত কষ্টৰ্ডম শ্বা শ্বপশৰ্দ্দক প্ৰযোগ দেখৰাঁমে শ্বাএনে শ্বছি।

মাৰ্কিসস্ট শ্বা ফেমিনিস্স্ট ৰঁনি তকৰো ৱ্যাপাৰ শুৰূ কৰৰঁ শ্বা শ্বপন স্তৰক ন্যূনতাক ঐ তৰহেঁ পূৰ্তি কৰৰঁ, সীমিত প্ৰতিযোগিতা মধ্য শ্বল্প প্ৰতিভাযুক্ত সাহিত্যকাৰক দ্ৰা হথিযাৰ ৰঁনি গেনে শ্বছি। জে মাৰ্ক্সক শ্বাদৰ কৰত সে দ্ৰা কিএক কহত জে হম মাৰ্ক্সৰাদী শ্বানোচক শ্বাকি নেখক ছী ? হঁ জে মাৰ্ক্সক ধঁধা কৰত তকৰ ৰিষযমে কী কহী। শ্বা তকৰ কাৰণ সেহো স্পষ্ট। ৰাষ্ট্ৰীয সৰ্বেক্ষণ দ্ৰা দেখৰৈত শ্বছি জে সংস্কৃত, হিন্দী, মৌথিনী শ্বা শ্বান সাহিত্য কানেজমে ৰএহ পঢ়ৈত ছথি জিনকা দোসৰ ৰিষযমে নামাংকন নৌ ভেষ্টৈত ছন্থি, পত্ৰকাৰিতামে সেহো যএহ সভ শ্বৰৈত ছথি। প্ৰতিভা ৰিপন্ন এহনে সাহিত্যসেৰীকেঁ সাহিত্যক চশ্কা নাগনে ছন্থি শ্বা হিনকে হাথমে মৌথিনী ভাষাক ভৱিষ্য সুৰক্ষিত ৰহত? মুদা ঐ ৰাস্তৱিকতাক সংগ শ্বাগাঁক ৰাঁষ্ট হমৰা সভক প্ৰতীক্ষামে শ্বছি। সুঠা মৌথিনী সেৰী কথাকাৰ শ্বা পাঠক জে ধাৰা-গৰদামে জএৰাঁ নেনে তৌযাৰ

হোথি, ৰঁঠা ঋা স্ত্রী জনতাক সাহিত্য ৰচথি ঋা ঋপন ডুর্জা মৈথিনীকেঁ জীরিত ৰখরঁা মাত্রমে নগারঁথি ও শ্রেণী তৈয়াৰ হেরেঁ ষ্টা কৰত।

মৈথিনীক নামপৰ কোনো কম্প্রোমাগজ নৈ। সুভাষচন্দ্র যাদরজীক ঞ্জ সংগ্রহ ধাৰারহিক ৰূপমে "রিদেহ" ঞ্জ-পত্রিকামে (http://www.videha.co.in) ঋন্তর্জানপৰ ঞ্জ-প্রকাশিত ভ**ই** হজাৰক-হজাৰ পাঠকক স্নেহ পওনক, ঋাননোগন কামেন্ট ঐ কথা সভকেঁ ভেষ্টনৈক জগমে রেঁশী পাঠক গৈৰ মৈথিন ব্রাহ্মণ ঋা কর্ণ কায়স্থ ৰহথি, সে হম ন্দনকৰ সভক ডপনাম দেখি ঋন্দাজ নগাওন। এত**ই** ঞ্জহো গপ সোমাঁ ঋায়ন জে শিক্ষাক ঋভারক কাৰণ সেহো, ভাষাক ডচ্চাৰণ ঋা রাচন মে ঋংতৰ ঋরেঁ-এ। তকৰ ঞ্জ মতনরঁ নৈ জে রঁনচনমাক ভাষা এখনো যাদর জী রঁজৈত চথি, ঋারঁ জে ও ভাষা কথাক যাদর পাত্র নেন প্রয়োগ কৰরঁ তঁ শাংকুন্তনম্ কেৰ সংস্কৃত নাষ্টকক রীচ জনসামান্যক নেন প্রযুক্ত প্রাকৃত জেকাঁ নাগত, ঋা ওগ রর্গক নোককেঁ ঋপমানজনক সেহো নগতন্থি। ভাষা চনায়মান হোগত ঋচ্চি ঋা নেখন পৰম্পৰা ওকৰ মধ্য স্থিৰতা ঋনৈত ঋচ্চি। সে সুভাষজীক ভাষামে সেহো ঞ্জ ঋন্তৰ স্পষ্ট দেখরঁামে ঋরেঁত ঋচ্চি, ন্দনকৰ কথাক ভাষা ঋা নিরঁক্কাদিক ভাষা মধ্য।

জুনিয়া ক্রিস্টোরা ঋপন প্রস্তুতি "রর্ড, ডায়নাগ এণ্ড নোরন"মে গস্তৰ-ষ্টেক্স্টুঅনিটী মানে ঋন্তৰ-পাঠ্যতাক সংকল্পনা দেনন্থি, মনে কোনো পাঠ একষ্টা দেরঁাৰমে রঁন্ন নৈ ৰহি সকৈএ। সে ও পাঠকেঁ সংকনন কষ্টে চথি।

ঋারঁ গুনোমে দেখু, ৰঁজীতা ৰঁজনসঁ চহ রোষ্টক এক হজাৰ ষ্টকা নৰেশরঁা দিয়েতৈ। মুদা ও নিপত্তা ভ**ই** জাগ চৈ। ফুনরঁা মোদীকেঁ জিতেতৈ। এম.পী. কেৰ এনেক্শন চিঐ।

সে সুভাষ চন্দ্র যাদর ষ্টেক্স্টক কনষ্টেক্সষ্ট তাকি নেনে চনা ২০১৬ মে। সে ন্দনকা ভীতৰ ঘুৰিয়াগত হেতন্থি ঋা সে রিস্তৃত ৰূপমে রঁহাৰ ভেন "ভোষ্ট"মে এম.এন.এ. কেৰ ভেন এনেক্শনক সংগ ২০২২ মে।

সে ঋন্তৰ-পাঠ স্থাপিত কৰৈত ঋচ্চি ঋন্তৰ-রিষয়ক রিষয়-রস্তু। ঞ্জ সভষ্টা পাঠ ঋা রিষয় এক দোসৰাসঁ ৰগড়া নৈত ৰহৈএ ঋা এক দোসৰাক প্রভারকেঁ খতম কৰৈত ৰহৈএ, কখনো কোনো পাঠ ঋাগাঁ তঁ কখনো

দোসৰ। আ ঐ পাঠকেঁ অহাঁ সমাজ আ সংস্কৃতিক আধাৰসঁ অলগ নৈ কঽ সকৈ ছিঐ। সে সমাজ-সংস্কৃতিক পাঠ আ সাহিত্যক পাঠ মিলিকঽ ভঽ জাইত অছি।

পাঠ অভ্যাস আ সম্পাদনক বিষয় অছি। সে পহিনেসঁ সমাজ-সংস্কৃতিক পাঠ আ সাহিত্যিক পাঠ দূ তৰহক স্বৰ নিকালৈত অছি।

বিচাৰধাৰাক সংঘৰ্ষ আ তনাবকেঁ পাঠ সমাহিত কৰৈত অছি।

জুলিয়া ক্রিস্তেৱাক অনুদৈর্ঘ্য সম্বন্ধ বনা ধৰীমে সোঝে লেখক আ পাঠকক বীচ বার্তা হোইত ছৈ। মানে লিফাফক বৌস্তু আ লিফাফপৰ লিখল পতা কেৰ বীচ সোঝে বার্তা হোইত ছৈ। মুদা জুলিয়া ক্রিস্তেৱাক ঊর্ধ্বাধৰ সম্বন্ধ বনা ধৰীমে "পাঠ" মূলধাৰাক সাহিত্য সংগে সেহো আ একটা ছোট কালাবধিমে ভেল ঘটনাক বীচ বার্তা কৰৈত অছি। মানে পাঠ আ ওকৰ সন্দৰ্ভক বীচ বার্তা হোইত ছৈ, এক লেখকক পাঠ দোসৰক লেখকক পাঠ সংগ বার্তা কৰৈএ।

ই দুনূ ধৰী জখন এক দোসৰাকেঁ কাটৈএ তখন শব্দ বা পাঠ উৎপন্ন হোইএ জইমে কমসঁ কম একটা আৰ পাঠ পঢ়ল জা সকৈএ।

জুলিয়া ক্রিস্তেৱা বোলী-বানীকেঁ যথাৰত ৰাখবাক আ কিছু পাঠ, জে মনুক্খসঁ অলগ অছি, কেৰ ৰূপমে লেখকক অধিকাৰ আ কৰ্তব্যক বৰ্ণন কৰৈত ছথি।

জূলিয়া ক্রিস্তেৱাক প্রস্তুতি "বৰ্ড, ডায়লাগ এণ্ড নোবল"মিখাইল বাখতিনক সংকল্পনাকেঁ আগাঁ বঢ়বৈত অছি। সংগহি জুলিয়া ক্রিস্তেৱা ভাষাক সংকেত আ প্রতীকক ৰূপমে সেহো বিশ্লেষণ কৰৈত ছথি। জখন বঁচ্চা সংকেতক ৰূপমে, লয়সঁ গপ কৰৈত অছি তঁ ওইমে সংৰচনা নৈ হোইত ছৈ, অৰ্থ নৈ হোইত ছৈ। মুদা জখন ও পৈঘ হোইএ তঁ ওকৰা অপনা আ আনমে অন্তৰ বুঝাইত ছৈ, ও বাঁজঽ লগৈএ আ অভাবসঁ বহৰাইএ। আ তকৰা বাদ ও অপনাকেঁ মায়সঁ দূৰ কৰৈএ। মুদা ও লাক্ষণিক সঁ একদম্মে দূৰ নৈ হোইএ বৰন্ লাক্ষণিক আ প্রতীকাত্মকক বীচমে ঝূলৈত ৰহৈত অছি। লাক্ষণিক স্ত্রী গুণ, সংগীতময়, কবিতা আ লয় সঁ যুক্ত; আ প্রতীকাত্মক পুৰুষ গুণ, বিধি আ সংৰচনাসঁ যুক্ত ৰহৈত অছি। সে চলচিত্র আদিমে মহিলাক শৰীৰক আ ওকৰ কিৰদাৰক জে অৱমূল্যন পুৰুষ দ্বাৰা

কএন জাগত অছি যে মাযক শৰীৰ দ্বাৰা ওকৰ অস্তিত্বক খতৰাক ডৰ অছি। মুদা ৱেঁৰী চাগনে্ড অপন মাযসঁ নগ ৰহৈত অছি যে ও নাক্ষণিক স্ত্ৰী গুণ, সঁগীতময, কৱিতা আ নয সঁ ৱেঁশী যুক্ত ৰহৈত অছি, যে ও মাযকেঁ অস্বীকাৰ তঁ কৰৈত অছি মুদা ওকৰেসঁ অপনাকেঁ পৰিভাষিত কৰৈত অছি।

জেকম ডেৰীডা যোনি কেন্দ্ৰিত ৱিখণ্ডনাত্মেক সিদ্ধান্তসঁ নাৰীৱাদী ৱিচাৰধাৰামে জে হস্তক্ষেপ কৰৈ ছথি তকৰ কোৰ্নেন সমৰ্থন কৰৈত ছথি আ গাযত্ৰী চক্ৰৱৰ্তী স্পীৱাক স্বাগত। কিছু দাৰ্শনিক ৱিচাৰধাৰা জগ প্ৰকাৰসঁ যোনীকেঁ অপ্ৰত্যক্ষ ৰূপেঁ মহত্ব দগএ ততই ডেৰীডা দ্বাৰা যোনি-কেন্দ্ৰিত দৃষ্টিকোণক সীমাক প্ৰতি ধ্যানাকৰ্ষণ একটা সাৰ্থক হস্তক্ষেপ অছি আ তগসঁ প্ৰতীকক ঘটকক ফেৰসঁ একটা প্ৰক্ৰিযাক অন্তৰ্গত পৰিভাষা দেৱ সম্ভৱ ভেন অছি।

ডেৰীডা আপসমে হোগৱঁনা সম্বাদক গুণনখণ্ডক অসম্ভাৱ্যতাকেঁ দেখৱৈ ছথি, ওকৰা সৱন নৈ কএন জা সকৈএ। যে স্ত্ৰীকেঁ অনুমান আ জ্ঞানক ৱস্তুক ৰূপমে নৈ দেখন জেৱাঁক চাহী। পুৰুষত্বক সাপেক্ষ নাৰীৱাদকেঁ নৈ দেখৱাঁক চাহী ৱৰন নাৰীৱাদ নেন একটা অনগে মোহাৱঁৰা ৱঁনেৱাঁক খগতা অছি।

যে পাঠ, ডেৰীডা কহৈ ছথি, মোটামোটী একটা ৰাজনৈতিক কাৰ্য অছি জে শক্তি-সম্বন্ধ ৱাঁ তকৰা নেন হোগত ৱাৰ্তাক ৰূপমে পৰিভাষিত কএন জা সকৈএ। মুদা ডেৰীডাপৰ আৰোপ অছি জে ও নাৰীক অৱাঁজকেঁ পুৰুষ দ্বাৰা অধিগৃহীত কৰৱাঁৱঁয চাহৈত ছথি, নাৰীক এতেক যত্নেসঁ জে ৱঁকাৰ ফুটনে ছন্হি, জে ও অপনা নেন ৱাঁজি ৰহন ছথি, যে অধিকাৰ ওকৰাসঁ ছীনই চাহৈত ছথি। ডেৰীডাকেঁ মহিনাক দিন-প্ৰতিদিনক হোগত সমস্যা আ শক্তিহীনতাসঁ কোনো মতনৱ নৈ ছন্হি। ডেৰীডা ৱিখণ্ডনাত্মেক পদ্ধতিকেঁ নীক আ ধনাত্মেক ৰূপমে নগ ছথি আ নাৰীৱাদকেঁ অস্তিত্বক তত্ত্ৱমীমাংসাক/ তৰ্কক দ্বৈধক ৰূপমে ৰাখৈত ছথি, জেনা পুৰুষ স্ত্ৰী।

ডেৰীডা পাশ্চাত্য দৰ্শনক কেন্দ্ৰ আধাৰিত সংৰচনাক মোহকেঁ উঘাৰ কৰৈত ছথি। সস্যিযোক ভাষাৱিজ্ঞানসঁ প্ৰেৰিত সংৰচনাৱাদ সাংস্কৃতিক অস্তিত্বক ৱৈজ্ঞানিক ৱিশ্লেষণক প্ৰযাস কৰৈত অছি। নেৱী স্ট্ৰাসক সংৰচনাত্মেক মানৱ ৱিজ্ঞান সএহ নোকগাথা নেন কৰৈত অছি। তহিনা

সাহিত্যমে গদ্য ঋা পদ্য নেন সংৰচনাত্মেক রিশ্লেষণক প্ৰযাস কএন জাগত ৰহনে ঋছি। ম্বদা ডেৰীডা একৰা ঔঘাৰ কৰৈত ছথি, সংৰচনারাদ ঋপন রিশ্লেষণ নেন একটা ঠোস ঋাধাৰ তাকৈত ঋছি, র্যৱস্থাক রাঁহৰ একটা কেন্দ্ৰ জগসঁ ও একৰ রৈজ্ঞানিক রিশ্লেষণ ক**ই** সকয, ম্বদা সে মাত্ৰ দাৰ্শনিকক ঋাভাস মাত্ৰ ঋছি। মানে কোনো নোকগাথাক কোনো স্থাযী রাঁ নিৰ্ধাৰিত সংৰচনা কেনা ভ**ই** সকৈএ। সে নোককথা রাঁ নোক গাথাক সংৰচনাক ঋধ্যযন কৰরাঁ নেন ঋহাঁকেঁ ও রিচাৰ রাঁ ও কেন্দ্ৰ, জকৰ ঋাধাৰপৰ ঋহাঁ একৰ রিশ্লেষণ কৰ**ই** চাহৈত ছী, নিৰ্ধাৰিত কৰ**ই** পড়ত। ডেৰীডা কহৈ ছথি জে কোনো সংৰচনা নেন ওকৰ সংকল্পনা-রিচাৰ ঋারশ্যক ঋছি, ফেৰ টুকড়ী-টুকড়ী জোড়ি ক**ই** ঋহাঁ ওকৰা রনাযরাঁ। ম্বদা রিম্ব ঋন্ত সোচনে সংৰচনা সম্ভরে নৈ ঋছি। ঋা সে সাহিত্যমে সেহো ঋছি। যাৰত ঋহাঁ কোনো ৰচনা নেন একটা স্বযংসিদ্ধ ঋৰ্থ নৈ তাকি নৈত ছী ওকৰ সংৰচনা ঋহাঁ নৈ তাকি সকৈ ছী, কাৰণ ঋৰ্থ মানে ঋন্ত ওকৰ সংৰচনাকেঁ নিৰ্ধাৰিত কৰৈত ঋছি। সে সংৰচনারাদীকেঁ ঋৰ্থ পহিনহিযেসঁ পতা ৰহৈ ছৈ ঋা তখনে ও ওকৰ রিভিন্ন ঋংগ ঋা তকৰ ঋাপসী সম্বন্ধকেঁ রিশ্লেষিত ক**ই** সকৈএ। ঋা যএহ রিশ্লেষণসঁ পহিনে জ্ঞাত স্বযংসিদ্ধ ঋৰ্থ ঋছি ডেৰীডাক কেন্দ্ৰ। ঋা ডেৰীডা কহৈ ছথি জে যএহ নিৰ্ধাৰিত কৰৈত ঋছি জে পাঠক সংৰচনা কেনা রনত, কোন ঋংগকেঁ নেন জাযত ঋা কোন ঋংগকেঁ ছোড়ন জাযত। সে জখন হম সাহিত্যক সংৰচনাক রিশ্লেষণ কৰৈত ছী তঁ ওকৰ ঋৰ্থ ঋা ওকৰ প্ৰভারক গপ কৰৈত ছী তঁ হম ওগ সংৰচনাসঁ ওগ তত্ত্ৱ সভকেঁ চিন্হরাঁক, ফৰাক কৰরাঁক প্ৰযাস কৰৈত ছী জে ওগ প্ৰভার নেন ঔত্তৰদাযী ঋছি, সে ওগ সম্ভারিত পৈৰ্ন্নকেঁ হম ছোড়ি দৈত ছী জে ও প্ৰভার নৈ ঋানত। সে এ কেন্দ্ৰ ঋাৰম্ভিক স্থন ঋছি সংৰচনাকেঁ বুঝরাঁক হেতু। ম্বদা এ রিশ্লেষণকেঁ সীমিত সেহো কৰৈত ঋছি। কাৰণ কেন্দ্ৰ ঋপনাকেঁ স্থিৰ ৰখরাঁক নেন স্তৰীকৰণক নিৰ্মাণ কৰৈত ঋছি, ঋা ওকৰা পৰ নিযংত্ৰণ কৰৈত ঋছি। ঋা এ ঋৰ্থক পূৰ্র জ্ঞান পাঠকক পূৰ্র গতিহাস ঋা সমকানীন ঋানোচনা সিদ্ধান্ত ঋা রিচাৰধাৰাপৰ নিৰ্ভৰ সেহো কৰৈত ঋছি, এহো সভ তঁ সাংস্কৃতিক ঋংগ ঋছি তখন কেনা একৰা সভকেঁ সংৰচনাসঁ দূৰ ৰাখন জাগএ জে একৰা সভকেঁ সীমিত কৰৈএ ম্বদা ঋপনে একৰা সভসঁ সীমিত নৈ হোগএ? সে ঋপন রিশ্লেষণক ঋাধাৰ কোনো

স্থাযী কেন্দ্রকেঁ রঁনাযরঁ একটা ন্বস্থা দেরঁ যন খ্রছি খা ত্র প্রতিক্রিযারাদী রাঁ যথাস্থিরাদী স্থিতি খ্রছি। খা ঐ যঁ মানক খা গএর-ত্তনেনাত্মেক স্বতংত্র খ্রর্থ নিকানরাঁক মাত্র গচ্ছা যিদ্ধ হোগএ। যে ত্র ভ্রম জে হ্রম যংরচনা তাকি রহনে ছী ভ্রমে খ্রছি, রাস্তরমে খ্রহাঁ পাঠ্য যামগ্রীযঁ যংরচনাক নির্মাণ ক**ই** রহনে ছী।

যে ডেরীডাক ন্ডত্তর যংরচনারাদমে যেহো কেন্দ্রক রিঁনা প্রারম্ভ নৈ ভ**ই** যকৈত খ্রছি ম্বদা ও ঐ যিদ্ধ নৈ ভেনে স্বযংযিদ্ধক রিখণ্ডনাত্মেক রিশ্লেষণক খ্রাধারপর ওগ কেন্দ্রকেঁ দোযর কেন্দ্র দ্বারা স্থানাপন্ন করৈত খ্রছি ম্বদা ত্র নর কেন্দ্র যেহো স্থাযী নৈ রহত।

তহিনা স্বযিযো (Saussure) খ্রপন প্রতীক যিদ্ধান্তমে প্রতীকক রিশ্লেষণ করৈত ছথি জে কোনো শব্দ জেনা রিঁনাড়ি- রিঁনাড়ি রিঁনাড়ি খ্রছি কারণ ও কিছু খ্রান নৈ খ্রছি। যে শব্দ খ্রছি প্রতীক চিহ্ন খা জকরা ও দর্শারৈঁত খ্রছি যে খ্রছি রৌস্থ/ প্রতীক। ম্বদা ডেরীডা কহৈ ছথি জে খ্রদৃ নেনে পহিনে একটা যংকল্পনা খ্রান**ই** পড়ৈত খ্রছি। খা জঁ খ্রহাঁ প্রতীক চিহ্নকেঁ নিরপেক্ষ রঁনা দেরঁ জে ওকর কোনো প্রতীকযঁ যম্বন্ধ নৈ ছৈ, জে স্বযংমে একটা স্বতংত্র যংকল্পনা খ্রছি খা কোনো প্রতীক/ রৌস্থযঁ ওকর কোনো প্রত্যক্ষ যম্বন্ধ নৈ ছৈ, ম্বদা তখন ত্র যংকল্পনা যভ প্রতীক চিহ্নকেঁ পার ক**ই** জাযত খা কিছুও যূচিতে নৈ করত। খা জঁ হ্রম প্রতীক খা প্রতীক চিহ্নকেঁ এক্কে মানী তঁ প্রতীক চিহ্নক জড়িযেপর চোটে পহুঁচত।

যে স্বযিযোক যিদ্ধান্ত তর্কাধারিতক রিপক্ষমে খ্রছি জখন ও কহৈত খ্রছি জে প্রতীক চিহ্নমে খ্রহাঁ প্রতীকক কোনো নক্ষণ নৈ দেখূ। ম্বদা জখন ও কহৈত ছথি জে প্রতীক চিহ্ন প্রতীককেঁ নক্ষিত কররাঁ নেনে মাত্র প্রযুক্ত হোগত খ্রছি খা তেঁ ওকর খ্রধীন খ্রছি ও তর্ক খ্রাধারিত যিদ্ধান্তক পক্ষমে রুঁঝাগত ছথি। যে ডেরীডা কহৈত ছথি জে প্রতীক খা প্রতীক চিহ্নক ত্র স্পষ্ট ভেদ মান্য নৈ খ্রছি, খা প্রতীককেঁ প্রতীক চিহ্নক ন্ডপর দেনে ররীযতা যেহো ন্ডনটৈাঁক খগতা খ্রছি।

প্রতীক চিহ্নমে খ্রর্থ পহিনহিযেযঁ রিদ্যমান নৈ রহৈ ছৈ। খা পূর্ণ খ্রর্থ কোনো একটা প্রতীক চিহ্নমে নৈ ভেটৈত। যে পাঠকেঁ খ্রহাঁকেঁ ঘোর-মট্টা কর**ই** পড়ত, খা ত্র খ্রনন্ত খোজ দিয খ্রহাঁকেঁ ধকেনেত। যে ত্র প্রতীক চিহ্ন দোযর প্রতীক চিহ্নযঁ খ্রপন খ্রন্তরক খ্রাধারপর প্রতীক নির্ধারণ করৈত

অছি, জতেক বেশী অন্তৰ ততেক নগ অহাঁ প্রতীকসঁ হোগ ছী। মুদা এ কহিযো নৈ হএত জে অহাঁ সভটা অন্তৰ তাকি সকবঁ। মুদা প্রতীক চিহ্নমে বাঁৰম্বাৰতা হেবাঁক চাহী, তখনো জখন এক প্রতীক চিহ্ন ভিন্ন প্রতীকক নির্ধাৰণ কৰৈত অছি। আ ঐ নেন ওগ প্রতীক চিহ্নক নিখিত গতিহাস জানবঁ আৱশ্যক। যে প্রতীক চিহ্ন বিভিন্ন অর্থ আ কখনো কান উনটা অর্থ সেহো দেত।

ডেৰীডা নিখৈ ছথি জে প্লেটোসঁ সুসিযো (Saussure) আ নেবী সষ্ট্রাস ধৰি সভ নিখনাহাসঁ উপৰ বঁজনাহাকেঁ ৰাখৈ ছথি, কাৰণ নিখবঁ একটা মাধ্যম অছি, অমন চীজ তঁ বাণী অছি। সুসিযো নিখিত ৰূপমে উচ্চাৰণ ক্রুটিপৰ ধ্যান দিযাবৈত ছথি। মুদা ডেৰীডা কহৈ ছথি জে ও সভ বিশেষতা জে বাণীমে ছৈ যে নেখনমে সেহো ছৈ। আগাঁ ও কহৈ ছথি, প্রতীকক বিন্মুপ্তি বাণীমে বিচাৰক প্রত্যক্ষ ৰহবাঁক ভ্রম উৎপন্ন কৰৈএ। মুদা জঁ বাঁজন বাণীকেঁ হম ৰেকার্ড কই কয সুনী তঁ ওহো নিখন অক্ষৰ সন প্রতীকক শৃঁখনে অছি, জগমে বিভিন্ন প্রতীককেঁ ওকৰ এক-দোসৰাক অন্তৰ সঁ চিহ্নন জা সকৈএ। আ নেখন সেহো সামান্য নেখন আ চিত্রসঁ বুঁঝা কই কএন নেখন, ঐ দূ তৰহেঁ ভই সকৈএ। ‘অপন অৱস্থিতিক তত্ত্ৱমীমাংসা' একৰ সভক পাছাঁ অছি।

পাশ্চাত্য দর্শনক ‘অপন অৱস্থিতিক তত্ত্ৱমীমাংসা'মে জে মুখ্য অছি যে অছি সদ্যঃ অনুভৱ- মুদা বিখণ্ডনৱাদ কহৈত অছি জে এহেন কোনো অনুভৱ পৰা-ভাষা স্তৰপৰ নৈ হোগত অছি, কাৰণ এ অনুভৱ ভাষাক মাধ্যমেসঁ চিহ্নন জাগত অছি। ফেৰ এ জে দৈৱীয চেতনাসঁ হম পৰম সত্যকেঁ বুঁঝৈত ছী মুদা বিখণ্ডনৱাদ কহৈত অছি জে এ মাত্র সর্জকক সৃজন অছি। ফেৰ এহো জে কোনো বৌদ্ধিক পাছাঁ সত্য নুকাযন অছি, মুদা বিখণ্ডনৱাদ কহৈত অছি জে তেহন কোনো স্বতংত্র অস্তিত্ব নৈ হোগ ছৈ, সভটা নির্মাণ আ পুনর্নির্মাণ ব্যৱস্থা দ্বাৰা হোগ ছৈ। যে সুসিযোক স্বতঃ উপস্থিতি কিছু নৈ অছি কাৰণ সভটা ব্যৱস্থাক অন্তর্গত নির্মিত অছি।

ডেৰীডা কহৈত ছথি জে তর্ক ঐ সভটা দার্শনিক চিন্তনক আধাৰ অছি, যে কোনো অন্তিম সত্য আ বিশ্বাত্মাক পৰিকল্পনা দেন জাগত অছি জে সর্বজ্ঞানী অছি। মুদা ডেৰীডা কহৈ ছথি জে ও সিদ্ধ নৈ ভেন কেন্দ্রকেঁ কখনো গাড, কখনো বিচাৰ আ কখনো বিশ্বাত্মা কহন গেন আ ও

অপনাসঁ নীচাঁ রিভিন্ন স্তৰক নির্মাণ কেনক। সে ধর্ম গাডকেঁ পৰম সত্য মাননেক আ মনুক্ষ আ আন ৰচনাকেঁ ও অপূর্ণ, রিৰোধী আ ত্র সভটা কেন্দ্র রঁনন জে অপনা হিসারেঁ রিচাৰ-র্যরস্থা রঁনেরাঁক দারা কেনক। মুদা একৰা সভকেঁ র্যরস্থাসঁ উপৰ হেরাঁক চাহী। সে গাডক স্বতংত্র ৰূপসঁ ধর্মক রাঁহৰ উপস্থিতি হেরাঁক চাহী। উত্তৰ সংৰচনারাদী রিখণ্ডনরাদ এহেন কোনো পৰাসত্যক উপস্থিতিকেঁ আভাসী মানৈত অছি উত্তৰ সংৰচনারাদী ভাষাক সিদ্ধাংতক পৰিণাম মানৈত অছি। সে ঐ প্রতীক চিহ্ন সভক আপসী খেলমে কিছু অর্থ কোনো রিচাৰধাৰাক হস্তক্ষেপসঁ উঠ স্থান প্রাপ্ত কৰৈত অছি আ ওকৰ দোসৰ অর্থ তকৰ পাছাঁ জেরাঁ নেন ধকেন দেন জাগত অছি। স্বতংত্রতা, গণতংত্র, ন্যায আদি সন রিচাৰধাৰা হমৰা সভক জিনগীক ভাগ ছী মুদা নাগৈএ জে ওগ সভসঁ হমৰা সভক জিনগীক রঁদ্দত ৰাস অর্থ নিকনেন মুদা অন্বেষণক উপৰান্ত ও সভ দোসৰ রিচাৰসঁ রঁহাৰ ভেন রূঁঝাযত। কোনো সংকল্পনা এহেন নৈ অছি জগমে দোসৰ রিচাৰক অরশেষ নৈ ভেটয।

দেখী গ্বনোক পাঠ কেনা শুৰূ হোগত অছি, ত্র শুৰূ হোগত অছি তিনা সকৰাঁতি সঁ, আউন নীপি ৰহনে অছি গ্বনোক ছোটকী রেঁটী ৰিনিযাঁ। গ্বনো উপন্যাসক আৰম্ভ ৰিনিযাঁ সঁ কিএ ভেন, গ্বনোক রেঁটাসঁ কিএ নৈ ভেন। কাৰণ জ্বনিযা ত্রিস্ট্যৌরাক অনুসাৰে রেঁটা অপনাকেঁ মাযসঁ দূৰ কৰৈত অছি, মুদা রেঁটীমে ও নয, ও গ্বণ ৰহিতে ছৈ সে ও দূৰ হোগতো মাযসঁ, সংস্কৃতিসঁ নগ ৰহৈত অছি। কোনো আন প্রকাৰসঁ ঐ উপন্যাসক এতেক নীক আৰম্ভ নৈ ভ**ই** সকৈত ছন। গীত গারিঁ ৰহনে অছি ৰিনিযাঁ, ফেৰ পানিক ফাহা জকাঁ ওস, পছিযা হরা আ মাযক চিন্তিত হএরঁ। "গে চন্দৰি ওড়ি নে নে।"

রাঁদোমে রেঁটী আ রেঁটামে অন্তৰ ছৈহে- ছৌড়ী অসকৰে কখূন ঘৰ ত**ই** কখনূ গাছী দৌড়ৈত ৰহগ ছগ। ছৌড়া আঠ রঁজে ধৰি সুতনে ৰহৈ ছৈ।

আ ফেৰ অরৈঁএ জ্বনিযা ত্রিস্ট্যৌরাক পুৰুখ, ওকৰ ঐঁঠী।"নে চিন্থৈ ছিহী ত**ই** চীহ্ন নে।"

কী ত্র হেঁঠী অহাঁ ন্বটিযন্স জোনমে নৈ দেখৈ ছিঐ, সগৰে ত্র হেঁঠী

ভেষ্টত। মানর সমাজমে, খাস ক**ই** পুৰুখ পাত্রমে।

অপন কথা-করিতাপৰ অপনে সমীক্ষা ক**ই** আত্মেমুগ্ধতাক ওা স্থিতি সমীক্ষাক দুর্বলতাসঁ আয়ন অছি। ঐ একমাত্র আ পহিনে শব্দসঁ হমৰা রিতৃষ্ণা অছি আ তকৰ নিদান হম মৌথিনীকেঁ দেনে স্নো-পোগজনিংগক রিৰুদ্ধ "রিদেহ" ওা-পত্রিকাক মৌথিনী সাহিত্য আন্দোননমে দেখৌত ছী। রঁচা আ মহিনাক সংগ জাহি তৰহেঁ নৌৰ মৌথিন ব্রাহ্মণ-কর্ণ কায়স্থ পাঠক আ নেখক জুষ্টনাহ যে অদ্ভূত চনে। হমৰ ঐ গপপৰ দেনে জোৰকেঁ কিছু গোষ্টে (মৌথিনী) সাহিত্যকেঁ খণ্ডিত কৰবাঁক প্রযাস কহতাহ মুদা হমৰ প্রাথমিকতা মৌথিনী অছি, মৌথিনী সাহিত্য আন্দোনন অছি, ওা ভাষা জে মৰি জাযত তখন ওকৰ ড্রাওঁগ ৰূমমে রৌসন দুর্ঘর্ষ সম্পাদক-করি-কথাকাৰ-মিথিনা ৰাজ্য আন্দোনকর্তা আ সমানোচকক কী হেতন্হি। সুভাষচন্দ্র যাদরজীক কথাক পুনঃ পাঠ আ ভাষাক পুনঃ পাঠ ঐ ৰূপমে হমৰা আৰ আকর্ষিত কৰৈত অছি। আ এত**ই** ওাহো সন্দর্ভমে সম্মিনিত অছি জে সুভাষচন্দ্র যাদরজীক ফিক্শন কথাক পুনঃ পাঠ আ ভাষাক পুনঃ পাঠ ন**ই** নগাতাৰ আৰিঁ ৰহনে অছি। আ ওা ঘষ্টনা মৌথিনীকেঁ সবঁন কৰত যে আশা অছি। ❑

ঋারঁ ঋার্ত সুভাষ চন্দ্র যাদরক সভস্টা মূন ৰচনাক রেঁৰা-রেঁৰী পাঠ কৰী... ঘৰদেখিয়া

ঘৰদেখিয়ামে ২৯ টা নঘুকথা ঋছি। ঐমে দসম নম্বৰপৰ 'কাঠক রঁনন নোক' ঋছি জে নৌমা-দসমাক রিঁহাৰ রিদ্যানয পৰীক্ষা সমিতিক পাঠ্যক্রমমে গল্প গুচ্ছ কথা সংগ্রহমে ছন ঋা তেঁ ড্র কথা সভসঁ রেঁশী নোকপ্রিয ৰহন ঋছি, সভসঁ রেঁশী নোক একৰা পঢ়নে ছথি, 'ঘৰদেখিয়া' কথাসঁ সেহো রেঁশী।

প্রকাশকীয মদনেশ্বৰ মিশ্র, ঋধ্যক্ষ মৌথিনী ঋকাদমীক ঋছি। ও নিখৈ ছথি জে ও জাহি রর্গক নোকক সুখ-দুখ, ঋাশা-ঋাকাংক্ষা, উদাসীনতা, ঋাক্রোশ এরং সামাজিক, ঋার্থিক পৃষ্ঠভূমিক চিত্রণ কযননি ঋছি সে এখন তক উপেক্ষিতে জেকাঁ ছন ঋা ড্রহো জে হিনক কথা রঁগত মার্মিক, শৈনী সহজ এরং স্পষ্ট তথা ভাষা সৰন তথা সভক হেতু রোঁধগম্য ৰহৈত ঋছি।

১

ঋভার (১৯৭১)

নেখকক ৰচনা নিখরাঁক, করিতাকেঁ কএক তৰহসঁ নিখরাঁক প্রযাস। সুভাষ চন্দ্র যাদর ওনা তঁ করিতা নৈ নিখৈ ছথি মুদা সন্ ১৯৭১ মে নিখন প্রস্তুত কথামে ছোট-ছোট তীনটা করিতা নিখি গেন ছথি জে সাহিত্য ঋকাদেমী পুৰস্কাৰ প্রাপ্ত মূন ঋা ঋনূদিত করিতা সংগ্রহক করিতা সভসঁ কোনো তৰহেঁ ন্যূন নৈ ঋছি:-

পহিনে করিতা

হমৰ রাঁহি ঋা পীঠপৰ

নগাওন গেন রিঁলো

ৱিঁজনী জকাঁ ছিষ্টক’ নাগন ছনা।
ঋা হম কঁপৈত ৰহনেঁা
ঋা রচারক দিশামে
এহি কোনসঁ ওহি কোন ধৰি
ভগৈত ৰহনেঁা
জাহি কোঠনীমে গেনেঁা
ওকৰ দেৱাঁন ধধক’ নাগন ছনৈক
কোঠনীসঁ নিকনিতে
মৌসম বঁদনি গেনৈক
ঋা হম মৰুভূমিসঁ নদী ঋা
পহাড়ক ঋন্তহীন দূৰী
নপৈত ৰহনেঁা

দোসৰ করিতা

শব্দ সঁগ নহি দেনেক কহিযো
গঞ্চিত সন্দৰ্ভসঁ ঋনগ
ৱঁনৈত ঋৰ্থক দুৰ্গম পহাড়
ঋসফন ৰহনেঁা হম
কতো পাঁঁচৱাঁমে
এক ঢা যাতনাময সংসাৰমে
জীৱঁনক ঋাৰম্ভ

তেসৰ করিতা

হমৰ পাঁঁচ ওত’ ঋচি
জাহি মোড়পৰসঁ
শব্দক ঋৰ্থ
পৰিরৰ্তিত ঋাকাৰমে ঋাৱঁ’ নগৈত ঢৈক

ম্বদা করিতা ঐসঁ খাগাঁ নৈ রঁঠ়নৈক।.. তখন ও মোচনে ৰহয জে কার্য্য-ৰচনাক নেন তীব্র দ্বঃখাত্মেক খারেগ খারশ্যক চৈক। র‍্যংগ্যাত্মেক করিতা নিখরাঁক প্রযাস কেনেক ম্বদা সতহী খাক্রোশ মাত্র নিখযনৈক।

খাগ-কান্তিক কথিত র‍্যংগ্যকাৰপৰ মেহো ৱ নাগূ হোগত খছি।

২

খসংগতি (১৯৭৮)

ণ্ণকী খারাজ দেনকৈক... ওকৰা হাথমে তৰার্ডপৰী দূষ্টা কপ ৰাখন ৰহৈক।

'খাৰ যূ গোৰ্গং টূ দৈষ্ট সাগড?'

নরীনকেঁ তামস ৰ্ডঠনৈক- কহনৈক 'নো', ম্বদা ওকৰা মোনমে হোগত ৰহনৈক জে ণ্ণকী ওকৰ রঁগয দেখি কে কপ ন**ই** জা ক**ই** ৰাখয নেন কহয চাহৈ চ্চন।

৩

খাঁচৰ (১৯৩৯)

খাগ ফেৰ নৈ ৰ্ডরেঁৰ ভেনৈক- ডরঁন সতৰিযা। খাসিন মাস জঁ রঁহয গসান, ঘৰ-ঘৰ কানয গায-কিসান। ওকৰ সাঁয মেহো কহৈ চৈ-রাঁজত নে ভুকত খা রেঁসন-রেঁসন ষ্টূকষ্টূক তকৈত ৰহত। সভ ওকৰ স্বখন খাঁচৰকেঁ নক্ষ্য করৈ চৈ। নে ধীযা নে পূতা, কী কৰতৈক। ৰৌদ কড়গৰ ভ**ই** গেন চ্চনৈক। ওকৰা বুঁঝযনৈক জেনা ত্তনসী .. ফেৰ পানি ঢাৰ**ই** পড়তৈক।

৪

ৰ্ডত্তৰ মেঘ (১৯৭২)

৬ গোষ্টে মৌজী, শীবূঁ, কাম্নূ, দেবূঁ খা রিজেন্দ্র। একৰে সভক সংগে কথা খাগাঁ রঁঠ়ৈত খছি।

তীন ষ্টা মৌগী, তীনূ ম্নসহৰনী, ওগমেসঁ একষ্টা বুঁঢ়িযা। ৰুসিনিহারি বুঁঢ়িযাক রেঁষ্টী। রঁদ্দত ৰাস নোচ্চাৰক চেহ্ব চেহৰাপৰ। খার্ডীক খভার খা ধ্যান নৈ দেনোক কাৰণ দ্বনূ স্তন স্নানি ৰহন চ্চনৈক, শীবূঁ, কামূ খা রিজেন্দ্র ওগ দিস তকৈত চ্চন। ঘৰক ঝগড়া, পতি মেহো ৰহৈ জকৰা দিস বুঁঢিযা সংকেত করৈ চৈ।

পাঁচ্ছ অাগাঁ মেনা দিস রঁাঠ়ি গেল।

ফেৰ অাগূ একটা বূঁঢ় লোক ভেটলৈ, .. একটা মাস্টৰনীক জাসূসী কই ঘূৰল ছল।

অাগাঁ একটা কবিৰ্ক্কী অধেৰযসূ মৌগী।.. মৌগী ছপ্পাৰলা পিয়ৰকা সাড়ী অা নান ব্ৰলাৰ্উজ পহিৰনে ছলি।.. একটা পুৰুষ সঁগে একটা কোঠলীমে চল গেলৈক।

ট্ৰেনসঁ একটা পৰিৱাৰ উতৰলৈক, তীন-চাৰিটা একতুৰিয়া ছৌঁড়ী সভ.. এক্কোটা লীক নৈ ছৈক!- কামূ কহলকৈক।

অহাঁক অাস-পাস কী সভ ভই ৰহল অছি কে কী ৰোজগাৰ কই ৰহল অছি, বেঁশী লোককেঁ ওঁ নৈ বূঁঝল ৰহৈ ছৈ।

৯

এক টা দুঃখান্ত কথা (১৯৭৭)

সুগিযাক পতি অনতই গেল ৰহৈ, ও দিঅৰ সঁগে সম্বন্ধ বঁলৰৈএ, গ্লানি হোগ ছ��। কিছু দিনক বাঁদ ফেৰসঁ সভ কিছু শুৰূ ভই গেল। পাপ অাকি কোলো পাপ নৈ, দ্বিধা।

৩

একটা প্ৰযোগ ওহিনা (১৯৭০)

ও দূ ঘণ্টাসঁ হোটলমে বৈসল কোলো নিৰ্ণয নেবাঁসঁ অসমৰ্থ দূ বেঁৰ চাহ পীবিঁ চুকল অছি। শিক্ষা, ৰাজনীতি, কৃষি, বেঁকাৰী অা বঁদ্দত ৰাস সামযিক প্ৰসঁগক চঠাক স্বৰ কানসঁ নিৰন্তৰ টকৰাগত ছৈ.. জেবীমে বীসটা পাগ হোযবঁ.. মিত্ৰ অাঠ অালা দেলে ৰহৈক। সাম্বৰ জাযত অা পাগ মাওত.. জাড় মাস ছোড়ি কোলো মৌসমমে ও দিলমে সাম্বৰ নৈ জাগত ছল। ওকৰ সাম্বৰ পূৰা এক্কে কোঠলীমে ৰহৈত ছৈক। সে জাড়মে দিলোমে ছতপৰ বৈসল ৰহি সকৈত অছি। সাম্ব হিতোপদেশক মোটৰী নই কই বৈসি গেলৈক।

৭

এক টা সম্বন্ধক অন্ত (১৯৭৩)

খেল শুৰূ.. প্ৰদীপ, ৰাগিনী দত্তা অা ৰিপুল- জে হাৰতৈ সে কৰাঁৰ

খুএতৈ, করঁারঁমে খাঠ টাকা.. সে 'হম' চুপ্পে ৰহনেথি, পাগ নৈ ছনেহি। প্রদীপ আ 'হম' এক দিস বিপুন আ দত্তা দোসৰ দিস। বিপুন দত্তাক বঁ্বায-ফ্রেণ্ড ছল, ওকৰ ব্যরহাৰ মুদা বঁ্বায-ফ্রেণ্ডক হিসাবেঁ 'হম'কেঁ বিচিত্র আ অনভোআৰ নগনেহি।

৮

এক দীনক ঘৰ (১৯৭২)

ট্রেনক আস, ট্রেন কখন খুজতৈ, আ জখন খুজনৈ তঁ আউটৰ সিগ্নলপৰ ৰুকি গেনৈ।

ছোটী নাগন আ কখনো কান বঁড়ী নাগনক ট্রেন-গাড়ীমে ঐ তৰহক ঘটনা হোগত ৰহৈত ছনৈ/অছি। বঁসমে তঁ কমসঁ কম পতা চনৈত ৰহৈত ছৈ জে কোন কাৰণসঁ ও ঠাঢ় অছি, মুদা ট্রেনমে নৈ। তকৰে মনোবিশ্লেষণ কএন গেন অছি।

৯

কল্পিত মৃত্যু (১৯৭০)

পতি-পত্নী সম্বাদ, সসুৰক হাকপৰ পত্নীক জাযবঁ। সসুৰ দ্বাৰা টাকা দই তঁ দেবঁ মুদা ঘুৰেবাঁক অবধি নির্ধাৰিত কেনাপৰ পতিক খিন্ন হএবঁ। আ পত্নীক কহবঁ জে জঁএ ও তঁএ সম্বন্ধ আ জই পত্নী মবি জাথি তঁ ফেৰ সসুৰক সঁগ পতিক কোন সম্বন্ধ বাঁচত।... কী অহাঁ হমৰ বঁহীনসঁ কই নেবেঁ বিঁযাহ?

১০

কাঠক বঁনন নোক (১৯৭৬)

ঐ কথা সংগ্রহক সর্বশ্রেষ্ঠ কথা। ৰামীক বঁ্নোক জাযবঁ, ঘৰখম্রীক পচাস টাকা নেন। ওকৰ বেঁটা বঁদৰিযা ছৈ কাঠক বঁনন, মাৰি খেনোপৰ একো ঠোপ নোৰ নৈ খসৈ ছৈ, আঁখি ধসন, ছাতীক সভটা হাড় জাগন, কম্মে বাঁজৈ, খেনেবোঁ নৈ কৰৈ, তেনা ভই কই তাকৈ জেনা কিছু মোন পাড়ৈত হো। মুদা জখন ৰামী ৰাতিকই এনৈ তঁ ও কাঠক বঁনন বঁদৰিযা পূছৈ ছৈ- 'অঁয হৌ বাঁবূ, কখন এনহক?"

- বাঁড হৌ, ডুঠি গেনহক। আবঁই আবঁই আগি নগ আবঁহ। হম তঁ

ঋখনিযেঁ এনিযে ৰেঁগৗ।

-মাঁঝে কিএক নৈ এনেহক?

ওকৰ ঐ প্রশ্নপৰ ৰেঁনোৰাঁনী ঋা ৰামীকেঁ নগনৈক জেনা মভগৗ দুখ-মংতাপ মেগৗ গেন হো। ও দুনূ দিন ভৰিমে পহিন ৰেঁৰ মুক্ত ভ**ই** ক**ই** হঁমনৈক।

১১

কোনো পতাপৰ (১৯৭৪)

পৰদেশীকেঁ চাৰিগৗ ৰঁঠাক মাযক ঋা ওকৰ পত্নীক মন্দেশ ঋা ভনেহনক চিঠ্ঠী।

১২

গজখোৰ ঋা মজমুণ্ৰ (১৯৬৫)

ৰেঁচনীক মাসুৰমে মভ ওকৰ দুনহাকেঁ ঋৰাঁৰা কহৈ ছৈ ঋা ওকৰো মভ ওন মন ৰোঁন মুনৰেঁত ছৈ, ৰেঁচনীকেঁ কহৈ ছৈ গজখোৰ ঋা ওকৰ মাঁযকেঁ মজমুণ্ৰ।

১৩

ঘৰদেখিযা (১৯৭৪)

গৗগগৈ কথা। জগদীশ প্রসাদ মণ্ডল মেহো ঘৰদেখিযা নিখনিহ্ৰি ৰিদেহমে ঞ-প্রকাশিত ভেল ঋা গামক জিনগী (২০০৯) কথা মংগ্রহমে মংকনিত ভেল।

ৰিঁমনা, মতৰহম মান নগনৈ, দেখনামঁ মুদা নৈ নাগৈ ছৈ, মুঁহ-কান মুখাযন ছৈ। ওকৰে দেখৈনে নড়িকাৰঁনা মভ ঋাযন ছৈ, কম খঠামে মভ কাজ হোগ ছৈ। নড়কী পমিন্ন পড়নৈ। নড়কা ডৰেৰঁৰ নৈ গৈৰকপৰ খনামী ছৈ। নড়কী পমিন্ন পড়ৈ গেনৈ। নড়কা হানেমে কনকত্তামঁ গাম ঋাযন ছনৈ এখন ত্তৰতে মমাদ পঠাক**ই** মডৌনাগ খঠাক ঘৰ ভ**ই** জেতৈ। নগনমঁ দম দিন পহিনে ঋাৰিঁ জেতৈ, জিনকা দেখ**ই** কে হেতৈ, দেখি নেতৈ।

১৪

ঢেহৰাপৰ জমৈত ৎক্মে (১৯৭২)

প্ৰোটৈগোনিস্ট্ (সূত্ৰধাৰ) ঋা ও ৰাঁনিকা। '..ৰাতি কেৰাঁড় ঋূননে ৰাখৰাঁ।' সূত্ৰধাৰ কহৈ ছথি, মুদা কহি ক**ই** ৰিঁসৰি জাগ ছথি।

'কেৰাঁড় ঋূনন ছনৈক, ৎকূৰ ঢুকি জগতৈক তখন?'

'ঋূননে ছনৈক!' প্ৰোটৈগোনিস্ট্ (সূত্ৰধাৰ)কেঁ জেনা ৰিশ্বাসে নৈ ভ**ই** ৰহনে ছনহি।

১৯

চৌৰাঁংগিয়া (১৯৬৯)

প্ৰোটৈগোনিস্ট্ (সূত্ৰধাৰ) হোটৈনমে ৰৈঁসন, ভুখসঁ মাথ ধ**ই** নেনে ছন্হি। গাম জাগ ছথি, কাকাক ঋনগ খিস্সা- তীন মাসসঁ খানী ৰোটিযে খাগত ঋছি। ভাতক ঋাঁখি নৈ দেখনক ঋছি। প্ৰোটৈগোনিস্ট্ (সূত্ৰধাৰ)কেঁ তামস ৬ঠৈ ছন্হি- এতেক জনমাক**ই** ঢেৰী ক**ই** দেনে ছথি ঋা ঋাৰোঁ সংযম নৈ কৰ**ই** ঋৰৈত ছনি। কাকাকেঁ হোগ ছন্হি জে প্ৰোটৈগোনিস্ট্ (সূত্ৰধাৰ)কেঁ খূৰ ৰুপৈয়া ছন্হি, ও পাগ মংগৈ ছথিন্হ ঋা পূৰনকা পাগ মাদে কহৈ ছথিন্হ জে পষ্টুঋা ৰাঁটাগ কযনে ছথি, ৰেঁঠিক**ই** দ্দনকে দ**ই** দেখিন্হ তা দস টাকা মাঁগৈ ছথিন্হ। মুদা প্ৰোটৈগোনিস্ট্ (সূত্ৰধাৰ) তঁ পাগক ঋভাৰমে দূ-দূ সাঁঝ ভুখন ৰহি জাগত ছথি। ৰিঁন্হ খযনে ৰিঁদা ভ**ই** জাগত ছথি, কোনো সংগী সঁ পাগ মংগৈত ছথি, পহিনে ও দেনহিযো ছন্হি, ঢৰিযো ঋানা দেৰাঁ নেন কহৈত ছথি মুদা ও এক্কো পাগ নৈ দৈত ছন্হি। দোসৰ সংগী যদুনন্দন, এক টাকা দূ ৰৰ্থ ধৰি নৈ দ**ই** সকন ছনথিন্হ, ও কাতে দ**ই** ঢনি গেনন্হি। তেসৰ কানীচৰণ মুদা ওহো নৈ কহৈ ছন্হি, ফেৰ হোটৈন, ৰদ্দত পহিনুকা পাগ ৰিঁসৰি গেন হেতন্হি, মুদা ওত্ত**ই** দোসৰ ঢৌড়া ৰৈঁসন ঋছি।.. কতেক ঋাৰামদেহ চৌৰাঁংগিয়া ঋছি!

১৬

জাসূস ৎকূৰ ঋা চোৰ (১৯৭৩)

চোৰী, থানাকেঁ খৰৰি ঋা ভ্ৰষ্টাচাৰ, জাসূসী ৎকূৰক নামপৰ দৰোগা পাগ মংগৈ ছৈ, .. ৎকূৰ চোৰকেঁ ধ**ই** নেতৈ। সিপাহী ৬ সয মংগনকৈ ঋা তীন সযপৰ তয তফসিনা ভেনৈ। মুদা ৎকূৰ?

১৭

ঝানি (১৯৭৩)

ধনকষ্টনী, খাগ নহায়ন নৈ ভেনৈ ৰামাকেঁ তঁয জৰৌন নাগয নগনৈক। গাজা.. দ্বসধষ্টোনীমে নৰমাহা.. চাৰিযে ঠিনমমে ন**ই** ক**ই** ভড়ি গেনৈ।– ৰিঁন্দুখা কহৈ ঠৈ। দ্বসধষ্টোনীক ৰিঁজনেস, মৌগী-চৌড়ীসভ দিন খা ভিনস্বৰকো ক**ই** কোগনা ৰিঁঠৈত ঠৈ। মৰদসভ দিনমে গাজা ৰেঁঠিমে ৰহত**ই** খা চৌড়ী সভ ৰাতিক**ই**। ঠিনৰো ভায দৰোগা পহাঁঠি গেনৈ, ... পচাস টাকা চষ্ট সিন ন**ই** নেনকৌ।.. জষ্টা ৰাঁনা গাজামে নিসাঁ ৰঁড় জন্দী চঢ়ৈত ঠৈক।

খমেৰিকোমে খফ্ৰীকন-খমেৰিকনমে ডুগক ৰ্যোপাৰ হোগ ঠৈ, কী কিছু সমানতা দেখা পড়ন?

১৮

টিঁপ (১৯৭৪)

হোষ্টনমে টিঁপ দেনাপৰ মোজৰ খা নৈ দেনাপৰ?

১৯

ডৰ (১৯৩৯)

ডৰক মনোৰিজ্ঞানক ৰিশ্লেষণ।

২০

তীৰ্থ (১৯৩৯)

ৰঁনৰাঁৰাঁনীক খঁগনাক খিস্সা। কোনো ডাক্টৰ ওকৰা ৰঁতাহি নৈ কহৈতৈক... মুদা ও ৰঁতাহি খঠি। জহিযে ওকৰ দ্বৰাগমন ভেনৈক তহিযেসঁ ভূত নাগ**ই** নগনৈক। ‘দেখৈত ঠিহী ৰুস্মমাকেঁ। ওকৰ পৰতৰ কহিযো হেৰঁহী তোৰাসভ?’ সে ৰুস্মমা ৰঁনৰাঁৰাঁনী ভ**ই** গেনি। চাৰিষ্টা ৰঁঠা, মুদা সোগৰী-ঘৰমে সভ ৰেঁৰ মঢ়ুখাক ৰোষ্টী খা সাগ ভেষ্টৈত ৰহনৈক। দিখৰ পাগ নৈ দএনকৈ তৈযো সাস্বকেঁ তীৰ্থ কৰেতৈ, ওকৰা দেখা দেতৈ। প্ৰোষ্টৈগোনিস্ট (সূত্ৰধাৰ)সঁ কিছু টাকা মাঁগৈ ঠিহ্নি, প্ৰোষ্টৈগোনিস্ট (সূত্ৰধাৰ)ক হাথ চুঠঠ ঠিহ্নি, পাগ নৈ ভেষ্টৈ ঠৈ। মুদা ও ৰেঁজনাথজী জেৰেঁ টা

करतैक। एक-दू सेर तूड़ाक दामे की होयतैक, नेंतवा दिअरकें देखा देतै। .. मुदा हरहर-खटखट कऽ कय जेनाग ठीक नै होगतै तें ओ नै गेनि।

२१

धुंधमे घटना (१९७०)

कथाक पहिन दोसर तेसर स्थिति, फेर कथा संयोजकक दूटा समाद। आ कथाक अन्तिम स्थिति।

पहिन स्थितिमे भारकें छुरैत रौं नै छुरैत प्वरौं-पछरौं, रातरवण टीनहा मकान, सुनमोहरक गाछ, घास, दूभि।

दोसर स्थितिमे साँझ, रँगड़ाक खोंता आ मकड़ाक जाल। प्वान रिंन मतनरँक कागज। भरि दिन फागन डधनोक रौंद कोठनीसँ एक आदमी रँजार गेन छथि।

तेसर स्थितिमे एकटा महिना जे कथा शुरू होगसँ पहिने कोठनी छोड़ि देने छथि, ओ जँ आर्रि जेतीह तँ की-की हएत से सभ।

अन्तिम स्थितिक पहिने दूटा समाद- पहिन फागनेरिया ग्रन्थ प्रकाश-माने पिरौंछ आ दोसर गर्भसँ रँहार होगत मृत रँछा।

आ कथाक अन्तिम स्थितिमे सड़कक नेन 'रेश्मा सड़क' कहन गेन छै, एकर नतमर्दन होग छै तें शागत। पएर स्वन्न आ भारी मुदा सांत्वना नेन राक्य सभक टूकड़ी रँनि-रँनि आयरँ। मुदा प्रोटैगोनिस्ट (सूत्रधार) कें चाहियन्हि भीड़, गजोत। मुदा अदहा रस्ता आर्रि भागरँ रेंकार।

फेर स्वखायन धारक रिँम्न, तकर भित्ताएर ठाढ़। चारू दिस धुन्धमे, ने गाम, ने नोक, ने प्रकाश, ग्र सभ सभ दिशामे थोड़े-थोड़े दूरपर छै, मुदा एखन से सभ व्यर्थ, अखन धुन्ध आ शून्य मृत्यु सन।

की अहाँकें 'वेटिंग फार गोडो'(सेम्युन रेंकेट) मोन नै पड़ैए?

२२

धक्कड़ (१९७०)

रँस खूजरौंक समय नै बूँझन अछि। रँस आग भरि दिन एही ठाम रहतैक? कंडक्टरकें सभ ठकि नै छै, प्रोटैगोनिस्ट (सूत्रधार) सेहो।

ৰ্ত্তু কম ষ্টিকষ্ট ব্ল্ূক হোগ ছৈ।

ম্বদা ফেৰ ও কংডক্ষ্টৰ প্ৰোষ্টৈগোনিস্ষ্ট (সূত্ৰধাৰ)কেঁ নৈ ভেষ্টৈ ছন্হি, কি পতা নোকৰী ছোড়ি দেনে হোগ।

২৩

পৰিচয (১৯৭১)

নেতাজী অপন ঘৰ চনৰ্বাক আগ্ৰহ কেনখিন্হ, প্ৰোষ্টৈগোনিস্ষ্ট (সূত্ৰধাৰ) কেঁ ব্ল্ূমেনন্হি জে ও ন্দনকা মোজৰ দেনখিন্হ ম্বদা সংগী সংগে জখন ও হাৰি থাকি ৰিঁদা ভেলা তঁ সংগী নাষ্টক কম্পনীক সাঁঝ ৰ্বনা শো দেখৰ্বাক জিদ্দ কযনন্হি আ ওত**ই** নেতাজী...

২৪

পেষ্ট (১৯৭১)

কনী**ই ই**ম!, ও ভীড়মে হেৰা জাগত অছি।তীন ঘণ্ষ্টা পহিনে ৰিনযকেঁ হাক, ম্বদা ও ধ্যান নৈ দেনে ছন। ভূখ .. হোষ্টনমে আৰ্ডৰ দ**ই** দিঐ, ম্বদা পানি মাত্ৰ ৰ্বাজি পাৰ্বৈ ছী। দিনক অপেক্ষা মোহলো শান্ত ছৈ। দেৰ্বানসঁ সষ্টন নন কিযো খূজনে ছোড়ি দেনে ছৈ, হলো সহন নৈ হোগত অছি, ম্বদা ড্ৰাহো ব্ল্ূঝন অছি জে ভোৰমে ৰ্বেসী হলো হেতৈ।

২৬

ফঁসৰী (১৯৩৯)

ভেনৰ্বাৰ্বানী কাকী, সয ৰ্ব্খসঁ ৰ্বেসী ৬মেৰ, আঁখি কমজোৰ (প্ৰাযঃ মোতিযাৰিঁন্দ), খানী ছাহে ষ্টা দেখৈত ছনীহ। কাতিক মাসক ৰিঁম্ব অদ্ভৃ কথামে অছি। অগহনমে ধনকষ্টনী হোগ ছৈ, ওগসঁ এক মাস পূৰ্ব মানে অগহনক ৰ্বাদক ১১ম মাস, ৰ্ব্তু কৰ্ঠিন, পৈসাক ষ্টাঁষ্ট। প্ৰোষ্টৈগোনিস্ষ্ট (সূত্ৰধাৰ) নগ জাগ ছথি, তমাঞ্চন নেন চূনা নেন কাকী সোৰ ক**ই** ৰহন ছথি, ভোৰেসঁ কিনোন ক**ই** ৰহন ছথি। দূ-তীন দিনসঁ খানী চূনে-চূন ভুকৈ ছথি, চূন ৰহতৈক তখন নে কিযো দেতৈক। প্ৰোষ্টৈগোনিস্ষ্ট (সূত্ৰধাৰ) কনেক চূন আনি দেনখিন্হ, খৈনী চূনাগযো দেনখিন্হ। মানিক (ৰ্বেষ্টা)ক খোজ কৰৈত ছথি,স্বপৌন জাগৰ্বনা ৰহৈ, ম্বদা এত্তৈ ছৈ, মাথ ফূষ্টৈত ৰহৈত ছন্হি। প্বতোন্দকেঁ হোগ ছন্হি জে শিকাগত ক**ই** ৰহন অছি, সহন নৈ ক**ই** সকনি। ম্বদা ব্ল্ূঠিযাক কান সেহো কমজোৰ ছৈ, স্বনি নৈ সকনি। অখন মৰি জেতৈ তঁ ভোজো-ভাত কোনা হেতৈ, ৰ্বাগস ষ্টা ঝংঝাষ্টি

छै- प्रोटैगोनिस्ट (सूत्रधार) कहै छथिन्ह। काकी तीन-चारि दिन गरदनिमे फसरी नगौने रहनथि, मामाक सेहो एक दिन खेनथि तथयो नै सुगनथि, फसरी कसने नै गेनैक तँ केना मरितथि।

२६

फूकना (१९७०)

प्रोटैगोनिस्ट (सूत्रधार) मामागाममे छथि, सुदा मामका ओतइ दू रङक व्यवहार बूझना जाग छन्हि। स्कूलसँ आबि रेबरहरट करबाक रदना दोआरि खरड़ैत रहनाह। भौजीकेँ गारि पढ़नन्हि तँ ओ हिनका बूझेनेखिन्ह जे ओ छोटकी भौजी नै छथि एक्के चाटसँ मुँह नान कइ देखिन्ह। नानी रठरिथिन्ह सुदा मामकर कान-आँखि दुनू खराप छनन्हि। साग्गकिनक मिस्त्रियाग शुरू केनन्हि आ रांनपिन उड़ि गेनै। रांनपिन भेटैनन्हि तकर रदनामे तीन दर्जन फूकना किननन्हि। ररिन्दरकेँ किछु फूकना भेटैनै, जेरीमे सूर छनन्हि, ओ नै गछनेकन्हि तँ ओकरा पिटैनन्हि। रांबू मोन पढ़नन्हि। नानीकेँ पुछनेखिन्ह- रांबू कहिया ऐथिन?

२७

राँस (१९६८)

साओन मास, थान कीछ, दुआरि अडना सगरो, ठानी सोहरैत। दुखनीक पहिन साओन आ तखनो ओकरा सासुरेमे छोड़ि देनिऐ? – दुखनी मायकेँ रामपुररानी पुछनकै। डेढ़ बीघा जमीन राँछन छै, सेहो दर-दियाद हड़पइ चाहै छै। पतिक अरसान, दुखनीक रिंयाहक संस्कार्थि-अरबर मरर के मोपड़ी, सीता मागक खोपड़ी राखि नैह- राखि नैह। ठार हटौओन गेन, दुखनी माय सुगन पड़न। संयोगसँ दुखनी पढ़ाकइ आयनि, ओही दिन साँसमे। रामपुररानी आन मार्डग नग तकर प्रचार केननि- आन आने होग छै- कहनकै- ठास दी रांस नै दी। दुखनी रिंदा भइ गेनि। मौसी ओहिठाम दुखनीक रक्त आदर भार होग छनै, मौसा-मौसीक स्वार्थ भारकेँ ओ नै बूझि सकन। सुदा उड़न्ती उड़इ नगनै तँ मौसी पुछनकै जे सासुरसँ किया किए नै अरैं छै।

-ओ सभ हमरा राँस बूझै छथि।

मौसा-मौसी ओकर जमीन निखरा नेनकै, नोक पुछतै तँ कहि देतै जे रिंयाहमे खर्च भइ गेनै, रिंयाहक खर्च तँ बूढ़रैं ररकेँ नगतै

ঊপৰসঁ পাঁচসয ৰুপৈয়ো দেতৈ।

২৮

ৰেঁৰ-ৰেঁৰ (১৯৭৯)

হৰিৰংশ আ ৰঘুৰংশ ফস্টে ক্লাসমে আধা দূৰীসঁ ৰেঁশীক টিকট কটা নেনে ৰহয। আৰঁ দস টা টীশন আৰ পাৰ কৰৰাঁক ছনৌ। মুদা হৰিৰংশকেঁ টী.টী. পকড়ি নেনকৈ। ওকৰা জহনে ভ**ই** গেনৌ, মুদা এক দিন ৰঘুৰংশ আৰিঁ ক**ই** ওকৰ জুৰ্মানা ভৰি দেনকৈ।

২৯

মহিমা (১৯৭৬)

মীটিংগ কৰৈ কান পুলিস পকড়ি ক**ই** সুখদেৱকেঁ ন**ই** গেনৈ জেন। এক মাসমে ছুটনৈ, মীসামে পকড়াযন ৰহৈ।

ও থোড়ে দিন নকমনী ৰহৈ আ সৰকাৰী ৰাঁষ্ট কাটৰাঁক কাৰণসঁ পহিনহিযো আঠ দিন জেনমে ছনৌ।

ভোটমে কতেক গোটে সঁ টাকা ঠকনে ৰহৈ।

নড়াগ-ঝগড়া খূৰঁ হোগ, নৈ ককৰো তঁ নৰকটিযেৰাঁনীকেঁ ধুমধুমা দৈ। জেনসঁ নৈ কিছু তঁ চাৰি সয কেৰ কপড়া ন**ই** ক**ই** ঘূৰন হেতৈ।

৩০

ৰামনিহোৰ (১৯৭৬)

মেসক হেল্পৰ ৰামনিহোৰ ফৈজাৰাঁদ জিনোমে কোনো স্ত্ৰীকেঁ প্ৰতিমাস দূ সয টাকা পঠৰেঁত ছন। প্ৰোটৈগোনিস্ট (সূত্ৰধাৰ)সঁ হোন্ডান মাঁগি দস দিনক ছুট্টীপৰ গাম গেন, দস দিন ভ**ই** গেনৈ, সাঁঝ ধৰি ও আৰিঁ সকৈএ, হোন্ডান নে এতেক চিন্তিত নৈ হেৰাঁক চাহী।

৩১

নিফ্ট (১৯৮০)

মিসেজ কপূৰসঁ নিফ্ট নেৰঁ মনোজকেঁ ভাৰী পড়ি গেনৈ, কাৰণ দিৰাকৰকেঁ ও জনৈ ছনী, ওকৰা সংগে মনোজ কিএ গাড়ীমে চঢ়ি গেন।

৩২

সংকেত (১৯৭৪)

ৰূম নম্বৰ নাগনমে ছহ টা মীষ্ট ছৈ।– ওকৰা ৬ঠ২ দহিক তঁ ৰেঁড ৰিঁছা নিহেঁ। ওনা ক্যো মূতি ৰহতৌক।

৩৩

মহৰমা দুপহৰ ৰাতি (১৯৭২)

স্বভাষ, মহাপ্ৰকাশ আ স্বকান্ত। স্বকান্ত ভীড়মঁ ভাগয চাহৈত অছি, স্বভাষ নিৰ্ণয়হীন অছি। মহাপ্ৰকাশকেঁ ওতেক মোচয নৈ পড়ৈত ছৈক। স্বভাষ কোনো ছৌড়ীক পীঠপৰ জড়ৈত মিগৰেট্টক টুকড়ী ফেকয চাহৈত অছি। তীনূকেঁ ৰাতিমে ঘুমৰাঁক নেন পুনিস পকড়ি নৈত অছি।

৩৪

মিকৰেট্ট (১৯৩১)

মিকৰেট্টক তনৰ্ব, নোকৰমঁ মঁগৈত অছি মুদা ও তঁ মানিকক অধকষ্টী নিকানি ক২ পিৰেঁত অছি। আ একট্টা পৰিচিত, কিছু চত্তৰতাগ আ ৰিন্স ফিন্ট্ৰৰ ভেষ্টি গেনৌ।

৩৬

মৰ্বং (১৯৭২)

প্ৰোট্টৈগোনিস্‌ট্ট (সূত্ৰধাৰ) আ কিশোৰী ভাষ পৰ্াঁচনা শীনা আ ওকৰ গংজীনিযৰ পতি নগ। কী গংজীনিযৰ শংকান্বে ভেন শীনা আ কিশোৰী ভাযক প্ৰতি? শীনা কিএ নৈহৰমে ৰহয নগনী। ৰেঁনী ডেঢ় ৰঁৰথক, একট্টা অৰোঁধ ৰঁছাক দূধ আ ৰিঁষ্কুট্ট ছীনিকেঁ ও কোন প্ৰতিশোধ নেৰঁ২ চাহৈত অছি, যে চিষ্টীমে প্ৰোট্টৈগোনিস্‌ট্ট (সূত্ৰধাৰ) পঢ়নে ৰহথি। মুদা ওত২ গংজীনিযৰ ৰেঁৰী মঁগে খেনা ৰহন অছি।

গংজীনিযৰ নৈম্প ৰৰ্কমে কাজ কৰৈত অছি। কিশোৰী ভাষ মিকাষ্টী ৰাষ্টক ৰঁন্ৰঁ প্ৰোট্টৈগোনিস্‌ট্ট (সূত্ৰধাৰ) কেঁ পকড়ৰেঁত ৰিঁদা হোগ ছথি মুদা আগাঁ গেনাপৰ প্ৰোট্টৈগোনিস্‌ট্ট (সূত্ৰধাৰ)কেঁ পতা চনৈত ছন্থি জে ও ফ্যুজ ছৈ, যে প্ৰোট্টৈগোনিস্‌ট্ট (সূত্ৰধাৰ)কেঁ ওকৰা ৰঁদনি অনৰাঁ নে কহৈ ছথিন্হ।

ঘৰদেখিযাক কথা মভক থীম দেখূ, ৰঁদৰিযাক ৰেখা চিত্ৰ দেখূ (কাঠক ৰঁনন, মাৰি খেনোপৰ একো ঠোপ নোৰ নৈ খমৈ ছৈ, আঁখি ধমন, ছাতীক মভষ্টা হাড় জাগন, কম্মে ৰাঁজৈ, খেনেৰোঁ নৈ কৰৈ, তেনা

ভ**ই** ক**ই** তাকৈ জেনা কিছু মোন পাড়ৈত হো।), বিবাহেত্তৰ সম্বন্ধক কথা, প্রোটৈগোনিস্টক গৰীৰী, খেখনিয়াঁ। কএক টা কথা মে স্বভাষ ঋৰেঁ ছথি ঋা একটা কথামে স্বভাষ, মহাপ্রকাশ ঋা স্বকান্ত তীনূ [সহৰসা দ্বপহৰ ৰাতি (১৯৭২)]। ❑

নিত নৱল ৰাজকমল (ৰাজকমল মোনোগ্রাফ)

[ৰাজকমল চৌধৰী মোনোগ্রাফ (জনৱৰী ১৯৯৭ মে সাহিত্য অকাদেমী দ্বাৰা ৰিজেক্ট, ৰচনা পত্রিকামে দিসম্বৰ ২০০৯- মার্চ ২০০৩ অংকমে আ ২০২২ মে "নিত নৱল ৰাজকমল" নামসঁ প্রকাশিত)]

*ৰাজকমল জী (ৰিনিৰঁধ) ক প্রকৰণ কান মে পড়ল তঁ ছল, সে কতোক ৰর্খ ভ**ই** গেলৈ আৰঁ। মুদা সে এহন ৰুকৰূপ ঠেক সে অহীঁক সমাদমে স্পষ্ট ভেলয়। তেঁ একৰ ধন্যৱাদ অহীঁ কেঁ দৈত ছী গজেন্দ্র জী। ওনা ৱাস্তৱিকতা তঁ ই জে সম্পূর্ণ পঠৰাঁসঁ পহিনে মোন 'ৰিৰক্ত' ভ**ই** গেল / নৈ পঢ়ি ভেল আগাঁ! নীক কেনৌহুঁ নেষ্ট পৰ দ**ই** ক**ই**। সমকালীন আ আগত পীঢ়ী সেহো বুঁঝও ই কাৰী-কথা! হমৰা সন লোকক ৰিডম্বনা দেখূ জে পূৰা প্রকৰণ অপন অনুজ-মিত্র-অগ্রজ সঁ জুড়ল অছি। সে এহন ঐতিহাসিক দুর্ঘটনা ভ**ই** গেল অছি! উত্তৰদাযী ৱ্যক্তিগত হম কতহু সঁ নৈ। মুদা সাহিত্যিক পীঢ়ীক নৈতিকতা সঁ "অপৰাধ ৰোঁধ" সহৰাঁ লেল অভিশপ্ত ছী। উপায?-* ***সস্নেহ, গংগেশ গুংজন ১১ সিতম্বৰ ২০১২ (ৰিদেহ ১১৭)***

ৰাজকমল মোনোগ্রাফ সাহিত্য অকাদেমীক মৈথিলী ৰিভাগ দ্বাৰা মোহন ভাৰদ্বাজক কিৰদানী আ ৰাজমোহন ঝা কেৰ সহযোগসঁ অস্বীকৃত ভেল ছল সন্ জনৱৰী ১৯৯৭ ই মে আ তগ কৃত্য লেল ৰাজমোহন ঝাকেঁ সাহিত্য অকাদেমী দ্বাৰা ১৯৯৩ ই. ক মৈথিলীক মূল পুৰস্কাৰসঁ পুৰস্কৃত কএল গেল সন্ ১৯৯৭ মে। সংগহি ওহী কৃত্যক সম্পাদন লেল মোহন ভাৰদ্বাজ সাহিত্য অকাদেমীক মৈথিলী পৰামর্শদাতৃ সমিতিক সদস্য ৰঁনাওল গেলে ছলাহ।

নিত নৱল ৰাজকমল (ৰাজকমলক জীৱন) সমর্পিত অছি-

धर्मप्राण संतोष कुमार कुन्दन सुव्रता गिरिरव कृष्ण बाधे बाधे।

नित नवन वाजकमन - दन्तकथाक नायक

वाजकमन चौधवी (मणीन्द्र नावायण चौधवी प्रसिद्ध फून वाँवूं) १९२९-१९६७, महिषी, सहवसा। वचना- आदि कथा, आन्दोलन, पाथव फून (उपन्यास), स्ववगंधा (कविता संग्रह), ननका पाग (कथा संग्रह), कथा पवाग (कथा संग्रह सम्पादन)।

भूकम्प, वँगानी संन्यासिन आ वासनीनाक चित्र वाजकमनक आत्मेवत्तवृत्यपव आधावित अछि। १९३४क भूकम्पक स्मृति, धवती कड़कड़ायन आ हुनकव माय वाँवूं अपन जानक चिन्तामे नागि गेना हिनका छोड़ि देनखिन्ह।

फेव ओग भूकम्पक थोड़वें दिन वाँद आयनि एकटा वँगानी संन्यासिन, कोनो तीर्थमे हुनकव माँ सँ ओग संन्यासिनक भेँट छननि। हुनका ओ अपना संगे चनै ने कहनेखिन्ह आ ओहो जाय चाहैत छना।

एकटा वासनीनाक चित्र देखनन्हि कृष्ण आ कएकटा गोपी।

वाजकमन ऐ सभ गपकेँ हवा देनन्हि। सभ अपन व्यक्तित्व नेन/ विचावधावा नेन कोनो वँहस्रा तकैत अछि। वाजकमन ई माकेंटिंग स्ट्रेटेजी सेहो छन।

नित नवन वाजकमन - जीवन

कोनो खास नै, वएह पहिने पत्नीमे वँठा नै, से दोसव विवाह (वामपुव हवेनी वाजकमनक माय) मायक मृत्यु आ पिताक दोसव फेव तेसव विँयाह हिनकव उमेवक युवतीसँ। वाजकमन अपन पिता मधुसूदन चौधवीकेँ नान कक्का कहै छना। तेसव विवाहक एकटा पुत्री मदानसा जीवित वहनेखिन्ह, हुनकासँ वाजकमनकेँ स्नेह छनन्हि। पिता आज्ञा, उपदेश आ मावि‍पीटक माध्यमसँ ब्राह्मण संस्कावमे दीक्षित केनखिन्ह। वाजकमन केँ मैट्रिक पास कववाँसँ पूर्वे गीता आ दुर्गासप्तशतीक सभटा श्लोक कंठस्थ भ**इ** गेनन्हि। पिताक ट्रांसफवक संग एत्त**इ** सँ ओत्त**इ** घूमैत वहनेथि, नवादासँ पटना एना वी.एन.कानेजमे नामांकन, पिता ४४२ टा निषेध मंत्र देनखिन्ह जे की-की नै कविह**इ**।

প্রেম সম্বন্ধ- পহিল প্রেম সম্বন্ধ পটনামে শোভনা ঝা সঁগে। এক বেৰ আগ. কামমে ফেল, ফেৰ বী. কামমে এক বেৰ ফেল। ১৯৬১ মে চানপুৰা (দৰভংগা)ক শশিকান্তা সঁ বিবাহ। বী. কাম কেৰ বাদ পঢ়াগ সমাপ্ত।

বিবাহক বাদ কিছু দিন পটনামে কোনো অখবাৰমে প্রূফৰীডৰ, ফেৰ সচিবালযমে নোঅৰ ডিবীজন ক্লার্ক। দৰভংগা, পটনা, দিল্লী, মসূৰী, ফেৰ কলকত্তা। ওতহিযেসঁ মসূৰীক সাবিত্রী শর্মাসঁ পত্রাচাৰ, ১৯৬৩মে ন্দনকা সঁগ বিবাহ, ফেৰ সঁতোষ নামক স্ত্রী (প্রাযঃ সাবিত্রীক ভতীজী) সঁ প্রেম, গর্ভাবস্থামে সাবিত্রীকেঁ ছোড়ি ২ জনোগ ১৯৬৭কেঁ মসূৰীসঁ পলাযন। ফেৰ পটনা, দৰভংগা আ লবাদা তীন- চাৰি মাস ধৰি আ তখন কলকত্তা, হিন্দী লেখক ছেদীলাল গুপ্তক নামে যাত্রীক চিট্ঠী লই কই। বাবূ সাহেবঁ চৌধৰীক মিথিলা দর্শনসঁ জুড়ি গেলা। ফেৰ ভাৰতীয জ্ঞানপীঠ (কলকত্তা), পত্নী সঁগে ছলাথিন্হ। ফেৰ নোকৰী ছোড়ি ৰাগৰংগ বহাৰ কেলন্হি মুদা ও বন্দ ভই গেল। ছও বর্খক কলকত্তা প্রবাসমে বন্দত সাহিত্য লিখললি। শৰীৰ দুবঁল, পেট পৰ জে লম্ব ছলন্হি সে কলকত্তে মে শুৰূ ভেলন্হি।

ফেৰ দিল্লী।

কীর্তি নাৰাযণ মিশ্র, জীবকান্ত আ হঁসৰাজ সঁগ পত্র ব্যবহাৰ হোগন্হি।

ফেৰ অক্টূবৰ ৩২ মে ও পটনামে স্থিৰ ভই গেলাহ।

১৯৩৩, শশি, দিব্যা, মুক্তা,নীলূ লবাদাসঁ ভেঁট কবৈলে এলথিন্হ।

বনাৰসক অলকা সঁগে পত্রাচাৰ, অন্তিম প্রেম প্রসঁগ। নবম্বৰ ১৯৩৩ ক পহিল সপ্তাহমে ওকৰাসঁ ভেঁট কৰয বনাৰস গেলাহ।

সাম্যবাদী আলোচক নামবৰ সিংহ এক টা পোস্টকার্ডো দেব ডচিত লৈ বুঝললি, লঙাঁ কহানিযাঁমে মধুকৰ গংগাধৰক বক্তব্য ছপল জে ৰাজকমলক বীমাৰীক ইলাজ চলি ৰহল অছি, ও অভাব আ ডপেক্ষাক বহালা কএ লোকসঁ পাগ ঐঁঠয চাহৈত ছথি। ও চিট্ঠী লিখি কই লহৰক সম্পাদক প্রকাশ জৈন আ মনমোহিনীকেঁ সেহো ভড়কৌললি। ৰাজকমল ডাযৰীমে লিখললি- মধুকৰ এণ্ড লহৰ পীপুল্স হৈভ জোগণ্ড হৈণ্ড্স ইল ডর্টী প্রোপেগৈণ্ডা অগেংস্ট মী।

এক দিন ডা চত্তুর্রেদী হ্মনকা কহনেকনি জে শ্বহাঁক শিশ্লু মে যূৰেথ্রন কেঁসৰ ভ**ই** সকৈত শ্বছি শ্বা জঁ মে ভেন, তখন শিশ্লু কাষ্টয পড়ি সকৈত শ্বছি। ৰাজকমন ডাযৰীমে নিখননি- গফ শ্বাগ হৈভ ষ্টূ কষ্ট মাগ পেনিস, শ্বাগ রিন কমিষ্ট সূসাগড।

সভসঁ রেঁশী মেরা চন্দ্রমৌনি ঙপাধ্যায দ্বনূ র্যক্তি কেনখিন্থ, শ্বার্থিক ৰূপেঁ মেহো, ৰাজকমনক মৃত্যুক রঁহ্মত দিন রাঁদ চন্দ্রমৌনি ঙপাধ্যায দ্বনূ র্যক্তি শ্বাত্মহত্যা ক**ই** নেননি। ৰাজকমনক দেহগাথা হিনকে দ্বনূ গোষ্টেকেঁ সমর্পিত শ্বছি। হংসৰাজ শ্বা শ্বানোক ধন্বা দেখৈনে শ্বরঁথিন্থ শ্বস্পতান। ৰাজকমনক চাৰ�� ভাঁয পষ্টনামে ৰহথিন্থ, তীন ভাঁযকেঁ নোকৰী মেহো ৰহন্থি মৃদা এক পাগক দরাঁগযো শ্বনরাঁক কধ্বষ্ট ও সভ নৈ কেনন্থি।

জূন ১৯৩৭মে মৃত্যু।

নিত নরন ৰাজকমন - মৈথিনী সাহিত্য

ৰাজকমন এক সয করিতা, তীনষ্টা ঙপন্যাস, ৩৭ষ্টা কথা, তীন ষ্টা একাংকী শ্বা চাৰি ষ্টা শ্বানোচনাত্মেক নিরঁন্ধ নিখননি। স্বৰগংধামে ৰাজকমনক নরম্বঁৰ ১৯৬৭ সঁ শ্বপ্রৈন ১৯৬৮ ধৰিক কনকত্তা প্ররাসমে নিখন গেন করিতা সংকনিত শ্বছি। ও যাত্রীকেঁ শ্বর্রাচীন হোগতো শ্বাধ্বনিক নৈ মানৈত ছথি। ৰাজকমন ঙপন্যাস নিখননি শ্বান্দোনন, পাথৰ ফূন শ্বা শ্বাদিকথা। নিনী ৰেক ৰংগীন পৰদা হ্মনকা এমাগন জোনাক ঙপন্যাস নজ্জাক স্মৰণ কৰা দেনকন্থি। ৰমানাথ ঝা পৰম্পৰারাদী চিন্তনক কাৰণেঁ ৰাজকমনক সাহিত্যক সম্পূর্ণ শিল্পকেঁ ধৃত্রিম ঘোষিত ক**ই** দেনন্থি। ❑

ৰঁনৈত ৰিঁগড়ৈত

সুভাষচন্দ্র যাদরজীক "ৰঁনৈত ৰিঁগড়ৈত" কথা-সংগ্রহক সভ কথামে সঁ অধিকাংশমে ঈ ভেটৈত জে কথা খিস্সাসঁ ৰেশী একটা থীম নই আগাঁ ৰঁঢ়ৈন অছি আ অপন কাজ খতম কৰিতে অন্ত প্রাপ্ত কএনে অছি। দোসৰ ৰিশেষতা অছি একৰ ভাষা। ৰঁনঠনমাক ভাষা ওগ উপন্যাসক মুখ্য পাত্রক আত্মেকথাত্মেক ভাষা অছি মুদা এতএ ঈ ভাষা কথাকাৰক অপন ছন্থি আ তগ অর্থেঁ ঈ একটা ৰিশিষ্ট স্বৰূপ নৈত অছি। এক দিস কথাক উপদেশাত্মেক খিস্সা-পিহানী স্বৰূপ গ্রহণ কৰবাঁক পৰিপাটীক ৰিৰুদ্ধ সুভাষজীক কথাকেঁ একটা সীমিত পৰিমিতিমে থীম নই কই ছনবাঁক, ভাষাক শিল্প জে খাঁটী দেশী অছি পৰ ধ্যান দেবাঁক সম্মিনিত কাৰণসঁ পাঠকক এক ৰর্গকেঁ ঐ সংগ্রহক কথা সভমে অসীম আনন্দ ভেটৈতন্হি তঁ সংগে-সংগ খিস্সা-পিহানীসঁ ৰাঁহৰ নৈ আৰিঁ সকন পাঠক ৰর্গকেঁ ঈ কথা সংগ্রহ নিৰাশ নৈ কৰত ৰৰন ৯নকৰ সভক ৰুচিক পৰিধ্ধকৰণ কৰত।

কিছু ভাষাযী মানকীকৰণ প্রসংগ- জেনা ঐছ, অছি, অ গ ছ। জগ কানমে মানকীকৰণ ভই ৰহন ছন ওগ সময ঐপৰ ধ্যান দেবাঁক আৰশ্যকতা ৰহয। জেনা "জাগত ৰহী" কেঁ "জাতি ৰহী" নিখী আ ফেৰ জাতি (জা গ ত) নেন প্রোনন্সিএশনক নিঅম ৰঁনাৰী তেহনে সন ঐছ সংগে অছি। মুদা আৰঁ দেৰী ভই গেন অছি সে নেখকো কনিযাঁ-পুতৰা মে একৰ প্রযোগ কই দিশা দেখবৈত ছথি মুদা দোসৰ কথা সভমে ঘুৰি জাগত ছথি। মুদা ঐসঁ ঈ আৰশ্যকতা তঁ সিদ্ধ হোগতে অছি জে একটা মানক ৰূপ স্থিৰ কএন জায আ "ঠৈ" নিখবাঁক অছি তঁ সেহো ঠীক আ "ঠৈক" নিখবাঁক অছি তঁ "অন্তক 'ক' সাগনেন্হৈ অছি" সে প্রোনন্সিএশনক নিঅম ৰঁনয। মুদা সে জন্দী ৰঁনয আ সর্বগ্রাহ্য ৯অয তকৰ ৰেগৰতা হমৰা ৰুঝাগত অছি, আজুক নোককেঁ "য" নিখন জাএ ৰা "এ" ঐপৰ ভৰি জিনগী নড়বাঁক সময নৈ ছৈ, জে ধ্বনি সিদ্ধাংত কহৈত

অছি যে মানু, য ব্যংজন থিক আ এ স্বৰ, যে একক বঁদনা দোসৰক সর্বভৌম প্রযোগ অসম্ভব। আ যেনৈ হঅয তঁ প্রোনন্সিএশনক নিঅম বঁনাউ। "নহি" নেন "নঞি" নিখবঁ তঁ বুঁঝবাঁমে অবৈঁত অছি ম্বদা নগঁ (অন্তিকা), নগং (এন.বী.টী.) আ নঁগ (যাকেতানন্দ - কানৰাত্রিশ্চ দাৰুণা) মে যঁ যাকেতানন্দজী বঁনা প্রযোগ ধ্বনি-রিজ্ঞান যিদ্ধাঁতসঁ বেঁশী সমীচীন যিদ্ধ হোগত অছি আ যে রিশ্বাস নৈ হঅএ তঁ ধ্বনি প্রযোগশানা সভক মদতি নিঅ।

"বঁনৈত বিঁগড়ৈত" পোথীক ওা একটা রিশেষতা অছি জে স্বভাষচন্দ্র যাদরজী অপন রিশিষ্ট নেখন-শৈনীক প্রযোগ কএনে ছথি জে ধ্বন্যাত্মক অছি আ মানকীকৰণ সম্বাদকেঁ আগাঁ নই জেবাঁমে যক্ষম অছি।

স্বতন্ত্রতাক বাঁদক পীঢ়ীক কথাকাৰ ছথি স্বভাষজী। কথাক মাধ্যমসঁ জীৱনকেঁ ৰূপ দৈত ছথি। শিল্প আ কথ্য দুনূসঁ কথাকেঁ অনংকৃত কই কথাকেঁ সার্থক বঁনবৈঁত ছথি। অস্তিত্বক নেন সামান্য নোকক যংঘর্ষ তঁ ঐ স্থিতিমে হিনকৰ কথা সভমে ভেটবঁ স্বাভারিকো। কএক দশক পূর্ব নিখন হিনক কথা "কাঠক বঁনন নোক" ক বঁদৰিযা যাগতে যংযোগ হঁযৈত ৰহয। এহ কথা যংগ্রহক সভ পাত্র এহনে সন রিশেষতা নেনে অছি। হাস্পীটনমে কনৈত-কনৈত স্বতনাক বাঁদ উঠি কই কোনো পাত্র ফেৰসঁ কানয নগৈত ছথি তঁ কোনো পাত্র প্রেমমে পড়ন ছথি। কিনকোমে বিঁজনেস যেন্স ছন্থি তঁ হৰিৱংশ সন পাত্র যেহো ছথি জে উপকাৰক বঁদনা যিস্টেম ফান্টেক কাৰণ অপকাৰ কই জাগত ছথি। আৰঁ "বঁনৈত বিঁগড়ৈত" কথা যংগ্রহক কথা সভপৰ গহিঁকী নজৰি দৌগাৰী।

কনিযাঁ-পুতৰা- ঐ কথামে ৰস্তামে একটা বঁঠিযা নেখকক পএৰ ছানি ফেৰ ঠেহুনপৰ মাথ ৰাখি নিশ্চিন্ত অছি, জেনা মাএক ঠেহুনপৰ মাথ ৰখনে হঅয। নেবোঁ সন কোনো কড়ুগৰ চীজ নেখকসঁ টকৰেনাহি। ওা নড়কীক ছাতী ছিঐ। নড়কী নির্রিকাৰ ৰহয জেনা বাঁপ-দাদা রা ভায বঁহিন যই যটনে হো। নেখক যোচৈত ছথি, ওা সীতা বঁনত কী দ্রৌপদী। ৰাৱঁন আ দুর্জোধনক আশংকা নেখককেঁ ঘেৰ নৈত ছন্থি।

কনিযাঁ-পুতৰা পঢ়ৱাঁক বাঁদ রএহ যড়কক চৌৰাঁটিযা অছি আ রএহ ৰেড-নাগটপৰ গাড়ী চনবৈঁত-ৰোকৈত কান বাঁনক-বাঁনিকা সভ দেখবাঁমে

অৰৈঁত ছথি। মুদা আৰ্ঁ দৃষ্টিমে পৰিৰৰ্তন ভ**ই** জাগত অছি। কাৰক শীসা পোছি পাগ মংগনিহাৰ ৰাঁনক-ৰাঁনিকাকেঁ পাগ-দেনে ৰা ৰিঁন দেনে, মুদা ৰিঁন্ব মোচনে আগাঁ ৰঁঢ়ি জাএৰঁনা দৃষ্টিক পৰিৰৰ্তন। কনিয়াঁ-পুতৰা পঢ়ৰাঁক ৰাঁদ কী ন্নকৰ দৃষ্টিমে কোনো পৰিৰৰ্তন নৈ হোযতন্হি? ৰাঁনক তঁ পৈঘ ভ**ই** চোৰি কৰত ৰা কোনো ড্রগ কাৰ্টেনক সভসঁ নিচূনকা সীঢ়ী ৰঁনত মুদা ৰাঁনিকা ? ও সীতা ৰঁনত আকি দ্রৌপদী আকি আম্রপালী। জে সামাজিক সংস্থা, হূমন ৰাগৰ্ট্স আৰগেনাগজেশন কোনো প্রেমীক ৰিঁজনীক খামহ্পৰ চঢ়ি প্রাণ দেৰাঁক ধমকীপৰ নীচাঁ জান পসাৰি ক**ই** টী.ৰী.কৈমৰাপৰ অপন আ অপন সংস্থাক নাম প্রচাৰিত কৰৈত ছথি ও ঐ কথাকেঁ পঢ়নাক ৰাঁদ ওগ পুৰাতন দৃষ্টিসঁ কাজ ক**ই** সকতাহ? ও সৰকাৰ জে কোনো হাস্পীটনেক নাম ৰঁদনি ক**ই** জযপ্রকাশ নাৰাযণক নামপৰ কৰৈত অছি ৰা হাৰ্ডিঁগ পাৰ্কক নাম ৰীৰ কুঁঅৰ সিংহক নামপৰ ক**ই** অপন কৰ্ত্তৰ্য্যক গতিশ্রী মানি নৈত অছি ও সমস্যাক জড়ি ধৰি পন্দঁঠি নৱ পাৰ্ক আ নৱ হাস্পীটনে ৰঁনা ক**ই** জযপ্রকাশ নাৰাযণ আ ৰীৰ কুঁঅৰ সিংহক নামপৰ কৰত আকি দোসৰক কএন কাজমে "মেড ৰাঁগ মী" কেৰ স্টাম্প নগাওত? ঙ্র সংস্থা সভ আগ ধৰি মেহনতিসঁ ৰঁঢৈত অযৰাঁক আ সৰন ঙপায তকৰাঁক প্রবৃত্তিপৰ ৰোক নৈ নগাওত?

অসুৰক্ষিত- ট্রেনসঁ ঙতৰনাক ৰাঁদ ঘৰক ২০ মিনটকে ৰস্তাক ৰাতি জতেক অসুৰক্ষিত ভ**ই** গেন অছি তকৰ সচিত্র ৰৰ্ণন ঙ্র কথা কৰৈত অছি। পহিনে তঁ এহন নৈ ৰহৈক- ঙ্র অছি নোকক মানসিক অৱস্থা। মুদা ঐ তৰহক সমস্যা দিস ককৰো ধ্যান কহাঁ ছৈ। পৈঘ-পৈঘ সমস্যা, ঙদাৰীকৰণ আন কতেক ৰিষযপৰ মীডিআক ধ্যান ছৈ। চৌক-চৌৰাহাক ঐ তৰহক সমস্যাপৰ নৱ দৃষ্টি অৰৈঁত অছি, ঐমে স্টেশনসঁ ঘৰক ৰীচক দূৰী ৰাতিক অন্হাৰমে পহাড় সন ভ**ই** জাগত অছি। প্রদেশক তৎকোনীন কানূন-ৰ্যৱস্থাপৰ ঙ্র এক তৰহক টিপ্পণী অছি।

একাকী- ঐ কথামে কুসেসৰ হাস্পীটনমে ছথি। হাস্পীটনেক সচিত্র ৰিৰৰণ ভেন অছি। ওতয একটা স্ত্রী পতিক মৃত্যুক ৰাঁদ কনৈত-কনৈত প্রাযঃ সুতি গেনি আ ফেৰ নিন্ন টূটনোপৰ কানয নাগনি। এনা হোগত অছি। কথাকাৰ মানৱ জীৱনক একটা সত্যতা দিস গশাৰা দৈত আ

হাস্পীটলেক ৰাঁত-ব্যৱস্থাপৰ টিপ্পণী তেনা ভ**ই** ক**ই** নৈ ৰৰণ জীৱন্ততা দেখা ক**ই** কৰৈত ছথি।

ও নড়কী- ঐ কথামে হাস্‌টলেক নড়কা-নড়কীক জীৱনক ৰীঠ নৱীন নামক যুৱক একটা নড়কীক হাথমে ঐঁঠ খালী কপ, জে ওগ নড়কীক আ ওকৰ প্ৰেমীক অছি, দেখৈত অছি। নড়কী নৱীনকেঁ পুছৈত ছৈ জে ও কেম্‌হৰ জা ৰহল অছি। নৱীনকেঁ হোগত ছৈ জে ও ওকৰা অপনাসঁ দৰ্ঁ ৰূঁঝি কপ ফেঁকৰাঁক লেল পুছলক। নৱীন ওকৰা মনা ক**ই** দৈত অছি। ৰিচাৰ সভ ওকৰ মোনমে ঘূৰমৈত ৰহৈত ছৈ। এ্র কথা একটা ছোট ঘটনাপৰ আধাৰিত অছি...জে ও হমৰা দৰ্ঁ ৰূঁঝি চাহক কপ ফেকৰাঁক লেল কহলক? আ ও দৃঢ়তাসঁ নৈ কহি আগাঁ ৰঁঢ়ি জাগত অছি। একাকী জেকাঁ এ্র কথা সেহো মনোৰৈজ্ঞানিক ৰিশ্লেষণপৰ আধাৰিত অছি।

একটা প্ৰেম কথা- পহিনে জকৰা ঘৰমে ফোন ৰহৈত ছল তকৰা ঘৰমে দোসৰাক ফোন অৰৈঁত ৰহৈত ছল, জে একৰা তঁ ওকৰা ৰঁজা দিঅ। নেখকক ঘৰমে ফোন ছলহি আ ও একটা প্ৰেমীক প্ৰেমিকাক ফোন অয়নাপৰ, ওকৰ প্ৰেমীকেঁ ৰঁজৰৈঁত ৰহৈত ছথি। প্ৰেমী মোৰাঁগন কীনি নৈত অছি সে ফোন আযৰ্ঁ ৰঁন্দ ভ**ই** জাগত অছি। মুদা প্ৰেমী দ্বাৰা নম্বৰ ৰঁদনি লেনাপৰ প্ৰেমিকাক ফোন ফেৰসঁ নেখকক ঘৰপৰ অৰৈঁত অছি। প্ৰেমিকা, প্ৰেমীক মমিযৌত ৰঁহিনক সখী ৰিত্ত ছথি আ নেখক ওকৰ সহাযতাক লেল চিন্তিত ভ**ই** জাগত ছথি। ঐ কথামে প্ৰেমী-প্ৰেমিকা, মোৰাঁগন আ ফোন এ্র সভ নৱ যুগক সঁগ নৱ কথামে সেহো স্বাভাৱিক ৰূপেঁ অৰৈঁত অছি।

টাগটল কথা অছি ৰঁনৈত-ৰিঁগড়ৈত। তীন টা নামিত পাত্ৰ। মালা, ওকৰ পতি সত্তো আ পোতী মুনিযাঁ। গাম-ঘৰক জে সাস-পুতোহুক গপ ছৈ, সেহন্তা ৰহি গেল জে কহিযো নহেনোক ৰাঁদ খাগ লেল পুছিতএ, এহন সন। মুদা সৈহ ৰেঁটা-পুতোহু জখন ৰাঁহৰ চনি জাগত ছথি তঁ ৰএহ সাসু কাৰ কৌআক টাহিপৰ চিন্তিত হোমএ নগৈত ছথি। মাগগ্ৰেশনক ৰাঁদক গামক যথাৰ্থকেঁ চিত্ৰিত কৰৈত অছি এ্র কথা। সত্তোক সঁগ কৌআ সেহো এক দিন ৰিঁনা জাযত আ মুনিযাঁ কৌআ আ দাদা দুনূকেঁ তকৈত ৰহত।

প্ররাসীক কথা, রেঁষ্টা-প্বতোদ্দক আ পোতীক কথা, সাস্ব-প্বতোদ্দক ঝগড়া আ প্রেম!

অপন-অপন দ্বঃখ কথামে পত্নী, অপন অরহেনেনাক ষ্থিতিমে, ধীযা-প্বতাকেঁ সৰাপৈত চ্ছথি। ৰাতিমে ধীযা-প্বতাক খেনাগ, খা নেৰাঁ ডত্তৰ ভনসাঘৰক তানা ৰঁন্দ ৰহৰাঁক ষ্থিতিমে পত্নীক দুখন ৰহৰঁ আ পৰিণামস্বৰূপ পতিক ফোঁফক স্বৰসঁ গুপিত হএৰঁ স্বাভাৰিক। সভক অপন সংসাৰ চৈ। নোক বুঁঝৈএ জে ওকৰে সংসাৰক স্বখ আ দ্বঃখ মাত্র সম্পূর্ণ চৈ ম্বদা সে নৈ অছি। সভক অপন স্বখ-দ্বঃখ চৈ, অপন আশা আ আকাংক্ষা চৈ। কথাকাৰ ওহন সত্যকেঁ ডদ্‌ঘাষ্টিত কৰৈত চ্ছথি, জে দ্দনকৰ অন্বভৰক অংতর্গত অৰৈত চ্ছষ্টি। আত্মোন্বভূতি পৰিৰেশ স্বতংত্র কোনা ভ২ সকত আ সে স্বভাষ চন্দ্র যাদরজীক সভ কথামে সোঝাঁ অৰৈত অছি।

আতংক কথামে কথাকাৰকেঁ প্বৰান সংগী হৰিৰংশসঁ কার্যানযমে ভেঁষ্ট হোগত চ্ছষ্টি। নেখকক দাখিন-খাৰিজ ৰঁনা কাজ ঐ ন২ ক২ নৈ ভেনষ্টি জে হৰিৰংশক স্থানান্তৰণক পশ্চাৎ নে ক্যো দ্দনকাসঁ ঘূস নেনক আ তগ দ্বাৰে কাজো নৈ কেনক। হৰিৰংশক ৰঁগেৰাঁনী ঘূসক অনেৰ পাগক কাৰণ চ্ছন সে দোসৰ কিএক অপন পাগ চ্ছোড়ত ? নেখক আতংকিত চ্ছথি। কার্যানযক পৰিৰেশ, ভ্ৰষ্টাচাৰ আ এক গোষ্টেক স্থানাংতৰণসঁ ৰঁদনৈত সামাজিক সম্বন্ধ ড্র সভ এত২ ব্যক্ত ভেন অছি। আগ কান্‌হি হম আকি অহাঁ ৰ্‌নোকমে ৰা সচিৰানযমে কোনো কাজ নেন জাগত চ্ছী, তঁ যৈহ নে স্বন২ পড়ৈত অছি, জে পাগ জে মাঁগত সে দ২ দেৰৈক আ তখন কোনো দিক্কত দ্দঅয তঁ কহৰঁ ! আ পাগক ৰঁদনা ককৰো নাম ৰা পৈৰৱী ন২ গেনোঁ তঁ কর্মচাৰী নে পাগযে নেত আ নহিযে অহাঁক কাজ হএত।

একষ্টা অন্ত কথামে সস্বৰক মৃত্যুপৰ নেখকক সাচ্চু কেশ কষ্টেনে চ্ছথি আ নেখক নৈ, ঐপৰ কএক তৰহক গপ হোগত অছি। সাচ্চু কেশ কষ্টা ক২ নিশ্চিন্ত চ্ছথি। ড্র জে সাংস্কৃতিক সিম্বোনিজ্‌ম আযন অছি, জে পকড়া গেন সে চোৰ আ খৰাপ কাজ কেনিহাৰ, জে নৈ পকড়াএন সে আদর্শৱাদী। পূৰা-পূৰী তঁ নৈ, ম্বদা অদ্দু কথামে এহনে আত্মা জন্ম নৈত অছি আ টুঁষ্টি জাগত অছি। হৰিযাণামে ৰাঁপো মৰনাপৰ নোক কেশ নৈ কষ্টৰৈত অছি, তঁ কী ওকৰ দ্বঃখমে কোনো কমী ৰহৈত চৈ তেঁ ?

পংজাৰঁক মহিনা এক বঁৰখক বাঁদ নে মিনূৰ নগৰৈত ছথি আ নে চূড়ী পহিৰৈত ছথি মুদা পহিনে বঁৰখ কান্হি ধৰি চূড়ী ভৰল ৰহৈত ছন্হি, তঁ কী বিঁযাহক পহিনে বঁৰখক বাঁদ হুনকৰ পতি-প্রেমমে কোনো ঘটৈতী আবিঁ জাগত ছন্হি ?

কৰাঁচু কথা মে চম্পীবঁনাক নেখক নগ আযবঁ, জাঁঘপৰ হাথ ৰাখবঁ। অভিজাত্য মংস্কাৰক নোক নগ বৈঁমন ৰহবাঁক কাৰণমঁ নেখক দ্বাৰা ওকৰ হাথ হটৈাযবঁ। চম্পীবঁনা দ্বাৰা এ গপ বাঁজবঁ জে চুঅন দেহকেঁ চুনোমে কোন মংকোচ। জেনা চম্পীবনা নেখককেঁ বুঁঝাগয ৰহন্হি জে হুনকা যুবতী বুঁঝি ৰহন ছনন্হি। নেখককেঁ নগৈত ছন্হি জে ও স্ত্রী ছথি আ চম্পীবঁনা ওকৰ প্ৰৰান যাৰ। ঠাম-কুঠাম আ মময-কুমমযক মহীন মমঝ চম্পীবনাকেঁ নৈ ছগ, নৈ তঁ নেখক ওতেক গৰমীযোমে চম্পী কৰা নিতয। চম্পীবনাক দীনতাপৰ অফমোচ ভেনন্হি মুদা ওকৰ শী-গ-গ কেঁ মোন পাড়ৈত বিতৃষ্ণা মেহো। ফ্রাযডক মনোবিশ্লেষণক বঁস্তু আনোচনা ভেন জে ও মেক্মকেঁ কেন্দ্ৰমে ৰাখি গপ কৰৈত ছথি। মুদা অনুভৰমঁ এ গপ মোঝাঁ অবৈঁত অছি জে মেক্মমঁ জতেক দূৰী বঁনাযবঁ, জতেক একৰা বার্তানাপ-কথা-মাহিত্যমঁ দূৰ ৰাখবঁ, ওকৰ আক্রমণ ততেক তীব্র হএত।

কাৰবাঁৰ মে নেখকক ভেঁট মিস্টৰ বৰ্মা, মিন্হা আ দূ টা আৰ গোটেমঁ হোগত অছি। বাঁৰ মে মিন্হা দোস্তী আ বিঁজনেমকেঁ ফৰাক কহৈত দূ টা খিস্সা মুনবৈঁত অছি। মভ ঠীজক মোন অছি, ঐপৰ একটা দোস্তক বাগফ নেন টী.বী. কিনবাঁক বাঁদ ফ্রিজক ডিমান্ড অএবাঁক গপ বীচেমে খতম ভই জাগত অছি। দোমৰ খিস্সামে একটা স্ত্রী পতিক জান বঁচবঁয নেন ডাক্টৰক ফীম দেবাঁক নেন পূর্ব প্রেমী নগ জাগত অছি। পূর্ব প্রেমী পাগ দেবাঁক বঁদনামে ওকৰা মংগে ৰাতি বিঁতবঁয নেন কহৈত ছৈ। মিন্হা ঐ কথামে ককৰো গনতী নৈ মানৈত ছথি, ডাক্টৰ বিঁনা পাগ নেনে কিএ গনাজ কৰত, পূর্ব প্রেমী মঁগনীমে পাগ কিএ দেত আ ও স্ত্রী জে পূর্ব প্রেমী মংগ ৰাতি নৈ বিঁতাওত, তঁ ওকৰ পতি মৰি জেতৈ।

আবঁ বাঁৰমঁ নেখক নিকনৈত ছথি তঁ দৰবাঁনক মনাম মাৰনাপৰ অদূমে পৈমাক টনেক মুনাগ পড়ই নগৈত ছন্হি। প্রাচীন মূন্য, দোস্তী-যাৰী আ আদর্শক টুটবাঁক স্থিতি একটা একাকীপনক অনুভৰ কৰবৈঁত অছি।

ক্শ্‌তী মে মেহো ফ্রাযড যোন্মাঁ ঋৰ্বৈত ঢথি, কথাক প্রাৰম্ভ ন্বংগীপৰক স্বখাযন কড়গৰ ভেন দাগসঁ শ্বৃ হোগত ঋচ্চি। ম্বদা ত্তৰত্তে স্পধ্ঠ হোগত ঋচ্চি, জে ও মে দাগ নৈ ঋচ্চি, রৰন ঘারক দাগ ঋচ্চি। ফেৰ হাষ্টক ক্শ্‌তীমে গামক সমস্যাক নিপষ্টাৰা, হেন্‌থ মেন্‌ষ্টৰক ৰ্ন্দ ৰহৰ্, ওতয ড্ৰংষ্টাক চোৰিক চৰচা ঋৰ্বৈত ঋচ্চি। চ্চোষ্ট ভাগ কোনো গনাজক ঞমমে এনোপৈথীসঁ হষ্টি ক**ই** হোম্যোপৈথীপৰ রিশ্বাস কৰয নগৈত ঢথি, ঐ গপক চৰচা ঋাযন ঋচ্চি। নোক সভক ঘারক সমাচাৰ প্বচ্চৰাঁ ন**ই** এনাগ ঋা নেখক দ্বাৰা সভকেঁ রিস্তৃত রিরৰণ কহি স্বনওনাগ ম্বদা ঙমৰিমে কম রযসক কএক গোষ্টেকেঁ ষ্টাৰি দেনাগ, ড্র সভ ঞম একষ্টা রাতারৰণক নির্মাণ কৰৈত ঋচ্চি।

কৈনৰী ঋাগনৈণ্ডক নাৰেন কথামে স্বভাষ ঋা ঙপিযা কথাক চৰিত্র ঢথি। এত**ই** একষ্টা রিঁম্ব ঋচ্চি- জেনা নির্ণয কোসীক ধসনা জকাঁ। মমিযৌত ভাগক চিষ্ঠী, কষ্টাৰি দেনে নাহপৰ জযরাঁক, গেৰুঋা পানিক ধাৰমে ঋাযৰ্, নাহক চ্চীষ্টপৰ ঙতাৰৰ্, চ্চীষ্টক রাঁদো রঁন্মত দূৰ ধৰি জাংঘ ভৰি পানিক ৰহৰ্। ধীপন রাঁন্বপৰ সাগকিনকেঁ ঠেনৈত দেখি কিযো কহৈত ঢন্হি- “সাগকিন সস্বৰাৰিমে দেনক-এ? কনে রঁড়দ জকাঁ ষ্টিষ্টকাৰ দিযৌক”। দীদী-পীসা ঐঠাম ঐ গপক চৰচা স্বননন্হি, জে কোষ্টক খাতিৰ ন্মনকৰ রেঁষ্টীক রিরাহ দূ দিন ৰুকি গেন ঢনন্হি ঋা ড্রাহো জে রেঁসী পড়নে নোক রঁতাহ ভ**ই** জাগত ঋচ্চি।স্বভাষ চাহিযো ক**ই** দূ সয ষ্টাকা নৈ মাংগি পৰ্বৈত ঢথি, দীদীক র্যরহাৰ ঋস্পধ্ঠ ঢন্হি, স্বভাষ ঋাশ্বস্ত নৈ ঢথি ঋা ঘূৰি জাগত ঢথি।

তৃঞ্চা কথামে নেখককেঁ ঋখিনন ভেষ্টৈত ঢন্হি। শ্রীনতাসঁ ও ঋপন ভেঁষ্টক রিরৰণ কহি স্বনৰ্বৈত ঋচ্চি। পাঁচম দিন ঘূৰনাক রাঁদ ষ্ট্রেনমে ও নৈ ভেষ্টনীহ। ঋাৰ্ ঋখিনন কী কৰত, রিশাখাপত্তনম ঋা রিজযরাড়াক রীচক ৰস্তামে চক্কৰ কাষ্টত ঋাকি স্মৃতিক সংগ দিন কাষ্টত।

চ্চোষ্ট-চ্চোষ্ট ভারনাত্মক ঘষ্টনাক রিশ্লেষণ ঋচ্চি কথা “কৈনৰী ঋাগনৈণ্ডক নাৰেন” ঋা “তৃঞ্চা”।

দানা কথামে মোহন গন্‌ষ্টৰর্য্ নেন গেন ঋচ্চি, ওতয সক্লদয চপৰাসী সূচিত কৰৈত ঋচ্চি জে রাঁহৰীকেঁ নৈ নৈত চৈ, পী.এচ.ডী. ৰহিতয

তঁ কোনো রাঁত ৰহিতয়। মোহনকেঁ সভ চীজ রীমাৰ আ উদাস নগৈত ৰহয়। ফুদ্দী আ মৈনা পারৰোটীক টুকড়ীপৰ চী-চী কৰৈত ঝপটৈত ৰহয়। প্রতিযোগী পৰীক্ষাক সাক্ষাত্কোৰমে রাঁহৰী আ নোকন কেৰ জে সংকল্পনা আযন অছি তকৰ সম্বেদনাত্মেক রর্ণন ভেন অছি।

দৃষ্টি কথামে পড়াগ খতম ভেনোক রাঁদ নোকৰীক খোজ, গামমে নোকসভক তীক্ষ্ণ কটাক্ষ। ফেৰ দক্ষিণ ভাৰতীয় পত্রকাৰক প্রেৰণাসঁ কনিযাঁক রিৰোধক রাঁরজূদ গামমে নেখকক খেতীমে নাগরঁ। ঞ্র সভ গপ একটা সামান্য কথ্য ৰহনোক রাঁদো ঠাম-ঠাম সামাজিক সত্য উদ্ঘাটিত কৰৈত অছি। এতয় গামক নোকক কুটীচানী অছি, জে কাজক অভারমে খানী সময় রেঁশী ৰহনোক কাৰণ অরৈত অছি। সংগমে আগ-কান্হিক স্ত্রীক শহৰী জীরন জীরাঁক আকাংক্ষা সেহো প্রদর্শিত কৰৈত অছি।

নদী কথামে কথ্য কথাক সংগে চনৈত অছি আ খতম ভ**ই** জাগত অছি। গগনদেরক ঘৰপৰ রিঁহাৰী আযন চৈ। শহৰমে ওকৰা এক সান ৰহরাঁক চৈ। গগনদেরকেঁ ওকৰা সংগ মকান খোজরাঁক ক্রমমে একটা নড়কীসঁ ভেঁট হোগত চৈ। ওকৰা চোড়ি আগাঁ রঢ়ন তঁ ঞ্র রুঝনাক রাঁদো জে আরঁ ওকৰাসঁ ফেৰ ভেঁট নৈ হেতগ ও উল্লাস আ প্রেমক অনুভূতিসঁ ভৰি গেন।

পৰনয় রাঁঠিক কথা থিক, কোসীক কথা কহন গেন অছি এতয়। রৌকী রূনচেকক গন্তজাৰীমে অছি। ম্বদা ধাৰমে পানি রঁঢ়ি ৰহন চৈ। কোশীক রাঁঢ়ি রঢ়ন আরিঁ ৰহন চৈ আ এম্হৰ মাযক ৰদ্দ-দস্তসঁ হান-রেঁহান চৈ। মান-জান দুখসঁ ডিকৰৈত ৰহৈ। ৰামচৰনক ঘৰমে অন্নপানি রেঁশী চৈ সে ও সভকেঁ নাহক গন্তজাম নেন কহৈত চৈ। রৌকূক ঘৰসঁ কটনিযাঁ দূৰ ৰহৈ। মৃত্যু আ রিনাশ রৌকূকেঁ কঠোৰ রঁনা দেনকৈ, মোহ তোড়ি দেনকৈ। ম্বদা রঁৰখা ৰুকি গেনৈ। রৌকূ চীজ সভকেঁ চিন্হরাঁক আ স্মৰণ কৰরাঁক প্রযত্নে কৰ**ই** নাগন।

রাঁত কথামে সেহো কথাকাৰ অপন কথানককেঁ রাঁটে চনিতে তাকি নৈত চথি আ শিল্পসঁ ওকৰা আগাঁ রঢ়রৈত চথি। নেরোঁ দোকানপৰ নেরোঁরনা আ একটা নোকক রীচমে রঁহস স্বনৈত নেখক রীচমে কূদি পড়ৈত চথি। নেরোঁরনাসঁ এক গোটে অপন চত্তা মাঁগি ৰহন অছি জে ও

নীচাঁ ৰখনে ৰহয। দ্বখক গপ, নেখকক ঋন্বসাৰ, ৰেঁশী দিন ধৰি নোককেঁ মোন ৰহৈত ছৈ।

ৰংভা কথামে প্বৰুষ-স্ত্ৰীক ৰীঠক ৰঁদনৈত সম্বঁন্ধক তীব্ৰ গতিসঁ রর্ণন ভেনে ঋছি। প্বৰুষ যারত স্ত্ৰীসঁ দূৰ ৰহৈত ঋছি তঁ সভ ওকৰা মেনকা ঋা ৰম্ভা দেখাগ পড়ৈত ছৈ। ম্বদা জে সম্বাদক প্ৰাৰম্ভ হোগত ঋছি তঁ ৰাঁদমে নেখক কেঁ নগৈত ছন্হি জে ও ৰেঁশীযে ছী। ৰস্তামে এক স্ত্ৰী ঋৰৈত ঋছি। নেখক সোঠৈত ছথি জে ঙ্ৰ কে ছী, ৰম্ভা, মেনকা ঋাকি...। ওকৰা সংগ ৰেঁশা ছৈ, ওতেক স্বন্নৰ নৈ, কাৰণ একৰ রৰ স্বন্দৰ নৈ হোএতৈক। ও গপশপমে কখনো নেখককেঁ সস্বৰ জকাঁ, কখনো ঋপনাকেঁ দনকৰ ৰেঁশী ত্তন্য কহৈত ঋছি। পহিনে নেখককেঁ খৰাপ নগনন্হি। ম্বদা ৰাঁদমে নেখককেঁ নীক নগনন্হি। ম্বদা ঋন্তমে ওকৰ পএৰ ছূৰঁএ নেন স্মকৰঁ ম্বদা রিঁন ছূনে সোঝ ভই জাএৰঁ নৈ ৰূঁঝিমে ঋএনন্হি।

হমৰ গাম কথামে নেখকক গামক ৰস্তা, কষ্টনিযাঁ সঁ মেনাহী গামক নোকক ছিড়িঋাএৰঁ ঋা ৰাঁন্হক ৰীঠমে ঋদৰিযা কাষ্টৈত নোকক রর্ণন ঋছি। কোসিকন্হাক নোক- জানরৰক সমান, জানরৰক হানতমে। কষ্টনিযাঁমে নেখকক ঘৰ কষ্টি গেনন্হি সে ও নথূনিযাঁ ঐঠাম ষ্টিকৈত ছথি। মছৰাঁহি ঋা ঠিড়ৈ ৰঁঝাৰঁই নেন নথূনী জোগাৰ কৰৈত ঋছি। জমীনক ঝগড়া ছন্হি, এক হিস্সেদাৰক জমীন ধাৰমে ডূমন ছৈ সে ও নেখকক গদ্মৰনা খেত হড়পই চাহৈত ঋছি। শন ঋা স্ত্ৰীক (!) পাছূ নোক ৰেঁহান ঋছি।

স্ত্ৰীক পাছূ রিঁন কাৰণ নেখক পড়ি গেন ছথি জেনা রিষ্ণু শৰ্মা পংঠতংত্ৰমে কথা কহৈত-কহৈত শূদ্ৰ ঋা মহিনাক পাছাঁ পড়ি জাগত ছথি।

যারত সভ কমনক ঘূৰ নগ কপক ঋভাৰমে ৰেঁৰা-ৰেঁৰী চাহ পিৰৈঁত ছথি, ফস্নি কষ্টি কই সিৰঁননক এতই ঠনি জাগ-এ। ঝৌঋা, কাস, পষ্টৈৰক জংগন জখন ৰহয, ঠিড়ৈ ৰঁস্ত ঋাৰঁএ, ঋাৰঁ কম ঋৰৈঁত ঋছি। খড়িযা, হৰিন, মাছ, কাছূ, ডোকা সভ খতম ভই ৰহন ছৈ-জীরনক সাধন দ্বর্নভ ভই গেন ঋছি। সাঁঝমে জমীনক পংঠৈতী হোগত ঋছি। সত্তোক ৰঁকড়ী মৰি গেনৈক, প্বতোদ একৰ কাৰণ সাস্বক সৰাপৰঁ কহৈত ঋছি। সাস্ব একৰ কাৰণ ৰঁনি গছনোপৰ পাঠী সভকেঁ ৰেঁচৰঁ

কহৈত ছথি। সত্তোক ৰেঁষ্টীক জৌৰঁনক ডভাৰকেঁ নেখক প্ৰুষ সম্পৰ্কক সাক্ষী কহৈত ছথি খা সকাৰণ ফেৰসঁ মহিনোক পাছাঁ পড়ি জাগত ছথি, কাৰণ ড্ৰ ধাৰণা নোকমে ছৈ। সত্তোক ৰেঁষ্টী খখন সাম্বৰ নৌ ৰঁস্যৈত ছৈ। স্বকন ৰামক ঐঠাম খাগত কান নেখককেঁ সংকোচ ভেনহ্নি, জকৰাসঁ ডৰঁৰৰাঁক নেন ও ৰঁজনাহ- খাগ তোৰা জাতি ৰঁনা নেনিখহ। কোসী সভ ভেদভাৰকেঁ পাষ্টি দেনক, ডোম, চমাৰ, ম্বসহৰ, দ্বসাধ, তেনী, যাদৰ সভ একে কনসঁ পানি ভৰৈত খছি। একে পষ্টিযাপৰ ৰৈঁস্যৈত খছি। ❑

গ্ৱনো (হিন্দী ঋন্বরাদ)

গ্ৱনো হিন্দী ঋন্বরাদ (ঋঁতিকা প্রকাশন) ক পাঠপৰ ঋাধাৰিত।

পহিনে গ্ৱনোক হিন্দী ঋন্বরাদপৰ টিপ্পণী। (সৈদ্ধাঁতিক রিরেচন নেন দেখূ হমৰ পোথী- মৈথিনী সমীক্ষাশাস্ত্রক মৈথিনী নেন একটা ঋন্বরাদ সিদ্ধান্ত ঋা ঋনূদিত সাহিত্যক সমীক্ষাশাস্ত্র, রিদেহ পেটাৰ http://www.videha.co.in/pothi.htm মে উপনব্ধ।)

জেনা কোনো হিট ফিনমে জেনা কন্নড়ক “কনতাৰা” জঁ ঋহাঁ পী.রী.ঋাৰ. মে দেখ নেনে ছী তঁ কী পাঁচো মিনট তকৰা ঋহাঁ ও.টী.টী. প্লেটফার্মপৰ দেখি সকৈ ছী?

জেনা হৰিমোহন ঝা কেৰ “কন্যাদান”ক হিন্দী ঋন্বরাদ (রিভা ৰানী দ্বাৰা) দেখি কই ঝনকৰ পুত্র ৰাজমোহন ঝা দুখী ভই মাথ পকড়ি নেনে ছনা, সৈক্রেড গেমসক ঋন্বৰাগ কশ্যপ দ্বাৰা ঘটিয়া রেৱঁ সীৰীজ ৰূপান্তৰণ দেখি কই নেখক রিক্রম চন্দ্রা দুখী ভেন ছনা, সএহ ঋন্বভূতি গ্ৱনোক হিন্দী ঋন্বরাদ দেখি কই হমৰা ভেন।

মূন ধাৰাক নোক রিঁন্ব ঋন্বরাদ সিদ্ধান্ত পঢ়নে ঋন্বরাদ কৰৈএ, মূন ধাৰাক ব্রাহ্মণরাদী ঋা নৱ-ব্রাহ্মণরাদী নেখক সভক জখন মৌনিক নেখনমে শব্দ-ভণ্ডাৰক সুখাৰ ৰহৈ ছৈ তঁ ঋন্বরাদক কথে কোন। ঋন্বরাদক ৰমণ কুমাৰ সিংহ নগ নে মৈথিনীক শব্দ-ভণ্ডাৰ ছহি ঋা নে হিন্দীক। ঋখৰাঁৰী ভাষামে ও গ্ৱনোক ঋন্বরাদক পহিনে পাঁতীমে “তিনা সকৰাঁতি”ক ঋন্বরাদ “মকৰ সংক্রান্তি” কৰৈত ছথি! কী মকৰ সংক্রান্তি মৈথিনীক মূন ধাৰাক ব্রাহ্মণরাদী ঋা নৱ-ব্রাহ্মণরাদী নেখক সভ নৈ প্রযুক্ত কৰৈত ছথি, ঋা গ্ৱনোক পহিন পাঁতিমে “তিনা-সকৰাঁতি”কেঁ সুভাষ চন্দ্র যাদৱ “মকৰ সংক্রান্তি” নৈ নিখি সকৈ ছনা?

মে জঁ ঋহাঁকেঁ সুভাষ চন্দ্র যাদরক গ্নো কেঁ হিন্দী ঋা মৈথিলী দুনূমে পঢ়রাঁক গচ্চা হ্খয় ঋা গৈসনাগষ্টিগেক মিক্ষাঁতক প্রযোগ দেখরাঁক হ্খয় তঁ পহিনে হিন্দী ঋনুরাদ পঢ়ূ ঋা ফেৰ মূন মৈথিলী পঢ়ূ। কাৰণ মূন মৈথিলী জঁ ঋহাঁ পহিনে পঢ়ি নেনোঁ তঁ ঋহাঁকেঁ মিনেমাকেঁ পী.রী.ঋাৰ.মে দেখরাঁক ঋনুভূতি হএত, ঋা জঁ পহিনে ঋহাঁ মূন মৈথিলী পঢ়ি নেরঁ তঁ হিন্দী ঋনুরাদ এক্কো পন্না নৈ পঢ়ি মকরঁ, ঋা তখন গৈসনাগষ্টিগ কেৰ প্রযোগ কেনা দেখি মকরঁ? হমৰ গচ্চা ঋছি জে ঋহাঁ ওা প্রযোগ দেখী।

ঋহী সন্দৰ্ভমে ২০২১ মে গএৰ-মরর্ণকেঁ পহিন রেঁৰ দেন মৈথিলীক মাহিত্য ঋকাদেমী পুৰস্কাৰক চঠা কৰৰঁ ঋারশ্যক ঋছি। জগদীশ প্রসাদ মণ্ডনক ঙপন্যাস "পংগু" **ওতই** মঁ শুৰূ হোগএ জ**তই** যাত্রীক রঁনচনমা খতম হোগত ঋছি, ঋা মূন ধাৰাক নোক চঢ়পষ্টায নগনা জে জগদীশ প্রসাদ মণ্ডন যাত্রীজী মঁ ঋাগূ কেনা রঁঢ়ি গেনা ঋা ও মভ যাত্রীজী মঁ ঋাগাঁ রঁঢ়রঁ তঁ দূৰ পাছুএ কিএ জা ৰহন চথি? ২০১৮ মে ওা ঙপন্যাস রিদেহমে ৯ খণ্ড মে ওা-প্রকাশিত ভেন ঋা মংকনিত ভেন রিদেহ মদেহ:২১ মে (পৃ. ৩৭৭-৭৭৯), ফেৰ ও পুস্তকাকাৰ ঋাযন ওহী রঁর্খ, ঋা ঋারঁ ও রিদেহ পেষ্টাৰ মে মেহো ঙপনব্ধ ঋছি। ঐ পোথীক হিন্দী ঋনুরাদ ৰামেশ্বৰ প্রসাদ মণ্ডন দ্বাৰা কযন গেন (পলেরী প্রকাশন) ঋা হমৰ ঋনুৰোধ ঋছি জে ওা হিন্দী ঋনুরাদ ঋহাঁ মূন মৈথিলী পঢ়নাক রাঁদ পঢ়ূ, ঋহাঁ পূৰা পোথী পঢ়ি মকরঁ। পংগুক মূন ঋা হিন্দী দুনূ রিদেহ পেষ্টাৰ মে ঙপনব্ধ ঋছি।

ফেৰ ঘুৰূ গ্নোক হিন্দী ঋনুরাদ পৰ, মে ঋনুরাদ কেনা ভেন ঋা কেনা মৈথিলীক গনস্নাগডৰ রূ হিন্দী-ঋনুরাদ রর্জনমে ঋার্ভষ্টমাগডৰ রূ রঁনি গেন নর-ব্রাহ্মণরাদক ঋনূদিত-মষ্টোৰী-মাগংমক প্রযোগ মঁ, মে নীচাঁ ষ্টেরূঁনমে দেন ঋছি। রঁহ্মত ঠাম হিন্দী শব্দকোষক ঋকানক কাৰণ শব্দ নেন শব্দ নৈ রৰন্ রিরৰণ দেন গেন ঋছি, মেহো রঁহ্মত ঠাম ঋশুদ্ধ ঋা রঁহ্মত ঠাম ঋনূদিত ভেরেঁ নৈ কএন, ঋাকি ঋর্থক ঋনর্থ করৈত শাব্দিক/ ঋর্থানুরাদ ভেন।

মূন মৈথিলী "গ্নো"	ঋনূদিত হিন্দী "গ্নো"
তিনা-মকৰাঁতি	মকৰ মংক্রান্তি
এক্কে মমপেন মে মুঁহ তোড়ি	এক হী মপ্নেন মে মুঁহ তোড়

ওকৰা ষ্টঁসনকৈ	ঙসকা ঘী ৰঁনাযা
ঘৰনিযো*	পত্নী ভী
ষ্টুকদ্দম-ষ্টুকদ্দম	কিসী তৰহ
কৰঁগ	কৰঁড্ৰ মছনী
দৰিঁযা	দাৰঁ
দেখৰঁহক ছৌড়িএ!	দেখেগী তূ,
দেনিযহ	খাপকো দিএ
খমাঠী	খাম কী ষ্টহনিযাঁ
কৰঠী	ৰাঁস কী ছড়িযাঁ
কঠ্ঠুখাযন	স্তম্ভিত
দাৰঁ-দাৰঁ কৰৈত ৰহৈ ছৈ	দৰাঁৰ ৰঁনাএ ৰখতে হৈঁ
ৰাঁত ঙনষ্টা দগ ছৈ**	ৰাঁত কো পনষ্ট দেতী হৈ
পনিজাৰঁ	পংজাৰঁ
মুঁহ ৰাঁৰিঁ কই	হতাশ
সড়নাহ খুষ্টা	ঘুন নগে খুঁষ্টে
ঙপৰেনক	তূঠ়কৰ নাড্ৰ
গজ্জন	গজ্জত
ওগৰগ-এ	দেখভান কৰতা হৈ
ৰমৰাহড়ি	খৰহৰ
ঠিঠ্ঠুখা***	ঠিঠ্ঠুখা
কোয নষ্টেনক	কোড্ৰ ঙসে হথেনী পৰ ৰগড়তা হৈ
ভাকন	জনশ্রুতী
পৰচাৰৈ ছৈ	তানা দেতী হৈ

ভোষ্টিয়া	স্বজনী
ভোমহৈৰ নেতৈ	কাষ্ট খাএঁগে
হপঞ্চনিয়াঁ	ডঁকড়ূঁ
চাস, সমাৰ ঋা চৌকী***	চাস, সমাৰ ঔৰ চৌকী
ষ্টৌন কৰগ-এ	ষ্টূকড়ে-ষ্টূকড়ে কৰতী হৈ
পাঁগয নাগন	কাষ্টনে নগা
খৰায	ডঁঠন সূখকৰ সম্ভ
গোসাঁগ ডূমানী	সূর্য ডূবঁনে
পচ্চড়ৈত-পৃচ্চড়ৈত	কিসী তৰহ
সিদহা	ভোজন কী সামগ্রী
গ্বনো ডকষ্টি দেনকৈ	গ্বনো নে কহা
জ্বমা কএ	নিশানা সাধকৰ
হপসি-হপসি	হাঁফ –হাঁফ
ভাসি গেন	হিন গএ
পাঠ়ি	চপ্পৰ কো ষ্টেকনেৰানা ঋাধাৰ
হষ্টহষ্ট	পত্থৰ
গিৰহত দহিত ৰহৈ	গৃহস্থ ডদাৰ থা
চীন-মোর্ঠি	চীনকৰ
হড়ৌথ	হড়ৌথ ৰাঁস
খড় ডচ্চাহি দেনকৈ	ফূস ডড় গগ্র
কানীরঁদীক মেরা	কানীরঁদী কী পূজা
ণ্বশক কনেপ***	ণ্বশ কা কনেপ
পাষ্ট	ঋঁতর্ধান
ঋাৰা	ৰঁগীচা

গাছী	খাম কে ৰঁগীচে
গৈঢ়	কাষ্টকৰ
চৌড়ী কএ সমাঁগে নে হোগ চৈ	ডসকী তৰীযত ঠীক নহীঁ হৈ
ষ্টাষ্ট	ঘাস ফূস সে ৰঁনী দীৱাৰ
দোসৰ ৰিঁছেনেক	দূসৰী ৰঁনানে নগা হৈ
খানেন	খস্তৰ
জৈৰাঠো	জড়েঁ
দূ গো স্বপাৰী নোত মে খাযন চৈ	নিমংত্ৰণ কী স্বপাৰী মিনী হৈ
ৰাঁছয নাগন	খনেগ কৰকে ৰখনে নগা
ষ্টিৰসি কএ	গম্লে মেঁ
কননমঁ্হ	ৰুখাঁসা
ৰীষ্ট নগাএত	ৰাঁস ৰোপেগা
সিযোহি নেনকৈ	তোড় নে গযা
খৰিকংঠন***	খৰিকংঠন
নাষ্ট মে স্নূনিযো ৰহৈ	স্নূনিযা ভী থী
খঢ়ে-খঢ়	ঢূপকে সে
নৌ ৰঁজে ৰাতি মে	দস ৰঁজে ৰাত মেঁ
ওনৈত	ঢূনতা
মখগ	খফসোস জতা ৰহা
ডংগেনেক	ডসে তৈযাৰ কিযা
ষ্টপয	খানে
জোগতৈ	ৰখৰানী কৌন কৰেগা
সাত-খাঠ ষ্টা নভকা খূঁষ্টা কাষ্টি	খূঁষ্টে কাষ্ট ৰখে

খিখিৰ	নেৰনা
পজোঠনে	নেকৰ
হাক দাএ	ৰুঁনাকৰ
জ্বখ্থাযন***	জ্বখ্থাযা ন্দখ্যা
গনি কএ ভাত ভাএ জেতৌ****	গনকৰ ভাত হো জাএগা
ত্তম্মা***	ত্তম্মা
খ্বৰাঠ কথা	ৰুঁৰী ৰাঁত
ভূমকম	ভূকম্প*****
ভূকম্প	ভূকম্প*****
ঠঠৰী***	ঠঠৰী
ভূক	মুখাগ্নি
হিন্নূ	হিন্দূ
কৰগ ঠে কেনা	ৰোঁনেতা ক্যা হৈ
খ্বৰৰাঁ-খ্বৰৰাঁগন***	খ্বৰৰাঁ-খ্বৰৰাঁগন
ঘোড়া	ৰঁইখ্যা
গাঁনি কএ	নেকৰ
খ্খৰা***	খ্খৰা

*সুভাষ চন্দ্র যাদৰ পত্নী নেন ঘৰনী খ্যা জগদীশ প্রসাদ মণ্ডল ভনামিযা কেৰ প্রযোগ কৰৈ ঠথি, দুনূ দূ-স্থিতিমে দূ তৰহক প্রযোগ ঠৈ। খ্বনুবাদক কী দুনূ নেন "পত্নী" শব্দক প্রযোগ কৰতা?

**ৰাঁতকেঁ পনাঁই দেনাগ ভেনৈ ঘুমা দেনাগ, এত২ ঠৈ ছুটিতে ঙনগাঁ জৰাঁৰ দেনাগ।

***খ্বনূদিত নৈ ভেন

****শাব্দিক খ্বনুবাদ

*****अर्थानुवाद

हिन्दी वर्जनमे अध्याय परिवर्तन सेहो पता नै चलैत अछि, मूल मैथिलीमे नव पृष्ठसँ विवरण शुरू कए, आ जतए जगह खाली छै ओतए कोनो पाड़ि कए अध्याय परिवर्तन स्पष्ट कएल गेल छै।

डेनमार्कक शब्दकोष बड्ड विस्तृत छै, प्रायः २३ वोल्यूम सँ बेशीमे छै, आप्रवासी प्रायः ओकर नागरिकता लेल लग जायबँला डेनिस भाषाक परीक्षामे अनुत्तीर्ण भए जाइ छथि। एकटा महिला जे डेनिससँ विवाह केने रहथि तिनकर बच्चा डेनमार्कक नागरिक भए गेल मुदा ओ कहलन्हि जे भाषा पेपर बड्ड कठिन होइ छै, डेनिस सेहो ओइमे अनुत्तीर्ण भए जाइ छथि। जनसंख्या वा क्षेत्रफलक छोट रहबँ डेनिस बोकाबुलेरी लेल हानिकारक नै भेलै।

हिन्दी जइ हिसाबेँ अपन स्रोत बढ़ेलक अछि ओइ हिसाबेँ ओकर शब्दावली नै बढ़ल छै। अमेरिकामे ३७० शब्दक अंग्रेजीक "हाइ फ्रेक्वेन्सी" आ ३७०० "बेसिक वर्ड लिस्ट" हाइ स्कूलक छात्र लेल छै जे क्रमशः कालेज आ ग्रेजुएट स्कूल (ओतए पोस्ट ग्रेजुएटकेँ ग्रेजुएट स्कूल कहल जाइ छै) धरि पहुँचलापर दुगुना (गएर भाषा फेकल्टीक छात्र लेल) भए जाइ छै। साहित्यक विद्यार्थी/ साहित्यकार लेल ऐ सँ दस गुणा अपेक्षित होइत अछि। हिन्दीमे अपवाद, जकरा हिन्दीक पुरोधा लोकनि उपहासमे आंचलिक उपन्यास/ लेखन कहैत छथि आ एक तरहेँ नकारैत छथि, केँ छोड़ि हिन्दीक कवि आ उपन्यासकार अधमा वर्गक २००० शब्दक शब्दावलीसँ साहित्य (पद्य, उपन्यास) रचै छथि आ मैथिलीक किछु साहित्यकार ऐ बेसिक २००० शब्दक वर्ड लिस्ट धरि सीमित रहए चाहै छथि, जखन कि जापानी अलफाबेटक चेन्ह ७०० धरि पहुँचि जाइ छै।

जइ भाषामे रामलोचन शरण १४-१७ हजार पाँतीक श्रीरामचरित मानसक अनुवाद सन् १९६८ (वि. २०२७) मे पूर्णभाव रक्षित मैथिली रूपमे केलन्हि ओत सन् २०२१ (वि. २०७८) मे गुलोक ऐ तरहक हिन्दी अनुवाद लोकनकेँ विखिन्न करैत अछि।❑

গ্ৱনো কেৰ আম্ৰখ “আখিৰী ৰিপন্ন মন্স্ক্ষক গাথা”- নেখক কেদাৰ কানন

মূন মৈথিনী গ্ৱনোক প্ৰাৰম্ভসঁ পূৰ্ব একটা আম্ৰখ অছি “আখিৰী ৰিপন্ন মন্স্ক্ষক গাথা”। এ অছি মূন ধাৰাক কন্নাৰোহটে আ ঐ ৰেঁৰ ওগ কন্নাৰোহটক ভাৰ ছন্হি কেদাৰ কাননক কান্হপৰ, আ এ নিখন গেন অছি তিনা-সংক্ৰান্তি দিন!

মুদা স্বভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ তঁ আখিৰী ৰিপন্ন মন্স্ক্ষক গাথা নিখৰেঁ নৈ কেনে ছথি। এ আম্ৰখ স্বভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক নেখনীকেঁ ওগপাৰ ঠাঢ় কৰৱাঁক কুত্সিত প্ৰযাস অছি। ও তঁ নিখনে ছথি গ্ৱনো মণ্ডনক জীৱনী, ও গ্ৱনো মণ্ডন জে কহৈত ছথি-

“হমৰা চিন্হৈ ছিঐ? নে চিন্হৈ ছিঐ তই চীন্হ নে। হম ছিঐ গ্ৱনো মণ্ডন। অহী চৌক পৰ ঘৰ ছৈ। হমৰা সঁগে ঠেঠপনী কেনহী তই বুঁঝি নে। হম ছিঐ গ্ৱনো মণ্ডন।“

আ কেদাৰ কানন কই ৰহন ছথি ঠেঠপনী গ্ৱনো মণ্ডনক সঙ।

“ৰঁড়কা-ৰঁড়কা ঠোপ-চানন কযনিহাৰ ভাষা কেঁ দূষিত কৰৱঁ মানৈত ছথি।“- কেদাৰ কানন নিখৈ ছথি।

মুদা ওগ ঠোপ-চানন কযনিহাৰক নাম নেৱাঁক সাহস কেদাৰ কাননমে নৈ ছন্হি।

কেদাৰ কানন সভটা নাভ সাহিত্য অকাদেমী আ মৈথিনী অকাদেমীক ঠোপ-চানন কযনিহাৰসঁ নৈত ছথি। আ আৰঁ জখন ও

ঠোপ-চানন কয়নিহাৰ মৰনাসন্ন ছথি, কিছু রাস্তরিক ৰূপমে মৰিযো গেল ছথি, তঁ ও অপনাকেঁ ওকৰাসঁ অলগ দেখাৰঁয় চাহৈত ছথি।

আ ঠোপ-চানন কয়নিহাৰক ৰাঁন ৰঁচা সভ জঁ কেদাৰ কাননকেঁ, বীণা ঠাকুৰকেঁ, অশোক অৱিচলকেঁ আ আন নাথক-নাথ টাকাক অনুৱাদ/ সম্পাদনক অসাগনমেণ্ট আ সাহিত্য অকাদেমীক ৰাঁন/ অনুৱাদ পুৰস্কাৰ লেনিহাৰ কেঁ কৃতঘ্ন কহি ৰহল ছহি তঁ ও হুনকা লোকনিক আপসী মামিলা ছহি। মুদা ঠোপ-চানন কয়নিহাৰক ৰাঁন ৰঁচাক পুৰখাক কৃপাসঁ হুনকা সভকেঁ ই সভ ভেটলন্হি সে তঁ সত্য ছৈহে।

সংগহি জঁ অহাঁ ঠোপ-চানন নৈ কই ৰহল ছী, ৰাঁ ধোতী-কুৰ্তা নৈ ৰৰন্ পেণ্ট-শর্ট পহিৰৈ ছী ৰাঁ নৱ-ব্ৰাহ্মণৱাদী ছী তঁ অহাঁকেঁ সভ ছল-প্ৰপঞ্চক অধিকাৰ স্বতঃ ভেটি জাগত অছি, সে কেদাৰ কাননক আমুখ সঁ জনতৰ্ঁ ভেটৈত অছি।

গুলো ২০১৬ মে প্ৰকাশিত ভেল কেদাৰ কানন জী কেৰ আমুখক সংগ।

২০১৯ক সাহিত্য অকাদেমী অনুৱাদ পুৰস্কাৰ কেদাৰ কানন জী কেঁ হিন্দী কৱিতা সংগ্ৰহ "অকাল মেঁ সাৰস" (লেখক- কেদাৰ নাথ সিংহ)ক মৈথিলী অনুৱাদপৰ দেল গেল। আৰ্ঁ অহাঁ পহিলে হমৰা ৰ্ঁতাউ জে কে এহল লোক অছি জে হিন্দীক কৱিতা সংগ্ৰহ নৈ পঢ়ি সকৈএ আ সে ওকৰা মৈথিলী অনুৱাদক খগতা ছৈ? আ ঐ মে কেদাৰ কাননকেঁ অনুৱাদ অসাগনমেণ্ট আ পুৰস্কাৰ, ডৰ্ঁল ফএদা ভেলন্হি সএহ লে। কাৰণ ৰমতা জোগী (২০১১) মে কেদাৰ কানন নিপত্তা ছথি, মউৰ (২০২১) মে কোনো আমুখ নৈ অছি।

মুদা ভোর্ট (২০২২) মে কেদাৰ কানন ৰৈক-কৱৰমে ৫ পাঁতি লিখলে ছথি- মুদা একোটা ক্ৰান্তিকাৰী পাঁতি ওগমে নৈ অছি, কিএ?

আৰ্ঁ "গুলো" উপন্যাসক সঙ সাহিত্য অকাদেমী কী কেলক।

২০১৬-২০২০ মে প্ৰকাশিত ৰচনাকেঁ সাহিত্য অকাদেমী পুৰস্কাৰ ২০২২ মে দেল জযতৈ। মালে গুলো ৰেসসঁ ৰ্ঁাহৰ।

মানে ওনোক ক্রান্তিকাৰী আম্বখ নিখনিহাৰকেঁ সাহিত্য অকাদেমী অনুরাদ পুৰস্কাৰ আ ওনো ৰেসসঁ ৰাঁহৰ।

তঁ ওনোক আম্বখ ৰ্‌নৈকমেনিংগ ছন? ৰূঝি তঁ সএহ পড়েএ।

ওনোক আম্বখমে আৰ ৰ'ন্‍ত ৰাস কন্নাৰোহৰ্ট অছি।

'দেসিন ৰঁযনা সৰঁ জন মিষ্টা', মূন ধাৰাক সভকেঁ ও ৰষ্টন ঠৈ, সে কেদাৰ কাননকেঁ সেহো ৰষ্টন ছম্হি। ম্বদা অরহষ্ট তঁ সাহিত্যিক ভাষা ছন।

ম্বদা জ্যোতিৰীশ্বৰ-পূর্ৱ রিদ্যাপতি সংস্কৃত আ অরহষ্টক রিদ্যাপতি ঠক্কুৰঃ সঁ ভিন্ন ছথি। সম্ভরতঃ রিঁস্ফী গামক ৰাঁৰঁৰ কাসষ্টক শ্রী মহেশ ঠাকুৰক পুত্র। সমানান্তৰ পৰম্পৰাক রিঁদাপত নাচমে রিদ্যাপতি পদারনীক (জ্যোতিৰীশ্বৰ পূর্ৱসঁ) নৃত্য-অভিনয হোগত অছি। জ্যোতিৰীশ্বৰ পূর্ৱ রিদ্যাপতিক রিরৰণ- কশ্মীৰক অভিনর গুপ্ত দ্বাৰা (দশম শতাব্দীক অন্ত আ এগাৰহম শতাব্দীক প্রাৰম্ভ) নিখন গ্রন্থ অছি "ঈশ্বৰ প্রত্যাভিজ্ঞা-রিভর্ষিণী" জগমে ও রিদ্যাপতিক উল্লেখ কৰৈ ছথি। শ্রীধৰ দাসক সদুক্তিকর্ণামৃত- (ৰচনা ১১ ফৰৱৰী ১২০৬, দেখূ মধ্যকানীন মিথিনা, রিজয কুমাৰ ঠাকুৰ)- শ্রীধৰ দাস রিদ্যাপতিক পাঁচ টা পদ এত**ই** উদ্ধৃত কেনে ছথি জে রিদ্যাপতিক পদারনীক ভাষা ছী। "জার ন মানতো কৰ পৰগাস তারে ন তাহি মধুকৰ রিনাস।" আ "মন্দনা মণ্ডন কতয মকৰন্দ"। জ্যোতিৰীশ্বৰ (১২৭৬-১৩৬০) ষষ্ঠঃ কল্লোন- ॥অথ রিদ্যারন্ত রর্ণনা॥ অষ্টমঃ কল্লোনঃ- ॥অথ ৰাজ্য রর্ণনা॥ মে রিঁদাপত কেৰ উল্লেখ কৰৈত ছথি। সে রিদ্যাপতি ততেক প্রসিদ্ধ ভ**ই** গেন ৰহথি জে

জ্যোতিৰীশ্বৰ তকৰ উলেখ নাচক ৰূপমে কেলন্হি। (রিদ্যাপতিক চিত্র: রিদেহ চিত্রকলা সম্মানসঁ পুৰস্কৃত পনকলান মণ্ডন দ্বাৰা)।

কেদাৰ কানন তকৰ ৰাঁদ গ্ৰনো উপন্যাসক সাৰাংশ লিখৈ চথি। নগৈএ ও ঠীকসঁ উপন্যাস পঢ়লন্হি নৈ ৰাঁ ঋর্থ বুঝি নৈ সকলা। ও লিখৈ চথি- "ঋনৰৰকেঁ বুঝন চৈক জে বুঢ়িয়া (সুখৰাঁক মায) নগ পাগ চৈক। ওকৰ কোনো প্রযাস নিৰর্থক নৈ হেতৈক। .. ঐঁঠ নেত" ঋাৰ কী কী।

মুদা উপন্যাসমে সে চৈহে নৈ, ঋনৰৰে নৈ ঋানো পাত্র এহেন নৈ কৰৈএ জে কেদাৰ কানন বুঝাৰঁয চাহৈ চথি। পনাগৰঁনা পাগ দৈএ জখন সভকেঁ হোগ চৈ জে ও নৈ দেত। পঁথাৰঁনা পঁথা ৰঁদনি ক**ই** দ**ই** দৈএ জখন গ্ৰনোকেঁ সেহো ঋাশংকা ৰহয জে ও নৈ ৰঁদনেত। ঋনৰৰ তঁ কতেক ৰেঁৰ মদতি কেনকৈ, ৰাঁদমে সতৰ্কো কেনকৈ জে গিদ্ধ সভ পাগ নেন মড়ৰা ৰহনে চৈ। হঁ কতাক ৰেঁৰ পাগ নৈ ভেচৈনাপৰ/ ভেচৈমে দেৰী ভেনাপৰ এক ৰেঁৰ ও ঋনঠেনে জৰূৰ ৰহৈ।

গ্ৰনো কেৰ ভাষাসঁ কেদাৰ কানন ঋচম্ভিত চথি, মূন ধাৰা কেৰ নোককেঁ হেৰাঁকো চাহী। মুদা সে ৯নকৰ মৈথিনী সাহিত্যসঁ ১৯ সানসঁ দূৰ হএৰঁ মাত্র দৰ্শিত কৰৈত ঋচি।

কেদাৰ কাননকেঁ ঋানো ৰঁ৯ত চীজপৰ ঋাশ্চর্য হোগ চন্হি, উপন্যাসক একচা ঝগড়াক ৰাঁদক স্থিতিপৰ ও লিখৈ চথি জে "তথাকথিত ভদ্র সমাজমে এতৰেঁ চা ঘচনা কী সঁ কী ক**ই** দৈত ঋচি মুদা সামান্য নোকক ঘৰমে এহন ঘচনা ৰহৰহাঁ..."।

কেদাৰ কাননক ঐ তৰহক ঋচম্ভিত হোযৰাঁক ম্বাও কৰৰঁ হাস্য উৎপন্ন কৰৈত ঋচি, মূনধাৰাক ঐঁঠীক ৰূপমে হম একৰা দেখৈত চী। নগৈত ঋচি জে ও কোনো দোসৰ গ্রহসঁ ঋাযন চথি ঋা সপৌনক একচা ৰঁড়কা মহনমে ৰহৈ চথি, দীন-দুনিযাঁ সঁ দূৰ।

৯ পন্নাক গ্র ঋামুখ গ্ৰনোক পাঠমে ব্যৱধান উৎপন্ন কৰৈত ঋচি। সে ঋহাঁসঁ ঋাগ্রহ জে পৃ. সং ১৭ সঁ সোঝে গ্ৰনো পঢ়নাগ শুৰূ কৰূ। এক নিসাঁসমে উপন্যাস পঢ়ি জাউ। ফেৰ ঘুৰি ক**ই** গ্র ঋামুখ ৰাঁ কন্নাৰোহচৈ হাস্য ঋানেখক ৰূপমে পঢ়ূ। গ্ৰনোক হিন্দী ঋনুৱাদমে কেদাৰ কাননক ঋামুখ "ঋাখিৰী বিপন্ন মনুষ্যক গাথা" কেৰ ঋনুৱাদ উপন্যাসক

𑒁𑒢𑓂𑒞𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒞𑒑 𑒪𑒹𑒪 𑒑𑒾𑒩𑒲𑒢𑒰𑒟 𑒡𑒢𑓂𑒨𑒫𑒰𑒠𑒏 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒕𑒟𑒱। ❑

গ্ৱনো (মূন মৈথিনী)

গ্ৱনো মে গিৰহত ঋা মানিকক ঠঠ মাত্র ভেন ঋছি, জিনকৰ কনম-গাছী ছন্থি, মুদা ৰঁস ঠঠে ঋছি, ঋা এক ৰেঁৰ ৰঁভনা কহি ক২ সম্বোধন ঋছি, মানে ও ব্রাহ্মণ থিকা।

মাত্র গ্ৱনোক মৰনাক ৰাঁদ ডাক্টৰ মনিক ঋৰেঁ ছথি, জে কানৈত কহৈত ছথি জে ঋাৰেঁ ৗনকা মানিক কে কহতন্থি, মানি নিঋ ও কাযস্থ ছথি, মুদা ঐ ঙপন্যাসমে ৗনকৰ জাতিক ৰিৰৰণ নৈ ঋছি। যে একটা গিৰহত/ মানিক দূ-চাৰি ৰেঁৰ ঋা ডাক্টৰ সাহেৰেঁ এক ৰেঁৰ।

ঋা সভসঁ পাওৰঁনা ছথি পনাগ মিনক মানিক- দশৰথ মণ্ডন।

ঞ্র ঙপন্যাস মোটা-মোটী ১৪ খণ্ডমে ৰিভক্ত ঋছি, ঋা শৈশৰেঁকক সঁগ গ্ৱনো মণ্ডনক জীৰনক ৰিৰৰণ ওকৰ নগক ৰাতাৰৰণক ৰিৰৰণক সঁগ দৈত ঋছি। ঙপন্যাসক ঙদ্দেশ্য কান-স্থানক ৰিস্তাৰপূৰ্ণ ৰিৰৰণ দেৰাঁক নৈ ঋছি, ঋা যে সমাজ ৰাঁ ঋৰ্থব্যৱস্থাক ঋন্তৰ্নিহিত সমস্যাক ৰিশ্লেষণ ঞ্র নৈ কৰৈত ঋছি। গ্ৱনো মণ্ডনক চাৰু কাত ঞ্র ঘুমৈত ঋছি। গ্ৱনো মণ্ডনক ঋাঁখি, গ্ৱনো মণ্ডনক ঋাভাসী ৰাঁ ৰাস্তৰিক ঙপস্থিতি জত২ জত২ ও জাগত ঋছি তত২ তত২ ঞ্র ঙপন্যাস ৰিচৰৈত ঋছি। কনে কান নেন এমহ্ৰ-ওমহ্ৰ গেৰোঁ কএন তঁ ফেৰ ঋাপস। মৃত্যুক ৰাঁদো জখন নোক ঋনুকম্পা ৰাশিমে ঋপন হিস্সাক নেন জোগাৰ ক২ ৰহন ছথি, নেখক ৰিৰ্নিয়াঁ নগ ঘূৰি ঋৰেঁত ছথি ঋা গ্ৱনোক হাক ৰিনিযাঁকেঁ মুনাগ পড়ৈ ছৈ, ও ৰাঁৰাঁক একটা ঋাৰ হাকক ঋাসমে কান পথনে ঋছি। "ঋকানৈত ৰহগ-এ।" ঋা ঙপন্যাস খত্মে হোগত ঋছি- "ৰৱাঁ তএ চনি গেনগা। ৰিনিয়াঁ কানগ-এ।"

ঞ্র পোথী সামান্য ঙপন্যাসসঁ ভিন্ন শব্দ ঋা ৰাক্যক পাঠ্যতা (টেক্স্টুএনিটী) ক ৰূপমে ৰিশ্লেষণ মঁগৈত ঋছি। জ্বনিযা ক্রিস্টোৰাক ঋনুদৈর্ঘ্য সম্বন্ধ ৰঁনা ধৰী জে নেখক ঋা পাঠককেঁ জোড়ৈত ঋছি ঋা

ৼর্ধ��রাধৰ ধ্বৰী জে ঐ পাঠকেঁ দোসৰ পাঠ সঁগ জোড়ৈত ঋছি।

গ্বনো ঋধ্যাযমে রিভক্ত নৈ ঋছি, ড্রা একটা ধাৰ সন ৰঁহৈত জাগত ঋছি, মুদা টাগপোগ্রাফীক প্রযোগসঁ প্রিপ্স্ট রর্সনমে ঋধ্যায রা খণ্ড পাঠকক সুরিধা নেন সম্ভর কএন গেন ঋছি। ওনা কএ ৰেঁৰ খণ্ডক ভীতৰ পৈৰাগ্রাফ-স্পেস দ**ই** ক**ই** খণ্ডক ভীতৰ ৼপখণ্ড সেহো ৰঁনাওন গেন ঋছি।

ঋারঁ একরেঁৰ গ্বনো কেৰ পুনর্পাঠ কৰী।

গ্বনোক পহিন খণ্ড

পাঠ শুৰু হোগত ঋছি তিনা সকৰাঁতি সঁ, মকৰ সংক্রান্তিসঁ নৈ! (ঋনুরাদকক নেন ড্রা গপ ঋছি।)

ঋাওন নীপি ৰহন ঋছি ৰিনিযাঁ (গ্বনোক ছোটকী রেঁটী), গীত গারিঁ ৰহন ঋছি। কী ঋহাঁকেঁ কল্পাৰোহটে রাঁ কোনো হীন ভারনা গ্বনোক পৰিরাৰমে দেখা ৰহন ঋছি। সিনোমেটোগ্রাফিক ঋনুভর নিঋ, সোচূ-গ্বণু, গীত গরৈঁত নীপরঁ, ফেৰ পানিক ফাহা জকাঁ ওস, পছিযা হরা, রঁত্ত জাড়, ৰিনিযাঁ পহিৰনে ঋছি খানী সনরাৰ ঋা ফৰাক ঋা মাযক হাক- "ড্রা ছৌড়ী হমৰা জীঋয নৈ দেত। গে চন্দৰি ওঠি নে নো।" ঋা কৰু ঐ দৃশ্যক মংচন। মুদা নীপৈ কানমে চন্দৰি নেটা জেতৈ, মৈন নেটেনোক রাঁদ হেতৈ (ঋনুরাদকক নেন ড্রা গপ ঋছি।)

ঋা ঋারঁ সোচূ জে ড্রা গ্বনো মণ্ডন নৈ তথাকথিত ভদ্র সমাজক গ্বনো কাননক ঘৰ ঋছি।

তথাকথিত ভদ্র সমাজমে সেহো ঋহিনা ভোৰ হোগ ছৈ, ঋহিনা তিনা সকৰাঁতি রাঁজন জাগ ছৈ, ঋহিনা নীপন জাগ ছৈ, ঋা ঋহিনা মায ঠিঠিঋাগ ছৈ "ড্রা ছৌড়ী হমৰা জীঋয নৈ দেত। গে চন্দৰি ওঠি নে নো।"

গ্বনোক পৰিরাৰক ভোৰুকা ঋান সভ রাঁত সেহো ঋহাঁকেঁ এত**ই** ভেটৈ জাযত।

গ্বনোক দোসৰ খণ্ড

"হমৰা ঠিন্থৈ ছিহী? নে ঠিন্থৈ ছিহী ত**ই** ঠীন্থ নো। হম ছিঐ গ্বনো মণ্ডন। ঋহী চৌক পৰ ঘৰ ছৈ। হমৰা সঁগে ঠেঠপনী কেনহী ত**ই** বুঁঝি

नो। हम छिऐ ग्नो मण्डल।“

फ्रैश्वरैंक एक पाराग्राफमे, ग्नोक बाप म्नीनान, ग्नोक दूटा छोटं बहीन, ओकर मायक मरबं, बापक रेनरेक नोकरी छोड़बं, महरसाक रेनरेक बड़ाबाबू बनरजी साहेबक मोन नै रहै जे म्नीनान नोकरी छोड़य, ओकरा बड़का-बड़का जिन्दा करबग के देतै? म्नीनानक जेठकी बेटीक मांग तीन संतानक बाद पोछाय गेलै, म्नीनान सभकें अपने नग नाए आननक। नाति ठरफर-ठनाक रहै (महेन्दर).. बासडीह निखा नेनकै। ग्नो भागि कइ कोयली ठौक, मिपौन आरिं गेन। बिहार सरकारक जमीनपर बसि गेल।

रेनरे मे रहैत म्नीनान नोहा-नक्कड़क ब ाात सामान बनरेंने रहय। छोटं-पैघ खुरपी, कोदारि, खंती, दरिंया, कुड़हरि, भाला, बरछी। ग्र सरं अखनियो ग्नोक घर मे छै। गएह ओकर बपौती छिऐ। बाप-प्वरखाक छोड़ल ओर कुगछ नै छै।

फेर बिनियांक ठंठनता। ओकरा स्कूलमे पाँठ सय टाका भेटल रहग, पोशाक राशि। दीदीजी कहने रहग- ‘जुत्ता कीन निहे।’ म्दा ग्नोक दोसर बेगरतामे से खठ भइ गेलै, बिनियाँ कहै छै.. सभटा ठाटि गेलह।

ग्नोक तेसर खण्ड

छोटुंआ (ग्नोक छोटका बेटा) आ बिनियांक काजक प्रति दृश्टिकोणक द्वन्द्व।

ग्नोक ठारिम खण्ड

एक मास पहिने ग्नोक बड़का बेटा अरजुनमा पनिजाबं (पंजाबं नै- अनुवादकक नेन टिप्पणी) ठनि गेलै। कंदाहारानी (अरजुनमाक बौह) आ सुजीत (अरजुनमाक बेटा)।

बिनियाँक पेटमे ठानी छै कारण ओ पठपठ थूकै छै।

नया सान दिन माछ बनल रहय, कारण नया सान आबं ठमेरक दिन बनि गेन छै सभक नेन। ओग दिन बिनियाँ माछ बोकारि देने रहय। ओना बिनियाँक आग्रह रहै मौंस खेबाक।

গ্নোক ৰঁগনে মে ঋনৰৰ এগো কঠঘৰা মে ৰৈঁঠগ-এ। ড্ড স্বগযা দৈ ঠৈ। এগো স্বগযা দগ কে দম্ম ৺কা নৈ ঠৈ।

গ্নোক মস্বৰাৰি ঠৈ ৰেঁনা ঋা ওকৰ পত্নীক নাম ঠৈ ৰেঁনারানী।

পহিনে গ্নোকেঁ গাজা পীঐত-পীঐত দম্মা ঙখড়ি গেনৈ। মানে চাৰু কাত গাজাক নশাক ব্যাপাৰ হোগত হেতৈ। মে ৰেঁনামঁ ওকৰ মৰহোজি ঋপন ননদি মানে গ্নোক পত্নীকেঁ দেখয ঋাযন ঠৈ ঋা কহৈ ঠৈ- "ড্র গজপীঋা হ্মৰ ৰঁহীন কএ মাৰি দেনক।"

কঁদাহারানী জৰনা ঙপৰেনক (জোগাৰ কেনক, তাকি ক**ই** নৈ ঋননক- ঋনুৰাদকক নেন ৺িপ্পণী)।

ভগিনাক ৰিঁযাহক নোত পূৰৰাঁক ক্রম, মাড়ী, মাযা, ৰিঁনাৰ্ভজ ঋা দূ মঁয একারন ৺াকা দিঋ পড়তৈ। ও মোনক জাগএ, ঢোঁ৺ঋা ঋা ৰিনিযাঁ মঁগ ঠৈ। গ্নোক ৰঁড়কী ৰেঁ৺ী ৰুনিযাঁ মেহো মাস্বৰমঁ মোনে ওত**ই** ঋাযন ঠৈ, ৰঁহীন ৰিনিযাঁকেঁ ঋপন মাস্বৰ ন**ই** জায চাহৈ ঠৈ। ম্বদা ও মনা ক**ই** দেনকৈ, নোক কহতৈ জে ৰাঁপ ৰোগাহ ভ**ই** গেনৈ, দিন ৺গি গেনৈ তেঁ পে৺ পোমৈ নএ ঋাযন ঠৈ। ও ৰঁভ কানন, গ্নো কেঁ ঢগ্নন্তা হোগ ঠৈ, ঢৌড়ী ড্র মৰঁ ৰাঁত কেনা ৰূঁঝি গেনৈ। কনিযাঁ দৰঁ ঠৈ ম্বদা মনা কৰিতৈ তঁ কোনো গজ্জন ৰাঁকী ৰহিতয (কোনো কৰ্ম ৰাঁকী ৰহিতয, গজ্জত তঁ ঢো৺ শব্দ ঠৈ- ঋনুৰাদকক নেন ৺িপ্পণী), "মাৰিযো খগতৌঁ..।"

ৰিনিযাঁ নেন মোনক কোনো তীৰথমঁ কম নৈ কাৰণ ও ঋযৈনধৰি ৰেনগাড়িযো নৈ দেখনে-এ, মানে চঢ়ন তঁ নহিযে ঋঠি, দেখৰোঁ নৈ কেনে ঋঠি, মানে মাত্ৰ স্বননে ঋঠি। মে দূ৺া গণ্ডিযা ঠৈ।

গ্নোক পাঁচম খণ্ড

ঘূৰ-ধুঁঋা। "ঋনৰৰ কোনো জৰাৰঁ নৈ দৈ ঠৈ। ড্ড পহিনে কএক ৰেঁৰ মদদ কেনে ঠৈ, ৺াকা দেনে ৰহৈ, দৰাগ দেনে ৰহৈ, স্বগযা দেনে ৰহৈ। ... গ্নো ঘূৰৰেঁ কে নাম নৈ নৈ ঠৈ।"

গ্নোক ঢঋম খণ্ড

ৰাজিনদৰ ডীনৰ ঋা ওকৰ মমদাহী গনৰা গানহী। গনৰা গানহীক জেঠকা ডোমা কিৰানা কে দোকান কৰৈ ঠৈ। দোমৰ ৰেঁ৺া কে পানক দোকান ঠৈ, মৰঁ তৰহক চাৰ্জৰ ৰাখনে-এ ঋা একটা মোৰাঁগন চাৰ্জ কৰগ

কে পাঁচ টকা নৈ ছৈ। পুনৰৱাঁস মে ৰ্ঘ্যত কএ ৰিঁজলী নৈ ছৈ। তেঁসৰ ৰেঁটা মোৰাঁজন ৰিচার্জ কৰগ-এ, ফিনিম আ গানা ডাৰ্ডনলোড কৰগ-এ। ফোটো এসটেটে কৰগ-এ। ফোটো খীঁচগ-এ। চাৰিম ৰেঁটা ৰ্ৰৰজেশ দৰাগ কে দোকান কৰগ-এ। ওকৰ কহৰ্ ছৈ- 'কোনো ডাক্টৰ আ হমৰা মে ফৰক এতৰে ছৈ জে ডাক্টৰ কএ ডিগৰী ছৈ আ হমৰা ডিগৰী নৈ ছৈ।

গ্ৰনোক সাতম খণ্ড

কঁদাহারানীকেঁ মনহদক চাঁপমে মখানক কমৌনীক নৰ-ৰোজগাৰ ভেটনেগ-এ।

সুখৰাঁ অপন মায কএ ঘৰ সএ নিকানি দেনক। ও ছৈ গনৰা গানহীক পিতিয়া সাসু।

সুখৰাঁ মায কএ ঘৰ নাএ আননক।

গ্ৰনোক আঠম খণ্ড

মূংগক ৰীযা ৰাঁৰ্ডগ হেতৈ, হৰৰনা চাস, সমাৰ আ চৌকী দগ কে অঢ়াগ সয মাঁগৈ ছৈ।

কন ঠীক কৰেৰাঁক ছৈ।

"এমপী কে এনেকশন ছিঐ। কাঁগৰেস ৰঁজীতা ৰঁজন কএ ঠাঢ় কেনে-এ।" নৰেশৰাঁ ৰঁজীতা ৰঁজনসঁ গ্ৰনো কেঁ এক হজাৰ টকা দিএতৈ, গ্ৰনোক ঘৰমে ছহটা ভোট ছৈ। মুদা নৰেশৰাঁ নিপত্তা ভ**ই** গেনৈ। মুদা ফুনৰাঁ মোদীকেঁ জিতেতৈ, মুদা গ্ৰনো নৈ জাএত মীটিঁগমে "তোৰা (ফুনৰাঁকেঁ) মোটকা গন্তী ভেটনে হেতৌ। তূ কৰ গে (মীটিঁগ)।"

ফেৰ ঘৰক ঝগড়া, কঁদাহারানী সসৰফানী ৰঁনেনক আ গৰদনি মে ফঁসা নেনক। কঁদাহারানী ৰোঁজনৰনা গদ্ধুম ডৰামমে ৰন্ন ক**ই** তানা নগা নৈহৰ চনি গেন।

গ্ৰনোক নঅম খণ্ড

গ্ৰনোক দূটা ঘৰ ভাসি গেনৈ।

ৰাঁৰাঁ কহনকৈ, ঘৰপৰ মৰছাৰ্ডৰ ছীট দেনে ছহ। জঁতৰ দেনকৈ, মুদা ও কোনো কাজক নৌ।

কানীৰ্ন্দীক সেৰা, ভগৈত, ফুনহাসি। আৰ্ ণ্ৰশক কনেপো নৈ

নগতৈ।

গ্নোক দসম খণ্ড

ছোট্‌খ্বা কাজ করৈএ পিনাগ মানিক দশৰথ মণ্ডল ওগঠাম। কন ঠীক কৰৰৈনে ১২০০ টাকা এডরাঁস মাঁগৈএ, ১০০০ ভেটৈ ছৈ। মুদা কন ঠীক কৰেৰাঁক ৰঁদনা ও সাগকিন কীনি নৈএ কাৰণ খ্বৰজ্নমা খ্বপন পাগসঁ কীনন সাগকিন ৰেঁঠি নেনে ৰহৈ। ওকৰা দেখেৰাঁক ছৈ।

খ্বনরৰ ৰিনিযাঁক ৰোঁখাৰ ডতাৰৰাঁক নেন গোনী দেনকগ।

গ্নোক দসম খণ্ড

গ্নো কেঁ দূটা সুপাৰী দূটা নোত মে খ্বাযন ছৈ- একটা নানো পণ্ডিত কে পোতী কে ৰিঁযাহ, দোসৰ সাৰি কে জৈধী কে ৰিঁযাহ।

গ্নোক এগাৰহম খণ্ড

গ্নো মানিকসঁ টাঠি মাঁগত, ও নৈ দেতৈ **তই** এক্কো গো খ্বাম কি নুঠী ভোগ নৈ দখ্বয দেত।

ৰাঁস ডেঢ় সয সএ কম মে নৈ ভেটৈ ছৈ, গ্নো চোৰা কএ ৰেঁচত তৈঁ এক্কে সয মে দিখ্বয পড়তৈ। পাচ টা ৰাঁসক পাগ ভেটনৈ, পান সয মে ৰিনিযাঁ পাঠী কিননক। ঘড়িএ ঘঁটা মে পাঠী ৰিনিযাঁ কএ ঠীহ গেনৈ।

গিৰহত টৌঠি নৈ দেনকৈ, খ্বপনা পচাস টকা নগা কএ কিননক।

চোৰৰাঁ যোঁসে গাছক নুঠী মিসোহি নেনকৈ। একটা ঠণ্ডৰৰাঁ সেনিযন চোৰ ছৈ।

ৰিনিযাঁ, ফুনিযাঁ খ্বা ৰঁৰম্ৰেৰৰানী নুঠী চোৰৰৈএ।

‘পকড়নকহ নৈ?’- ৰিনিযাঁ পুছনকৈ।

‘ডু ৰঁভনা হমৰা পকড়ত? ..” (ৰঁৰম্ৰেৰৰানী)

গ্নোক ৰঁড়কী ৰেঁটী ৰুনিযাঁ ৰীনামে ৰিঁযাহল ছৈ। খ্বনরৰক মোৰাঁগনপৰ ফোন এনৈ ওকৰ। গ্নো **ওতই** জাগএ, ছোট্‌খ্বা সেহো সঙ জাগ ছৈ। ৰিনিযাঁৰঁনা নুঠী মনেস ৰঁনি জাগ ছৈ।

মূঁগক পহিল তোড় ৰিনিযাঁ সতনৰেনমাকেঁ দেনক, ও ৰীস টাকা দেনকৈ।

ৰুনিযাঁ কে দীযৰ নেৰচু এনৈ, ও চুপচাপ ৰিনিযাঁ কে দেখৈত ৰহগ-

এ স্থা মৃস্কী ছোড়গ-এ।

দশৰথ মণ্ডনেক সাঠূক নড়কা নেপানমে ছৈ, ৰিনিয়াং নেন কথা স্থরেঁ ছৈ। মৃদা গ্নো চাৰি মাসক টৈম মংগৈএ, স্থৰজ্নমা নানাযক ছৈ মৃদা তৈযো ওকৰাসঁ পৃছতৈ।

গ্নোক ৰাঁৰহম খণ্ড

স্থনৰৰক মোৰাঁগনপৰ ফোন এনৈ স্থৰজ্নমাক, ও ৰৰাঁড়ি দৈ ছৈ।

গ্নোকেঁ খোঁখী হোগ ছৈ, দূ সয টাকামে দূ কট্টা থোকড়া ওনগ কে ৰাঁত ভেনৈ। কতেক গৰদা ফেফড়ামে গেন হেতগ। খোঁত ৰাঁড়ি দেনকৈ, দস টাকাক পংথা টূটি গেনৈ মৃদা নংগড়া দোসৰ ৰঁদনি দেনকৈ।

গ্নোক তেৰহম খণ্ড

এক ৰেঁৰ ৰিনিযাঁ গছপক্কৃ স্থাম নাএ কএ গেন ৰহৈ **তই** মানিক পচাস গো টাকা দেনে ৰহৈ। মনিকানি খাগ নএ দেনে ৰহৈ।

ৰেঁনাৰানীক ৰোঁখাৰ ঙতৰিতে নৈ ছৈ। কোন ছৌড়া, কোন মৌগী কাএ টা স্থাম নাএ গেনগ।

গ্নো ভৰি ৰাতি ছটপট কৰৈত ৰহন। দম ফৃনগ স্থা খোঁখী হোগ।

"ৰূঁঠিযা কএ ৰোঁখাৰ নাগন ছৈ। ওকৰা (গ্নোকেঁ) স্থপনা ঙঠনে নে হোগ ছগ।.. ছৌড়ী স্থসকৰে কখূন ঘৰ **তই** কখনূ গাছী দৌড়ৈত ৰহগ ছগ। ছৌড়া স্থাঠ ৰঁজে ধৰি সৃতনে ৰহৈ ছৈ।"

গ্নোক স্থন্তিম খণ্ড

গ্নো সাত-স্থাঠ টা নভকা খূট্টা কাটি কএ ৰাখনে-এ। .. স্থাৰঁ **তই** সকে নে নাগগ ছৈ জে ণ্ছো কৰত।

ৰিনিযাঁক পাঠী খাগ-পীস্থগ নৈ ছৈ। নৈ জানি কী ভাএ গেনৈ।

স্থান ৰেঁৰ গ্নো ৰাতিও কএ গাছী ওগৰৈত ৰহয। স্থগ ৰেঁৰ নৈ ওগৰি ভেনৈ। স্থাৰঁ ওতে পৈৰুখ নৈ ছৈ..

...কংদাহাৰানী পহঁচ গেনগ।– ‘পপা, কন ৰনা মিসতৰী কএ ৰঁজা স্থানথিন। ঠীক কাএ দেতৈ।’

গ্নো ৰাঁজন- ‘কনিযাঁ, ওগ মে এক হজাৰ নাগতৈ। হমৰা হাথ পৰ

এক্কো গো টকা নৈ ছৈ।’

‘ৰঁজা কএ আনথিন নে। জে নাগতৈ সে দেতৈ।’

অৰজুন পনিজাবঁ সএ ঘুৰি আযন।

ভগিনা মহিনদৰ জে বেঁগমানী সই এনোক ঘৰাড়ী এনোক বাঁপ সই নিখৰাঁ নেনে ৰহৈ সে ঠকহৰৰাঁ ভগিনা স্বননকৈ জে মমা বেঁমাৰ ছৈ ত ভেঁট কৰয এনৈ। এনো ওকৰা অৰাচ কথা কহি দেনকৈ।

মহিনদৰ সতনৰাএন ভগৱানক পূজা কৰেনক। ৰিনিযাঁ ওতই গেন, ভৌজী ৰাতিমে ৰোকি নেনকৈ। ৰিনিযাঁকেঁ পতা চননৈ জে এনোক মন ৰঁহত খৰাপ ছৈ। ও ভোৰে আৰিঁ গেন।

ঐ উপন্যাসক মহা-অন্ত... কনা দেখু..

মায ৰত্তুকা পূজা দিআ পচ্ছনকৈ। ঔতৌকা হান স্বনৰঁগ মে ৰিনিযাঁ কএ মন নৈ নাগনৈ। মাএ কএ কহনক- ‘মায, পৈসা দহী নে। ৰঁৰা কএ গোনী নাৰিঁ দগ ছিঐ।’

...

ৰিনিযাঁ কনহা পকড়ি কএ ডোনেনকৈ- ‘ৰঁৰা!’

ঞগচ্ছ নৈ। কতৌ ঞগচ্ছ নৈ।

‘মায, দৌড় গে। দেখহী নে ৰঁৰা কএ কী ভেনৈ গে! ৰঁৰা হৌ! হৌ ৰঁৰা! ৰঁৰা হৌ ৰঁৰা!’

...

‘হঁসা উড়ি গেনৈ।’

ফেৰ পাগক অভাৰমে নকড়ী নৈ আ নকড়ীক অভাৰমে এনোকেঁ গাড়ি দেন জেতৈ।

“... ভূমকম হোগ ছৈ হৌ!” পৰমেসৰ বাঁজন।

...

ভূকম্প ফেৰ এনৈ।

ডুক দগতিএ তা দূ গোটে মোটৰসাগকিন সএ এনৈ, কন্হৈযা আ জগদীস।

ফেৰ মৃত এনো অস্পতান জাগএ, ওকৰ পোস্‌টমাৰ্টম হোগ ছৈ,

ভূকম্পসঁ গ্ৱনো মৰনৌ সে পহিনহিযেসঁ অস্পতানমে হলো ৰহৈ, সে কাগচ ৰঁনি গেনৌ।

ফেৰ দোৰাঁৰা গ্ৱনোকেঁ অসমসান আনন গেনৌ। ভূক দেনকৈ ছোঁটুঅা, দ্ৱনূ কোদৰৰাহ মাটি সএ গ্ৱনোকেঁ তোপি দেনকৈ।

কিছু খৰদূ আ জনীজাতি জে মুসনমান ৰহৈ সে আগি দৈত আ দফনো হোগত দেখি ৰাঁজৈ ছৈ- ভ্ৰ হিন্দূ হগ কি মুসনমান.. হিন্দূও কে কোনো ধৰম হগ!... ধৰম নে কে কী হোতগ? পৈসা হোগ হগ ত ৰাঁনোৰঁছা গ্ৱজৰ কৰিহগ।...

নেতা/ মংত্ৰী সভক ভূকম্পক ৰাঁদ অনুকম্পা ৰাশি দেৰাঁক প্ৰতিযোগিতা। কোনো প্ৰাগ্ৰৃতিক আপদা এনাপৰ কেনা মুগন নোককেঁ অনুকম্পা ৰাশি দেৰাঁনেন আপসমে প্ৰতিযোগিতা হোগ ছৈ আ সে ন্যূজ মে ৰহৰাঁক নেন, সে নেখক এত**ই** দেখৰঁ**ই** চাহৈ ছথি।

ৰাড কমিশনৰ পনৰহ সৌ টাকা..

এমপী .. পাঁচ হজাৰ টাকা..

মংত্ৰী... দস হজাৰ..

সৰকাৰী আদমী.. চাৰি নাখক চেক..

আ ফেৰ ওগ পাগ নেন ৰগড়া..

জগদীস কেঁ ওগমে সঁ এক নাখ চাহী। মুদা নেখক ঘূৰৈ ছথি ৰিনিযাঁ নগ।

“ৰিনিযাঁ উদাস অয। ৰঁৰাঁ মন পড়ৈ ছৈ।.. দাগ গে! কতে সাফ অৰাঁজ ৰহৈ।.. ওকৰা ভেনৈ জে হাক দগ- ৰঁৰাঁ! হৌ ৰঁৰাঁ!..” ❑

𑒩𑒧𑒞𑒰 𑒖𑒼𑒑𑒲

𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝𑒲, 𑒛𑒰𑒨𑒩𑒲 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹। 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒻 𑒕𑒟𑒱-[𑓐𑓖.𑓐𑓓.𑓒𑓐𑓑𑓙] "𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒁𑒐𑒢𑒡𑒩𑒱 𑒖𑒹 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑓀𑒬 𑒢𑒲𑒩𑒮 𑒂 𑒥𑒹𑒖𑒰𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒢𑒰𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝 𑒂 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒯𑒲𑒢 𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒦𑒝𑓂𑒛𑒰𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒍𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒃𑒞𑒱𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏𑒞𑒰 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒂 𑒂𑒐𑓂𑒨𑒰𑒢𑒣𑒩𑒏𑒞𑒰 𑒏𑒧 𑒕𑒻𑒏। 𑒛𑒰𑒨𑒩𑒲 𑒬𑒻𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒌 𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒰𑓀𑒞𑒧𑒹 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮 𑒂 𑒣𑒳𑒩𑒰𑒞𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒥𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒂 𑒥𑓂𑒨𑒾𑒩𑒹𑒫𑒰𑒩 𑒁𑒢𑓂𑒫𑒹𑒭𑒝 𑒢𑒻 𑒁𑒕𑒱। 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢-𑒬𑒻𑒪𑒲 𑒂 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒪𑒼𑒏𑒱𑒞 𑒏𑒩𑓄𑒫𑒪𑒰 𑒩𑒼𑒔𑒏 𑒧𑒰𑒢𑒫𑒲𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒑 𑒁𑒕𑒱।"

𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒂𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒹𑒪𑒱𑒨𑒰𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒲 𑒕𑒟𑒱- ‘𑒂𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒹𑒪𑒱𑒨𑒰 𑒫𑒱𑒏𑒮𑒱𑒞, 𑒮𑒧𑒵𑒠𑓂𑒡, 𑒮𑓂𑒫𑒔𑓂𑒕, 𑒬𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒂𑒥𑒼𑒯𑒫𑒰 𑒂 𑒅𑒢𑓂𑒢𑒞 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒮𑓂𑒞𑒩 𑒥𑒪𑒰 𑒠𑒹𑒬 𑒁𑒕𑒱।.. 𑒑𑒩𑒲𑒥𑒲, 𑒁𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒂 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒦𑒹𑒠𑒦𑒰𑒫 𑒢𑒻 𑒩𑒯𑒪𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒍𑒞𑒾𑒏𑒰 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒬𑒰𑒢𑓂𑒞𑒱 𑒕𑒻𑒏।’

𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒧𑒼𑒢 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒋 𑒖𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑓀𑒑𑒲 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑒩𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒠𑒃𑒪𑒹 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒂 𑒨𑒳𑒢𑒱𑒫𑒩𑓂𑒮𑒱𑒙𑒲 𑒋𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒒𑒴𑒧𑒱 𑒏𑓄 𑒔𑒪𑒱 𑒂𑒨𑒪, 𑒏𑒯𑒪𑒏 𑒖𑒹 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰𑒮𑒿 𑒢𑒲𑒏 𑒬𑒯𑒩 𑒞𑒿 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒢𑒻 𑒕𑒻। 𑒍𑒢𑒰 𑒞𑒿 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒌 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒰𑒢𑓂𑒞𑒧𑒹 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮 𑒂 𑒣𑒳𑒩𑒰𑒞𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒥𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒂 𑒥𑓂𑒨𑒾𑒩𑒹𑒫𑒰𑒩 𑒁𑒢𑓂𑒫𑒹𑒭𑒝 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒅𑒣𑒩𑒏𑒰 𑒁𑒢𑒳𑒔𑓂𑒕𑒹𑒠𑒏 𑒂𑒪𑒼𑒏𑒧𑒹 𑒯𑒧 𑒌𑒣𑒩 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒠𑒱𑒂𑒥𑓄 𑒔𑒰𑒯𑒥 𑒖𑒹 𑒖𑒐𑒢 𑒮𑒢𑓂 𑓑𑓗𑓗𑓘 𑒧𑒹 𑒥𑓂𑒩𑒱𑒙𑒹𑒢 𑒁𑒧𑒹𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒪𑒼𑒢𑒲𑒮𑒿 𑒯𑒰𑒟 𑒡𑒼 𑒪𑒹𑒪𑒏 𑒞𑒿 𑒁𑒣𑒩𑒰𑒡𑒲 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒚𑒹𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒫𑒩𑓂𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒂𑒥 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒪𑒑 𑒢𑒻 𑒩𑒯𑒪𑒻। 𑒮𑒹 𑒏𑒻𑒣𑓂𑒙𑒹𑒢 𑒤𑒱𑒪𑒱𑒣 𑒞𑒲𑒢 𑒖𑒯𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒣𑒬𑒳, 𑒥𑒲𑒂, 𑒦𑒹𑒛𑓃𑒰, 𑒯𑒩 𑒂 𑓖 𑒙𑒰 𑒕𑒼𑒙 𑒖𑒯𑒰𑒖 𑒂 𑓑𑓔𑓐𑓐 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑒖𑒃𑒧𑒹 𑒮𑒿 𑒁𑒠𑒯𑒰 𑒁𑒣𑒩𑒰𑒡𑒲 𑒩𑒯𑒟𑒱, 𑒪𑓄 𑒏𑓄 𑓒𑓖 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲 𑓑𑓗𑓘𑓘 𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒩𑓂𑒞𑒧𑒰𑒢 𑒮𑒱𑒛𑒢𑒲𑒏

তৎপৰ পহুঁচলা, আ আস্ট্রেলিযাক চাৰু কাত সমুদ্র তটসঁ মূল আদিবাসীকেঁ ভীতৰ পৰতী দিস আস্তে-আস্তে ধকেল দেল গেল। মূল নিৱাসীক ৱাটৰহোল (জলস্রোত) পৰ কব্জা কএ লেল গেল, আ আইযো জখন ২৬ জনৱৰীকেঁ ওতএ আস্ট্রেলিযা দিৱস মনাওল জাইএ, মূল আদিবাসী ওই দিন শোক দিৱস মনবৈত ছথি, আৰ ও ৰিজৰ্ৱেশন (অধসূচিত জোন) মে ৰহৈত ছথি। মুদা জেম্স কুক জখন ন্যূজীলৈণ্ড গেলা তঁ ওতুক্কা মূল নিৱাসী মাওৰী সভক সংগ নীক ব্যৱহাৰ কেলন্হি।

আৰ আউ ৰমতা জোগী পৰ-

[৩০.০১.২০১৮] অপন পুত্র কুমাৰ সৌম্য সংগে বিজনেস ক্লাসমে ও মেলবৰ্ন বিদা ভেলাহ।

পৈঘ বেটা সংতোষ কুমাৰকেঁ পহুঁচলাপৰ ফোটো পঠবৈত ছথি। বেটা কুমাৰ সৌম্য সী.এ. ছথিন্হ আ পুতোহু মধুলিকা (মধু) সাফ্টৱেযৰ ইংজীনিযৰ, বেটা জাতিযেমে বিযাহ কেলে ছথি সে দেখেবা লেল লেখক নিম্ন ৱাক্যক প্রযোগ কৰৈত ছথি- "ভাইটা-অদৌৰীক তীমন বনল ছৈক। অদৌৰী মধুলিকাক মম্মী জযমালা যাদৱ..."।

সেঁক্চুঅৰী লেকক কিছু ভাৰতীযক দোকানক চৰ্চা অছি আ পতংজলি উৎপাদক সেহো। চাৰি মাসসঁ সৌম্য কৈংসৰ পীড়িত মাযক মৃত্যোপৰান্ত সেৱা কেলন্হি আ আৰ পিতাকেঁ সংগ অনলে ছথি। সৌম্য কহৈ ছথিন্হ জে সংতোলাকেঁ আস্ট্রেলিযামে আৰেন্জ নৈ মেংডেৰিন কহৈত ছৈক। প্ৱাইংট কুক মেলবৰ্নক পছবৰিযা ভাগ ছিঐক। এতয ইংডিযন আ অফ্রীকন বেসী ৰহৈত অছি, ক্রাইম সেহো হোইত ছৈক (তেঁ হোইত ছৈক- সে লেখক নৈ লিখলে ছথি।)

স্বস্তিকা গোযনকা (সী.এ.) আ আনন্দ গোযনকা (সাফ্টৱেযৰ ইংজীনিযৰ)ক চৰ্চা অছি। হিন্দী ফিল্ম ‘স্বগ্ধাগা’আস্ট্রেলিযামে লাগল ছৈ। ডোসা হটমে সবঁ সুন্দৰ ভাৰতীয যুৱতী ৱেট্রেস ছৈ। একটাক মুস্কী নম্বা ছলৈ... লেখক সোচৈত ছথি- ও কিএক মুস্কাযলি?... জে হো, সুখাযল জীৱনমে এহন তৰল আত্মিক অনুভূতি কিছু ক্ষণক লেল সুখ দএ জাইত ছৈক।

ভাৰতসঁ সুখদ সমাচাৰ এলনি, যূনিৱর্সিটী পেঁশনক ৰঁকায়া ৰাশিক ভুগতান লেল তৎপৰ ভেল। দূৰ-দূৰ জাগৰঁনা ট্ৰেনকেঁ এতই ৰিঁনাগল ট্ৰেন কহন জাগত ছৈক, তাদৃমে দুর্ঘটনা নৈ ঘটৈত ছৈক। সিটীমে ট্ৰাম চলৈত ছৈক, কলকত্তে টামে ট্ৰাম নৈ ছৈ, মুদা এতুক্কা ট্ৰাম নীক ছৈ।

কেদাৰ কাননক ভাতিজ ৰাদ্দন রত্নেসঁ গপ ভেলনি। ও আ দ্দনকৰ পত্নী অশ্বিনী, দুনূ ওঁজীনিযৰ ছথি আ মেনৰ্ঁর্নমে নোকৰী কৰৈত ছথি, ৰেঁটী অযঙ্কা। কিশনপুৰক অহমদ নোমানীসঁ সেহো গপ ভেলনি।

দূ টা হৰ্ঁসী আ মহিনাক ঠিঠিযাযৰঁ সুনলন্হি। নিগ্ৰো আ হৰ্ঁসী অপমানজনক শৰ্ঁদ ছিঐ জেনা মধুৰঁনীক সিমৰাক গিদৰমাড়া, ওকৰা ৰঁজাৰা কহিযৌ, জেনা পাকিস্তানমে পশ্তূনকেঁ অপমানিত কৰৈনেল পঠান কহৈ ছৈ, মুদা ভাৰত মে নোক পঠান টাগটৈন সেহো ৰাখৈএ। আগাঁ জা কই নেখক মুদা হৰ্ঁশী শৰ্ঁদক কহনোসঁ অপনাকেঁ দূৰ কৰৈ ছথি।

সসুৰ পুতোদ্দক (সাসু-পুতোদ্দ নৈ) কেৰ সম্বন্ধ ফৰিছাযন অছি। "কতেক গাৰ্জন ধিযাপুতা নগ গেল তই ওহি দেশক মুদ্ৰা পহিনহি কীনি নেনক। অদৃঁ জঁ ওহিনা কৰিতদ্দাঁ তই হমৰা ৰঁস্ত খৰাৰঁ নগৈত। মধু থোড়ে আর্ডট স্লোকেন ছথি।"

মেনৰ্ঁর্নক ৰাকৰেঁডক দুর্গাপূজা। -ঐঠাম হিঁসাক কোনো স্থান নৈ ছৈক। চাৰি সান পহিনে কেদাৰ কানন, সুস্মিতা, টুস্নী আ ৰমণ কুমাৰ সিঁহ সঁগে তাৰানন্দ ৰিযোগী নগ মহিষী মহাঅষ্টমী মে গেল ৰহথি, মাঁ তাৰাক দর্শন, ৰঁনি প্ৰদান, ফেৰ কাৰূথান , নোক দূধ চঢ়ৰৈত অছি। ৰিযোগী কহৈত ছথি- তাৰাথানমে ৰক্ত ৰঁহৈত ছৈক আ কাৰূথানমে দূধ ৰঁহৈত ছৈক!

কাৰ ড্ৰাগৰৰ ৰেঁসী মহিনে।

"আফিসক শৰাৰঁ পার্টী, মধু হেঁগওৰৰমে ছনীহ।"

সৌম্য আস্ট্ৰেনিযামে ৰঁসয চাহৈত ছথি তীন সান ভেল ছন্হি, চাৰি সান পূৰা হেতন্হি তঁ নাগৰিকতা নেল অপ্নাগ কৰতাহ।

এক্কেটা চদ্দৰিমে এক দোসৰসঁ সটৈন দূ টা স্ত্ৰী সড়কপৰ চনল জাগত ছনি। ৰঁদ্দত সম্ভৱ জে নেস্ৰিঁযন হো।"

শশি কপূৰ অপন বিদেশক অনুভৱমে কহনে ছনাহ জে দানকৰ দোস্ত সভ এক দোসৰাসঁ চুৰিঁ কই হঁসী মজাক কৰৈত ছনা তঁ ওত্তুক্কা নোককেঁ হোগ ছনৈ জে ও সভ গে ছথি। সে নেখক ঠীকে ভজিযেনে হেতাহ।

সৌম্য ওতই বঁসই চাহৈত ছথি মুদা মধুকেঁ ডৰ হোগত ছন্হি।

নেখকক প্রোফেসৰ মহেন্দ্র ঝা সঁ গপ ভেননি, জূন-জুনোগক পেঁশন আযন ছন্হি। ও চাহৈ ছথি আ কেদাৰ, কামতা, বিনয কুমাৰ ঝা, বৈদ্যনাথ ঝা চাহৈ ছথি জে ও ওতই খূৰঁ সাহিত্য নিখথি। মডৰ উপন্যাসক পহিনে অংশ অংতিকামে মাৰ্চ ২০১৩ মে আযন, ফেৰ নৈ আযন। ২৪.১০.২০১৮ কেঁ একটা নৱ উপন্যাস নিখৰঁ প্রাৰম্ভ কেনে ছথি। নাম ফুৰাযন নৈ ছন্হি। সচ্চিদানন্দ সচুকেঁ 'মডৰ' কে অংশ ৰঁদাত নীক নাগন ছননি। মৈসেজ পঠৌনে ছনথিন্হ।

নেখকক পুনৰ্বাস (সুপৌন) বনা খেতক ধান কটি জেতন্হি, বঁটাগ দেনে ছথিন্হ। ভৰেৰাঁক ছন্হি, জঁ বঁটৈদাৰ ফেৰ কিছু বাঁটগ কই দেনকন্হি তঁ ফেৰ কএ মাস নটকি জেতন্হি। দূ গোটেসঁ গপ ভই ৰহন ছন্হি, পাগ টানি কই ঠকি নেতন্হি তকৰো চিন্তা ছন্হি।

মধু তীন গিনাস হ্বাগটে বাগন (দেসী শৰাৱ)ক আৰ্ডৰ দৈত ছথিন্হ, স্বাদা তাড়ী জকাঁ ছৈক।

সৌম্য একটা জাপানী ব্যঁজন সুসী (বঁসিযা ভাত আ মৰ্গাক বঁনন) আৰ্ডৰ কৰৈত ছথি।

সমুদ্রী মাঁছ বাঁৰাম্মুঁডী, মুদা পোখৰি, চাঁপ আ ধাৰক মাছ সন স্বাদ নৈ। ৰমণ কুমাৰ সিঁহকেঁ 'ফেৰসঁ হৰিযৰ' কাব্য সংগ্রহপৰ কোনো পুৰস্কাৰ ভেটনে ছন্হি (পুৰস্কাৰক নাম নৈ নিখন ছৈ), ও গ্ৰনো কেৰ হিন্দী অনুবাদ কই ৰহন ছথি (২৮.১০.২০১৮)।

২৯.১০.২০১৮- চাৰি পেজ নিখনন্হি এতবোঁ ৰোজ নিখি নেতাহ তঁ এক মাসমে উপন্যাস তৈযাৰ (জাপানী উপন্যাসকাৰ হাৰুকী মুৰাকামী প্রতিদিন বিঁনু নাগা কেনে ১০ জাপানী পন্না নিখৈত ছথি- মোটামোটী ১৩০০ শব্দ)।

নগৰ পৰিষদকেঁ ঐঠাম রিনঠম ক��েৈত ছৈ। আফ্ৰীকী অভিরাদন- মন্ত্ৰীপৰ মন্ত্ৰী টকৰেনক। মাওকী কার্ডসঁ অহাঁ মেট্ৰো, ৰঁস আ ট্ৰামমে সফৰ কই সকৈত ছী। একটা স্টেশনক অজীৱঁ নাম- এযৰক্ৰাফ্ট।

ডিৰ্ব্ৰাঁমে একটা মাঁসৈৰাঁনী ঠড়ন, সৌম্যকেঁ ভেননি জে ও ডুগ্স কেৰ খাতিৰ মংগৈত হোযত। ফেৰ নীচাঁমে ওকৰা দেখলনি, সিগৰেট মুঁহমে দৰেঁনে অৰেঁত, ছাতীকেঁ মননক জেনা নাগটৰ তাকি ৰহন হো.. ভৰিসক কাম্বক গশাৰা..।

লেখককেঁ হেমোগ্লোবিঁনক স্তৰ সামান্য ৰাখক নেন মাসমে এক বেঁৰ এনফো গংজেক্শন নেৱঁই পড়ৈত ছনি।

আগ নোত অছি। রিকাস, প্ৰিযংকা, অভিষেক, নিধি আ অশ্বিনী..। রিকাস আ অশ্বিনীক নোকৰীপৰ খতৰা ছৈক। টাটাসঁ নিধিক মাযক ফোন আযন ছৈক।

নৌআক দোকান... একটা মহিনা দোকানক হিসাবঁ-কিতাবঁমে নাগন অছি। তকনক.. বুঁঝেনৈ জে হম পহিনহিসঁ দেখি ৰহন ছিঐ। ... ও হমৰা দিস তকনক। হম ওকৰা দিস তকনিঐ। হমৰা ডৰ ভেন। ওকৰা কী ভেনৈ?

আফ্ৰীকনকেঁ জঁ হৰ্ঁশী যা বৰ্ঁনৈক কহবেঁ তই ও নাৰাজ ভই জাযত। সবঁ আফ্ৰীকন কাৰী আ নঁৰা হোগত অছি। বঁগত কম্মে এহন হোগত অছি জকৰ গড়নি নীক হোগত অছি। ঞ সংযোগে ছিঐ জে ৰেস্ত্ৰাঁমে মহজুদ আফ্ৰীকী যুৱতী সুন্দৰ ছনি।

সৌম্যক মিত্ৰ জসবংত সিংহ, রিঁযাহ ঞসাগ এংজেনীনাসঁ। ধৰ্ম পৰিৱৰ্তন কেৰ কোনো ঠক্কৰ নৈ, যজো হেতে আ ঠঠমে প্ৰাৰ্থনা সেহো।

সৌম্য আ মধু স্নোৰকেনিংগ..স্কূবাঁ... দূনূমে ভাগ নৈ ছথি। ৰীফক দৰ্শন, বোঁটক পেনীমে শীসা নাগন ছৈ।

জেস টিঁযা আ বেঁকী বাঁনডাক.. এক দোসৰসঁ গনা মিনৈত ছী। আৰম্ভ জেস টিঁযা কৰৈত অছি। বেঁকী কে আনিংগনমে একটা চুম্বকীয তৰংগ ছৈক।

ফ্রাগ্স ৰেস্তাঁমে ঘড়িয়ান কে মার্ডস খা সকৈত ছী। কংগাৰূ কে খান কীনি সকৈত ছী। আস্ট্রেলিয়াক আদিবাসীকেঁ প্রাচীন ডিজেৰিডূ বাদ্য বজবৈত সুনি সকৈত ছী।

এতই অপনেসঁ পেট্রোল ভৰয পড়ৈত ছৈক।

আগ পহিল দিন পোর্ক (সুগ্গৰক মার্ডস) খা ৰহল ছী।

পেঁগ্বিন পৈৰেড...

ভোৰে কেদাৰ কে মৈসেজ দেখলহুঁ। ডী এম সাহেবঁ গপ্প কৰই চাহৈত ছহ।... হুনকা খালী জিজ্ঞাসা ৰহনি জে মেলবর্নমে কোনা ছী। হমহূঁ নিশ্চিন্ত ভেলহুঁ।

দেখলিঐ দূটা লড়কী এক দোসৰকেঁ কসিকই পকড়নে চুম্মা-চাটী লই ৰহল অছি। ব্রুন্সাগ-এ লেস্বিয়ন অছি। আস্ট্রেলিয়ামে সমলৈংগিকতা বৈধ ছৈ। গে গে সংগে আ লেস্বিয়ন লেস্বিয়ন সংগে বিবাহো কই সকৈত অছি।

অংকুৰ আযল ছথি। ও মধু সংগে পঢ়ৈ ছলাহ।

দূটা জনানী ডিবৱাঁমে চঢ়লনি। মধু বতেলথি ও সভ লেস্বিয়ন অছি। হিনকাঁ বনা সুগ্গা লই কই মস্তী কৰৈত ৰহৈত অছি।

দূ বীত কে গোলমটোল ঝবৰা কোআনা এগো ঠাঢ়িপৰ গৱদী মাৰনে বৈসল অছি... আলসী জীব।

কংগাৰূ.. সহমিনূ

এমূ চিড়ৈ.. ৬জ্জৰ পেলিকন..লাযৰ বৰ্ড.. তস্মানিয়া ডেবিল্স (লুপ্তপ্রায)।

আস্ট্রেলিয়াসঁ কুআলালম্পুৰ ফেৰ হোটী মিন্ট সিটী। এক কৰোড় জনসংখ্যা বলা শহৰমে ৭০ লাখ দুপহিয়া।

দক্ষিণ বিযতনাম, মৈকোংগ নদী। পহিল বেৰ ধানক কটনী মশীনসঁ দেখলিঐ। বিযতনামমে সাঁপো, কুকুড়ো খাগত ছৈক। কুত্তা কে মাংস পুংসত্ব বঢ়বৈত ছৈ সে ওতই বিশ্বাস ছৈ।

বিযতনামমে মহাপ্রকাশ বহুত মোন পড়ি ৰহল অছি..

मिश्री टूॅर, ठीनी पगोडा, जकरा राॅन रॅछा नै होग छै मे ठिड़े कीनि क**ऽ** ऽड़ा दैत छै। मधु एकटा ठिड़े कीनि क**ऽ** ऽड़ा दैत छथि।

होठी मिहृ मिश्रीसँ हनोग, ऽत्तरी रियतनाम। ओत्तुक्का नदी रेड रीरर।

मधु के मखी रुठि आ पति गौरर **ओत**ऽ भेटैनेहि।

यात्रा रृत्तान्तरॅना नोटरॅूक हेरा जाग छहि फेर भेटै जाग छहि।

रुठि ब्राह्मण छथि आग.ए.एम. आफिमरक रॅटी, गौरर राजपूत। प्रेम रिराह केने छथि। रुठिक पिता ऐ रिराहक घोर रिरोध केननि।

कठपुतनी, कखनो मोंसि **त**ऽ कखनो रॉठ रॅनैत अछि।

रुठि मंगे रिदाग के आनिंगन होगत अछि।

कम्बोडिया अंगकोर रात हिन्दू आ रौद्ध धर्मक मम्मिश्रण अछि। भाग योगेन्द्र पाठक रियोगी अंगकोर रातक रॅणत मूक्ष्म आ रिस्तृत अन्नेषण कयने छथि।

परॅ मट्टीटै के ठौराहा.. पेंतीम मानक आदमी.. रांटै गर्न मर? थर्टी डानर फार रन आरर। मिकमटी डानर फार रन नागटै।.. नो आग डोंटै रांटै।स्पेनिश महिना.. ऽनोम, दोम, त्रेम... (एक दू तीन)

पुछनिऐ- दोंदे भिभा ऽस्तेद (अहाँ कतय रहैत छी?)

कहनक- एमपान्या (स्पेन)।

..रातिमे तरन रेंग ठिखैत छी।

रेंकाक, मुरर्णभूमि एयरपोर्ट.. रीठमे ममुद्र मंथन के रिॅम्र ठाढ़ करैत मूर्ति.. हिन्दीओमे ठेतारनी निखन छै.. कोश्रा टिप्र नहीं। रेंकाकक नम्बा रात अरुण मन्दिर।

पटाया.. कृशकाय जर्जर रृक्ष.. रृक्षक एहेन मूर्ति नै देखने छनिऐक। रातिमे एक रॅजे मुम्रॅग पहुँठरॅ। मम्राटै रिमीर करताह। [०४.०१.२०११]

परिशिष्ट- अंडमान डायरी

मितम्बर २०१२- मामिन राॅनक मंजय मपत्नीक पोर्ट रॅ्नेयर जा

ৰহন ছথি, ৱঁজেনথি। হম সহৰসাসঁ ও মৃষ্বগ্ৰাসঁ, পোর্টৱ্‌লেযৰ এযৰপোর্টপৰ ভেঁর্ট হোযত।

টৈঙ্কী ন**ই** ক**ই** খন্নাদ্বৰেঁ ঠাঢ় খছি, ও চেন্নৈমে ঘৰ ৱঁনা ৰহন খছি, ওকৰা হোগ ছৈ খঁডমান কহিযো সমুদ্ৰমে ডূৱিঁ জেতৈ। ওকৰ ৰাঁঠীক ড্ৰাগৰৰ ৰাঁদমে খৰেঁ ছৈ ভদয। পোর্টৱ্‌লেযৰমে ৰাঁঠী নাম্না একটা মোহল্লে ছৈ। খঁডমানমে সভসঁ ৱেঁশী ৰঁগানী খছি ফেৰ তমিন।

নার্থ ৱেঁ, ৱিঁসর্টকহী নোর্ট পৰ জে ফোর্টো ছপৈত ছৈক সে খহী টাপূক পহাড় খা জঁগন কে। এত**ই** স্নোৰকেলিংগ, স্কূৱাঁ ডাগ��িিংগ, স্নীড ৱোঁর্ট সভ ছৈ। কোৰন ৰীফ ছৈ। গ্লাসৱোঁর্ট (পন্নীমে গ্লাস) ৱৈঁসন-ৱৈঁসন সাগৰক জীৱন দেখি সকৈ ছী।

জানী ৱ্‌ৱাযমে প্লাস্‌র্টিক প্রতিৱঁন্ধিত ছৈ।

ৱঁৰর্টগ জাৰৱা খদিৱাসী। মিত্ৰ নল্লেন (ৱিনয কুমাৰ ঝা, খাগ.এ.এস.) ৱঁ৺ত জোৰ দেনে ৰহথি, জাৰৱাকেঁ জৰুৰ দেখিহেঁ।

হৈৱনাক খাগনৈঁড। ❑

মডৰ

সাহিত্যপ্রেমী সম্রাট খা নেহা নেন সপর্পিত এ পোথী পুরুষ-স্ত্রী সম্বন্ধ খা পুরুষ প্রতিনাযক মদনক সংদেহ কেনা ওকৰা হত্যাৰা ৰ্না দৈ ছৈ, তগপৰ খাধাৰিত খছি। ফেৰ খপৰাধী ৰৈকগ্রার্ডণ্ডক সম্বন্ধী ওকৰা শৰণ দৈ ছৈ, যে মদনক দুরুপযোগ কএন জেতৈ ওগ সম্ভাৱনা খা মদনক মানসিক ডদ্বেলনক সংগে ডপন্যাস খতম হোগত খছি।

মদনক পত্নী ৰাধা সিনোগ-ফড়াগ ক**ই** কয ঘৰ চনা ৰহনি খছি। ওকৰ ৰ্ড়কী ৰেঁটী শনিচৰী শনি দিন জনমন ৰহৈ। মুদা ওকৰ কত্তৌ পতা নৈ, গমহৰিযাৰ্ৰানীক ৰ্নোর্ডজ সিযা গেন ছৈ, যে দ**ই** খৰিঁতৈ তঁ ৰীস টাকা ভেটিতিঐ খা চার্ডৰ-খন্দ্রূ ৰেঁসাহি ক**ই** ন**ই** খনৈত। খপনে জাযত তঁ মদন জঁ দেখি নেনকৈ তঁ ওদৰাঁদ ক**ই** দেতৈ, ও ৰাধাকেঁ কত্তৌ জায নৈ দৈ ছৈ। ওকৰ মাথামে সংদেহক কীড়া ঘূৰঘূৰাগত ৰহৈ ছৈ।

মুদা পহিনে এনা নৈ ৰহৈ, মদন তকতান কৰৈত ৰহৈ জে ৰাধাক তেন-সাৰ্বুন সঠনৈ কি ছৈ। ওকৰ ৰাঁপ কামেসৰ খাজাদ খপন জমানাক গণ্ডৰ পাস। ৰাঁপ-পিত্তী জৰে ৰহৈ, পচাস-সাঠি ৰিঁগহাক জোতদাৰ। মুদা মুদা কামেসৰক পিত্তীক মৃত্যুক ৰাঁদ ভিন-ভিনার্ডজ খা কামেসৰক হিস্রামে পাঁচ ৰীঘা জমীন পড়নৈ, দূ-ৰেঁটা, দূ ৰেঁটী খা খপনে দূ পৰানী। সামাজিক কাজ ৰোগীক গনাজমে কামেসৰকেঁ ৰ্ড মোন নাগৌ। দুনূ ৰেঁটা জেনা-তেনা ৰী.এ. কেনক। মদন ৰ্ম্বগ ভাগি গেন, ওত**ই** ৰাধা মোন পড়ৌ। ওত**ই** ৰ্ভ খটনী যে ঘূৰি খাযন, ৰাধা নৈহৰ চনি গেন ৰহৈ। ও সাসুৰ গেন, ৰাধা সিনেমা দেখ**ই** গেন ৰহৈ, ওকৰ জেঠকা সাঠূ সংগে খা খত্তৈসঁ সংদেহ শুৰূ ভেনৈ।

ৰাধাকেঁ ৰিদাগৰী কৰা ক**ই** কামেসৰ খাননক। শনিচৰী ভেনৈ, কৰমূ ভেনৈ। মুদা মদনক সংদেহ কম নৈ ভেনৈ, পহৰা খা মাৰি-পীট শুৰূ।

মদন খা কিশোৰ দুনূ ভায ভিন্ন ভায গেন। কনমমে খাড়াপৰ একটা শীসোক গাছ সূখি গেনৈ, ওকৰ দাম-ছাপ কেনক মুদা কিশোৰ

ঋড়ংগা নগা দেনেক, গহিকী ভড়কি গেনৌ।ফেৰ ৰিঁকেনৌ।

মদন ঋা কমনামে মাৰি ৰঁঝনৈ, মদন ওকৰ কান কাটি পড়া গেন। কমনা কেস কায দেনকৈ, কাম্যেসৰ ২-৩ সয টাকা দয প্বনিসকেঁ শান্ত কেনক। পীসা মদনকেঁ টেম্পো জোগাৰ কায দেনকৈ, পিপৰাসঁ সিপৌন ঋা সিপৌনসঁ পিপৰা চনৰঁঽ নাগন। কাম্যেসৰ ৰাধাকেঁ ৰিদাগৰী কৰা কঽ ঋানি দেনক ম্বদা মায ওকৰা নেসি দেনকৈ- “ওকৰা সেঁত, নৈ তঁ নাক কটা দেতৌ।“ ফেৰ মাৰি-পীট ঋা ৰাধা নৈহৰ তিনটোনিযা চনি জাগএ। ৰাধা কে পএৰ ভাৰী ৰহৈ।

মৌট্রিক পাস কেনা পৰ ৰাধা গংটৰ মে নাম নিখেনে ৰহয। তকৰ পৰীক্ষা কে ফাৰম ভৰাগ ছৈ। ওকৰ সখী সাম্বৰ সএ ঋহী খাতিৰ ঋাযন ছৈ। কৌনেজ ৰাঘোপ্বৰ মে ছৈ। ৰাধা ফাৰম ভৰগ-এ..

একটা এহনো সময ৰহগ জে ... মদন ওকৰা নিৰ্বস্ত্র কাএ দগ। .. ঋগ সএ ৰঁঠি কএ ঔৰ কোনো ঋানন্দ জীৰন মে নগঁ ছৈ। নেকিন ঋৰঁ নগঁ। ঋৰঁ তকনীফ হোগ ছৈ। ৰাধা কএ হোগত ৰহৈ কতয় ভাগি-পড়া জায। ককৰো সংগে ডঢ়ৰি জায। ঋশোক.. ওকৰ ঋাঁখি মে ঋপনা নেন সিনেহ দেখ গ-এ।... ৰাধা কএ শনিচৰী মোন পড়ৈ ছৈ। কৰম্ব মোন পড়ৈ ছৈ। কোৰ কে দ্বধপীৰা ৰঁচা কয কী হেতৈ?

ৰাধা কএ কৈক টা নড়কা মোন পড়ৈত ছৈ জে ওকৰা চাহৈত ৰহগ।.. ৰেঁৰ তোড়গ, জিনেৰী তোড়গ, ঋাম দগ জাম্বন দগ।.. নে কহিযো দেহ মে সটগ।... কৰজগন ৰনা ঋপন ৰঁহনোগযো...। মিঠৰোঁনিযা ছৈ। এক ৰেঁৰ জাড় মে নেপান সএ ৰঁড় স্বন্দৰ কনটোপী ঋাননে ৰহগ।

গংটৰ কে ৰিজন্ট নিকননৈ। ৰাধা কএ গংটৰো মে ফস্ট ডিৰিজন ভেনৈ (মানে মৌট্রিকোমে ফস্ট ডিৰীজন ভেন ৰহৈ)। ৰাধা কে সম্বৰাৰি পথৰেমে মহাৰীৰ কে ঘৰ সএ থোড়ে হটি কএ ছৈ। পথৰা কে দূ টা নড়কী গংটৰ কে পৰীক্ষা দেনে ৰহগ। মগৰ ককৰো ফস্ট ডিৰীজন নৈ ভেনগ। মহাৰীৰ কে ফস্ট ডিৰীজন ভেনৈ, পথৰা পংচাযত কে প্রাগমৰী গসকূনমে মাস্টৰী নএ দৰখাস দেত। ম্বখিযা কহনকৈ হাকিমকে কনে পৈসা-তৈসা দিঋ পড়তৈ, জঁ ৪-৬ হজাৰ নগতৈ তঁ পনৰহ সৌ মানদেয ভেটতৈ, ৩-৪ মহীনামে টকা ড্বপৰ ভাএ জেতৈ। ও তিনটোনিযা ঋপন ৰঁহীন কে ৰিদাগ কৰৰঁয ঋাযন-এ। মহাৰীৰ ওকৰা কহনকগ জঁ দৰখাস দেত তএ ৰাধা

कए पथरा ग्पकून मे मास्टरी भेटै जेतग। सबरो समाद पठैने रहग। राधा कए अपनो मोन रहग।

गंटर के परीक्षा खतम होगते राधा कए एगो रेटी भेन रहग।

राधा नौकरी धाए नेनक। अारँ मदन गारि-मारि रिसरि गेन रहय। महारीर कए ओही ग्पकून मे नौकरी भेटै गेनै। रेखा मेहो ओतहि आरिँ गेनै, ड राधाक रहिना रहय, ओकरो सबरारि पथरे रहग।

मुदा मानदेयक खोज पुछारीक रँहल्हे मदन राधाक पहरेदारी करय। ..एगो रघुनाथ महनी रहग। ड मरँ कए कहने घुरग- गोठ़नीक कोनो रिसराँस नै!.. रघुनाथ निछक्क रँताह रहग। मदन रँताह नै छै। ...नोकरी छोड़राँ देनकै। राधा घर रैठ गेन। मदन ममहर गेन मदति नेन मुदा पान मय टाका भेटनै। मास्टरक मानदेय रँढ़ि क**इ** ठारि हजार भ**इ** गेनै। राधा रेसी पछताय नागन। फेरसँ नोकरी भ**इ** जाग, महारीर कहनकै हेडमास्टर आ मुखिया स**इ** भेँटै करग नेन, हेडमास्टर कहनकै मुखिया स**इ** भेँटै करग नेन। कामेसर मुखिया नग गेन, मुदा मुखिया माफ नकारि गेनै कारण रँम्नत दिन भाए गेनै।

मदन महारीर स**इ** राधाक भेँटपर शंकानु होग छै। कामेसर ठरठित नैत रहै छै। की घटनग, कोन दुख तकनीफ छै। सबर संगे ओ किए खुसर-फुसर करैए, मदन पुछै छै। राधाकेँ दुख होग छै।

मदन रँहीन नग गेन। रँहनोग राजकुमार गंटर कौनेज मे पढ़रँग छै। दरमाहा नै भेटै छै। नेकिन टीमन खूरँ ठनै छै। रँहनोग पुछनकै- कनियाँ कए नौकरी किए छोड़ाय देनिऐ?.. अहाँ रँनौ संदेह करग छिऐ।

मदन ठैन देनक। घर पहुँठन.. राधा.. मटिया तेन ठारि कए देह मे आगि नगाय नेने रहग। कामेसर जे राधा के मेरा केनकग.. दुनू मे जरार कोनो नटपटै छै।

मदन रँहीन नग जागत रहय तए राधा भनभनागत रहय- सबरो-भेँसर कए नै छोड़नक।.. आगि नगा नेरँ...

.. कामेसर छौंड़ा कए नाए जाग छै। .. राधा नेन टानिक कीनै छै। ओकर रँाप ओग दुनू नए एतेक ठिन्ता.. मदन सोठैत रहग-ए। ओकर संदेह पक्का भेन जाग छै।

ৰাধা কহৈগ ছৈ- পিপৰাহী রানী দীদী ময় চার্ডৰ না�� নে খারোঁ।

দীদী পাঁচ কিনো চার্ডৰ দেনকৈ.. মদন কএ ৰীস ৰ্ঠনৌ। খপন চার্ডৰ ৰাখ..

খানী গ্র মৌগী কেনক। ৰূঁঠ়ৰাঁ ভতাৰ নগ মূতগ খাতিৰ রৈঁনায দেনক।.. রাঁপক হাথমে দরিঁযা দেখি শনিচৰী কএ ডৰ ভেনৈ- মায কএ নৈ মাৰহক হৌ পপ্পা।.. ৰাধাক গৰদনি কষ্টি গেনৌ।

মদন নিকনি গেন। ৰামপ্বৰমে মদন কে মামক যস্বৰাৰি ছৈ। মমা কে মঝিনা যাৰ তএ খপৰাধী যভক যৰদাৰ ছিঐ। ড্র মমাক জেঠকা যাৰ নগ গেন জেঠকা কে কনিযাঁ ডৰি গেনৌ। মঝিনা ওত্তহি ৰহগ। রাঁজনৈ- একৰা হম ৰাখরৈঁ। পড়ন-পড়ন কখনূ খাঁখি নাগি গেনগ। ৰাধা ফেৰ খাযন ছৈ। ৰ্জ্জৰ নূখাঁ পহিৰনে। গনা মে খূঁষ্ট নপেষ্টনে।

নিন্ন ষ্টূষ্টি গেনগ। ৰাধা কতৌ নগঁ ছৈ। নেকিন ওকৰা ৰূঁঝাগ ছগ ৰাধা যামনে ঠাড় ছৈ। ❑

ভোট

ভোটমে নেখক- প্রোটৈগোনিস্ট (সূত্রধাৰ) কেঁ ভাতিজ (ও প্রোটৈগোনিস্টক ভাতিজ ছথিন্হ তকৰ খুনাসা বাঁদমে হোএত) যদুবংশ, জে বঁগত পহিনে এমেনে এক বেঁৰ ভেন ৰহয (একৰো ঠঠা বাঁদমে ছৈ) কেঁ নোক রিধাযকজী কহৈ ছৈ, কেৰ ফোন খবৈঁত ছন্হি। প্রোটৈগোনিস্ট স্বভাষ জী ক নীক নোকমে গিনতী ছন্হি সে ও হিনকাসঁ মহাযতা মাংগৈত ছন্হি। কৰিহো পহুঁঠে ছথি। ৰাজদ নেতা ৰাজিনদৰ কহৈ ছন্হি জে মবঁহক ঐঠাম এক-এক কপ চাহ পীবিঁ নেতা তহীমে বেঁড়া পাৰ।

এমেনে চুনাৰমে ৰাজদ, জদযূ আ কাংগৰেম পাৰ্টী কে গঠবঁধন ছৈ। যদুবংশ কুমাৰ যাদৰ পিপৰা রিধান মভাসঁ উম্মেদৱাৰ ছিঐ, ও ৰাজদ কে হিম্মামে পড়ন ছৈ। কৰিহো পহিনে স্বপৌনমে পঢ়ৈত ৰহগ। খগ বেঁৰ কাগট কএ পিপৰা রিধান মভামে দাএ দেনকগএ, রিজেনদৰ যাদৰ এতই মই জিতৈত ৰহগ, তেঁ এতৌকা বেঁমী ভোটৰ জদযূ কে ছৈ। ৰাজিনদৰ যাদৰ এতই মই মুখিয়া কে এনেক্শন নড়ন ৰহয। জীত নৈ ম��ন, মুদা যোগ্য আদমী ছৈ, গএৰ মৰকাৰী কৌনেজমে নাম ছৈ, মাসমে দূ-চাৰি দিন কৌনেজ জাগএ আ হাজৰী বঁনা কই ঠৈন আবঁগএ। জহিয়া কহিযো অনুদান আবৈঁ ছৈ তএ থোড়ে আমদনী ভাএ জাগ ছৈ। নাট বঁনা কই মভ ঘূমৈএ। প্রোটৈগোনিস্ট সেহো মঙমে ঘূমৈ ছথি। হৰদী কে পৰোগ্রাম বঁনত তই প্রোটৈগোনিস্ট কামতা (জদযূ) মংগে নিকনি জেতা, মুদা নে দীনা পাঠক (জদযূ)কেঁ কিছু পতা ছৈ নে একটা আন কাংগৰেমীযে কেঁ। প্রোটৈগোনিস্ট কামতাকেঁ কহৈ ছথি জে ঐ তৰহেঁ মোচনাসঁ ৰাজদ, জদযূ আ কাংগৰেমক গঠবঁন্ধন কমজোৰ ভই জেতৈ। কামতা হৰদী জাগনে তৈযাৰ ভই জাগএ। ফেৰ হৰদাসঁ কৰিহো। এনেক্শনক পৰচাৰক প্রোটৈগোনিস্টক ও পহিন অনুভৱ ছন্হি। যদুবংশ কহৈ ছন্হি জে পৈমা নগ অয। প্রোটৈগোনিস্টকেঁ ও চিন্তিত কৰৈ ছন্হি। রিপু পাগক চুনাৰ কেনা

নড়ত? প্ৰাষ্টৈগোনিস্ট্ কতেক চন্দা দই সকতিন্থ ৯-১০ হজাৰ, ওগসঁ তঁ নীক জে পৰচাৰমে ওত্তেক খৰ্চ কই দেখি, চাহ-পানমে কী কোনো কম খৰ্চ হোগ চৈ! সোচৈ চ্ছথি জে কৰিহোক খৰ্চাক ভাৰ ওঠা নেথি, ম্বদা ফেৰ হোগ চ্ছন্থি জে নৈ জানি কত্তে খৰ্চ হেতগ। প্ৰাষ্টৈগোনিস্ট্ খ্বা কামতা স্বপৌনমে পঢ়ৈত ৰহথি খ্বা যদ্বৰংশ ৰফীগংজমে, তকৰ একষ্টা খিম্রা প্ৰাষ্টৈগোনিস্ট্ স্বনৰৈঁ চ্ছথি, কামতাক সাগকিনসঁ প্ৰাষ্টৈগোনিস্ট্ খ্বা যদ্বৰংশ একডাৰা গেনথি ওত্তই সাগকিন চোৰি ভই গেনৈ, কামতা যদ্বৰংশকেঁ মোন পাঢ়ৈত খ্বচ্ছি, যদ্বৰংশ খ্বাৰঁ ওকৰে ক্ষেত্ৰক এমেনে ৰঁনতৈ, এক দোসৰ কে ৰেঁগৰতা পড়তৈ। ম্বদা পাষ্টী নাএ কএ দূৰী চৈ, শীৰ্ষ নেতা সভ সমঝৌতা কই নেনকৈ ম্বদা এতেক দিনক কষ্টৈতা ত্তৰন্তে ভাফ জকাঁ কেনা ওঢ়ি জেতৈ? ৰিঁন্দ্বনান দাস মখৌনিযা খ্বয। খিম্রা স্বনৰৈঁ চৈ, চাহ দোকানৰঁনাক নাম ৰীডিযো চৈ, ঘূস জে নেনকৈ, সে সসপেন ভাএ গেনৈ। তহিযা সএ চাহ ৰেঁচগ চৈ। সভ ভভাৰো হঁসনৈ, ৰীডিযো মিডিনো পাস নগ-এ। ৰীডিযোসঁ প্ৰাষ্টৈগোনিস্ট্ পূচ্চৈ চ্ছথি, ও ককৰা ভোষ্ট দেত, ম্বদা ও ষ্টৈঢ় জৰাঁৰ দগ চ্ছন্থি- ককৰা দেৰৈঁ খ্বা ককৰা নৈ দেৰৈঁ, সে তোৰা কহি কএ! ৰীজেপী কে কংডীডেষ্ট ৰিশ্বমোহন চ্ছিঐ, এক ৰেঁৰ এমপী ভএন ৰহগ, দোসৰ ৰেঁৰা হাৰি গেনৈ, এত্তুক্ক এমেনে ওকৰ কনিযাঁ স্বজাতা চ্ছিঐ। ৰিশ্বমোহন কীযষ্ট চ্ছিঐ। এক ৰেঁৰ দিনেসৰ কামত জীতন ৰহৈ, ওহো কীযষ্টে ৰহগ। ওনা সোশনিস্ট্ পাষ্টী কে নেতা ৰিনাযক যাদৰক জমাগ দীনৰঁন্ধু যাদৰ সেহো এক ৰেঁৰ জীতন চৈ। পিপৰামে কীযষ্ট কে জনসংখ্যা ৰেঁশী চৈ। দোসৰ নম্বৰপৰ ধান্বক খ্বা তেসৰ নম্বৰপৰ জাদৰ চৈ। ধান্বক জাতিকে খ্বপন কোনো কংডীডেষ্ট নৈ চৈ, সে ওকৰ ভোষ্ট ৰঁষ্টতৈ, চৌধৰী ভেনৈ ৰঁনিযাঁ খ্বা ৰীজেপী ভেনৈ ৰঁনিযাং পাষ্টী, ড্ব ৰীজেপী চ্ছোড়ি কতয জেতৈ? হঁ পাগ পৰ কিযো হূগন জাগ তঁ.. সমাজৰাদী পাষ্টী কে কংডীডেষ্ট সত্যনাৰাযণ গ্বপ্তা, ড্ব তেনী চ্ছিঐ, তেনী কে ৰেঁসী ভোষ্ট ওকৰে জেতৈ। ৰামপংথী কে ওমেদৰাৰ নাগেসৰ যাদৰক কোনো চৰচা নৈ চৈ। ম্বসনমান ৰীজেপী সএ ভড়কৈ চৈ, ড্ব সৰঁ চ্ছেহা গঠৰঁধন কে ভোষ্টৰ চ্ছিঐ। তহিনা ৰাঁভন গঠৰঁধন সএ ভড়কৈ চৈ। স্বখদেৰ ৰীজেপী মে চৈ, ওনা ওকৰ ওমেদৰাৰ সএ জনতা নৰাজ চৈ। শিৰজীক চাহক দোকান চৈ, নৈ নীক চাহ ৰঁনৰৈঁ চৈ, নিশাঁমে ৰহৈ চৈ, পৰধানমংতৰী তক কে গাৰি দৈ চৈ,

প্রোটৈগোনিস্টকেঁ কহৈ ছন্হি খৰচা কৰৈ নে- তোৰে কোন কমী ছহ! ওকৰ ৰেঁটী নছমী জীন্স আ টাপ পিন্হগ ছৈ। নিষ্টী চাহ ৰঁনৰঁগ আ গেঁহকী সম্হাৰগমে ওস্তাজ ভাএ গেন ছৈ। প্রোটৈগোনিস্টকেঁ শিৰজী নছমীসঁ পঢ়াগক টেস্ট কৰৰৈত আছি, প্রোটৈগোনিস্ট পূছৈ ছথিন্হ পৃথ্প মানে কী? উত্তৰ- ফূন। শিৰজী, ৰেঁটী পঢ়ৈমে তেজ ছৌ! প্রোটৈগোনিস্ট কঁডীডেট সঁগে আপন সম্বন্ধ সভকেঁ ৰঁতা দেনহি ছথি, তা ৰাঁত পসৰগ ছৈ, দস দিন্বকা ৰাঁদ ফেৰ এতা। ঘৰনী কহৈ ছথিন্হ- ঘূচঘূচ জায কএ কী হেতৈ। আহাঁ কে কহনে নোগ ভোট দাএ দেতৈ? দাগ সকগএ। সৌ-পচাস ভোট কে ফৰক পড়তৈ। তএ ফৈদা হেতৈ যদ্বৰংশ কএ। আহাঁ কএ যদ্বৰংশ কী দেত?.. আপন কাম কৰতৈ তএ দূ গো পৈসো হেতৈ। পৰচাৰ কেন�� সএ পেট ভৰতৈ? সৰঁ ফুগছ পৈসে নৈ নে ছিঐ। নৈ ছিঐ তএ জার্ড। ওনহী ৰৈঁঠন ৰহৰঁ।.. আগ হম নৈ কাম দেৰৈঁ তএ কাগন্হ ড্ড হমৰা কাম দেতৈ? জে মন হোগ-এ সএহ কৰু- ঘৰনী আজিজ ভেন কহগএ।

যদ্বৰংশ নামাংকন দাখিন কেনক। প্রভাস প্রভাৰী ছিঐ। চূনাৰ নগিচা গেনৈ, প্রোটৈগোনিস্ট কৰিহো পৰাঁঠৈ ছথি। কামতা মংত্রীজী কে পৰচাৰ কৰয গেন আয, ও ওকৰ পাটী জদযূ কে উমেদৰাৰ ছিঐ, ক্ষেত্ৰ ৰঁদৈন গেনৈ, নেকিন পাটী তএ নৈ ৰঁদনৈ। ৰিঁন্দূ মাস্টেৰী কৰগএ। পৰাগৰিট। .. পচাস টকে মেহীনা। .. কোয দগ ছগ, কোয নগ দগ ছগ। .. জৈহ ভেটন, সৈহ নাএ নেনক। চাৰ্ডৰে দেৰেঁ, দূধে দেৰেঁ, জৰনে দেৰেঁ..। এক ৰেঁৰ ড্ড পংচাযত সমিতি কে সদস্য ভেন। মুখিযা কএ কহি কএ পৰ্ৰ্নিক কে কোনো-কোনো কাম.. গনৰা আৰাস তএ ককৰো ৰিঁৰধা পিনসিন। কাম ভএ গেনা পৰ.. কোয দস, কোয ৰীস।.. নেকিন আগিনা চূনাৰ জাতীয গোনৰঁন্দী কে ওজহ সএ হাগৰ গেন।

মন্নূ.. মানজান কে পৈকাৰী কৰগ-এ। খানী খৰচা-পাগন কে গংতজাম কেনে জাহক.. মন্নূ হমৰা মুন্হা তএ নে ৰূঁগম ৰহনে আয। মন্নূ ভায, পহিনে চূনাৰ কতে ঠিক্কন আ শান্ত হোগত ৰহগ।.. আৰঁ স্বাৰ্থ কে উঠা পটক ছৈ।

আগ সভক টাৰগেট মুসহৰী আ ডোমৰাহী ৰহৈ। কৰিহোমে মুসহৰ কে দূটা ঘনগৰ টোন ছৈ।.. সটনে ডোমৰাহিযো ছৈ।.. সৰঁ ভোটৰ কে

দুখাৰ পৰ জাৰ্ড।.. হমৰো ভেনূ দেনক। হমৰো পুছনেক। কৰিহো কে দুনূ গৌন খা ৰঁগহীও কে মুসহৰী ধাঁগনিঐ।.. সাঁঝ পৈড় গেনৈ।.. ঠংদেসৰী চাহ-পান কে পৈসা তএ হমৰা সএ নেৰেঁ কেনক; মুসহৰী কে এগো নেতা খাতিৰ সৌ টকা ঔৰ নেনক।.. নীতীশ কুমাৰ ভোটৰ কে নাম জে খপীন কেনে ছৈ সে, সাত নিশ্চয ৰঁনা ঘোষণা-পত্ৰ, ৰৈনেট পেপৰ কে নমূনা খা কনেংডৰ নাএ কএ নিকনৈ ছী।.. ভাগজী গন্তী কে গন্তী খাননে ছহ।.. হম খপন খাটা গীন কাএ ৰহন ছী।.. মহিনা কএ ঠীক সএ ৰুঁঝাৰঁহক। কহিহক নীতীশ খা নানূ মিন গেনৈ। দুনূ এক ভাএ গেনৈ। খগ ৰেঁৰ এতয তীৰ কে নিশান নৈ ৰহতৈ। নানটেম ৰহতৈ।.. খগ ৰেঁৰ নানটেমো মে দেৰঁহক তএ নীতীশে জিততৈ। পুছনেক- নীতীশ মুখমংতৰী ৰঁনতৈ নে? মহিনা খাতিৰ ৰঁগত কুগছ কেনকগএ। জনীজাতি নীতীশ কে কট্টৰ সমৰ্থক ছৈ।

সফীনা খাযন হগ!- জমীন সুনৰঁগএ। সফীনা কেহন-কেহন কে খাঁড় গনায দগ ছৈ। ফেৰ সফীনাক একটা খিম্রা।.. মুখিযোমে ঠাঢ় ভেন। নোক ঠিন্থনকৈ। ঠংদেসৰী সফীনা কে ভক্ত ৰহয, সংগে ঘূমগমে ঠংদেসৰী কএ খূৰঁ মন নাগগ। ওকৰা ভোট কে দেতৈ! ঠংদেসৰী সোচগএ.. কহিযা কাম পৰ ভোট দেতৈ? সফীনা ৰেঁসী পঢ়ন নিখন নৈ ছৈ, ফোকানিযাঁ পাস ছৈ,..।

ৰিশ্বমোহন কে ঘৰ কটৈযে ছৈ। ওতয পান সয টকা ভেটৈ ছৈ। সংজয খা জযপ্ৰকাশ দুনূ ৰীজেপী কে সমৰ্থক ছিঐ। খখৰাঁৰমে ৰোজ সমাচাৰ.. গন্তী কে নোট খা শৰাৰঁ কে ৰোঁতন পকড়ন জাগ ছৈ। গগনা-দাৰূ খা মাঁস চনৈ ছৈ। ৰীজেপী জিতনে ছৈ।

সিপৌন.. ৰাহুন গাঁধী কে ভাষণ ৰহগ। পূৰা গাংধী মৈদান ভৰন ৰহগ.. কহনকগ মোদী চোৰ ছগ.. দংগা কৰৰেঁ ছৈ, হিন্দূ-মুসনমান কএ নড়ৰেঁ ছৈ।.. গঠৰঁধনে জিততৈ। সমাজৰাদী পাৰ্টী.. সত্যনাৰাযণ সাহ.. কামতা খোঁঝাগএ.. ভোটকট্টুখা.. ৰিশ্বমোহনো কে ঝাড়নক কামতা.. জদযূ.. ফেৰ ৰাজদ.. কহিযো ৰীজেপী কহিযো ৰঁগনা ছাপ.. নীতীশ মহিনা নএ ৰঁহু কাজ কেনকৈ, সৌ মে তেঁতীস টা সীট, সাগকিন দেনকৈ।

পাঠক গৌন কে ছৈ.. পৰচা ঘূৰায দেনক। নানটেন নৈ, কমন।

হম- নানষ্টেম। ঔ- কমন।কমন।

মোদী কী কহনেকগ। নানূ কএ ৰঁদনাম কৰগ ৰনা ৰাঁত। খুপহৰণ, ৰঁনাঢ্কোৰ খা হত্যা.. সাঁস পঢ়ৈত নোগ ঘৰ মে ৰঁন্ন.. নোক মোদী খা নানূ কে নকন কৰগ ছৈ।

.. ৰীজেপী জিততে তএ ৰিজৰভেসন খতম কাএ দেতৈ।.. সমীক্ষা হেৰাঁক চাহী সে গপ মোহন ভাগৰত ৰাঁজনগএ।.. মতনৰঁ এক্কে.. মংডন কে রিৰোধ মে কমংডন..।

এমেনসী হাৰুণ ৰশীদ- ৰাঁভন কে জনসংখ্যা কতে? দূগএ-খঢ়াগ পৰসেংষ্ট নে? খা নৌকৰী মে.. সগৰে তএ রএহ ছৈ!

ঠংদেসৰী.. সফীনা ৰেঁসী গোৰ ভাএ গেন ছৈ.. সৰঁ পাষ্টী পৈসা নৈ ছৈ, তৰঁ ষ্টিকষ্ট দৈ ছৈ। ওকৰা নেষ্ট ভাএ গেনৈ। তাৰ্থৈৰ ষ্টিকষ্ট ৰিঁক গেন ৰহগ।.. ঠংদেসৰী.. সফীনা কে খুংগ-খুংগ নিহাৰয নাগন।.. ৰীজেপী মুসনমান কএ ভগৰঁয চাহয ছৈ। মুসনমান ডৰন ছৈ- সফীনা কহনেকগ।.. জেনা হিষ্টনেৰ যহূদী কএ কতন কেনকৈ, তহিনা মোদিযো মিযাঁ কএ কাগষ্ট দেতৈ।.. খুগ দেস মে গিষ্কু ৰড়তৈ।

ৰীজেপী খুনধুন খৰচা কাএ ৰহনগএ।..জমীন.. মোদী তএ এক নম্মৰ কে ঝুষ্টা ছৈ! ৰামধন ৰাঁত নোকগ ছৈ।

খাগ পৰভাস খাযন ৰহগ। ৰূঁথ-খৰচা কে সাত হজাৰ ষ্টকা দাএ গেনগ। দূষ্টা ৰূঁথ ছৈ।

ৰাম মন্দিৰ তএ ৰীজেপীএ ৰঁনেতৈ।.. চূননকৈ সে মংদিৰে ৰঁনৰেঁ নএ?.. হম মোদিএ কএ ভোষ্ট দেৰেঁ।.. পকিযা খুংধভক্ত..

সূৰ্যনাৰাযণ কৌমনিস্ট.. নীতীশ গনগ্ৰখাগৰ ছিঐ.. এগো মুঁহ ভাজপা.. দোসৰ ৰাজদ।

কমন দাস ৰীজেপী সমৰ্থক ছিঐ। ..ছপ্পন গংচ কে ছাতী.. পাকিস্তান কতৌ ভাৰত মে ঠঠনগএ!... চীন কে নগহী ভাএ জেতৈ.. ৰামদেৱ কে গপ পৰ সৰঁ হঁসগএ।

ভোষ্ট খাতিৰ মোদী পাকিস্তান পৰ হমনো কাএ সকগএ। .. ৰীজেপী নড়াগ কিএ কৰতগ? হিন্দূএ খাতিৰ নে কৰতৈ?.. মুসনমান কে

পাকিস্তান ভেজন জাএ। নান পাঠক রিস্‌ফোগ্ট কেনকৈ।.. ৰাঞ্ছুরাদী নান তএ খাগরিঁএ গেন↓! খার্ঁ মন্বরাদিএ গ্টা কে কমী ছৈ। দীনা পাঠক.. মোদী পৰ ভ্রঞ্ছাচাৰ কে খাৰোপ নৈ নাগন.. মোদী তএ মহাভ্রঞ্ছাচাৰী ছৈ। স্বধীৰ চাহ দহক- কামতা কে গ্র ঙদাৰতা মাহৌন কএ একদম ৰ্দৈন দেনকৈ।

পৰচাৰ খতম ভাএ গেনগ।.. শান্ত.. সৰ্ঁ চীজ স্তুম্‌ভূৰ জকাঁ তৰেতৰ স্বনগৈ ছৈ।

নোগ এক ঘণ্ঠা পহিনগ নাগন মে নাগয নাগন। ৰ্ঁচনা ককহী দাএ কএ মহিনা ভোগ্টৰ পগ্টিযারৈঁত ৰহগ, সিপৌন ৰ্জাৰ মে পোনিংগ কম ভাএ ৰহনগএ। গ্র সমাচাৰ ৰীঁজেপী সমৰ্থক কএ চিন্তিত কেনকগ। শহৰমে কমন কে ভোগ্টৰ ৰ্ঁসী ছৈ।

সফীনা ভোগ্ট গিৰৰৈঁ নএ খাযন ছৈ। .. কাগন্হ এৰ্হ- কহি কএ চংদেসৰী নিকৈন গেন। সফীনা স্বস্কৃৰাযন। ৰিঁহান ভনে চংদেসৰী নৰগৌন গেন। সফীনা সঁগে চুনাৰ কে গপ হোগত ৰহনৈ।.. ভাজপা কহৈ ছৈ হম জিতৰৈঁ। গঠৰঁধন কহৈ ছৈ হম জিতৰৈঁ। খাৰ্ঁ জে হোগ।সফীনা দূ-তীন দিন মে দিল্লী চৈন জাযত। চংদেসৰী পূছনকৈ- এৰ্হক কহিযা? সফীনা ৰ্জনৈ- ভাজপাগ্র ৰোজ নযা-নযা কাণ্ড কৰৈ ছৈ।.. চংদেসৰী- এনা হীযা হাৰনে জিনগী চনতহ? সফীনা ছগ্রনৈত ৰহন.. নড়ৈত-নড়ৈত মৌৰ গেনাগ নীক ছৈ।.. মৰনাগএ, জিনাগ ছিঐ। ❑

ঘৰদেখিয়া, ৰাজকমন মোনোগ্ৰাফ (নিত নৱন ৰাজকমন), ৰঁনৈত ৰিঁগড়ৈত, গ্ৱনো, ৰমতা জোগী, মডৰ খা ভোষ্টক পৃনৰ্পাঠ

উপৰ দেন গেন ঘৰদেখিয়া, ৰাজকমন মোনোগ্ৰাফ (নিত নৱন ৰাজকমন), ৰঁনৈত ৰিঁগড়ৈত, গ্ৱনো, ৰমতা জোগী খা ভোষ্টক যৈপনসঁ খহাঁকেঁ সুভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক শৈনী, প্ৰতীক খা প্ৰতীক চিহ্নক প্ৰয়োগ, সদা পৰিৱৰ্তিত হোগত বৃত্তক কেন্দ্ৰ, দৃশ্যাত্মেক খা ধ্বন্যাত্মেক চিত্ৰ এ্ৰ সভ স্পষ্ট ভই গেন হএত। সনহেমেক ভগতা সন নোকদেৱতা নেখকক ভীতৰ প্ৰৱেশ কৰৈত ছন্হি খা ও ষ্টীপই নগৈ ছথি, খোঁচাৰি কই সভ চীজ-ৰৌস্ত ৰঁহাৰ খানই নগৈত ছথি, খভিনেখিত কৰই নগৈ ছথি।

তঁ সুভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক শৈনী ভেন ভগতা শৈনী।

মুদা ঘৰদেখিয়াক মহিমামে (সন্ ১৯৭৬ মে নিখন) সুখদেৱ ভোষ্টমে কতেক গোষ্টে সঁ ষ্টাকা ঠকনে ৰহৈ। যে ভোষ্ট উপন্যাস ৰঁনন ২০২২ মে, ১৯৭৬ সঁ ২০২২ মে কিছু খন্তৰ তঁ এনৈ কাৰণ প্ৰোষ্টৈগোনিস্ট কহৈ ছথি ভোষ্ট (২০২২ মে)- মন্নূ ভায, পহিনে চূনাৰ কতে চিক্কন খা শান্ত হোগত ৰহগ।.. খাৰঁ স্বাৰ্থ কে উঠা পষ্টক ছৈ। মুদা ১৯৭৬ মে যেহো ও কহৈ ছথি- খছৰকষ্টূখা ভই কই সুখদেৱ কেন এত্তে কমা নৈ ছৈ। ভোষ্টমে কতেক গোষ্টে সঁ ষ্টাকা ঠকনে ৰহৈ। ঘৰদেখিয়েক ধ্ঁধমে ঘষ্টনা (সন্ ১৯৭১ মে নিখন) ‘ৱেষ্টিঙ ফাৰ গোডো’(যেম্যুন ৰেঁকেষ্ট) ক মোন পাড়নক যে কোনো পোস্টমাডৰ্ন উপন্যাস ৰঁনি সকৈএ। হ্নকৰ ঘৰদেখিয়াক তৰ্জপৰ জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডন নিখনন্হি খপন তৰ্জক ঘৰদেখিয়া। যে পাঠ একষ্টা দোসৰ নেখসঁ সম্বাদ স্থাপিত কেনক জে উমেৰমে তঁ হ্নকে ৰঁৱাৰঁৰক ছথিন্হ (এক সান পৈঘে) মুদা নেখন হ্নকাসঁ তীস সান ৰঁাদ শুৰু কেনন্হি।

সে ৱানকৰ পাঠ কান-স্থানমে থপন পাঠসঁ সম্বাদ কৰৈএ, তঁ দোসৰ নেখকক পাঠসঁ সেহো।

স্বভাষচন্দ্র যাদৱক ঘৰদেখিযা-

নড়কা হানেমে কনকত্তাসঁ গাম থাযন ছনৈ এখন ত্তৰতে সমাদ পঠাক**ই** মঙৌনাগ খঠাক ঘৰ ভ**ই** জেতৈ। নগনসঁ দস দিন পহিনে থাৰিঁ জেতৈ, জিনকা দেখ**ই** কে হেতৈ, দেখি নেতৈ।

জগদীশ প্রসাদ মণ্ডনক ঘৰদেখিযাক এ্র থংশ দেখূ-

*"দুনূ জোড় ধোতী নাগেসৰ থাঁগনসঁ থানি থাগূমে ৰখি দেনকনি। ধোতী দেখি ডোমন ৰঁজনোহ- "সমৈধ, কতৰোঁ গৰীৰঁ ছী তেঁ কী মুদা গজ্জতি ৰঁঠা ক**ই** ৰখনে ছী। ৰেঁটীক দুথাৰপৰ কোনা ধোতী পহিৰৰঁ?" টাটক ভুৰকী দেনে নূখিযা দেখৈত ৰহিথ। ডোমনক ৰাঁত সুনি দোগসঁ ৰাঁজনীহ- 'সমৈধকেঁ কহিথন্হ জে জখন ৰেঁটী থাওত তখন নে ৰেঁটীক ঘৰ হেতিন, তাৰেঁ তঁ হমৰ ছী কীনে। হম দৈত ছিথনি'। ঠহাকা দৈত ডোমন ৰঁজনোহ- "জখন হমৰ ৰেঁটী এহি ঘৰ থাওত তখন নে ও সমধীন হেতীহ থাকি থখনে?"*

জেনা ৰিনিযাঁ থমাঠী, কৰঠী, পতনো, জহিযা ভেটি গেনৈ থানৈএ, তহিনা স্বভাষ চাৰূ কাতসঁ তথ্য একট্টা কৰৈত ছথি থা থাখ্যান, মহাথাখ্যান সৃজিত কৰৈত ছথি। সে গ্ননোক নাযক গ্ননো নৈ ৰিনিযাঁ থছি, ৰিনিযাঁসঁ প্রাৰম্ভ, ৰিনিযাঁ সঁ থন্ত। থা সে ৰিনিযাঁ এ্র স্থান থপনেসঁ ৰঁনেনক, নেখক ওকৰা নেন একটা সহ-কনোকাৰক ভূমিকা নির্ধাৰিত কেনে ৰহথি, মুদা ও থপন সমর্পণসঁ নেখককেঁ ৰিৱশ ক**ই** দেনক নাযিকা ৰঁনাৰেঁ নেন। গ্ননোক ৰেঁটী থা গ্ননোক ছোটকা ৰেঁটাক ঘৰক কাজক প্রতি দৃষ্টিকোণক দ্বন্দ্ব। ছৌড়ী থসকৰে কখূন ঘৰ ত**ই** কখনূ গাছী দৌড়ৈত ৰহগ ছগ। ছৌড়া থাঠ ৰঁজে ধৰি সুতনে ৰহৈ ছৈ।

মুদা ফেৰ জখন ৰাঁস চোৰা ক**ই** ৯০০ টাকামে গ্ননো ৰেঁচৈএ তখন ওগ পাগসঁ ৰিনিযাঁ পাঠী কীনৈএ। নেখক সে নৈ নিখৈ ছথি জে এ্র ৰএহ ৯০০ টকা ছিঐ, মুদা গ্ননো জগ থাসানী সঁ ৰিনিযাঁকেঁ ও পাগ দ**ই** দৈত থছি তগসঁ ৰিনিযাঁক থাত্মৰিশ্বাস সোঝাঁ থৰৈত থছি।

গ্বনোক ৰঁাপ গ্বনো নেন ছোড়ি গেনৈ ছোষ্ট-পৈঘ খুৰপী, কোদাৰি, খংতী, দৰিঁযা, ৎুড়হৰি, ভানা, ৰঁৰছী। ঘূৰ-ধঁুখা, ছন প্ৰপংচ, খা গ্বনোকেঁ সৰকাৰী জমীনপৰ ৰঁসই পড়নৌ।

গ্বনোক মৰনাক দ্বখো সভসঁ ৰেঁশী ৰিনিযেঁকেঁ ভেনৈ, সে নেখক প্ৰাৰম্ভ খা খন্ত দ্বনূমে ৰিনিযাঁক ঙপস্থিতি ৰখনে ছথি।

গ্বনোক ৰঁড়কা ৰেঁষ্টাক ৰোজগাৰ নেন পনিজাৰঁ পনাযন। পূৰা ৰঁজাৰ ৰাজিনদৰ ডীনৰক সমদাহী গনৰা গানহী খা ওকৰ চাৰিষ্টা ৰেঁষ্টা। ফেৰ ৰঁজাৰসঁ ৰঁাহৰ খাঙ, ৰেঁনা, ৰীনা খা সোনক। খা তখন গ্বনো কেঁ দূষ্টা স্বপাৰী দূষ্টা নোত মে খাযন ছৈ- একষ্টা নানো পণ্ডিত কে পোতী কে ৰিঁযাহ , দোসৰ সাৰি কে জৈধী কে ৰিঁযাহ। গ্বনোক সম্বৰাৰি ছৈ ৰেঁনা খা ওকৰ পত্নীক নাম ছৈ ৰেঁনাৰানী। পহিনে গ্বনোকেঁ গাজা পীঐত-পীঐত দম্মা ঙখড়ি গেনৈ। চাৰূ কাত মানে গাজাক নশাক ৰ্যাপাৰ হোগত হেতৈ। ভগিনাক ৰিঁযাহক নোত প্বৰৰঁাক এম, সাড়ী, সাযা, ৰিঁনাঙজ খা দূ সয একাৰন ষ্টাকা দিখ পড়তৈ। ও সোনক জাগএ, ছোষ্টুখা খা ৰিনিযাং সংগ ছৈ। গ্বনোক ৰঁড়কী ৰেঁষ্টী ৰুনিযাঁ ৰীনামে ৰিঁযাহন ছৈ। ৰুনিযাঁ সেহো সোমে ৰীনাসঁ খাযন ছৈ, ৰঁহীন ৰিনিযাঁকেঁ খপন সাস্বৰ নই জায চাহৈ ছৈ। ম্বদা ও মনা কই দেনকৈ, নোক কহতৈ জে ৰঁাপ ৰোগাহ ভই গেনৈ, দিন ষ্টগি গেনৈ তেঁ পেষ্ট পোসৈ নএ খাযন ছৈ। ও ৰঁম্ভ কানন, গ্বনো কেঁ ছগ্বন্তা হোগ ছৈ, ছৌড়ী গ্ৰ সৰঁ ৰঁাত কেনা ৰূঁঝি গেনৈ। খা খন্তিমমে ৰেঁষ্টী ৰিনিযাংকেঁ পতা চননৈ জে গ্বনোক মন ৰঁদ্দত খৰাপ ছৈ। ও ভোৰে খাৰিঁ গেন।মায ৰত্তুকা পূজা দিখা প্বছনকৈ। ঔতৌকা হান স্বনৰঁগ মে ৰিনিযাং কএ মন নৈ নাগনৈ। মাএ কএ কহনক- ‘মায, পৈসা দহী নে। ৰঁৰঁা কএ গোনী নাৰিঁ দগ ছিঐ।'

ভগিনাক ৰিঁযাহমে গ্বনো সোনক জাগএ। গ্বনোক ওতই চনতী ছৈ ওতই ওকৰ ৰঁাডী নৈঁগ্বএজ ৰঁদনন ছৈ। কনিযাঁ দৰঁ ছৈ ম্বদা ও ডাঁষ্টি-ডপষ্টি দৈএ, ৰিঁযাহ হেতৈ, নৈ তই গজ্জন হোগতৈ।

কোন কোন ৰোজগাৰ ছৈ সে দেখাৰেঁনে ঙপন্যাসকাৰ প্বতোদ্দ কংদাহাৰানীকেঁ মনহদক চাঁপমে মখানক কমৌনীক নৰ-ৰোজগাৰ ভেষ্টনগ-এ, ওতই নই জাগ ছথি। ছোষ্টুখা কাজ কৰৈএ দশৰথ মণ্ডনক পিনাগ মিনমে। মূংগক ৰীযা ৰঁাঙগ হেতৈ, হৰৰনা চাস, সমাৰ খা চৌকী

দগ কে অ্ঢ়াগ সয মাঁগৈ ছৈ। ফেৰ গ্ৰনোক মৃত্যুক প্ৰাৰম্ভ এনা কৰৈ ছথি গ্ৰনোকেঁ খোঁথী হোগ ছৈ, দূ সয টাকামে দূ কট্টা থোকড়া ওনগ কে ৰাঁত ভেনৈ।

পাৰিৱাৰিক সম্বন্ধ, বৃদ্ধাৱস্থাক সমস্যাক রিরৰণ দেখৈনে স্বখৰাঁ নগ জাৰ্ভ, ও অ্পন মায কএ ঘৰ সএ নিকানি দেনেক, ফেৰ ৰাঁদনামী ভেনাপৰ অ্াপস ন**ই** গেন। ও ছৈ গনৰা গানহীক পিতিযা সাস্ব।

স্থানীয সংস্কৃতি দেখৰৈনে কানীৰন্দীক মেরা, ভগৈত, ফুনহাসি। অ্াৰ তকৰা ৰাঁদ ওশক কনেপো নৈ নগতৈ।

গ্ৰনো মানিকসঁ গৌঠ মাঁগত, ও নৈ দেতৈ ত**ই** এক্কো গো অ্াম কি ন্বঠী ভোগ নৈ দ্বঅ্য দেত। অ্া এতৰী নৈ অ্াৰ দেখূ- ৰাঁস ডেঢ় সয সএ কম মে নৈ ভেটৈ ছৈ, গ্ৰনো চোৰা কএ ৰেঁঠত তেঁ এক্কে সয মে দিঅ্য পড়তৈ।

অ্া চোৰ মেহো ছৈ। চোৰৰাঁ সৌঁসে গাছক ন্বঠী সিসোহি নেনকৈ। একটা ঠক্কৰৰাঁ মেনিযন চোৰ ছৈ। সে গ্ৰনোক ৰাঁসক চোৰি অ্া ঠক্কৰৰাঁক চোৰিমে অ্ন্তৰ ছৈ। গ্ৰনোক মুখ্য ধংধা ছৈ চাহক দোকান, ৰাঁসক চোৰি তঁ সানমে একাধ ৰেঁৰ মুদা ঠক্কৰৰাঁ মেনিযন চোৰ ছৈ। ৰিনিযাঁ, স্মুনিযাঁ অ্া ৰেঁৰম্রেৰৰানী ন্বঠী চোৰৰৈএ। ‘ডু ৰেঁভনা হমৰা পকড়ত? ..' (ৰেঁৰম্রেৰৰানী) সে সভটা গাছী ৰেঁভনা নগ ছৈ।

গাছীক মানিক কিযো অ্ান ছৈ। অ্াদিৱাসী গনাকামে ও সৰকাৰক ৰহৈ ছৈ অ্া ফাৰেস্টে এক্টমে অ্াদিৱাসীকেঁ ওত**ই** জাড়নি, মদ্বঅ্া, রন্য-উৎপাদ রিঁছৰাঁক অ্ধিকাৰ দেনে গেন ছৈ। মুদা সিপৌনমে গাছী সৰকাৰক নৈ ছিঐ। সে এত্তুক্কা সৰ্রহাৰাক স্থিতি অ্াৰো খৰাপ, ফাৰেস্টে এক্টে এত**ই** নাগূ নৈ অ্াছি। সে এক ৰেঁৰ ৰিনিযাঁ গছপক্কু অ্াম নাএ কএ গেন ৰহৈ ত**ই** মানিক পচাস গো টাকা দেনে ৰহৈ। মনিকানি খাগ নএ দেনে ৰহৈ।

ৰুনিযাঁ কে দীযৰ নেৰদ্বু এনৈ, ও চুপচাপ ৰিনিযাঁ কে দেখৈত ৰহগ-এ অ্া মূক্ষী ছোড়গ-এ।

দশৰথ মণ্ডনেক সাঠুক নড়কা নেপানমে ছৈ, ৰিনিযাঁ নেন কথা

अछैं छै। मुदा ग्रनो चारि मासक पछैम मंगैअ, अरजनमा नालायक छै मुदा तैयो ओकरासँ पुछतै। दशरथ मण्डल पागलैंना छै, मुदा एक्के रैंरमे ग्रनो हूँ नै कहनकै, अरजनमासँ पुछतै। माने संबंध रर्तमान छै।

से रिनियाँ त**इ** लग छैहे ग्रनोक, पुतोह जे झगड़ा क**इ** कय गेल रहै सेहो एकदम्मे दूर नै छै, देखू एत**इ**- ..कंदाहारानी पहुँच गेलग। 'पपा, कल रना मिसतरी कअ रँजा आलथिन। ठीक काअ देतै। जे लागतै से देरैं।'

लेखक अहाँकेंदूर आ लग सभ ठाम ल**इ** जाग छथि। केन्द्र कखनो ग्रनो रहैअ, कखनो रिनियाँ आ कखनो कन्दाहारानी।

रमता जोगीमे सुभाष चन्द्र यादर किछु एहेन ठीजक अनुभर करै छथि जे रँहत लोक आनो ठाम करैत अछि (भारतकें छोड़ि क**इ**), जेना जेब्रा क्रासिंगपर मनुक्खकें जाग्रत देखि गाड़ी सभक रुकि जायरं, जेना सिंगापुरमे। यूरोपमे जँ अहाँ जाग तँ सड़कक तिराहारँना कार्नरपर अहाँकें देखि दोसर गाड़ी सभ ठाढ़ भ**इ** जायत, अपन ऐठाम लोक अपन गाड़ी आगाँ रँढ़ा लैअ, ऐ आशामे जे दोसर पाछाँ आरैरँना सदाशयता देखाओत। लेखक सिगरेटं रँहत पीरैं छथि, से हुनका ग्राहो रुँझना गेलछि जे ओतय नियम छै जे पूरा राँ अल्प घेरारँरँना जगहपर अहाँ सिगरेटं लाग पीरिं सकै छी, मुदा सार्रजनिक स्थलपर सिगरेटं नै पीरँ आरँ भारतोमे स्वीकृत भ**इ** गेल छै, पहिने लोक आफिसमे सिगरेटंक धुँआक छल्ला रँनरैंत छल आ आरँ जँ राँथरुममे नुकाकें पीरँ**इ** चाहैअ तँ लोक आँखि ग्ररारि़ क**इ** देखै छै। घरदेखिया कथा संग्रहक प्रोटैगोनिस्टं सेहो खूरँ सिगरेटं पीरैंअ, से सिगरेटं पीराँक हिसारक लेखकमे पुरान रुँझागत छन्हि, आ तँ पुतोह मधुनिका सेहो ऐ ल**इ** क**इ** चिन्तित होगत छथिन्ह। फेर सपौनसँ फोन अरिंते रहैत छन्हि, डी.एम. गप करै छन्हि, आनी केना छथि से पुछै छन्हि तखने जा क**इ** निश्चिन्त होग छथि। माने पुलिस-प्रशासन क्शन फ्रेम पुछत से अखनो लोककें रिश्वास नै होग छै।

घरदेखियाक 'एक दीनक घर (१९७३)'मे मनोरिश्लेषणात्मक

পদ্ধতিক প্রযোগ কএন গেন ছন, ঘৰদেখিযেক **'তীর্থ (১৯৩১)' মে কথাকাৰ নিখৈ ছথি** ৰঁনৰাঁৰাঁনীক খ্বংগনাক খিস্সা। কোনো ডাক্টৰ ওকৰা ৰঁতাহি নৈ কহতৈক... মুদা ও ৰঁতাহি খছি।

মডৰ (২০২১) মে এ্র পদ্ধতি রিস্তাৰ পেনক। !.. ৰঘুনাথ নিছচ্ছ ৰঁতাহ ৰহগ। মদন ৰঁতাহ নৈ ছৈ। ... খা স্ত্রী-রিমর্শ, মদনক কনিযাঁ ৰাধাক ফর্স্ট ডিরিজনমে পাস হএৰঁ মুদা চাহিযো ক**ই** খপন শৰীৰপৰ খধিকাৰ জতৰেঁত মদনকেঁ ৰোকি নৈ সকৰঁ, ঘুৰৰঁ, নোকৰী ছোড়ৰঁ, মুদা ওকৰ হত্যা। খা ওগ হত্যাক প্রযাসকেঁ ৰোকৰাঁ নেন নেখক শনীচৰীকেঁ খাগাঁ কৰৈত ছথি- "মায কএ নৈ মাৰহক হৌ পপ্পা।" নেখক মদনকেঁ মুদা ৰেঁনীফস্ট খাফ ডার্ডস্ট নৈ দৈ ছথি, ও ঘোষিত ক**ই** দৈ ছথি জে মদন ৰঁতাহ নৈ ছৈ। মুদা ওকৰা শৰণ ভেস্ট জাগ ছৈ, মামাক সসুৰাৰিমে, ও সভ দৰঁগ ছগ, মম্মিনা সাৰ তএ খপৰাধী সভক সৰদাৰ ছিঐ। খা ও শৰণ দ**ই** দৈ ছৈ। ও কিএ শৰণ দৈ ছৈ, পাঠক বুঁঝি জাগএ, ওকৰাসঁ খপৰাধ কৰৰেঁতৈ তেঁ নে। সে নেখক মাহৌন ৰঁনা ক**ই** কথাক পাঠ খা পুনর্পাঠ কৰৰাঁ নেন পাঠককেঁ ছোড়ি দৈ ছথি।

খা ডেৰীডাক রিখণ্ডনৰাদ তঁ ছোড়ূ এত**ই** খেতক রিখণ্ডন সেহো ভেন ছৈ- মদনক ৰাঁপ কামেসৰ খাজাদ খপন জমানাক গণ্ডৰ পাস। ৰাঁপ-পিত্তী জৰে ৰহৈ, পচাস-সাঠি ৰিঁগহাক জোতদাৰ। মুদা মুদা কামেসৰক পিত্তীক মৃত্যুক ৰাঁদ ভিন-ভিনার্ডজ খা কামেসৰক হিস্সামে পাঁচ ৰীঘা জমীন পড়নৌ।

খা সে ভাষামে সেহো হেতৈ। জে ঠেঁঠী/ পচপনিযা ৰাঁজৈ ৰঁনা পনিজাৰঁকেঁ পঁজাৰঁ ৰাঁজৰেঁ কৰত খা নিখৰেঁ কৰত খা কেদাৰ কাননক কথিত খভিজাত্য রর্গ সেহো জখন ডেঁগূ ৰঁজৈ ছথি তঁ খংগ্রেজী ৰাঁজৈৰঁনা ওকৰা ডেঁগী কহি সুধাৰ ক**ই** দৈত ছহি। নৌস্টন খা সংস্কৃত ব্যাকৰণ ভষাকেঁ স্থিৰ কেনক মুদা খাধুনিকো কানমে সংত জ্ঞানেশ্বৰক মৰাঠী জ্ঞানেশ্বৰী পঢ়েনে মৰাঠী ভাষীকেঁ ভাষ্যক মদতি নেৰঁ**ই** পড়ি ৰহন ছহি।

ডেৰীডাক রিখণ্ডনৰাদ ভাষাক সংগে ধ্বনি, গতিহাস খা সংস্কৃতিকেঁ পাঠক খংগ মানৈত খছি।

গ্রনোমে খহাঁকেঁ নাগত জে নে কিযো শোষক ছৈ নে কিযো শোষিত, খা সে ভাষাসঁ নাগত, গ্রনো এক্কো টা নুষ্ঠী মানিককেঁ ভোগ নৈ দুখ দেতৈ,

𑒥𑒰𑒿𑒮𑒼 𑒏𑒰𑒙𑒱 𑒪𑒹𑒪𑒏𑒻 𑒂𑒠𑒱 𑒂𑒠𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒰𑒞𑒰𑒫𑒩𑒝 𑒧𑒼𑒢 𑒣𑒛𑓃𑒞 𑒖𑒹 𑒮𑒱𑒣𑒾𑒪 𑒞𑒿 𑒤𑒰𑒩𑒹𑒮𑓂𑒙 𑒋𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒕𑒱𑒌 𑒢𑒻 𑒂 𑒥𑒦𑒢𑒰 𑒧𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒕𑒱𑒌। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒣𑒪𑒰𑒑 𑒧𑒱𑒪 𑒠𑒬𑒩𑒟 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏 𑒕𑒱𑒌, 𑒔𑒾𑒏 𑒔𑒾𑒩𑒰𑒯𑒰𑒣𑒩 𑒮𑒾𑒿𑒮𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒣𑒰𑒩 𑒑𑒋𑒩 𑒥𑒰𑒦𑒢 𑒏𑒃 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒻। 𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒏𑒯𑒪𑒏𑒻, 𑒒𑒩𑒣𑒩 𑒧𑒩𑒕𑒰𑒅𑒩 𑒕𑒲𑒙𑒱 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒯। 𑒖𑓀𑒞𑒩 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒻, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒏𑒰𑒖𑒏 𑒢𑒻। 𑒖𑓀𑒞𑒩 𑒧𑒹 𑒚𑒏𑒰 𑒑𑒹𑒪𑒻 𑒞𑒧𑒮𑒹𑒥𑒼 𑒏𑒹𑒪𑒻, 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒪𑒰𑒑𑒞 𑒖𑒹 𑒁𑒢𑓂𑒡𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮 𑒐𑒞𑒧 𑒦𑒃 𑒑𑒹𑒪𑒻 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒤𑒹𑒩 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒥𑒢𑓂𑒠𑒲𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒰, 𑒦𑒑𑒻𑒞, 𑒤𑒴𑒪𑒯𑒰𑒮𑒱। 𑒂𑒥 𑒏𑒳𑒬𑒏 𑒏𑒪𑒹𑒣𑒼 𑒢𑒻 𑒪𑒑𑒞𑒻। 𑒮𑒹 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒦𑒹𑒪𑒻, 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼।

𑒒𑒩𑒠𑒹𑒐𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒚𑒏 𑒥𑒢𑒪 𑒪𑒼𑒏 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒥 𑒞𑒿 𑒪𑒰𑒑𑒞 𑒖𑒹 𑒑𑒳𑒪𑒼 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲। 𑒒𑒩𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒲𑒏 𑒣𑒰𑒑 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩 𑒠𑒹𑒞𑒻। 𑒧𑒛𑒩𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒹 𑒏𑒹𑒪𑒾𑒿 𑒖𑒹 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒫𑒱𑒧𑒩𑓂𑒬 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒏 𑒃𑒢𑓂𑒙𑒩𑒧𑒹 𑒤𑒹𑒩 𑒤𑒩𑓂𑒮𑓂𑒙 𑒛𑒱𑒫𑒲𑒖𑒢 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒮𑒿 𑒮𑒼𑒗𑒰𑒿 𑒂𑒨𑒪 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒧𑒻𑒙𑓂𑒩𑒱𑒏𑒼𑒧𑒹 𑒂𑒨𑒪 𑒯𑒹𑒞𑒻। 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒯𑒰~ 𑒏𑒋𑒏 𑒞𑒩𑒯𑒹𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲। 𑒑𑒳𑒪𑒼 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏 𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒢𑒻 𑒥𑒞𑒰𑒨𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻, 𑒙𑒰𑒃𑒙𑒱𑒪 𑒮𑒿 𑒖𑒹 𑒁𑒢𑓂𑒠𑒰𑒖 𑒪𑒑𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒳𑒁𑒨 𑒪𑒑𑒰𑒅, 𑒧𑓀𑒛𑒪 𑒏𑒧𑒲𑒬𑒢𑒏 𑒧𑓀𑒛𑒪 𑒨𑒰𑒠𑒫 𑒩𑒯𑒟𑒱 𑒂 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒱𑒧 𑒥𑓀𑒑𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒧𑓀𑒛𑒪 𑒠𑒪𑒱𑒞𑒧𑒹 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒢 𑒑𑒳𑒪𑒼𑒏 𑒔𑒰𑒯 𑒠𑒼𑒏𑒰𑒢𑒣𑒩 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫 𑒖𑒲 𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒂 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒣𑒫𑒢𑒏 '𑒣𑒑𑒚' 𑒮𑒦 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒏 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒑𑒾𑒿𑒂 𑒮𑒦 𑒏𑒯𑒪𑒏 𑒖𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒮𑒦 𑒍 𑒏𑒟𑒰 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒹 𑒕𑒲 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒮𑒠𑓂𑒨𑓁 𑒠𑒹𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒲, 𑒁𑒣𑒢 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒒𑒙𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞। 𑒧𑒛𑒩𑒧𑒹 𑒞𑒿 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒂𑒩𑒼 𑒮𑒞𑒩𑓂𑒏 𑒕𑒟𑒱, 𑒏𑒰𑒧𑒹𑒮𑒩𑒏 𑒥𑒰𑒣 𑒣𑒱𑒞𑓂𑒞𑒲 𑒪𑒑 𑓑𑓐-𑓒𑓐 𑒥𑒱𑒑𑒯𑒰 𑒖𑒧𑒲𑒢 𑒩𑒯𑒻, 𑒧𑒛𑒩 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒧𑒠𑒢 𑒧𑒰𑒧𑒰𑒏 𑒮𑒮𑒳𑒩𑒰𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪, 𑒍 𑒮𑒦 𑒠𑒥𑓀𑒑 𑒮𑒦 𑒕𑒻। 𑒞𑒿 𑒑𑒳𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒋𑒏 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒣𑒰𑒚 𑒦𑒃 𑒮𑒏𑒻𑒋 𑒂 𑒧𑒛𑒩𑒏 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒂 𑒮𑒋𑒯 𑒖𑒹𑒏𑒰𑒿 𑒛𑒹𑒩𑒲𑒛𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒐𑒝𑓂𑒛𑒢𑒫𑒰𑒠 𑒏𑒯𑒻। 𑒠𑒏𑓂𑒭𑒱𑒝 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒧𑒹 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒂𑒠𑒱𑒫𑒰𑒮𑒲 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒣𑒳𑒩𑒼𑒯𑒱𑒞 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰, 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒥𑒢𑓂𑒠𑒲𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒰, 𑒦𑒑𑒻𑒞, 𑒤𑒴𑒪𑒯𑒰𑒮𑒱 𑒣𑒳𑒩𑒼𑒯𑒱𑒞 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒑𑒋𑒩 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝 𑒯𑒹𑒞𑒰 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒼 𑒦𑒃 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒟𑒱, 𑒖𑒹 𑒤𑒲𑒪𑓂𑒛𑒫𑒩𑓂𑒏 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒥𑒖𑒞𑒰 𑒮𑒹 𑒏𑒯𑒞𑒰 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒑𑒯𑒥𑒩 𑒂 𑒦𑒑𑒞𑒰 𑒥𑒢𑒞, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧-𑒩𑒳𑒠𑓂𑒩𑒣𑒳𑒩 (𑒦𑒰𑒨𑒰 𑒞𑒳𑒪𑒰𑒣𑒞𑒑𑓀𑒖, 𑒖𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲) 𑒧𑒹 𑒑𑒯𑒥𑒩𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝 𑒦𑒑𑒻𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒣𑒮𑒩𑒪 𑒮𑒞𑒰𑒩 (𑒮𑓀𑒟𑒰𑒪) 𑒮𑒧𑓂𑒣𑓂𑒩𑒠𑒰𑒨𑒧𑒹 𑒧𑒳𑒩𑓂𑒧𑒴 𑒣𑒝𑓂𑒛𑒱𑒞 𑒪𑒨𑒧𑒹 𑒮𑒱𑒢𑓂𑒡𑒳 𑒢𑒠𑒲 𑒒𑒰𑒙𑒲 𑒮𑒦𑓂𑒨𑒞𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒪𑒏 𑒑𑓂𑒩𑒢𑓂𑒟𑒏 𑒥𑒱𑒢𑒞𑒲 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒮𑒹 𑒮𑓀𑒟𑒰𑒪 𑒮𑒧𑓂𑒣𑓂𑒩𑒠𑒰𑒨𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒞𑒹𑒞𑒰। 𑒄 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒞𑒩𑒲𑒏𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒪𑒱𑒣𑒱, 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮 𑒂 𑒮𑒦𑓂𑒨𑒞𑒰𑒏

পুৰাতনতা ঋা নিৰন্তৰতা সিদ্ধ কৰবাঁক। সে ৰহি ৰহি ক**ই** দূ টা দ্বন্দ্ব ঋাপসমে বার্তানাপ প্রাৰম্ভ কৰ**ই** নগৈত ঋছি, ঋা সে স্থান, সময ঋা নোকক ঋনুসাৰ মুদা কোনো স্থিৰ কেন্দ্ৰক রঁদনৈত ৰহৈত ঋছি। সাহিত্য, নোক সংস্কৃতি, মৌখিক পৰম্পৰা, গতিহাস ঋা রিজ্ঞান মিশ্রৰ ভ**ই** জাগত ঋছি।

ঋংগ্রেজক গেনোক রঁাদ ভাৰতক নোক ঋপন গতিহাস, সংস্কৃতি ঋা একৰ সৈদ্ধান্তিক ঋাধাৰক নৱ পৰিভাষা রঁনৰঁয নগনা। মুদা ঋগৰৈদিকে কানসঁ ভাৰতমে নাৰাশংসীক ৰূপমে, ঋাখ্যানক ৰূপমে সমানান্তৰ পৰম্পৰা ৰহন ছৈ। মুদা মৈথিনীমে সভটা প্লেস একটা খাস মানসিকতাক নোক নেরঁ**ই** চাহনেক। ঋপন ঋজ্ঞানতাক ভাৰসঁ ওগ প্লেসকেঁ দনমনিত কৰ**ই** চাহনেক। মুদা মিশেন ফোকোক ডিসিপ্লিনৰী সংস্থা সভক ঋছৈত ঋারঁ ও সম্ভৱ নৈ ছৈ, ঋা তগ নেন ঋন্তর্জানক ঋপন মহত্ব ছৈ। মুদা দেখন গেন জে মহিনা ঋা রঁচিতক ঋন্তর্জানমে উপস্থিতি সভ ভাষাযী প্লেসমে কম ছৈ, সে মৈথিনীক সমানান্তৰ ধাৰা ওগপৰ রেঁসী কাজ কেনেক, ঋা ঋাগ পৰিণাম সভক সোঝাঁ ঋছি। জে মূনধাৰা সমানান্তৰ ধাৰাক নোটিস নৈ নৈ ছন, কানে-রঁাত নৈ দৈ ছন ঋাগ সমানান্তৰ ধাৰা দ্বাৰা নোটিস নেন জযরঁাক ঋাকাংক্ষী ভ**ই** গেন ঋছি।

ঋা সে ঋাযন ডেমোক্রেসীসঁ, ঋা সে ঋছি ভোট ঋাধাৰিত। ঋারঁ ‘ভোট’ পৰ ঋার্ড। একৰো কএক তৰহক পাঠ ভ**ই** সকৈএ। কতেক তৰহক সমীকৰণ রঁনৈত দেখনে হএরঁ ঐ উপন্যাসিকামে। কোনো কেন্দ্র স্থাযী নৈ। জমীনী স্তৰপৰ সভ এক দোসৰাক রিৰোধী মুদা উপৰমে নির্ণয কিছু ঋাৰে ভ**ই** গেন।

স্ত্রী রিমর্শ ঋারঁ পনটী মাৰনেক, মডৰমে ৰাধা ফর্স্ট ডিরিজন কৰৈ ছনী মুদা দৰিঁযাসঁ গৰদনি উতাৰি দেন গেন। মুদা নীতীশ মহিনা নেন রঁস্ত ক**ই** ৰহন ছৈ। ফিফ্টী পর্সেন্ট ভোট ওকৰ ছৈ তেঁ কিনে। ৰিনিযাঁকেঁ পোশাকক ৯০০ টাকা ভেটন ৰহৈ সে ঋহাঁ গ্নো সে পঢ়নহিযে ৰহী। ঋারঁ ভোটমে ৩৩% ৰিজর্ৱেসন মহিনা নেন, সাগকিন রঁচিযা সভ নেন। ঋা তেঁ জখন ৰাজদ, কাংগ্রেস ঋা জদযূ কেৰ মহাগঠরঁধনক কেঁডীডেট ঠাঢ় ভেনৈ তঁ প্রোটৈগোনিস্ট কহৈ ছথি- নানটেনো কেঁ ভোট দেনাসঁ নীতিশে মুখ্যমংত্রী রঁনতৈ সে মহিনা সভকেঁ রঁতেনাগ জৰূৰী ছৈ। ভোট ঋা গনেক্শনমে

নাথ কমী হোগ, ম্বদা ঞ্র সভ ৯ সানপৰ একটা নর সামাজিক তত্ত্ৰকেঁ হিনোড়ৈত খচ্ছি খা তগসঁ জে রঁচিত রর্গ খচ্ছি, মহিনা জগমে সম্মিনিত খচ্ছি তকৰা শক্তিশানী হেৰ়াক খনুভর হোগ ছৈ। ম্বসনমান রী.জে.পী. সঁ ভড়কৈ ছৈ, রাঁভন মহাগঠরঁন্ধনসঁ ভড়কৈ ছৈ, রী.জে.পী. রঁনিযাঁক পার্টী চ্ছিঐ, সভ পার্টী টিকট রেঁচৈ ছৈ, ঞ্র সভটা গপ পিপৰাক চাহোক দোকানপৰ হোগ ছৈ খা দিল্লীক ন্বষ্টযন্স জোনমে সেহো। ‘চিনেৰ পার্টী’ ফিন্মক ওগ রাঁন মজদূৰক গপ মোন পড়ি গেন জে কহৈত খচ্ছি- সভকেঁ সিখাযন জাগ ছৈ জে স্নূঠ নৈ রাঁজূ খাদি খাদি, ম্বদা পৈঘ হোগএ তঁ সভ স্নূঠ রাঁজৈএ খাদি খাদি, তখন কী ফর্ক পড়নৈ সার্ঁ জে ক্যো পঢ়নক খা কিযো নৈ পঢ়নক! ❑

𑒑𑒳𑒪𑒼 : 𑒏𑒪𑒰 𑒂 𑒦𑒰𑒭𑒰

'𑒑𑒳𑒪𑒼: 𑒏𑒪𑒰 𑒂 𑒦𑒰𑒭𑒰' 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒱𑒞 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱 𑒢𑒫-𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲 𑒂 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒢, 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲𑒮𑒿 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞 𑒂 𑒧𑒼𑒙𑒑𑒩-𑒧𑒼𑒙𑒑𑒩 𑒁𑒮𑒰𑒃𑒢𑒧𑒹𑒝𑓂𑒙 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞।

𑒂 𑒞𑒹𑒿 𑒣𑒔𑒣𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒥𑒰 𑒚𑒹𑒿𑒚𑒲 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒋𑒏𑒼𑒙𑒰 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒌 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒢𑒱𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒢𑒻 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒍 𑒮𑒦 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒠𑓂𑒫𑒨𑒏 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒂 𑒢𑒫-𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏 𑒏𑒰𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒞𑒹𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒂𑒣𑒮𑒧𑒹 𑒞𑒿 𑒑𑒰𑒩𑒰-𑒑𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒥𑒹𑒩𑒧𑒹 𑒧𑒱𑒪𑒱 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒟𑒱, 𑒂 𑒞𑒹𑒿 𑒄 𑒦𑒞𑒥𑒩𑒲 (𑒄 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒖𑒰 𑒏𑓄 𑒂𑒩 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒨𑒞)।

𑓖𑓗 𑒣𑒢𑓂𑒢𑒰𑒏 '𑒑𑒳𑒪𑒼' 𑒧𑒹 𑓙 𑒣𑒢𑓂𑒢𑒰𑒏 𑒂𑒧𑒳𑒐 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒟𑒱 𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒢 (𑒂𑒐𑒱𑒩𑒲 𑒫𑒱𑒣𑒢𑓂𑒢 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒏 𑒑𑒰𑒟𑒰), 𑒂𑒥 𑒮𑒹 𑒦𑒰𑒩 '𑒑𑒳𑒪𑒼: 𑒏𑒪𑒰 𑒂 𑒦𑒰𑒭𑒰'𑒧𑒹 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲𑒏 𑒏𑒰𑒢𑓂𑒯𑒣𑒩 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 (𑓖 𑒣𑒢𑓂𑒢𑒰𑒏 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰)। 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒡𑒰𑒩𑒰 (𑒂𑒃𑒛𑒱𑒨𑒼𑒪𑒼𑒖𑒲)𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒩𑒞𑒰 𑒢𑒻 𑒕𑒻, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒂𑒃𑒛𑒱𑒨𑒼𑒪𑒼𑒖𑒲 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒩 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒂 𑒮𑒹 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒫𑒋𑒯 𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒢𑒏 𑒥𑓂𑒪𑒻𑒏𑒧𑒹𑒪𑒱𑓀𑒑 𑒥𑒪𑒰। 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒮𑒦𑒧𑒹 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒩𑒰𑒮 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒑𑒳𑒝 𑒕𑒻, 𑒂 𑒮𑒋𑒯 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒥𑓂𑒪𑒻𑒏𑒧𑒹𑒪𑒱𑓀𑒑 𑒪𑒹𑒪 𑒫𑒪𑒢𑒩𑒹𑒥𑒪 𑒥𑒢𑒥𑒻 𑒕𑒻। 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒢𑒻 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲 𑒠𑒴-𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒧𑒰𑒮𑒣𑒩 𑒑𑒩𑒱𑒨𑒰𑒥𑒻 𑒢𑒻 𑒕𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒂 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 𑒦𑒹𑒙𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒤𑒹𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒲𑒏 𑒚𑒰𑒏𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓀𑒮𑒰 𑒢𑒻 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯। 𑒅𑒠𑒰𑒯𑒩𑒝 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒱𑒞𑒱 𑒂 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲𑒏 𑒅𑒠𑒰𑒯𑒩𑒝 𑒠𑒹𑒪 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒍 𑒋𑒏𑒚𑒰𑒧 𑒪𑒱𑒐𑒻 𑒕𑒟𑒱- *'𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧𑒠𑒰𑒞𑒰 𑒦𑒢𑒹 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝 𑒯𑒼𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒋𑒏𑒩 𑒑𑒕𑒰𑒛𑓃 𑒧𑒹 𑒣𑒔𑒣𑒢𑒱𑒨𑒰𑓀 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒕𑒟𑒱, 𑒠𑒪𑒱𑒞 𑒮𑒹𑒯𑒼। 𑒢𑒹 𑒞𑒿 𑒄 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒨 𑒖𑒹 𑒠𑒴 𑒮𑒾 𑒏𑒹 𑒏𑒩𑒲𑒥 𑒮𑓀𑒐𑓂𑒨𑒰 𑒧𑒹 𑒠𑒪𑒱𑒞-𑒣𑒔𑒣𑒢𑒱𑒨𑒰𑓀 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒚𑒲𑒏-𑒚𑒲𑒏 𑒫𑒻𑒯 𑒥𑒰𑒞, 𑒍𑒯𑒲 𑒦𑓀𑒑𑒱𑒧𑒰 𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒱 𑒩𑒯𑒪𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒏*

ওধষ্টসিদ্ধি মে সাধক ঠৈক। এহন দনিত নোক কেঁ ঋহাঁ ব্ৰাহ্মণসভা মে ঋধ্যক্ষতা কৰৈত সেহো দেখি সকৈ ছিয়নি, সম্মান পৰৈত সেহো। ’ ঋা ঋহাঁকেঁ নাগত জে ঞ্র সভ গপ ও ঋপনেপৰ নিখি ৰহনে ছথি, ৗনকৰ ভাষা, ৗনকৰ সাহিত্য, ৗনকৰ রিষয-রস্তু, ৗনকৰ কথিত গজনে সভ, ছনে-প্ৰপংচ, পুৰস্কাৰ নোন্বপতা, র্যরহাৰ সভ রিশুদ্ধ ব্ৰাহ্মণরাদী ঋছি, ৗনকে ব্ৰাহ্মণরাদী সংস্থাক সভামে ঋধ্যক্ষতা কৰৈত সভ দেখৈ ছন্থি, ঋা সম্মান পৰৈত সেহো।

মুদা সুভাষ চন্দ্ৰ যাদর ঋড়নে ৰহনাহ। কাৰণ ৗনকৰ একটা ঋাগডিযোনোজী ছন্থি।

‘গ্নো: কনা ঋা ভাষা’ক ৯ পন্নাক ভূমিকা সেহো গ্নোক সমীক্ষাকেঁ ঋাগাঁ নৈ রঁঢ়রৈঁত ঋছি ররন্ ও ব্ৰাহ্মণরাদী সংস্থা সভক র্নৈকমেনিংগক এজেণ্ডাকেঁ ঋাগাঁ রঁঢ়রৈঁত ঋছি, ঋা ঐ রেঁৰ ৗনকৰ নক্ষ্য ছন্থি ‘মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদ্, কনকত্তা’। মুদা ঐ রেঁৰ ৗনকৰ প্ৰযাস র্যর্থ জেতন্থি কিএ সে ঋাগাঁ স্পষ্ট হএত।

পহিনে জে হৰিমোহন ঝা ব্ৰাহ্মণরাদী সংস্থা ঋা র্যক্তিক নিশানাপৰ ৰহথি, যাত্ৰী নৈ। ৰমানাথ ঝাক দুশ্মন ৰহথি হৰিমোহন ঝা, সে ও ৗনকৰ গৈসনাগষ্টিং কেনখিন্হ ঋা সাহিত্য ঋকাদেমীমে মৈথিনীক প্ৰরেশক রাঁদ হৰিমোহন ঝা মৈথিনী নিখনাগ ছোড়ি দেনখিন্হ, পুৰস্কাৰ দেৰাঁক তঁ কোনো প্ৰশ্নে নৈ! (রিশেষ রিরৰণ দেখূ হমৰ পোথী Rajdeo Mandal- Maithili Writerমে জে রিদেহ ঋার্কাগরমে http://videha.co.in/pothi.htm নিংকপৰ সেহো উপনব্ধ ঋছি)।

মহাকরি রিদ্যাপতি ঠাকুৰ ১৩৬০-১৪৩৯ (মৈথিনীক ঋাদি করি জ্যোতিৰীশ্বৰ-পূর্ব রিদ্যাপতিসঁ ভিন্ন, সংস্কৃত ঋা ঋরহট্টমে নেখন), রিদ্যাপতি

ঠক্কুৰঃ রিষএরাৰ রিঁস্‌ফী-কাশ্যপ (ৰাজা শিরসিংহক দৰৱাঁৰী) ঋা সংস্কৃত ঋা ঋরহট্ট নেখক। কীর্তিনতা, কীর্তিপতাকা, পুৰুষ পৰীক্ষা, গোৰক্ষরিজয, নিখনারনী ঋাদি গ্রংথ সমেত রিপুন সংখ্যামে কানজযী ৰচনা। ঞ মৈথিনীক ঋাদিকরি রিদ্যাপতি (জ্যোতিৰীশ্বৰ পূর্র)সঁ ভিন্ন ছথি। ঠিত্রক ঋাধাৰ মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদ, কোনকাতা দ্বাৰা কোনো কনাকাৰসঁ ৱঁনৱাঁওন, কনাকাৰক নাম ৩০-৭০ সানসঁ ঋজ্ঞাত কাৰণসঁ গুপ্ত ৰাখন গেন ঋছি।

মুদা ঞ সংস্থা মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদ যাত্রীক নজদীকী সংস্থা ৰহন্থি। যাত্রীজীক নজদীকী ৰমানাথ ঝাসঁ সেহো ৰহথিন্হ ঋা সাহিত্য ঋকাদেমীসঁ সেহো ৰহন্থি। ও তঁ ব্রাহ্মণরাদী সংস্থা সভক মুখ্য ঋতিথি ৰহৈ ছনা, ব্রাহ্মণরাদী সংস্থা সভকেঁ হৰিমোহন ঝা সঁ সমস্যা ৰহৈ যাত্রীসঁ নৈ।

তাৰানন্দ রিযোগী নগ মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদপৰ যাত্রীক কোনো তৰহক ঋাৰোপক প্রমাণ নৈ ছন্থি, সে ও গপাধ্ষ্টক শুৰু কৰৈ ছথি ঋা মোহন ভাৰদ্বাজক খচৰপনী ৱঁনা ভাষাক প্রৱেশ কৰৱৈঁ ছথি। মোহন ভাৰদ্বাজ ঋা তাৰানন্দ রিযোগী দ্বাৰা মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদপৰ খচৰপনীক ঋাৰোপ ঋা পাণ্ডুনিপি হৰা দেৱাঁক ঋাৰোপ ক্রিমিনন এক্‌ষ্ট ঋছি। মোহন ভাৰদ্বাজ ৱাঁ তাৰানন্দ রিযোগী নগ প্রমাণ ছন্থি? উত্তৰ ঋছি নৈ। মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদমে ঋাৰ ৱঁদাত ৰাস কমী ছৈ মুদা যাত্রী ঋা মণিপদ্মক সাহিত্যকেঁ মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদ রিঁনা কোনো সৰকাৰী মদতিক প্রকাশিত কেনক, ঋা সে নৈতিকতা নে মোহন ভাৰদ্বাজমে ছন্থি ঋা নে তাৰানন্দ রিযোগীমে। মোহন ভাৰদ্বাজ তঁ মাফী মাংগৈনে জীরিত নৈ ছথি মুদা জঁ তাৰানন্দ রিযোগীমে কিছুও নৈতিকতা ৱাঁকী ছন্থি তঁ ও ঋরিনম্ব মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদসঁ মাফী মাংগথি। মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদ পৰ তাৰানন্দ রিযোগী ঋনেৰে সময ব্যর্থ কই ৰহন ছথি, ও ঘোষিত ব্রাহ্মণরাদী সংস্থা ছিঐ তহিনা জেনা চেতনা সমিতি ঋা রিদ্যানাথ ঝা রিদিত জকৰ ও কাজ স্বতৰনাক ৱাঁদ ঠাকীক ঠাকী প্রশংসা কৰৈত ছথি। মুদা ওকৰ ঋার্থিক স্থিতি এহন নৈ ছৈ জে চষ্ট পাণ্ডুনিপি দিযৌ ঋা পষ্ট ছাপি দেত। ৱঁনচনমাক নেখক নাগার্জুনকেঁ ওগ পোথীসঁ কোনো সমস্যা নৈ ৰহন্থি নহিযে দানকৰ পুত্র শোভাকান্ত (জকৰা যাত্রীজী শোভা মিসৰ কহৈত ছনা) ওগ পোথীকেঁ মৈথিনী পোথী মানৈ ছথি ঋা তেঁ 'যাত্রী সমগ্র'

(ৰাজকমন প্ৰকাশন) মে ও সংকনিত নৈ খছি। মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদ ঢেতনা সমিতি সন পাগৰঁনা সংস্থা নৈ খছি, ঢন্দা ভেটৈ ছৈ তখনে ও পোথী ছাপৈ ছৈ, কোনো কংপ্লিৰেমী খ্যোৰী নেন কোনো স্থান নৈ। ফেৰ ও কিশোৰীকান্ত মিশ্ৰক নৱীন প্ৰিণ্টিংগ প্ৰেসমে একটা কোঠনী মাসমে এক বেঁৰ মাসিক 'বৈঁসাৰ' নেন খোনৈ ছৈ। তেঁ ঐ সংস্থাক ব্ৰ্নৈকমেনিংগসঁ কোনো সম্মানক খাশা সেহো বেঁকাৰ। তেসৰ জে ও বিঁহাৰমে নৈ ছৈ, সে বিঁহাৰক ব্ৰাহ্মণ সভ বিঁহাৰক ৰৰ্তমান ৰাজনীতিকেঁ দেখৈত কনে মনে ডেৰাগযো জাগত খছি মুদা কনকত্তাক ঐ সংস্থাকেঁ তকৰো ভয নৈ।

খাৰঁ ন্দনকা মোন পড়ৈত ছন্হি জে এ সমীক্ষাক পোথী তঁ খছি সুভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক 'গ্ৰনো'পৰ জিনকৰ পাগপৰ ও ছহৰ-মহৰ ক**ই** ৰহনে ছথি তখন ও গ্ৰনোপৰ ঘুৰৈত ছথি- মুদা ফেৰ ও জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডন নাম নেনে বিঁন্ত (ব্ৰাহ্মণৱাদ খা নৱ-ব্ৰাহ্মণৱাদমে সে নাম নৈ নেৰঁাক দূটা কাৰণ ছৈ, দূ নৈ তীনটা কাৰণ ছৈ, পহিনে সাধংশ নৈ হএৰঁ, দোসৰ প্ৰমাণক খভাৱমে কিছু নোক খাদিক ৰাঁজি ক**ই** খপন এজেণ্ডা ৰূপী সংটোৰী চনাযৰঁ খা তেসৰ কাৰণ ছৈ হীন ভাৱনা, জে হম নাম ন**ই** নেৰৈঁ তঁ ওগ ব্যক্তিক চনতী ৰঁঢ়ি জেতৈ, তীনূ তীন ভিন্ন স্থিতিমে হোগ ছৈ) ৰাঁগ মে খাৰিঁ জাগ ছথি- "জেনা থোকক হিসাৰেঁ মৈথিনী মে ঙপন্যাস ৰঁহৰাগত খছি.."। এ খছি তাৰানন্দ ৰিযোগীক নৱ-ব্ৰাহ্মণৱাদী হোযৰঁাক একটা খাৰ প্ৰমাণ, হমৰা খনাৰেঁ দোসৰ গএৰ ব্ৰাহ্মণ কেনা সাহিত্য খকাদেমী পুৰস্কাৰ ন**ই** নেনেক, হম তঁ টৈনেণ্টেড ছী জন্মনা, মুদা ও.. মুদা নাম নৈ নেৰঁ। সএহ তঁ কেদাৰো কানন কেনন্হি জখন ও সুৰেন্দ্ৰ স্না 'সুমন', চন্দ্ৰনাথ মিশ্ৰ 'খমৰ', ৰমানাথ স্না, ৰিদ্যানাথ স্না 'ৰিদিত', মাযানন্দ মিশ্ৰ খাদিক বিঁন্ত নাম নেনে নিখনন্হি- "ৰঁড়কা-ৰঁড়কা ঠোপ-চানন কযনিহাৰ ভাষা কেঁ দূষিত কৰৰঁ মানৈত ছথি।" ভ**ই** সকৈএ খাগাঁ জা ক**ই** ন্দনকামে হিম্মতি এতন্হি। মুদা ঐমে সঁ সভ সম্পাদক দ্বযক কৰীৰঁ ছথি/ ৰহথি, তখন খপনাকেঁ কতিখাযন কহৰঁ নোককেঁ কোনা খৰঘত, এ সভ তথ্য গতিহাসক শৃঙ্খতা নেন খভিনেখিত কএন জা ৰহনে খছি। ব্ৰাহ্মণৱাদ খা নৱ-ব্ৰাহ্মণৱাদ এক্কে ৰও ছন-প্ৰপংচক সও এক দোসৰাকেঁ পনেৱিত-পুষ্পিত ক**ই** ৰহনে খছি, খা দুনূ সমানান্তৰ ধাৰাক ৰিৰোধ কৰৰঁামে এক দোসৰাক সহযোগী খছি।

তাৰানন্দ ৰিযোগীক ঐ 'গ্ৰনো: কনা খা ভাষা'ক ভূমিকাক ৬

পল্লামে গ্রনোক রিষযমে মাত্র ৯ পাঁতী নিখন গেন খছি।

কেদাৰ নাথ চৌধৰী খানেখ নিখৰাঁমে খসমর্থতা র্যক্ত কেনহ্নি। মুদা ফণীশ্বৰ নাথ ৰেণুক ঠিপ্পীক চৰ্চা নীক নাগন।

মংত্রেশ্বৰ ঝা পল্লা পৃৰেনহ্নি। ঢানকা গ্রনো মর্মস্পর্শী নাগনহ্নি, মটীক ঠিত্রণ বুঁঝেনহ্নি, মুদা ঐ নেন কাগত খর্ঠ কৰৰাঁক কোনো ৰেঁগৰতা হমৰা নৈ বুঁঝাগত খছি।

গংগানাথ গংগেশক প্রিয কথাকাৰ ৰাজমোহন ঝা মেহো ৰহনেখিহ্ন খছি, মম্পাদক দ্বয ঐমে এডিট কই মকৈ ছনা, মৰকাৰ জহিযা ৰাজমোহন ঝা কেঁ গ্র দনূ গোষ্টে মম্পাদিত কৰতা তহিযা নিখৰঁ, মুদা মুভাষো চন্দ্র যাদর গংগানাথ গংগেশক প্রিয ছথিহ্ন মে দেখি শাগত পাঁতী নৈ কাষ্টনেখিহ্ন। মুদা গ্র পোথী তঁ মুভাষো চন্দ্র যাদরোপৰ নৈ ছহ্নি মাত্র ঢানকৰ গ্রনো পৰ ছহ্নি। খা খাৰঁ খহাঁ বুঁঝি গেন হেৰেঁ জে ৩৯ পল্লাক গ্রনোপৰ ৯ পল্লাক মমীক্ষা খা ২০২ পল্লাক খানেখ মম্পাদক দ্বয কোনা পৃৰেনহ্নি। ওনা ও ডেঢ় পল্লাক ৰাঁদ গ্রনোপৰ খৰেঁ ছথি।

শোভাকান্ত (প্রাযঃ শোভা মিমৰ) স্বযং স্বীকাৰ কৰৈ ছথি জে ও মাহিত্যক কোনো রিধাক নোক নৈ ছথি, মুদা ও নীক জকাঁ মাৰাংশ নিখনে ছথি।

ৰামনোচন ঠাণ্কুৰ মিথিনা দর্শনমে গ্রনোকেঁ ছপনে ছনা, খা মে ও মংস্মৰণ নিখনহ্নি, পহিনে মিথিনাক রিষযমে কিছু তথ্য দেনোক ৰাঁদ।

খশোক মূনতঃ কথাকাৰ ছথি মে ও ৰম নেনহ্নি খছি, মুদা মমীক্ষা নৈ কই মক�� ছথি। নাৰাযণজী মংস্মৰণ মেহো ঘোমিযেনে ছথি।

কেদাৰ কাননক মংস্মৰণ জাপানী উপন্যামকাৰ হাৰুকী মুৰাকামীক 'নোৰেনিমষ্টে এজ এ ৰোকেশন' উপন্যাম কেনা নিখন জাগত খছি, মন নাগন। ওনা মমীক্ষাক দৃষ্টিষ্টসঁ ঐ মে কিছু নৈ ছৈ, মুদা পাঠককেঁ গ্র পাঠ মুভাষ চন্দ্র যাদর ৰাঁ খান উপন্যামকাৰ দেখি তঁ ও একষ্টা নরীন গপ হএত।

তাৰানন্দ রিযোগী কী নিখই চাহৈ ছথি ঢানকা স্বযং তকৰ জ্ঞান নৈ ছহ্নি। পল্লা পৃৰেনোমঁ ঢানকৰ মতনৰঁ ৰহৈত ছহ্নি, নোক, কিছু নোক খাদি

লিখি কই ও স্কোপ বঁৰকবাৰ ৰাখৈ ছথি। ৰমানাথ ঝা কেৰ বাঁদ মৈথিলী সমীক্ষা বুঁৰবঁক বাঁটৈ পকড়লেক সঁ হম খাংশিক ৰূপমে সহমত ছী, ৰমানাথ ঝাযে সঁ মূলধাৰাক সমীক্ষা, জগমে তাৰানন্দ বিযোগী সেহো সম্মিলিত ছথি খা ঘনকৰ সহযোগী মোহন ভাৰদ্বাজ সেহো, (প্ৰমাণ- দেখূ সাহিত্য খকাদেমী প্ৰাযোজিত 'মৈথিলী পত্ৰ পত্ৰিকা' পোথী জগ মে ঐ মহাত্মভাৰ সভক ব্ৰাহ্মণবাদী খা নৱ-ব্ৰাহ্মণবাদী দৃষ্টিকোণ খাৰ ফৰিছ ভই গেল খছি, মোহন ভাৰদ্বাজ মিথিলা সাংস্কৃতিক পৰিষদপৰ খছৰপনীক খাৰোপ লগবেঁ ছথি মুদা সএহ ও সভ ঐ পোথীমে কেললি খছি), বুঁৰবঁক বাঁটৈ পকড়লেক। (বিশেষ বিবৰণ দেখূ হমৰ পোথী Rajdeo Mandal-Maithili Writerমে জে বিদেহ খাৰ্কাগৰমে http://videha.co.in/pothi.htm লিংকপৰ সেহো উপলব্ধ খছি)। এতই সেহো তাৰানন্দ বিযোগী খা সুভাষ চন্দ্ৰ যাদৱক বিচাৰধাৰাক বিপৰীততা সোঝাঁ খবৈত খছি, সুভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ নিত নৱল ৰাজকমলমে ৰমানাথ ঝা কেৰ সমীক্ষাকেঁ পৰম্পৰাবাদী কহলে ছথি, খা ওহো জে ও ৰাজকমল চৌধৰী সঁগ ন্যায নৈ কই সকল ছলাহ।

ৰমেশ ললিত-কিসুন-মাযানন্দ কহি এক্কে তৰাজূ পৰ সভকেঁ ৰাখি দৈ ছথি, কতই ললিত খা কতই কিসুন খা মাযানন্দ। মুদা বৈলেংস বলেবাঁক ছন্হি নৈ তঁ খালেখ ছপবেঁ নৈ কৰতন্হি, মূলধাৰামে সমীক্ষা মালে বঁড়াগ।

কৃষ্ণমোহন ঝা 'মোহন' ফেৰ সাৰাংশ লিখৈ ছথি, বৈদ্যনাথ ঝা কেঁ তঁ মৈথিলী উপন্যাসকাৰ সভ লামো নৈ বুঁঝল ছন্হি, কুমাৰ মলীষ খৰবিন্দ খখলে গুলো সমাপ্ত কেলে ছথি খা সমীক্ষাক লাম পৰ ও বৈলেংস বঁলবেঁ ছথি- 'উপন্যাসক শৈলী কোলো বেঁশী উন্নত নৈ ছৈক। একৰ গড়লি সেহো বঁঘত সংগঠিত নৈ। এক দিস সঁ সভটা বাঁত কেঁ বেঁৰা-বেঁৰী কহি দেল গেলৈক খছি। সাঁঠবাঁক কোলো প্ৰযাস নৈ ছৈক। মুদা ভাষা তেহেল সটীক ছৈক..।" খা ফেৰ বৈলেংস, ওা ভাষা ওাএহ ভাষা সুছা। সমালান্তৰ ধাৰাক মৈথিলী নৈ পঢ়লাসঁ সোঝে কলম উঠা কই লিখবঁ খাৰম্ভ কই দেলাসঁ ঘলকা সল লেখক খচম্ভিত হোগতে ৰহৈত খছি।

ঐ সংগ্ৰহক একমাত্ৰ কাজক খালেখ খছি বিদ্যানন্দ ঝা কেৰ

“নষ্টকন ছী মুদা বাঁচন ছী: বাঁচন ৰহবাঁক মহাআখ্যান, গ্ননো”, কেদাৰ কাননন, তাৰানন্দ বিযোগী আ অনকা মুঁহপৰ ও প্রহাৰ কৰৈ ছথি জখন ও কহৈ ছথি জে-“দুখক পাৰনোগ্রাফী নৈ ছী।“ পোথীক ক্ষীণকায হোযবাঁপৰ সার্থক টিপ্পণী আযন অছি। এ বিপন্ন বর্গক নৈ বৰন্ মিথিলাক মহাআখ্যান অছি। বিদ্যানন্দ ঝা কেঁ আনোচনামে এবাঁক চাহিযনি মুদা মূন ধাৰাৰনা সভ দ্বাৰা বাঁৰি দেবাঁক ডৰসঁ ও সে নৈ ক**২** সকতাহ, কাৰণ ও সৰন মার্গক অভ্যাসী ছথি। মুদা ও জে প্রহাৰ কেনন্হি অছি তকৰ গূঁজ সম্পাদক দ্বযকেঁ বঁহুত দিন ধৰি সুনাগত ৰহতন্হি।

ৰমণ কুমাৰ সিংহ তাৰানন্দ বিযোগী সন পেট্রোনাগর্জিং কৰবাঁক অভ্যাসী ছথি, আনোচক নোকনি এ সোচতাহ, হৰবিঁৰো মঠি গেন আ “যদা যদা হি ধর্মস্য..” হএত তাৰানন্দ বিযোগী আ ৰমণ কুমাৰ সিংহক আগমন হএত আ সংসাৰ বঁচি জাযত। আ জে হুনকৰ আনোচনা/ সমানোচনা কৰতাহ সে ভেনা ব্রাহ্মণবাদী। আ অহী তৰহক নোককেঁ হম কহৈ ছিঐ নব-ব্রাহ্মণবাদী। এ মুখ্যতঃ পুস্তক পৰিচয নিখৈ ছথি জকৰা ও সমীক্ষাক নাম দৈত ছথি, কবৰ নীক, কথ্য নীক, সুন্দৰ চিত্রণ, ভাষা নীক। সভটা বঁড্ড নীক বঁড্ড সুন্দৰ।

নব-ব্রাহ্মণবাদী সভক কল্পাৰোহটৈক বীচ মুদা অৰুণ কুমাৰ সিংহ নিখৈ ছথি- “১৯৮২ মে প্রকাশিত ‘ঘৰদেখিযা আ ২০০১ মে প্রকাশিত ‘বঁনৈত বিঁগড়ৈত’মৈথিনী কথা সংগ্রহক ভাষা মাদে বিদ্বান নেখক সঁ হুনক মৈসূৰ প্রবাসক

দৌৰান হমৰ জিজ্ঞাসোপৰাঁত ও কহনে ছনাহ জে হুনক কথা মে ভাষাক পাছ্রু জনপদীয মাহৌন ৰহৈত অছি, জকৰা হম ধৰতীক মাহৌন কহৈত ছী।“ সে বিদ্যানন্দ ঝা কেৰ সমীক্ষা সেহো উঘাৰ কেনক জকৰা হম সম্পাদক দ্বযক মুঁহপৰ প্রহাৰক ৰূপমে বর্ণিত কেনৌঁ।

সতীশ বর্মাক “মেহনতকশ বঁহুজন সমাজক মহাকাব্য” মে ও দুনিযাঁক সভ একোনোমিক সিদ্ধাঁত কে ফেন হোএত দেখবৈত ছথি। ও উদ্ঘৃত কৰৈ ছথি-

গ্ননোক বেঁটা ছোটুঁআ মুঁহ মে ডুক দেনকৈ। গ্ননো কেঁ মাটি সঁ তোপি দেন গেন। কুছ জনীজাতি জে এ সবঁ তমাশা দেখৈত ৰহৈ, ওহি মে

সঁ এগো মুসলমান দোসৰ মুসলমান সঁ ৰাঁজল 'ঞা সবঁ হিন্দু হঞা কি মুসলমান? আগো দৈ হত আ দফনো কৰত হৈ। দোসৰ মুসলমান ৰাঁজল'যা খলোহ! তূ দেখলহু না। এক ৰাঁৰ গাড় কে লে গেলত, ফেনু সে গাড়লকৈ হত। কহাঁ দুন পৈসা ভেইতত। হিন্দুও কে কোনো ধৰম হঞা।' তেসৰ মুসলমান ৰাঁজল 'ধৰম লে কে কী হোতত? পৈসা হোত হত ত' ৰাঁলো-ৰঁচা গুজৰ কৰিহত।'

আ অপন নির্ণয দৈত ছথি- "করীৰ জকাঁ সমাজ সঁগে ধার্মিক-ৰাজনীতিক সংৰাদ সেহো স্থাপিত কৰৈত ছথি। "আ ঞ নির্ণয ঠীক অছি, মুলো ৰাঁগ দে ৰঁনা, পহিনে মুস্লিম মুপীৰিযোৰিটী ন**ই** ক**ই** এক গোষ্টেক ৰাঁজৰঁ ফেৰ দোসৰ দ্বাৰা ওকৰা পোনিটিকলী কৰেক্ট কৰৰঁ, আ ও দোসৰ সতীশ ৰর্মাক হিসাৰেঁ করীৰ সুভাষ চন্দ্র যাদৱ ছথি।

অৰুণাভ সৌৰভক 'যাতনাপূর্ণ ৰিপন্নতাক যথাতথ্' মে ফেৰ কন্নাৰোহট শুৰু। "মৈথিলী সাহিত্য মে উপন্যাস কম লিখল জা ৰহল অছি।" ভ**ই** গেল নির্ণয জখন কি তথ্য একৰ উনটা অছি, আগ কাল্হি কৱিতাক ৰাঁদ সভসঁ ৰেঁশী উপন্যাস লিখল জা ৰহল অছি। মুদা হুনকা শংকো ছন্হি জে কহীঁ লিখাগতো হেতৈ তঁ সে তকৰো গন্তজাম- "জোঁ লিখলে গেল অছি ত'পাঠকক মোনক কছমছী আ ছটপটী সঁ সোঝে জুড়ৰাঁ মে ৰঁহত সমর্থ নৈ বুঁঝাএল।" ৰিঁনু পঢ়নে ৰিঁনু অধ্যযনক আলেখ লিখৰাঁমে যএহ সভ সমস্যা ছৈ। দূ তীন পন্নাক কন্নাৰোহটক ৰাঁদ হিনকো মোন পড়ৈত ছন্হি জে গুনোক ৰিষযমে সেহো লিখৰাঁক অছি। গনতী হিনকৰ নৈ সম্পাদক দুযক ছন্হি জে সম্পাদনকেঁ মাত্র প্রূফ ৰীডিঁগ বুঁঝৈত ছথি। তকৰ ৰাঁদো কন্নাৰোহট খতম নৈ ভেল অছি জে হুনকৰ অধ্যযনক অভাৰকেঁ দেখাৰ কৰৈত অছি খাস ক**ই** সমানান্তৰ সাহিত্যক অধ্যযনকোঁ।

আশীষ চমন লিখৈত ছথি- "ঐ কথাক জে পৃষ্ঠভূমি অছি সে 'সমাজক আখিৰী ৰিপন্ন আদমী'কথা সঁ আযল ঠৈক ওকৰ ৰর্ণন হু-ৰঁ-হু ওকৰে সভক মুঁহ সঁ কএল গেল ছৈক।" হম পহিলহিযে লিখলে ছী জে গুনোক কেদাৰ কাননক আমুখ গুনোক পাঠকেঁ ৰাঁধিত কৰৈত অছি, সে ৰাঁধিতে নৈ ৰিশুত আ প্রভাৰিত সেহো কেনক অছি সে আশীষ চমনক আলেখসঁ দেখৰাঁমে আওত।

ৰঘুনাথ মুখিয়া 'এনোক ৰঁহমে মৈথিলী ভাষা পৰ ৰিচাৰ' কৰৈত ছথি মুদা সভটা ভাৰ ছন্হি সুভাষ চন্দ্র যাদৱক কান্হ পৰ আ সমানান্তৰ ধাৰাক কান্হপৰ, ৰঘুনাথ মুখিয়া অপনে তাৰানন্দ ৰিযোগী সন 'ৰিশুদ্ধ' মৈথিলী লিখৈত ৰহতাহ।

তাৰানংদ ৰিযোগীক মোন নৈ ভৰন ছন্হি, ও একটা আৰ আলেখ "পঢ়পনিযা মৈথিলী: এক জমীনী পৰিচর্চা- ফেসবুক পোস্ট আ তাহি পৰ প্রতিক্রিযা আ ৰিৱাদ" নই কই অৰৈত ছথি, ওনা ও কোন নোকৰী কৰৈত ছথি সে নৈ জানি, ভৰি দিন ফেসবুক ওগৰনে ৰহৈত ছথি। মুদা মৈথিলীমে ফেসবুকপৰ ও কোনো ডিসকসন কৰৈ নৈ ছথি, ও ত্তৰত্তে কন্না-খিজ্জী কৰই নগৈত ছথি, জে ডিসকসন হোগতো ছৈ (মূলধাৰামে) সে তগমে ৯-১০ টা সঁ ৰেঁশী কমেন্ট নৈ, ৰিদেহ ফেসবুক গ্রুপমে ২০০ সঁ ৰেঁশী ব্রাহ্মণৱাদী আ নৱ-ব্রাহ্মণৱাদী আগ.ডী. হম সভ ৰৈন কেনে ৰহী, আ আগক তিথিমে ও সভ গনৈক্টিৰ অকাউন্ট ছৈ, কাৰণ চোৰি পকড়ি নেনিঐ, মুদা ও সভ কহিযো এক্টিৰ মোডমে আৰিঁ সকৈএ, সে ঐ ষ্লীপৰ সেন সভপৰ সমানান্তৰ ধাৰাক নজৰি ছৈ। মুদা ফেৰো ৰএহ গপ জে ব্রাহ্মণৱাদ আ নৱ-ব্রাহ্মণৱাদ কোনো কাজ তঁ কৰৈত নৈ অছি খানী মাহৌন ৰঁনেৰাঁপৰ ৰিশ্বাস কৰৈত অছি আ তকৰা দেখাৰ কৰৰাঁ নেন হম ও অভিনেখিত কই ৰহনে ছী জে ৯-৭ টাসঁ ৰেঁশী নোক কোনো ডিসকসনমে নৈ ৰহৈ ছৈ আ ও প্রতিক্রিযাকেঁ ৰিৱাদ কহৰঁ আ অপন পীঠ অপনে ঠোকৰঁ ভেন। আ ফেৰ ৰএহ গপ হমৰা দোহৰাৰঁই পড়ি ৰহনে অছি- "মুদা সভটা ভাৰ ছন্হি সুভাষ চন্দ্র যাদৱক কান্হ পৰ আ সমানান্তৰ ধাৰাক কান্হপৰ, ৰঘুনাথ মুখিয়া আ তাৰানন্দ ৰিযোগী ৰিশুদ্ধ মৈথিলী লিখৈত ৰহতাহ।" মুদা অপনাকেঁ ৰিক্টিম দেখাযৰঁ আ অপনাকেঁ পঢ়পনিযা মৈথিলী সঁগ জোড়ৰঁ, সুভাষ চন্দ্র যাদৱক জে সৈসনাগটিং কেনন্হি তকৰা সঁগ মিনি প্রপংচ আ তগযো অপনাকেঁ সুভাষ চন্দ্র যাদৱক ৰিচাৰধাৰাক কহৰঁ, সে কতেক সূঠ হিনকা ৰাঁজই পড়ৈত ছন্হি আ তগ নেন কতেক নির্নজ্জতা চাহী, সে সভক নেন সম্ভৱ নৈ। তাৰানন্দ ৰিযোগী টা সঁ সে সম্ভৱ অছি। ওনা ব্রাহ্মণৱাদী আ নৱ-ব্রাহ্মণৱাদীক ৰীচক ও কন্নাৰোহটে অহাঁকেঁ পঢ়ৰাঁক চাহী। ও দুনূ ৰর্গ স্নিষ্ট পর্সনেনিটীক শিকাৰ অছি,

আপসমে ৰগড়ঘস কৰৈত ৰহৈত অছি, আপসমে গাৰা-গাৰী কৰৈত ৰহৈত অছি (কাৰণ গৰিখৰ অছি) মুদা সমানান্তৰ ধাৰাক ৰিদেহ মৈথিনী সাহিত্য আন্দোননক ৰিৰুদ্ধ ও সভ এক ভ**ই** জাগত অছি। ব্ৰাহ্মণৱাদ আ নৱ-ব্ৰাহ্মণৱাদ ছন-প্ৰপংচমে তৰা-ঙপৰী অছি মুদা দুনূ এক দোসৰাকেঁ পল্লৰিত-পুষ্পিত কৰৈত ৰহৈত অছি।

আ অন্তমে "পঢ়পনিয়া মৈথিনী" মে সুভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ পুনঃ সাহিত্য অকাদেমী পুৰস্কাৰ প্ৰাপ্ত সম্পাদক দ্বয়পৰ প্ৰহাৰ কৰৈ ছথি জখন ও নিখৈত ছথি-

"এক বেঁৰ প্ৰোফেসৰ গন্দ্ৰকান্ত ঝা ফোন কেননি- অহাঁ কেঁ সাহিত্য অকাদেমী পুৰস্কাৰ পহিনহি ভেটি জেৰাঁক চাহী ছন। অহাঁ ডিজৰ্ব কৰৈত ছী। অহাঁক কথাক হম প্ৰশংসক ছী। অহাঁক 'ৰঁনৈত-ৰিঁগড়ৈত'ৰেস মে শীৰ্ষ পৰ অছি। মুদা একৰ ভাষা ঠীক নহি অছি। পুৰস্কাৰক নেন অহাঁ কেঁ একটা ঔৰ সংগ্ৰহ দেৰয পড়ত, জকৰ ভাষা দোসৰ হো।"এহি প্ৰসংগ মে ঙল্লেখনীয তথ্য ও অছি জে 'ৰঁনৈত ৰিঁগড়ৈত' মে পহিন কথা অভিজাত মৈথিনী আ শেষ সমস্ত কথা পঢ়পনিয়া মৈথিনী মে নিখন গেন অছি।

আ সময মোন পড়ন? ও ৰএহ সময ছন জখন ৰএহ সাহিত্য অকাদেমীক দন "ৰিদিত"ক নেতৃত্বমে নঙগে নাচি ৰহন ছন, আ ওহী সময মে তাৰানন্দ ৰিযোগীকেঁ ৰএহ দন পুৰস্কৃত কেনে ছন, যনকৰ 'ৰিশুদ্ধ' মৈথিনী ভাষাপৰ, আ ওগ ৰিদিতক ঢাকীক ঢাকী প্ৰশংসা কেনে ছনখিহ্ন তাৰানন্দ ৰিযোগী। ওগ "ৰঁনৈত-ৰিঁগড়ৈত"ক আমুখ নিখনে ছনোঁ হম, জকৰ ৰঁনি-প্ৰদান কএন গেন ছন।

ও ছথি "কাঠক ৰঁনন নোক" কথাক নেখক জে হম পড়নে ৰহী ১৯৮২ আ ১৯৮৪ মে নৌমা আ দসমামে, ও অড়ন ৰহতা। ঘৰদেখিযাক ৰাঁদ ৰঁনৈত ৰিঁগড়ৈত ২৬ সানক ৰাঁদো ও অড়ন ৰহথি, আ আৰঁ গুনো, মডৰ আ ভোগে। আ দেখিযৌ নীনা, গন্দ্ৰকান্ত ঝা কেৰ গানপৰ সমধানি ক**ই** প্ৰহাৰ তখন পড়ন জখন জগদীশ প্ৰসাদ মণ্ডনকেঁ ঠেঁঠী/ পঢ়পনিয়া ৰৰ্তনী পৰ 'পংগু' ঙপন্যাস নেন মৈথিনীক সাহিত্য অকাদেমীক মূন পুৰস্কাৰ ২০২১ দেন গেন।

আ অন্তমে "পঢ়পনিয়া মৈথিনী" মে সুভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ পুনঃ সাহিত্য

ঋকাদেমী পুৰস্কাৰ প্ৰাপ্ত সম্পাদক দ্বযপৰ প্ৰহাৰ কৰৈ ছথি জখন ও নিখৈত ছথি-

ডা. ৰমানন্দ ঝা 'ৰমণ'ঋপন নোটবুঁক মে টিপনে ছনাহ-'ব্ৰাহ্মণ কহৈত ছথি যোগত ছী, যোনহকন কহৈত ঋছি ৰাঁভন ছী। হম কী কহী জে কী ছী?' এহি টীপ মে যোনহকন নেন জে নিৰাদৰ ব্যক্ত ভেন ঋছি, যে ঋাৰ কিছু নহি; জাতীয ৰিদ্বেষ ঋা ঘৃণাক ভাষিক ঋভিব্যক্তি থিক।

স্বভাষ চন্দ্ৰ যাদৰকেঁ উত্তৰ দেনখিন্হ ৰমানন্দ ঝা 'ৰমণ' ১০ দিসম্বৰ ২০২২ কেঁ হমৰ ৰিদেহ মে 'নিত নৰন স্বভাষচন্দ্ৰ যাদৰ (ভাগ-১)' ০১ দিসম্বৰ ২০২২কেঁ ড্ৰ প্ৰকাশিত ভেনাক ৰাঁদ ঋা তকৰ ৰিৰোধ কেনখিন্হ নেপানসঁ দিনেশ যাদৰ ঋা সমৰ্থন কেনখিন্হ ভাৰতসঁ ননিতেশ মিশ্ৰ।

ৰমানন্দ ঝা 'ৰমণ' - ৰিঁনা পঢ়নে ঋমীনী:

*খেতক নাপী ঋমীন কৰৈত ছথি। ঋমীনী গীত নহি থিক জে কেও গাৰিঁ নেত ৰা ৰিৰিঋা নেত। ও এক ৰিদ্যা থিক, ৰিঁনা ঋমীনী ৰিদ্যা সীখনে জড়ী-কড়ীক মহত্ত্ৰ কী ছৈক, যে নহি বুঁঝি সকৈত ছী। এক কড়ী এমহৰ-ওমহৰ ভেনাপৰ ভাগ-ভাগমে কপৰ-ফোড়ৌঋনি ভএ জাগত ঋছি। ওহিনা ভাষাক নাপী কেনিহাৰকেঁ ভাষাশাস্ত্ৰ ৰা ভাষাৰিজ্ঞানক জ্ঞান ঋৰ্জিত কৰএ পড়ৈত ছনি। **ওএহ কহি সকৈত ছথি ড্ৰ ভাষা থিক, ড্ৰ ভাষিকা থিক, ড্ৰ মিশ্ৰভাষা ভেন, ড্ৰ ক্ৰিওন থিক ঋাদি।** ওএহ কহি সকৈত ছথি জে উচ্চৰিত ভাষা ঋা নিখিত ভাষা, সামান্য ভাষা ঋা সাহিত্যিক ভাষা, পাত্ৰক ভাষা ঋা নেখকক ভাষামে কী ঋন্তৰ ছৈক।*

ৰমানাথ ঝা মানৈত ছথি জে 'মিথিনা ভাষা ঋাজ্বক ভাষা নহি থিক। জকৰ স্বৰূপ কানক্ৰমেঁ স্থিৰ হোএত। ছও সএ ৰৰ্ষসঁ নিখন জাগত পৰম্পৰা এম্হৰ ঋাৰিঁ এহি পচাস ৰৰ্ষমে হিন্দীক প্ৰভাৰসঁ ভ্ৰষ্ট ভেন জাগত ঋছি। নিপি পহিনে গেন, ঋাৰঁ ভাষাক স্বৰূপ নষ্ট হোএৰাঁ পৰ ঋছি। ভাষা এক গোটাক থিকৈক নহি জে সভ ব্যক্তি সভ ৰংগক নিখত, তখন ভাষা ৰহত নহি।'

সামাজিক সম্পত্তিক সুৰক্ষা ঋা উপযোগক নেন এক ঋনুশাসন হোগত ছৈক। জেনা খেতক পটৌনীক নেন পৌটী ঋাৰশ্যক ঋছি, ওহিনা ৰাষ্ট্ৰীয-ঋন্তৰৰাষ্ট্ৰীয মংচপৰ ভাষাক প্ৰতিষ্ঠা ঋা স্বীকাৰ্যতাক নেন পৌটীক

মহত্ত্ৱৰ অছি। মিথিলা ভাষাক অমীন সভ ঞ্জ কাজ কএলে ছথি।

জার্জ অব্রঁহম গ্রিঅর্সন মিথিলা ভাষাকেঁ ভাষাবৈজ্ঞানিক আধাৰপৰ ঠিষ্টি এক স্বতন্ত্র ভাষা ঘোষিত কএ, ওকৰ ভাষিকা সভক বিশেষতা নির্ধাৰিত কএলনি। মহাবৈয়াকৰণ দীনবঁন্ধু ঝা, ম.ম. ঙমেশ মিশ্র, আচার্য ৰমানাথ ঝা, ডা. সুভদ্র ঝা, পণ্ডিত শ্রী গোবিন্দ ঝা, ডা. ৰামাৱতাৰ যাদৱ, ঙদয়নাৰায়ণ সিংহ 'নচিকেতা, যোগেন্দ্র প্রসাদ যাদৱ, ডা. সুনীল কুমাৰ ঝা আদি ওহি শাস্ত্রক অধ্যয়ন কএ বৈশ্বিক স্তৰপৰ মিথিলা ভাষাকেঁ ব্যাপ্তি আ প্রতিষ্ঠা দিঔলনি। কিন্তু, সম্প্রতি এহন প্রশ্নক ঙঠল অছি বা ঙঠাওল গেল অছি জে কেও ককৰো মোজৰ নহি দৈত অছি। লে ও পণ্ডিত শ্রী গোবিন্দ ঝাকেঁ মানৈত ছথি আ লে ডা.ৰামাৱতাৰ যাদৱকেঁ। ও মৈথিলীক কবি ছথি, কথাকাৰ ছথি, ঙপন্যাসকাৰ ছথি, আলোচক ছথি, ৰাজনীতি প্রেৰিত সামাজিক কার্যকর্তা ছথি, আ সবঁসঁ বঁঢ়ি বিঁনা শাস্ত্র পঢ়নে ভাষাবৈজ্ঞানিক বঁনি গেল ছথি।

দিনেশ যাদৱক ঙত্তৰ দেখু:

সর্বপ্রথম,ভাষা খৌকা সভকে খোজী কয়ল জাএ, নিষ্কর্ষ পৰ শিঘ্র পহুঁচবাঁক আসানী হোএত। ব্যাকৰণ চাহি মুদা কেহেন, মানক চাহি মুদা নির্ধাৰণ কোনাকে কৰী ? বঁভলৌষ্টী শৈলী, ভাষ্য কিংবা মানক আবঁ লোকজন অস্বীকাৰ কএ দেলৈথ। মৈথিলীভাষী লোকজন আবঁ পহিলে জকা নিছোহ মুর্খ নৈ ৰহলা, সভ বুঁজ্ঝক ভই গেলা অছি। হম মৈথিলী লিখৈত আ পঢৈত ছী, মুদ্দা হমৰ বোঁলী, শৈলী আ ভাষিকা কে মানক জাতিবালা মহান্যভাৱ লোকৈন মান্যতা নয় দৈত ছৈথ..... ! তঞ্জ আগ তৰহে পুৰাতন সোচ , আ দৰিদ্র মানসিকতাকে পৰিত্যাগ কৰৈত নৱ শিবা সই আগা বঁঢবাঁক জৰুৰী ছৈক। আবঁ স্তুতি, গণেশ পৰিক্রমা ককে পুৰস্কৃত হোমেবালা পৰিপাষ্টিকে অন্নেষ্ঠী কৰৈটা পড়ত। সমাজশাস্ত্রীয়, মনোবিজ্ঞানশাস্ত্রীয় দৃষ্টিকোণ জাধৰি নৈ বঁনত,তাধৰি মৈথিলী জাতিয দর্শন, মান্যতা আ বিচাৰকে ঘেৰাবঁন্দীমে ৰহত। জৈ ঘেৰাসই মৈথিলীকে মাত্র ক্ষতি আ ক্ষতি হোএত। বৈজ্ঞানিক সোচ, সমান ব্যৱহাৰ, সর্বজাতিয মান্যতা, বিবিধ ভাষিকাসই সমেটনাগ আদি মৈথিলীকে ঢকঢকী বঁচেবাঁক দৱাঁঞ্জ থিক, একৰা অঁগিকাৰ ককে আগা বঁঢল জায ত অখনো বিনম্ভ নৈ ভেল অছি।

মুদা ননিতেশ মিশ্রক সমর্থন ভেটৈন ৰমানন্দ ঝা ‘ৰমণ’ কেঁ, মুদা ঘনকৰ ঞ্ছষ্টিনেতা, জে ও এহেন ষ্বাঁগ কৰৈ ছথি জে ও ্রা সুভাষ চন্দ্র যাদৱকেঁ নৈ নৱত্তৰিয়া/ ফেসৰ্বুকিয়া দিয়া কহি ৰহনে ছথি। তেঁ হম ঘনকৰ ঐ ব্যৱহাৰকেঁ ‘পৌৰাণিক সমীক্ষা’ক নাম দেনে ছী, মঁঠ সাপেক্ষ। জেহেন মঁঠ তেহেন সমীক্ষা, গৰুড় পুৰাণমে গৰুড় ব্ৰহ্মা-ৰিষ্ণু-মহেশসঁ ঊপৰ আ মৎস্য পুৰাণমে মৎস্য ব্ৰহ্মা-ৰিষ্ণু-মহেশসঁ ঊপৰ।

ননিতেশ মিশ্রক ৰমানন্দ ঝা ‘ৰমণ’ ক সমর্থন

... সভহি কেঁ মাৰ্গ দৰ্শনক আৱশ্যকতা নহি ছনি. ওএহ জন আপনেক মাৰ্গ দৰ্শন ক’দেতাহ. ও নোকনি সভ ৰিঁষযক ৰেত্তা স্বয়ং কেঁ মানৈত ছথি. কোনো ভাষাৰিদ্‌ক ঘনকা প্ৰযোজন নহি. মৌথিনীক ৰেঁস ৰিকাস ভেনৈক আছি.নৱ জ্ঞান সঁপন্ন যুগ আএনৈক আছি.আৰঁ ৰাস্তা দেখযৰাঁক জৰুৰতি নহি ছৈক. জ্ঞান ৰঁখাৰৰঁ গঁজন কেঁ আমঁত্ৰিত কৰৰঁ হোএত.

মুদা হমৰ মাযো কম নৈ- মৌথিনীক নোকোক্তিক কিতাৰঁমে নিখন ৰহৈ- “দস ব্ৰাঁহ্মণ দস পেটৈ, দস ৰাড় এক পেটৈ” তঁ ও সিখেনহি জে ্রা গনত ছৈ, ্রা ব্ৰাঁহ্মণ কহৈ ছৈ, ব্ৰাঁহ্মণ নেন দোসৰ ৰৰ্গ কহৈ ছৈ- “দস ব্ৰাঁহ্মণ এক পেটৈ।“ ৰমানন্দ ঝা ‘ৰমণ’ আ ননিতেশ মিশ্রকেঁ কোন তৰহক শিক্ষা ভেটৈন ছহি নৈ জনি।

মুদা দুনু গোটে কী ক**ই** ৰহনে ছথি সে ঘনকা সভকেঁ বুঁঝনে ছহি, আ তকৰা এত্ত**ই** ঙঘাৰ কএনে জা ৰহনে আছি। ৰমানন্দ ঝা ‘ৰমণ’ নিখৈ ছথি- **ওএহ কহি সকৈত ছথি ্রা ভাষা থিক, ্রা ভাষিকা থিক, ্রা মিশ্ৰভাষা ভেন, ্রা ক্ৰিওন থিক আদি।** আহাঁকেঁ কোনো ষডযঁত্ৰ ঐমে দেখা পড়ৈএ? তঁ দেখু ্রা কোন ষডযঁত্ৰ আছি।

অঁগ্ৰেজী সেহো ৰাঁজনে জাগএ কএহ তৰহক মাতৃভাষা আ দ্বিতীয ভাষা কেৰ ৰূপমে, আ তকৰ অতিৰিক্ত কএক তৰহক পিডগিন অঁগ্ৰেজী আ ক্ৰেযোন অঁগ্ৰেজী সেহো ছৈ। পিডগিন অঁগ্ৰেজী সেহো দু ৰৰ্গমে ৰিভক্ত ছৈ- অটৈনাঁটিক পিডগিন আ প্ৰশান্ত পিডগিন। অটৈনাঁটিক পিডগিন অঁগ্ৰেজী পশ্চিমী অফ্ৰীকামে ৰিকসিত ভেন আ দাস-ব্যাপাৰক মাধ্যমসঁ ৰেস্টৈ

গণ্ডীজ ঺া ঺মেৰিকা প৺াঁচি গেল, মুদা ঐ ক্ষেত্ৰমে পিডগিন ৰ্াজনহাৰকেঁ মূৰ্খ ঺া ঢ়স্ত মানল গেল। মুদা যে প্ৰশান্ত পিডগিন লেল যত্য নৈ ঺চ্চি, ঞ্ৰ হৰাগ, পাপু঺া ন্যূ গিনী ঺া দোসৰ ব্ৰিটিশ ঙপনিৰেশমে রিকসিত ভেল, র্যাপাৰক রিৰশতাক কাৰণ, ন্যূ গিনীমে ক্ৰেযোল ওকৰ ৰাষ্ট্ৰিয ভাষা চৈ, কাৰণ ঞ্ৰ রিকসিত ভ**ই** গেল, ঺পন শব্দ ভণ্ডাৰ ৰ্ঢ়া নেনক ঺া রাক্য সংৰচনা যেহো। ঺া পিডগিন চিঐ কী? ঞ্ৰ একটা সংচাৰ মাধ্যম ঺চ্চি জে দূ তৰহক নোকক ৰীচমে, জে দূ রিভিন্ন ভাষা ৰ্জৈত চথি, সংচাৰক মাধ্যম ৰ্নৈত ঺চ্চি, পিডগিন ককৰো মাতৃভাষা নৈ ঺চ্চি। কানান্তৰমে পিডগিন কিচ্চু নোকক মাতৃভাষা ৰ্নি জাগত ঺চ্চি, ঺া তখন ওকৰা ক্ৰেযোল কহল জাগত ঺চ্চি। ঺ংগ্ৰেজী ঺াধাৰিত পিডগিন ঺া ক্ৰেযোল ব্ৰিটিশ ঙপনিৰেশমে পসৰল জত**ই** ঞ্ৰ ঺ংগ্ৰেজ মানিক ঺া স্থানীয নোকক মধ্য সংচাৰক মাধ্যম ৰ্নল। পিডগিন ঺া ক্ৰেযোলকেঁ ঺ংগ্ৰেজীক ঺মানকীকৃত ৰূপ কহল জাগত ঺চ্চি। ঞ্ৰ যভ যীমিত র্যৰস্থা যন ঺চ্চি, জগমে সংৰচনা ঺া শব্দ ভণ্ডাৰ যেহো যীমিত ৰহৈত ঺চ্চি। ঺াৰ্ হম ৰ্ূঝি ৰহল চী জে ঺হাঁকেঁ ৰমণক ঺জ্ঞানতাপৰ হঁযী নাগি ৰহল হএত, জে ২000 শব্দক শব্দ ভণ্ডাৰ ঺া ৯0 টা রাক্য সংৰচনাক ঺াধাৰৰ্না মৈথিনীকেঁ মূল ঺া নাখ শব্দসঁ ঙ্পৰ শব্দ ভণ্ডাৰ ঺া হজাৰসঁ ঙ্পৰ রাক্য সংৰচনাৰ্না যমানান্তৰ ধাৰাৰ্না মৈথিনীকেঁ ক্ৰেযোল কহি ৰহল চথি। মুদা ঺হাঁ পেট পকড়ি ক**ই** ৰৈসল ৰহূ কাৰণ ঺হাঁকেঁ ৰমানন্দ ঝা 'ৰমণ' ঺া ননিতেশ মিশ্ৰ ঺জ্ঞানতাপৰ ঺াৰ হঁযী চুটৈযৰ্না ঺চ্চি।

হৰাগ কেৰ পিডগিন

঺ংগ্ৰেজী-যমটাগম্স দেযৰ গজ ঺ গুড ৰোড.

হৰাগ কেৰ পিডগিন- যমটেম, গুড ৰোড গেট

঺ংগ্ৰেজী- যমটাগম্স থেযৰ ঺াৰ থিন্গ্স নাগক ৰ্েণ্ড্স, এংগ্স, ৰাগট?

হৰাগ কেৰ পিডগিন- যমটেম, ওনসেম ৰ্েন গেট, এনগুৰূ গেট, নো?

কৈমৰূন কেৰ পিডগিন

ঋংগ্রেজী- গো.

কৈমৰূন কেৰ পিডগিন- গো. (কোনো পৰিরর্তন নৈ)

ঋংগ্রেজী- ডাণ্ট গো.

কৈমৰূন কেৰ পিডগিন- নো গো.

ঋংগ্রেজী- দে কৈন গো.

কৈমৰূন কেৰ পিডগিন- ডেম ফিষ্ট গো.

ঋংগ্রেজী- দে কাণ্ট গো.

কৈমৰূন কেৰ পিডগিন- ডেম নো ফিষ্ট গো.

ঋংগ্রেজী- নোরঁডী কেম.

কৈমৰূন কেৰ পিডগিন- নো ম্নৈন নো রিঁন কাম.

নাগজীৰিযন পিডগিন

ঋংগ্রেজী- গরর্নমেণ্ট! ঋান ঋারব ৰোড্স ঋাৰ ৰূগণ্ড কম্প্লনীষ্নী.

নাগজীৰিযন পিডগিন- গোফ্রূমেণ্ট! ঋান ঋারব ৰোড্স ডোন যাম্বষ্টূ ফিনিস.

ঋংগ্রেজী- প্লীজ মেক সমরঁডী কম ফ্রাম দ গরর্নমেণ্ট ৱ্রন গফ গষ্ট গজ ফ্রাম কানো.

নাগজীৰিযন পিডগিন- রিঁকো মেক সমরঁডী গোফূমেণ্ট এফেন গ ফিষ্ট ফ্রাম কানো কম সেফ.

ঋংগ্রেজী- ঋনীরন ফ্রূ গজ ঋরনেরঁন সৰ, নেষ্ট হিম জস্ট গেষ্ট সমথিংগ ডন.

নাগজীৰিযন পিডগিন- ঋনীরন্স এষ্ট ঋান ঋফনারূঁন্ব সা, মে�� গ জ্স ফাগণ্ড সমষ্টিন্স ডন ফাৰ.

ঋংগ্রেজী- ঋান দীজ ৰোড্স ঋাৰ গন ঋ রোফূন স্টেষ্ট.

নাগজীৰিযন পিডগিন- ঋান দিস ৰোড ডেম রে ডন রোরো ফিনিস.

ঠীনক তষ্টীয পিডগিন

ঋংগ্রেজী- হী গজ/ রাজ রেৰী ষিক.

ঠীনক তষ্টীয় পিডগিন- হী প্লেণ্ঠী ষিক.

ঋংগ্রেজী- ঋাগ এম দ ঠীফ ৰাঁয.

ঠীনক তষ্টীয় পিডগিন- মৈ ৰ্নোন্গ নেম্বৰ- রান রোঁজ.

ঋংগ্রেজী- দিষ গজ এন একেমেণ্ঠ ৰূঁক.

ঠীনক তষ্টীয় পিডগিন- দিষ ঋ নোম্বাঁ রান গ্বড ৰূঁক.

(ত্রিস্গ্টন ডী.: দ গংগ্লিশ নৈঁগ্বএজ, পেংগ্বগন ৰূঁকষ, গংগনৈণ্ড, ১৯৯০)

ঋারঁ ঋাৰ্ড ষডযংত্রপৰ। যে ৰমানন্দ ঝা 'ৰমণ' কহ**ই** কী ঠাহৈ ছথি? মানিক নোকৰক ষম্বঁন্ধ ভাষামে, ৰাঁ পিডগিন মৌথিনী ত্রেযোন মৌথিনী ৰঁনি গেন ঋছি যে? ৰাঁ ও কিছু নৈ কহ**ই** ঠাহৈ ছথি কাৰণ ঐ ৰিষযপৰ হ্নকা কোনো জ্ঞান ছন্হিযে নৈ, ঋজ্ঞানতাসঁ মাত্র দনমনিত কৰ**ই** ঠাহৈ ছথি? ঐ তৰহক গপকেঁ হমৰা গামমে ৰঁকথোথী কহন জাগ ছৈ ঋা নীক নৈ মানন জাগ ছৈ। ঋা তেঁ ৰমানন্দ ঝা 'ৰমণ' জে ৰিঁনা পঢ়নে ঋমীনী ক**ই** ৰহন ছথি ঋা ঋপনা পক্ষমে জে ৰামাৰতাৰ যাদৰ, যোগেন্দ��ৰ প্রসাদ যাদৰ, স্বনীন ণ্বমাৰ ঝা ঋাদিক নাম গনৌনে ছথি (জকৰা দিলীমে নেমড্রাপিংগ কহৈ ছৈ ঋা নীক নৈ মানন জাগ ছৈ) যে ত্র ষিদ্ধ কৰৈত ঋছি জে ও ৰিঁন্ব হ্নকৰ ষভ পোথী পঢ়নে ৰিঁৰঁনিযোগ্রাফী ৰঁনৌনে ছথি, গৃগন ষঠমে কীৰৰ্ড দ**ই** ক**ই**। যোগেন্দ্র প্রসাদ যাদৰক তঁ ঋংগ্রেজী ঋানেখ ৰিদেহমে যেহো ত্র-প্রকাশিত ভেন ঋছি, যএহ পঢ়ি নেনে ৰহিতথি তঁ দৃষ্ঠিষ্ট কিছু ফৰিচ্ছ ভেন ৰহিতন্হি, স্বভাষ চন্দ্র যাদৰক পক্ষমে ৰামাৰতাৰ যাদৰক শোধ ঋছি, তখন ৰিঁন্ব পঢ়নে ঋমীনী কে ক**ই** ৰহন ঋছি যে স্পষ্ঠ ভেন।

স্বভাষ চন্দ্র যাদৰ নিখৈ ছথি-

মৌথিনীক ৰৈযাকৰণ ষভ ষংস্কৃতাহ ঋা হিংদিঋাহ ব্যাকৰণিক ঠাঁঠা তৈযাৰ কযননি। ও ষভ দনিত মৌথিনীক ৰিশিষ্ঠতা ঋা ভিন্নতা কেঁ ৰিঠাৰ-যোগ্য নহি ৰূঁঝননি। ডা. ৰামাৰতাৰ যাদৰ একমাত্র এহন ভাষাশাস্ত্রী ছথি জে এহি পৰ থোড়ে ৰিঠাৰ কযনে ছথি।

স্বভাষ চন্দ্র যাদর প্বনঃ নিখৈ ছথি-

এক রেঁৰ ঋগ্নগ্রহ নাৰাযণ সিন্হা সামাজিক সংস্থান, পটনা মে একটা কার্যক্রম ভেন। কেন্দ্রীয ভাষা সংস্থান, মৈসূৰ এহি কার্যক্রমক আযোজন কযনে ছন। কার্যক্রমক মূন চিন্তা মৈথিনী ভাষাক রিকাস ছন। রিকাস কোনা হো, তাহিপৰ অনেক রক্তা অপন-অপন রক্তৃতা দেননি। ডা. মেঘন প্রসাদ সেহো অপন রিচাৰ ৰখননি। হুনক ভাষা মে ওতেক আদৰসূচকতা নহি ছননি, জতেক রিদ্বত সমূহ কেঁ অপেক্ষা ৰহনি। ফন ঙ্র ভেন জে হুনক ভাষিক স্খনন নেন ভাষণক রিঁচহি মে রঁহুত অশিষ্টতাপূর্বক হুনকৰ হঁসী উড়াওন গেন। ঙ্র দৃশ্য হমৰা রিচনিত কযনে ছন আ এহি তৰহক ভাষিক অসহিষ্ণুতাক প্রতিকাৰ হম তৎক্ষণ কযনে ৰহী।

অহী কেন্দ্রীয ভাষা সংস্থান, মৈসূৰ ক সেমীনাৰক একটা আনেখ জে মেঘন প্রসাদ পঢ়নে ছনা, সে ৰমানন্দ ঝা 'ৰমণ'ক কথিত নিষ্টেৰেৰী এসোশিযেসনক পত্রিকা 'ঘৰ রাঁহৰ' মে রিঁন্ব পহিন পৈৰাগ্রাফক ছপন (ঐ কাজমে ৰমানন্দ ঝা 'ৰমণ' উস্তাদ ছথি), মুদা ও আনেখ অরিকন ৰূপমে রিদেহমে রাঁদমে ঙ্র-প্রকাশিত ভেন। আ অহাঁকেঁ রূঁঝন অছি জে ওগ ণ্যটিনেতা দ্বাৰা কোন তথ্য সেঁসৰ কএন জেরাঁক প্রযাস ছন? মেঘন প্রসাদ নিখনে ছনা জে ও কএক রেঁৰ সাহিত্য অকাদেমীসঁ অনুরাদ অসাগনমেণ্ট নেন গচ্ছা ব্যক্ত কেনে ৰহথি মুদা সাহিত্য অকাদেমীকেঁ হুনকাসঁ প্রেম ছৈ সে কোনো অসাগনমেণ্ট কহিযো নৈ ভেটনেছি। আরঁ অহাঁকেঁ রূঁঝ**ই**মে আরিঁ গেন হএত জে মূনধাৰা আ সাহিত্য অকাদেমী নেন মেঘন প্রসাদ আ স্বভাষ চন্দ্র যাদর কিএ রাঁৰন ছথি আ তাৰানন্দ রিযোগী কিএ স্বীকার্য।

স্বভাষ চন্দ্র যাদর নিখৈ ছথি-

পাগ-দোপটারনা মৈথিনী চন জাযত, নেকিন গোনগনারনা মৈথিনী জীরৈঁত ৰহত।

আ গোনগনারঁনা রিদ্যাপতিক চিত্র জে ঐ রিনিরঁঙ্কমে অহাঁ দেখনৌঁ সে রঁনাওন গেন রিদেহ সম্মানসঁ সম্মানিত পনকনান মণ্ডন দ্বাৰা, পদারনীরঁনা রিদ্যাপতি, জ্যোতিৰীশ্বৰ-পূর্ররঁনা রিদ্যাপতি, জে অছি রিদেহক নোগো।

সংস্কৃত আ অরহট্ট রঁনা পাগ-দোপট্টারঁনা চিত্র মিথিনা সাংস্কৃতিক পৰিষদ, কোনকাতা দ্বাৰা কোনো কনাকাৰসঁ রঁনরাঁওন গেন, আ ওগ কনাকাৰক নাম ৬০-৭০ সানসঁ অজ্ঞাত কাৰণসঁ গুপ্ত ৰাখন গেন অছি।

সুভাষ চন্দ্র যাদর হমৰা হমৰ পিতা মোন পাড়ি দেনহি- মৃত্যুক ২৭ রঁর্খ রাঁদ, পতা নৈ কত**ই** সঁ নোৰ ঘূৰি আয়ন অছি হমৰা আঁখিমে-

পিতাক সত্যকেঁ নিরৈঁত দেখনে ৰহী স্থিতপ্রজ্ঞতামে

তহিযে বূঁঝনে ৰহী জে

ত্যাগ নৈ কএন হএত

ৰস্তা ড্র অছি জে জিদিযাহরঁনা।

মায ৰত্তুকা পূজা দিআ পৃচ্চনকৌ। ঔতৌকা হান সুনরঁগ মে ৰিনিযাঁ কএ মন নৈ নাগনৈ। মাএ কএ কহনক- 'মায, পৈসা দহী নে। রঁরাঁ কএ গোনী নারিঁ দগ চ্চিঐ।' (গুনো, ঙপন্যাস ২০১৬)

*১৯৯৬, হম ট্রেনিঙ সঁ রিঁনা কোনো কাৰণ ঘৰ আরিঁ গেনৌঁ, মোন ঙঠাইঁ গেন চ্ছন। মায পৃচ্চনক ট্রেনিঙক রিষযমে, ওত্তুক্কা গপ কৰৈক হমৰা মোন নৈ ভেন। পিতাক মোনক রিষযমে পৃচ্চনিঐ। ও খাইঁপৰ সূতন চ্ছথি। ই রঁজে চাহ পিআরৈঁনে ঙঠেরঁহি। খাগনে পৰসন থাৰী, হম দোসৰ থাড়ীসঁ ঝাঁপি ক**ই** ৰাখি দেনিঐ, পিতা সূতন চ্ছথি, ৰরি দিনুকা দুপহৰিযা। ও ঙঠতা তখন হম খাযরঁ। মোন ঠীক চ্ছহি নে। ই রঁজে চাহ ন**ই** ক**ই** পিতাকেঁ মায ঙঠরৈঁনে গেনী.. পিতা নৈ ঙঠনথি। (হমৰা সঙ ঘটন সত্য ঘটনা, ১৯৯৬)*

(সুভাষ চন্দ্র যাদর জীক অনুমতি সঁ হুনকৰ সমস্ত সাহিত্য রিদেহ পেটাৰ http://videha.co.in/pothi.htm পৰ ঙপনব্ধ অছি।)

Notes

